Antologie de literatură fantastică şi science fiction

CUVÎNT ÎNAINTE

În 1974 am scris cîteva fraze de prezentare a unui grup de tineri craioveni, autori de literatură SF, ce debutau într-un volum colectiv, **„Întîmplări din veacul XXI”**, publicat de editura **Scrisul românesc.** Aproape acelaşi grup, consacrat între timp şi prin alte două volume colective **(„Alte întîmplări din veacul XXI”** – 1977 şi **„Alfa”** – 1982**),** se prezintă astăzi, la vîrsta maturităţii creatoare, cu un alt volum, în 1974, impresionat de explozia imaginarului scientist şi, obsedanta tematică futurologică a povestirilor, mă întrebam dacă această literatură ce-şi etala ostentativ încrederea în capacitatea de a anticipa adevărul ştiinţific are şansa de a deveni o veritabilă creaţie şi mizam pe atenuarea exceselor fanteziei constructive în favoarea adîncirii cunoaşterii psihologiei umane, în contact cu ineditul situaţiilor existenţiale noi: proiecţia într-un viitor dominat de tehnologie ultrasofisticată, contactul cu alte civilizaţii etc. Echilibrul dintre inventivitatea imaginară şi meditaţia asupra condiţiei umane mi se pare şi astăzi obligatoriu pentru ca acest tip de scriitură să se poată integra în marea literatură.

Între timp, SF-ul românesc s-a consacrat şi s-a maturizat prin contactul nemijlocit cu creaţia universală. Best-sellerul circulă în acest spaţiu imens al receptării mult mai rapid, iar, după 1990, asistăm la o veritabilă avalanşă a traducerilor. Creatorul de literatură SF nu mai are, astăzi, complexele celui din deceniile anterioare cînd temele şi motivele speciei erau mai mult intuite iar marile modele învăluite în haloul de mister al inaccesibilităţii. El se confruntă direct cu celebrele reuşite şi se vede obligat să-şi cenzureze elanurile disperate pentru a aborda dificultăţile generale ale creaţiei literare. Climatul este, indiscutabil, favorabil pentru apariţia unor opere de mare valoare şi pentru că cititorul este educat şi şi-a sporit exigenţele.

În acest context, prezentul volum ne apare ca o reuşită prin diversitatea experienţelor de creaţie ce le ilustrează. Grupul de scriitori craioveni a depăşit de mult criza de formaţie şi se impune prin uşurinţa cu care se exprimă în registre variate.

Nuvela „clasică” SF, cu anticipaţie imaginară minimă şi o bună evocare a dramelor şi aspiraţiilor umane este excelent exprimată de Aurel Cărăşel în „Prea tîrziu pentru septembrie”, Mircea Liviu Goga în „Maşina de dor” şi Viorel Pîrligras în „Timp fără umbră” şi „Înapoi în umbră” prin rescrierea unor teme prezente: iubirea dintre o fiinţă umană şi o androidă, funcţia simbolică a unui aparat care conservă visele, aspiraţiile îşi proiectează împlinirile în cîmpuri imaginare spre a permanentiza iubirea exemplară, explorarea unor lumi necunoscute damnate să dispară pentru că şi-au camuflat soarele, dramele mutanţilor ce nu pot suporta „hainele noi” etc.

Alte povestiri întreţin gustul pentru imaginarul performant prin construcţie: „Investigaţie în Lacrimă” de Victor Martin, „Banchetul sărmanilor” şi „Carnaval în Babilon” de Viorel Pîrligras, „Aproape păianjen” de Radu Honga, „Societatea comercială Brownistein” de Victor Martin. Interesante prin elaborare sînt povestirile „fantastice” care dezvoltă de fapt

imagini ale contingentului banal absurd spre a încifra intenţii satirice. În acest registru sînt scrise: „Panică” de Radu Honga, „Plapuma de zăpadă” de Victor Martin, „Cărţile pentru Pulitzer” de Octavian G. Mustafa. Intenţiile creatoare ar fi devenit substanţiale dacă redimensionarea realului s-ar fi sprijinit pe un limbaj mai expresiv, menit să întreţină privirea ironică sau indignarea pamfletară.

Foarte interesantă ne apare intenţia unor autori de a folosi temele şi motivele literaturii SF pentru experimentarea unei scriituri moderne. Excelează prin diversitatea experienţei de configurare a textului Dan Ninoiu. „Jocul” este un dialog sugestiv între text şi paratext, „înecătorul” este scris într-un stil quasiexpresionist, debordînd prin frază excesivă şi avalanşă de majuscule. În „Sacrifice”, se revendică, parcă, din programele futuriste prin excesul de cuvinte din domeniul tehnicii. Efecte stilistice – raportul dintre „citat” şi text – caută şi Viorel Pîrligras în „Timp fără umbră” sau Octavian G. Mustafa care îşi dispune discursul secvenţial prin numerotare şi mimează neorealismul în abilitarea limbajului rudimentar.

Simplul fapt că universul tradiţional al literaturii SF devine apt să primească experienţa scriiturii, mi se pare extrem de semnificativ întrucît marchează depăşirea iluziilor scientiste şi poate valida creaţia literară.

Marin Beşteliu

Aurel CĂRĂŞEL

PREA TÎRZIU PENTRU SEPTEMBRIE

Motto: „Pe afişul din vitrină stătea scris:
ÎNVĂŢĂTOARE DE VÎNZARE, FOARTE IEFTIN;
şi cu litere mai mici: ***ştie să gătească, să coasă, şi se pricepe şi la gospodărie.”***

R.F. Young, Septembrie avea treizeci de zile

De vasul cromat, plin cu muştar, stătea rezemat un afiş, scris cu litere de mînă: „Crenvurşti mari la cărbune – din carne adevărată, prăjită la foc adevărat”.

Danby ştergea cu buretele tejgheaua lucioasă şi arunca priviri furişe către tejgheaua împrejmuită cu lanţuri groase de metal. Domnişoara Jones se strecura printre mese cu graţie, purtînd pe tava nichelată crenvurştii calzi, tăvăliţi în pasta verzuie a muştarului.

Mirosul pătrunzător de carne prăjită se răspîndea din imensul grătar, în formă de trapez, spre stradă, atrăgînd noi muşterii. Domnul Arnold, proprietarul, se sprijinea cu coatele pe casa de bani, vîrîtă pe jumătate sub copertina din pînză de cort şi dirija prin semne comenzile venite de la mese. Consumatorii nu aveau prea mult timp la dispoziţie: veneau obosiţi de la slujbă şi voiau să fie serviţi rapid. Acasă îi aşteptau familiile, televizorul, programul de seară…

Oftînd, Dandy apucă lama ascuţită a tocătorului şi prinse să despice fîşii-fîşii bucăţile de carne îngheţată. Programul de seară! Laura se strîmba şi acum cînd auzea declicul cheii în broască şi bombănea nervoasă, simţindu-l cum se mişca prin întuneric, străduindu-se să nu facă prea mult zgomot.

Zîmbi strîmb de durere şi băgă în gură arătătorul, sugînd sîngele sărat. Cînd aflase de noua slujbă, sărise în sus, furioasă. Îi reproşase faptul că în ultimii ani o neglijase tot mai mult, că nu o mai scosese la film, în oraş, de mai multe luni, că trebuia să se ocupe singură de educaţia lui Billy, că de la un timp făcea numai gesturi necugetate, ca de pildă acela cu învăţătoarea androidă, care-l costase o grămadă de bani… Se mai potolise

abia după ce realizase că, în principiu, era vorba de o sursă suplimentară de venituri.

— Nu cine ştie ce, îi temperase el privirea sclipitoare. Domnul Arnold se află şi el abia la început. Mai tîrziu însă…

Şi arătase cu degetul către forma alungită a uneia dintre maşinile bidimensionale ce păreau că se întrec pe imprimeul roşu al pijamalei, scoţîndu-i în evidenţă sînii, pîntecul şi picioarele.

În seara aceea, numărul clienţilor era minim. Domnul Arnold îi explicase încă de cînd îşi scosese haina şi îşi legase şorţul că pe Asqueny-Avenue sosise o trupă de exhibiţionişti, iar lumea dăduse năvală la spectacol, părăsindu-şi tabieturile tradiţionale.

Aşeză ultimele fîşii de carne în cuva maşinii, apăsă pe buton şi îşi frecă mîinile cu o cîrpă. Era trecut de 22; stelele nu se zăreau încă din cauza luminii prea puternice a becurilor cu argon. Se aplecă în afară, peste tejghea, dar coperta cerului era roşcat-aurie. Nu îi era somn. Dinspre stradă, venea un iz puternic de asfalt încins şi de vapori de benzină, suprapunîndu-se peste acela al grăsimii topite pe cărbuni.

Domnişoara Jones deschise mica uşă batantă de la capătul tejghelei şi puse tava pe un taburet.

— În seara aceasta, domnul Arnold nu prea are noroc de clienţi, spuse ea şi Danby simţi cum o mînă nevăzută îl înşfacă de gît cu degete de oţel.

Era ceva cunoscut în vocea aproape caldă, aproape umană, în fraza banală ce sunase ca o concluzie la gîndurile sale anterioare, ceva aducînd cu iluzia dulce a prelungirii verii, departe, în spuma celor treizeci de zile ale unui septembrie încă necunoscut.

O privi cum se mişcă printre rafturi, cum îşi face de lucru cu paharele ude, cum îşi înfoaie părul învolburat ca un răsărit de soare… şi se răsuci spre zid, cu sufletul gol.

Şi-o imagină în camera lui Billy, aplecată deasupra lui, pentru a-l ajuta la lecţii. Ar fi putut să fie o învăţătoare adevărată, nu o simplă vînzătoare în…

— Nu mi-aţi mai spus nimic despre Billy, domnule. Şi-a trecut examenele pentru clasa a patra?

— Nu, domnişoară Jones.

Nu găsi curajul să-i mărturisească faptul că îi interzisese, de fapt, lui Billy să mai deschidă televizorul la programul de

teleşcoală. Oricum, nu avea nici un rost. Iar funcţionar de categoria a şasea putea fi încadrat oriunde şi fără să cunoască acele oribile subiecte ale westernurilor. Laura făcuse o criză de nervi şi stătuse cîteva zile internată la Clinica de sector. Cînd revenise, păruse împăcată cu ideea, dar Danby simţea că, pe furiş, cei doi îi încalcă interdicţia.

— Billy este un produs al societăţii acesteia. Imposibil de remodelat, domnişoară Jones. Ca, de altfel, toată generaţia sa. Ca, de altfel, întreaga lume. Aproape întreaga lume... se corectă. Cred că mai există... sper... şi din cei ca mine, care au trăit şi respirat aerul unor vremuri acum apuse.

— Dacă i-aţi întrerupt accesul la teleşcoală, cred că aţi greşit, domnule.

— Nu înţeleg!

Simţea cum se sufocă din nou, din cauza uimirii.

— Mă tem că eu sînt aceea care nu am înţeles, domnule. Băncile mele de memorie au reţinut codul, legile şi imaginea unei lumi care...

Tăcu, aşeză liniştită paharul pe raft, apoi se îndreptă cu tava către masa de lîngă ieşirea terasei, unde gestul semnificativ al proprietarului îi indicase un client grăbit, ce bătea cu o monedă în masă.

În urmă, uşa batantă flutură de cîteva ori, ca o chemare.

În noaptea aceea, nu mai găsiră timp să continue discuţia. Spectatorii trupei de pe Asqueni-Avenue curgeau în valuri compacte pe străzi, lărmuind nedesluşit, şi o mulţime de bărbaţi năvăli pe terasă, luînd cu asalt mesele şi tejgheaua. Domnul Arnold rîdea mulţumit, trecîndu-şi limba peste buzele cărnoase, abia prididind cu încasatul banilor. Avea vad bun aici, în inima bulevardului, şi nu regreta ideea de a fi părăsit avocatura pentru a deveni proprietar de dugheană.

Danby plecă imediat după ora 12,00, ca de obicei. Îmbrăcase, în grabă, haina, aruncase halatul pe taburet şi ieşise înainte ca dl. Arnold să aibă timp să pipăie cu degetele-i butucănoase butonul roşu, ascuns în spatele pavilionului urechii, prin şuviţele blonde şi mătăsoase. Şi, tot ca de obicei, ea îl privise calm, cu mîinile odihnindu-se nemişcate în poală. Era ca şi cum, seară de seară, într-un straniu şi inutil ritual, ar fi ucis o boare parfumată de septembrie.

Scoase maşina cu spatele de pe alee şi o luă în jos pe stradă,

amestecîndu-se în traficul firav al bulevardului. În noaptea senină de sfîrşit de august, stelele păreau ţinte îndepărtate de cristal, ciocănind fals în cupola de lumină roşcată a oraşului.

Parcă ceva mai departe de casă Baby-Buick-ul, lîngă un gard viu, aflat în penumbră. Urcă treptele cu paşi moi şi se strădui să deschidă broasca fără nici cel mai mic zgomot. Îşi descălţă pantofii încă din antreu şi, cu papucii în mînă, se îndreptă pe bîjbîite către dormitor.

Se opri surprins în dreptul vitraliului uşii de la sufragerie, iluminat slab de lucoarea albastră a televizorului. O clipă, îl fulgeră gîndul că Billy urmărea pe ascuns programul pentru adulţi de la miezul nopţii. Apoi îşi dădu seama că băiatul era plecat într-o excursie de o zi, organizată de Biroul pentru preadolescenţi al sectorului.

Apăsă stîngaci pe clanţă şi rămase, şovăind, în prag. Din fotoliu, Laura îl privea cu buzele supte. Şi Danby observă din nou, pentru a nu ştia a cîta oară în ultimele luni, că soţia lui avea o faţă foarte îngustă.

— Bună seara, mormăi stingherit şi păşi înăuntru nesigur. Bună seara, deşi sîntem la miezul nopţii… Încercă să zîmbească, dar schima buzelor nu fu decît un rînjet palid.

Lăsă papucii să alunece pe covor.

— George, vreau să ştii că m-am săturat pînă-n gît de serviciul acesta al tău! Femeia vorbea aproape fără să deschidă gura. Stau aici ca într-o casă părăsită. Pe Billy, de cînd i-ai întrerupt lecţiile, nu-l mai văd cu ziua. Iar pe tine… Dădu din mînă, de parcă ar fi alungat o insectă supărătoare. Şi apoi nu cred că, financiar vorbind, ceea ce faci merită osteneala.

Pe ecranul de 120 de grade, un negru ras în cap alerga din toate puterile în urma unei fetişcane în slip verde, pe marginea unei piscine. Rula filmul pentru adulţi, îşi spuse Danby şi se simţi dintr-odată cuprins de o mare oboseală. Se aşeză pe braţul fotoliului de lîngă uşă.

Nu, Dumnezeule, nu era drept să mai piardă o dată! Unele lucruri aveai datoria să încerci măcar să le opreşti, înainte de a se întîmpla.

— Nu cred, repetă Laura şi îşi ascunse căscatul în mîneca pijamalei. În două luni, abia ai adunat două sute şi ceva de dolari. Iar preţul unei Cadillette…

Voia să spună că o Cadillette costa peste puterile lor şi că

înţelesese, în sfîrşit, că nu merita atîta inutil sacrificiu. Danby avu o ciudată strîngere de inimă: Laura nu era femeia care să renunţe aşa uşor la ce îşi propusese iniţial. Se întîmplase ceva?

Întrebă, preocupat, de Billy, prefăcîndu-se că a uitat de excursie. Apoi recunoscu, spăşit, că s-a cam grăbit cu gestul de a-l scoate de la cursuri. Ar fi trebuit, cel puţin, să-l fi înscris la Policalificările sezoniere.

În mod surprinzător, Laura nu se arătă prea afectată şi nici nu-i dădu dreptate, aşa cum ar fi fost de aşteptat. Ridică numai din umeri şi stinse ecranul imens, pe care negrul cel vînjos se prăvălea în bazin, izbit în cap cu un drug de metal.

Danby o simţi toată noaptea agitîndu-se nervoasă şi vorbind în somn. Pijamaua roşie punea o pată pe albul cearceafului, iar micuţele Cadillette bidimensionale păreau să treacă prin spuma lui în lumea celor trei dimensiuni.

A doua zi, în pauza de prînz, dădu un telefon acasă. Îi răspunse vocea răguşită a lui Billy şi Danby îşi închipui că l-a trezit din somn. Îi comunică, fără chef, că Laura ieşise în oraş, imediat ce sosise el.

— A plecat la cumpărături?

— Nu ştiu, fornăi Billy. S-a îmbrăcat în taiorul negru şi şi-a pus toca pe cap. Dar nu a luat nici o sacoşă.

— A ieşit demult?

Se auzi din nou fornăitul şi Danby ştiu că puştiul ridica din umeri.

— Billy, nu vrei să-mi faci un serviciu? Telefonează, te rog, la Vanessa…

Dar Billy îl rugă să-şi telefoneze singur, pentru că el adormea în picioare pe hol.

Agăţă telefonul în furcă şi părăsi scoica de plastic a cabinei. Privi la ceas: pauza se apropia de sfîrşit. Danby se strîmbă: simţea în gură un gust sălciu. Înţelese că, în parte, era nevoia de a bea o bere. O bere înspumată, care să îl cureţe cu amărăciunea ei înţepătoare de toate gîndurile negre.

Baby-Buick-ul îl aştepta cuminte în parcare şi, după cinci minute, se găsea în faţă la „Prietenosul Fred”. Intră pe uşa laterală a barului. La ora aceea erau clienţi puţini şi o mulţime de separeuri libere. Intră într-unul, chiar lîngă intrare, şi introduse o fisă în distribuitor, comandîndu-şi o bere.

Sorbi abătut din paharul de hîrtie udă. Probabil că, în chiar

clipele acelea, Laura se îndrepta spre dugheană… Sorbi din nou, acum fără chef, şi berea i se păru prea amară.

Îşi aprinse o ţigară şi trase, unul după altul, cîteva fumuri. Apoi o strivi, cu un gest nervos, de faţa de masă pătată de sosuri.

Nu, hotărî, Laura nu avea nici un drept să se amestece în cele cîteva clipe de… de… Cum naiba să le numească? De fericire, se hotărî în cele din urmă să pronunţe cuvîntul. Cele cîteva clipe de fericire ale timpului său liber.

Munca sa suplimentară producea prea puţin… Parcă aşa spusese. Să renunţe deci la ea, iar ea, Laura, va renunţa la rîndu-i, la dorinţa de a avea o Cadillette.

Să renunţe, pentru ce? Ca să revină unde? Într-o lume mizeră, în care înţelesese de multă vreme că lucrurile valoroase nu mai au nici o valoare?

Introduse o fisă de 25 de cenţi în fanta aparatului situat sub micul ecran de televizor. Se auzi un ţăcănit scurt şi fisa reveni. Apoi se auzi vocea imprimată a prietenosului Fred: „Astăzi este ziua mea liberă, amice. Revino, mîine”.

Părăsi paharul de hîrtie, strivit la rîndu-i pe plasticul feţei de masă. Senzaţia de leşuială îi stăruia încă, apăsător, sub limbă. Lăsă maşina să doarmă cuminte, urcată pe jumătate pe trotuar, şi porni cu paşi greoi către colţul celălalt al străzii înecate în lumina mierie a soarelui.

Era ultima zi a lunii august şi, într-o neaşteptată răsuflare, vara îşi revărsa peste oraş valurile de căldură toropitoare. De undeva, din neştiut, Danby simţea neclar ameninţarea mută a primelor zile de septembrie.

Firma uriaşă „Crenvurşti mari la cărbune” – era, pe timpul zilei, lipsită de strălucirea neoanelor multicolore, un afiş banal, pierdut printre miile asemănătoare.

Pe terasă nu se afla nimeni şi Danby văzu dintr-o privire că domnul Arnold lipsea din dreptul casei de bani. În spatele tejghelei, în rochia ei colorată, ca o ploaie de primăvară, domnişoara Jones aranja paharele pe raft.

— Bună ziua, domnişoară Jones, spuse, oprindu-se lîngă tejghea.

— Bună ziua, domnule, surîse ea cald şi un vînt înmiresmat de septembrie se strecură prin ploaia de aur a părului, învăluindu-l. Aţi venit mai devreme ca de obicei. S-a întîmplat

ceva?

— Nu s-a întîmplat nimic, răspunse ameţit şi, în clipa următoare îl fulgeră un gînd. Înghiţi în sec. Domnişoară Jones… Domnişoară Jones, dezbracă şorţul şi urmează-mă! Crenvurştii pot să mai aştepte.

— Nu înţeleg, domnule, încotro mergem?

— O să vezi. Te rog numai să te grăbeşti, timpul nu este întotdeauna de partea celor nefericiţi.

— Dar domnul Arnold? Dacă vede că am părăsit tejgheaua fără voia lui, mă trimite la casare.

— Cu domnul Arnold discut eu, domnişoară Jones.

De fapt, era sigur că nu va mai apuca să o facă niciodată. Şi că nu avea să-l mai revadă niciodată. În clipa aceea, în vreun bar din apropiere, domnul Arnold se întreţinea, desigur, cu soţia sa.

— Am înţeles, domnule.

Îi hotărau destinul. Iar el se săturase ca soarta să-i stea mereu în mîinile altora.

Domnişoara Jones închise uşa cu cheia, apoi o agăţă, într-un cîrlig de plastic, la locul cuvenit, şi se apropie cu paşi înceţi. Făcu o reverenţă stîngace.

— Sînt gata, domnule, putem să mergem.

Ieşiră în stradă. Domnişoara Jones răsuci în intrare afişul, scris cu litere caligrafiate de mînă: „Închis. Reveniţi după-amiază”.

Soarele clipea tainic în albastrul siniliu al unui cer incredibil de adînc şi de pustiu. Danby o apucă de braţ şi o conduse lîngă bulevard. Maşini cu forme sofisticate alunecau grăbit pe lîngă ei, topindu-se în vîltoarea oraşului.

Se gîndi cu regret la faptul că Laura nu a cutezat să-şi urmărească niciodată visurile pînă la capăt. Dacă nu renunţa la maşina aceea blestemată!…

Parcul se furişa pe lîngă coroanele aplecate ale copacilor către o ţintă neştiută. O umbră deasă îşi împletea braţele pe alei, ascunzînd privirilor pietrişul alb-cenuşiu.

Se aşezară pe o bancă, nu departe de poarta masivă din fier forjat. Danby îşi spuse că parcurile şi grădinile zoologice sînt singurele lucruri bune create de Companiile Cerealiere în ultimii douăzeci de ani. Perechi de adolescenţi se perindau prin faţa lor aruncîndu-le priviri curioase şi glumind dezinvolt. Doi cîini

dalmaţieni se fugăreau în jurul unei statui.

— Aş vrea să te rog… începu Danby nesigur, privindu-şi stăruitor mîinile cu degete prelungi, încă suple, dar se opri brusc, realizînd că nu avea ce să-i spună. Ce să-i spună? Şi, mai ales, cum să-i spună?

Aşa, pur şi simplu: „Ştii, domnişoară Jones, am impresia că m-am îndrăgostit de dumneata. Adică nu chiar de păpuşa mecanică, în care te adăposteşti, ci de ideea, de simbolul pe care îl reprezinţi, cu sau fără voie. De zilele însorite de septembrie, iscate în aerul uscat de flăcările părului tău, de zvonul argintiu al clopoţelului, înţeles din inflexiunile calde ale vocii, de şcoala ce pare că începe, de fiecare dată cînd apari, ca după o vară nesfîrşit de lungă şi de pustie. Mai înlănţuit cu firele trainice ale trecutului şi eu sînt acela care nu mai vrea să se desfacă de el. Eu nu mai vreau, înţelegi, domnişoară Jones?”

Dar domnişoara Jones nu părea să îl înţeleagă. Cum ar fi putut oare să-i spună toate astea? La urma-urmei, nici chiar el nu-şi înţelegea prea bine aceste porniri, el, care era un om din carne şi oase, dar un simplu corp articulat, înţesat de mecanisme fine, cu roţi dinţate, bănci de memorie, benzi şi difuzoare?

Şi, brusc, un val de ruşine îi îmbujoră obrajii. Ce căuta el aici, cu această androidă, îmbrăcată în culori ţipătoare?

— Nu ştiu, mormăi furios, cred că în ultima vreme fac numai prostii. Are dreptate Laura să se supere pe mine. Nu mai pot să mă înţeleg, domnişoară Jones. Parcă aş trăi tot timpul o stare de ameţeală, ca aceea provocată de alcool. Desigur că dumneata nu ai de unde să cunoşti starea asta, dar… Probabil că soarta cea rea mi te-a scos în cale. Nu eram prea fericit nici înainte, acum însă… Şi asta numai şi numai pentru că, dintr-o regretabilă eroare socială, în urmă cu treizeci şi ceva de ani, a trebuit să urmez cursurile unei şcoli adevărate. Acum… acum simt că totul a luat sfîrşit.

O greutate îl apăsa nevăzută pe coşul pieptului şi gustul de leşie îi umplea gura.

— A fost frumos, domnişoară Jones. Tot. Tot… Nopţile acelea cu stele de diamant şi discuţiile noastre, şi să ştii că m-am hotărît să-l dau înapoi la şcoală pe Billy. Cred că am să mă mut din oraş, înţelegi, domnişoară Jones? Nu mai pot trăi în oraşul acesta afurisit! Mă sufoc.

Îşi muşcă degetul arătător şi constată cu surprindere că nu simte nici o durere.

— Aş fi vrut să-ţi spun toate astea altfel. Nu ştiu cum, dar altfel. Aş fi vrut ca viaţa noastră să fie altfel. Fără apăsări nocturne pe buton şi fără grija de a-ţi ascunde mereu gîndurile îndărătul unui şorţ. Fără mirosul de crenvurşti şi de benzină arsă. Dar lumea n-a fost făcută de mine şi nici pentru mine, domnişoară Jones. Eu, noi, înţelegi? noi am fost făcuţi pentru ea. Şi ea nu ne-a dat sunetul de clopoţel în septembrie decît o dată. Acum… e prea tîrziu pentru el. Pentru noi. Nu putem trăi din amintiri, domnişoară Jones.

Se răsucise spre ea cu violenţă, de parcă ar fi fost gata să o lovească. Domnişoara Jones îl privea nemişcată, cu mîinile în poală şi respiraţia pulsîndu-i ritmic prin nările sintetice. Dar în apa albastră a ochilor avu impresia că zăreşte un abur îndepărtat.

— Înţeleg, domnule.

Atît spuse şi cerul ultimei zile a verii păru că se prăbuşeşte peste ei, îngropîndu-i în azur.

— Copilul din mine strigă după minunile toamnelor acelea, atît de bogat şi de inconştient risipite în trecut. Eu, eu nu mai sînt însă copilul de atunci, domnişoară Jones.

Şi glasul său o rugă să-l ierte pentru ceea ce avea să urmeze. Se ridică încet şi rupse lujerul subţire al unei flori de lîngă bordura aleii. I-l întinse, şovăitor.

— Septembrie este o lună care pentru mine nu are să mai vină niciodată, domnişoară Jones.

Îi apucă mîna moale, moartă în neclintirea ei şi o sărută. Buzele, obrajii îi ardeau de pîrjolul unui foc îndepărtat şi straniu.

— Altfel, întreaga lume… altfel, noi, eu însumi… spuse şi gheara îl sugrumă din nou, întunecîndu-i privirile.

Alergă pe străzi ca un bezmetic, lovindu-se de oameni şi de ziduri. Rătăci îndelung, cu mintea stoarsă de gînduri, prin locuri numai aparent cunoscute, în realitate învîrtindu-se, în cercuri din ce în ce mai largi, mai îndepărtate, în jurul parcului.

Seara îl găsi rezemat de gardul viu din faţa propriei case, întrebîndu-se cu încăpăţînare de ce soarta unei învăţătoare demodate îl putuse afecta atît de tare.

Intră în casă, aidoma unui somnambul, răspunse monosilabic la întrebările soţiei şi ale lui Billy şi se înfundă în baie, unde se

lăsă biciuit la nesfîrşit de biciul aspra al şuvoaielor reci.

Cînd reveni în sufragerie, îi comunică lui Billy că se poate reînscrie la teleşcoală. Băiatul sări în sus de bucurie, îl sărută pe obraz şi o zbughi spre televizorul de serviciu, pentru a prinde „Ora Western-ului”.

În bucătărie, sub privirile vag cercetătoare ale soţiei, înghiţi în silă cîteva linguri de supă şi se ridică bolnav de pe scaun.

— George, ce e cu tine?! se alarmă Laura. Nu te simţi bine? Poate că ar fi bine să consulţi un doctor.

Îi promise că aşa o să facă şi vru să iasă.

— Mai stai puţin, insistă femeia. Ştii, am fost astăzi şi am discutat cu proprietarul dughenei unde faci ore suplimentare. E încîntat de felul în care te descurci şi mi-a promis că, în curînd, îţi dublează salariul. Nu e grozav? Încă patru sau cinci luni şi, dacă cei de la Companie nu sporesc preţurile, ne plimbăm într-o Cadillette veritabilă.

Se simţi cu adevărat rău. Bău un pahar cu apă şi se spălă pe faţă cu gesturi obosite.

— Cît e ceasul? întrebă.

— Aproape şapte, se îngrijoră Laura. Nu te duci?

Plecă alergînd. Treptat, mohoreala prinse să i se risipească. Şi de ce nu? Erau lucruri pe care măcar aveai datoria să încerci să le opreşti înainte de a se întîmpla, indiferent de preţul pe care aveai să-l plăteşti.

Dugheana îl aştepta, cu luminile stinse şi obloanele trase. Pe proprietar nu îl găsi nicăieri. Cu inima strînsă, îşi recuperă Baby-Buick-ul şi se repezi către parc: porţile erau ferecate, iar portarul îl asigură că, înainte de a închide, îşi făcuse rondul obişnuit şi nu văzuse pe nimeni.

Acasă, o expedie pe Laura la televizor, minţind-o că i-a cerut voie domnului Arnold, pentru că se simţea rău. Se culcă devreme şi dormi prost, trezindu-se din oră în oră, transpirat şi cu inima bătîndu-i tare.

Dimineaţa, nu scăpă de gura Laurei pînă ce nu îi promise că va merge în pauza de prînz la un cabinet medical. Sări în Buick şi străbătu în viteză bulevardul, gata-gata să încaseze o amendă în intersecţie.

Îl găsi pe domnul Arnold măturînd terasa. În spatele tejghelei, o fată necunoscută, cu părul brunet, tuns scurt, şi cu pistrui pe faţă, freca paharele. Îşi ceru scuze pentru seara

precedentă, cu capul întors pe jumătate către tejghea, privind fascinat la mişcările necunoscutei. Fusese bolnav şi… Acum

Însă se simţea mai bine şi era gata să se prezinte la slujbă începînd cu ora şase.

Domnul Arnold dădu din cap şi îi spuse că nu era nici o problemă, important se dovedea să nu se mai repete, pentru că dacă mai păţeşte o dată ca aseară, cînd s-a trezit singur şi a fost obligat să închidă, pierde sigur o mulţime de clienţi.

Deşi îi stătea pe limbă să-l întrebe de soarta domnişoarei Jones, Danby nu o făcu. Cînd fu să plece, aruncă numai o privire întrebătoare către tejghea.

— Va fi noua dumitale colegă, Danby, explică proprietarul. Domnişoara androidă s-a defectat: a fugit din prăvălie profitînd de faptul că ieşisem pentru o oră în oraş. Poliţia m-a anunţat că pot să o recuperez din parcul de pe Avenue Moon. Se produsese un blocaj general al circuitelor. Numai gura rămăsese în stare de funcţionare şi repeta la nesfîrşit o frază oarecare. Ar fi trebuit să fiu mai atent în ce o priveşte: „prietenosul Fred” m-a avertizat, cînd am cumpărat-o, că o să dau de bucluc cu ea… Acum, m-am lecuit: am angajat-o pe dumneaei.

Şi arătă cu capul către pistruiată, care le zîmbi vag, de parcă bănuia că despre ea era vorba.

— Şi… domnişoara Jones? întrebă încet Danby.

— Am dus-o înapoi, la cel de la care am cumpărat-o. Şi cum nu mai putea fi reparată, am dus-o la casare. Poate că e mai bine aşa: avea idei cam învechite şi-i deranja pe unii clienţi.

Ridică din umeri.

— Viaţa merge înainte, nu-i aşa, Danby?

— Da, domnule, răspunse mecanic şi se înroşi.

Apoi:

— Totuşi, nu vă amintiţi cumva ce spunea în momentul în care aţi găsit-o pe bancă, în parc?

— Nnnu… Nu prea. Eram nervos din cauza celor întîmplate şi nu mă puteam concentra. Parcă… nu ştiu, ceva despre luna septembrie. Zicea că va reveni mereu. Da, da, cred că asta repeta.

Înclină din cap, zîmbi şi promise că va veni la program fără să întîrzie. Plecă zîmbind încă, nu înţelegea de ce, părea că se rupsese ceva în el ceva ireparabil. Soarele avea aceeaşi culoare mierie, maşinile zvîcneau la fel ca ieri pe bulevard, dar o ceaţă

imperceptibilă coborîse peste lume, aducînd cu ea o stare surprinzătoare de linişte.

Danby îşi înghiţi greu saliva amară ce-i umplea gura.

Se chirci lîngă Baby-Buick şi închise ochii, tremurînd. ŞTIA.

Începuse septembrie şi vîntul înmiresmat al toamnei se strecura printre clădiri şi automobile învăluindu-l, aducînd cu el sunetul ascuţit al clopoţelului ce vestea începutul unui nou an şcolar, după o nesfîrşit de lungă şi pustie vară.

— Bună ziua, domnule. S-a întîmplat ceva?

Mircea Liviu GOGA

MAŞINA DE DOR
— Din amintirile unui medic provincial –

„De ce, mamă, ne batem joc de adevăratele iubiri şi le păstrăm totdeauna lîngă noi doar pe cele în care mor norocul şi Soarele?”

Uliţa noastră se afla undeva, către marginea burgului; rar, un automobil mai răscolea praful sedimentat, de ploile verii. Zilele, acolo, erau pline de Soare sau poate aşa se păstrează ele în memoria mea, iar aerul rămînea mereu proaspăt şi parfumat de florile grădinii din faţa vilei – căci aveam pe-atunci o vilă drăguţă cu verandă şi cîteva camere: cinci? şapte? nu-mi mai aduc aminte, e singurul amănunt lipsit de claritate. Mi se pare, totuşi, că erau şapte, iar dacă amintirea e imprecisă, asta se datorează, desigur, existenţei camerei secrete de la etaj, despre care toată lumea păstra o tăcere aproape superstiţioasă şi care tăcere mie, puştiului de paisprezece ani fără prejudecăţi şi prea puţin conciliator, mi se părea teribil de suspectă. Chiriaşul camerei de la etaj fusese, în funcţie de numărul anilor mei şi de puterea mea de înţelegere, cînd Baba Cloanţa, cînd un strigoi, cînd, în sfîrşit, un marţian. Pe vremuri, pomenirea acestui chiriaş reuşea să-mi domolească năzbîtiile – deveneam subit de o cuminţenie exemplară, căci mă temeam de necunoscutul agresiv cu mult mai mult decît de cureaua tatii. Dar îmi revine limpede în faţa ochilor amintirea faptului că, împotriva tuturor şi mai ales împotriva temerilor mele, încercasem de mai multe ori să mă strecor către camera de la etaj şi să forţez uşa. În cîteva rînduri fusesem prins de către cei doi fraţi mai mari pe carei uram în acele clipe cu toată fiinţa mea şi depus pe covor în faţa tatălui care, evident, îmi oferise porţia despre care socotea că am neapărat nevoie. Apoi mama mă lua în braţe, plîngea împreună cu mine şi mă întreba: Ce să cauţi tu acolo? Vrei să mori? Să nu te mai avem? Cînd n-am mai crezut nici în Baba Cloanţa nici în vreun marţian pripăşit la noi în casă (depăşisem zece ani) mi s-a părut straniu că plînsul maică-mii nu era absolut deloc prefăcut şi mai multe observaţii metodice executate

asupra părinţilor convergeau, toate, către ideea că în camera aceea se afla, într-adevăr, cineva. Cineva despre care nimeni, niciodată, nu se ostenise să-mi vorbească clar. Într-o zi am prins-o pe mama singură în bucătăria de vară din spatele casei şi am întrebat-o dintr-o suflare: **„Mamă, spune-mi, te rog, adevărul. Cine şade şi ne ocupă nouă camera de la etaj, cine e acela de care vă temeţi, dar eu nu mă tem, ştiu că nu e Baba Cloanţa şi nici vreun strigoi, dar spune-mi, cine şade acolo şi cu ce drept, cine i-a dat lui voie să şadă acolo şi să ne sperie aşa pe toţi?”**

Mama şi-a dat la o parte o şuviţă căruntă scăpată din frîul basmalei de in cenuşiu, a dat să răspundă, dar în aceeaşi clipă am auzit în spate vocea tatii şi am tresărit amîndoi: Eşti isteţ, băiete. Nu te mai osteni. În camera aia nu stă nimeni. Avem tot felul de lucruri vechi, îngrămădite unele peste altele, gata să se prăbuşească de-a valma. De-asta nu vă dau voie să intraţi acolo. Or fi păianjeni, şobolani. Sînt şi cărţi, dar cele mai multe au putrezit. E praf, e murdărie, n-aveţi ce căuta. Cînd o să mai creşteţi, vom face şi acolo curăţenie. Deocamdată e mai bine să rămînă totul aşa cum e. Unele amintiri trebuie lăsate să moară şi să putrezească. M-am uitat la mama şi ea a dat din cap. A făcut-o însă prea repede şi cu ochii îndreptaţi către tatăl meu, într-o complicitate mută care n-a izbutit să mă păcălească. A zis: Ascultă-l pe tata, du-te la joacă şi nu te mai gîndi. S-a răsucit către plită fără să mai scoată un cuvînt, iar tata s-a îndreptat şi el încet către fundul curţii. Un singur lucru uitase: nu-mi ceruse cuvîntul de onoare că nu voi mai încerca să intru în acea cameră. Şi pentru că uitase un lucru atît de important şi pentru că nu dădusem nici altcuiva cuvîntul că-mi voi întrerupe cercetarea, am urcat iarăşi la etaj lipindu-mi urechea de uşa încăperii tainice. Uşa era încuiată, iar dincolo de ea liniştea închipuia parcă o a doua uşă. Şi multă vreme după ce am întrebat-o atunci pe mama: **„Cine şade şi ne ocupă nouă camera de la etaj, cine e acela de care vă temeţi, dar eu nu mă tem, ştiu că nu** e **Baba Cloanţa şi nici vreun strigoi, dar spune-mi, cine şade acolo şi cu ce drept, cine i-a dat lui voie să şadă acolo şi să ne sperie aşa pe toţi?”,** multă vreme m-am gîndit la minciuna tatălui meu, căci o simţeam minciună cu acel simţ tainic pe care cei mari refuză să-l închipuie caracteristic copiilor.

Era către jumătatea lunii aprilie cînd, trecînd prin faţa curţii lui Sandu, vecinul nostru, m-am izbit nas în nas cu moş Toader, poştaşul care abia ieşise la pensie. Nas în nas e un fel de-a zice, căci moş Toader era mult mai înalt decît mine. Avea o mustaţă haiducească în jurul căreia se prefigurau celelalte trăsături: ochii negri, sprîncenele acoperite parcă de colb, obrajii încă netezi în ciuda vîrstei înaintate. Eu veneam dinspre şcoală şi ţin minte că purtam în mînă curelele ghiozdanului. Obiectul în sine atîrna bălăngănindu-se; îl izbeam cu piciorul imprimîndu-i o mişcare de rotaţie şi eram cu totul neatent la cele ce se întîmplau în jurul meu. Un ultim şut a făcut ca ghiozdanul să descrie un desăvîrşit arc de cerc izbindu-se în final de genunchiul stîng al lui moş Toader. Am ridicat ochii şi curelele mi-au scăpat din mînă văzînd uitătura chiorîşă a omului. Din ghiozdan cărţile s-au desfăcut în evantai pe asfalt. Îngheţasem. Moşul m-a cîntărit o vreme, apoi, înduioşat probabil de spaima mea, s-a aplecat şi a început să adune cărţile risipite.

— Cărţi… fir-ar ele ale naibii de cărţi! Nu vă mai săturaţi de citit slovele – bîiguia, în vreme ce degetele noduroase tremurau atingînd coperţile. Ce-oţi găsi în ele, nu pricep! Uite-aşa a-nceput şi George, unchiu-tău…

Am tresărit.

— George? Care George, nene?

— Unchiu-tău. Ce, tu nu ştii? Adică, de! Mă-ta nu ţi-o fi spus…

— Cine era George?

— Mai bine – continua să bodogănească moşul. Că nu trebuie să… Chiar dac-o fi fost tac’-tu vinovat, eşti copilul lui. Asta este…

Îmi trecuse orice spaimă iar curiozitatea mă împingea să insist.

— Cine era unchiu’ George, moşule?

— Ei, cine? Unchiu-tu, n-auzi? Uite-aşa era şi el, ca tine. Nici el nu auzea cînd vorbeam. Zicea că are lumea lui…

— Mai trăieşte?

— O fi murit, ce ştiu eu? Hai, du-te-acasă. Te-or aştepta ai tăi.

Şi pe cînd se îndepărta, l-am auzit azvîrlind mai domol către mine:

— Să nu-i spui lui tac’-tu că ţi-am spus. Dacă el n-a vrut să ştii…

Am mers acasă intrigat de lucrurile aflate, de faptul misterios că am avut cîndva un unchi pe care-l chema George şi de cunoaşterea soartei căruia ai mei făcuseră tot posibilul să mă ferească şi că se ascunde ceva în trecutul părinţilor, un lucru care i-a înspăimîntat suficient de tare pentru a nu mai aduce niciodată vorba despre el. Legam în chip firesc lucrurile de existenţa camerei secrete, camera aceea plină cu amintiri ce trebuiau lăsate, după spusele tatălui meu, să moară şi să putrezească. Oare – îmi ziceam – taina unchiului să se afle ea cumva acolo, în arhiva familiei, prin albume cu fotografii ori prin jurnale intime încropite stîngaci, ori poate camera ascunde obiecte ce i-au aparţinut, ce l-au însemnat sau pe care şi le-a însemnat, folosindu-le, cu un fel de pecete a fiinţei sale, pecete prin care ar putea fi cunoscută sau, cine ştie, recunoscută acea fiinţă? Şi de ce n-aş avea dreptul să dau la o parte misterul de peste numele şi făptura rudei mele neştiute – aş putea stabili modul în care fiece membru al familiei a acţionat atunci, atitudinea fiecăruia, deci: aş putea să judec, să condamn, să stabilesc gradele de vinovăţie? Doar moş Toader îmi vorbise de o vină a tatălui meu…

Desigur, pe vremea aceea nu gîndeam astfel, dar acolo unde logica şchiopăta venea intuiţia, firească oricărui puşti, să acopere lipsurile. Şi, desigur, nu mă ispitea absolut deloc ideea de a descoperi amănunte noi conversînd cu mama sau cu tata. Eram sigur – simţeam – că ar fi trebuit să ştiu întîi destule pentru a-i putea, în cadrul unei discuţii, domina şi înfrînge. Am prînzit deci în bucătăria de vară împreună cu fraţii mei păstrînd doar pentru mine cele aflate. Mama ne turnase supa în farfurii şi mă urmărea cu coada ochiului intrigată, probabil, de faptul că mă vede atît de cuminte. Şuviţa de păr rebel, ţîşnită de sub basma, se clătina pe deasupra oalelor arătînd ca un semn de întrebare alb.

— Mănîncă şi carnea – mi-a spus. N-avem prea multă.

Mestecam în silă şi mă gîndeam. Aveam nevoie de informaţii şi nu puteam să le obţin decît de la bătrînii mahalalei. Pe oamenii aceia trebuie să ştii cum să-i iei, astfel nu scoţi nimic precis – iar eu căutam dovezi certe ale existenţei unchiului meu. M-am ridicat de la masă şi am pornit către uşă. Îmi venise ideea să-l caut pe vecinul nostru de vis-a-vis, care locuise pe strada asta încă dinainte de începutul războiului.

Nenea Valentin – sau nea Val, cum i se spunea pe scurt – locuia singur. Soţia lui pierise cu foarte mulţi ani în urmă într-un accident, dar nimeni nu cunoştea împrejurările în care se petrecuse tragedia. Valentin nu se recăsătorise. Poate o iubise atît de tare încît nu putuse s-o înlocuiască prin nici o altă fiinţă. Oamenii spuneau că doamna fusese deosebit de frumoasă şi că picta cu mult talent. În cîrciuma lui Vasilache de la capătul străzii exista un tablou pe care clienţii obişnuiau să-l atribuie dispărutei. Oricum, esenţial nu mi se părea decît faptul că nea Valentin era omul potrivit să-mi ofere detaliile pe care le căutam. Cînd am ieşit pe poartă ţineam în braţe mingea de fotbal care trebuia să-mi slujească drept pretext. Am şutat cît am putut de puternic iar ea a zburat exact în direcţia pe care o alesesem anticipat.

— ...dracu! am auzit în spate. M-am răsucit şi l-am văzut pe tata. Am vrut să fug, dar parcă prinsesem rădăcini.

— Nu te mai astîmperi? Ţi-am spus să nu ieşi cu mingea pe stradă!

Îl priveam năuc, neîndrăznind să deschid gura şi să mă apăr. Din fericire, n-a înţeles adevăratul motiv al spaimei mele şi a arătat cu mîna către casa lui Valentin, ce-şi înălţa acoperişul de ţiglă roşie deasupra merilor care-i umbreau toată vara faţada.

— Acum, ce stai? Ia înapoi mingea! Şi dispari din ochii mei!

Peste cinci secunde băteam la poarta vecină fericit că scăpasem atît de ieftin.

— E deschis – a sunat o voce egală dinăuntru.

Am apăsat clanţa care avea forma unei frunze răsucite.

— Vino-ncoace!

Se aflau în curte patru rînduri de meri zugrăviţi cu var de la brîu la călcîie şi înconjuraţi, fiecare, de răzoare în care mîna gospodarului semănase pătrunjel, pelin şi muşeţel. Patru rînduri de meri proaspăt înfloriţi în care zuruiau albinele ca motorul unui avion îndepărtat.

— Mi-a căzut mingea în curtea dumneavoastră – am explicat cu privirea îndreptată în direcţia verandei, acolo unde mi se păruse a se afla originea glasului. Într-adevăr, Valentin apăruse în prag.

— Şi aveţi o curte foarte frumoasă – am adăugat.

Omul a început să rîdă părînd mulţumit de aprecierea mea. Faţa lui brăzdată de riduri deveni plină de bunăvoinţă.

— Al cui eşti?

— Al lu' Ştefan, de peste drum.

— Şi eşti ăl mic? Te-a învăţat taică-tu să măguleşti oamenii…

Ultima remarcă am luat-o drept ceea ce părea a fi: o simplă remarcă.

— Şi dumneavoastră sînteţi un om de treabă. Semănaţi cu unchiul – am azvîrlit ca într-o doară, mirîndu-mă de propriul tupeu.

— Care unchi?

Valentin devenise dintr-o dată atent.

— Ei, ştiţi dumneavoastră! m-am prefăcut eu. Şi el era un om de treabă. Aşa mi-a spus tata.

Blufam pedalînd pe un gînd obscur ce-mi stăruia în minte: tata s-a făcut vinovat de ceva, odată. Cu Valentin nu-l zărisem niciodată stînd la taifas aşa cum făcea cu alţi vecini.

— Ţi-a spus? Ţi-a spus el asta? Te pomeneşti că-l chinuie şi părerea de rău! Păi… s-o scrie pe-o scîndură şi s-o bată în cuie pe gard. N-am să cred pînă n-o văd. Deşi, asta tot n-o să mai poată îndrepta nimic.

Mă apropiasem, între timp, la un metru de interlocutor şi încercam să înţeleg motivele tonului său ironic.

— Tata a zis că se mai poate – l-am contrazis intenţionat.

— Să se… puah! E nebun! Pe George n-o să-l mai poată niciodată aduce înapoi de-acolo de unde este. Era un om nemaipomenit unchiu'-tău, ascultă aici! Au rîs şi şi-au bătut joc de el. Atît au ştiut să facă, atîta i-a dus mintea. Cum ai zis că te cheamă?

— Vlad – m-am prezentat iute.

— Vlad… Aşa, Vlad… Era un om grozav George! Am copilărit cu el şi l-am cunoscut ca pe un frate. Frate! rîse amar Valentin. Uite ce i-a făcut fratele lui cel adevărat! Mai bine nu se-ndrăgostea de Maria!

— Tata?

— Ei, taică-tu! George! Doar de el vorbesc.

— George? De mama?

Valentin m-a cercetat deodată suspicios.

— Păi, ziceai că ştii.

M-am orientat rapid.

— Nu mi-a spus asta. Nu chiar tot. Vă daţi seama.

Valentin începu să se ambaleze.

— Atunci, la ce bun ţi-a mai spus? Ori spui totul, ori mai bine nu spui nimic! Ia ascultă aici: să ştii că maică-ta pe George l-a iubit întîi. Era o femeie foarte frumoasă. Linia asta…

Ridică mîna şi-mi atinse punctul dintre sprîncene.

— Linia asta – continuă el. George spunea că… În sfîrşit, prostii de om care iubeşte…

— Ce spunea? Ce spunea, nene?

— Spunea… ei, că-l doare linia asta. Şi lumina cu care e ţesută. Ceva ca o duioşie de nepotolit, asta simţea cînd o privea. O ai şi tu. Poate o au şi fraţii tăi, nu ştiu, nu i-am văzut de-aproape. E ca o pecete ce se aşează deasupra unei slove tainice din care se hrăneşte destinul. Sînt cuvintele lui George. Cîte mai spunea!

N-am replicat nimic. Mă simţeam uşor stînjenit.

— Cert e că o iubea cu pasiune. Şi cine n-ar fi iubit-o? Şi eu am iubit-o – da, da! Şi poate că dacă n-ar fi existat Ana, poate că… Dar ce importanţă mai are acum? Spune, puştiule – mă privi deodată ciudat. Tu crezi în destin?

— Nu m-am gîndit – am răspuns sincer.

— Eu cred – spuse Valentin. Cred că există lucruri pentru care sîntem făcuţi şi altele pentru care nu sîntem făcuţi. Şi mai cred că în clipa în care ne refuzăm fericirea din laşitate sau argumentîndu-ne refuzul în alt chip (totdeauna, din păcate, reductibil la primul) schimbăm ceva în ordinea vieţii noastre şi ceva moare pentru totdeauna şi nu mai poate fi nici măcar amintit. Aşa s-a întîmplat şi cu Maria: s-a lăsat prinsă în vîrtejul unui destin greşit şi zadarnic. Cît despre taică-tu, el poate fi condamnat de George, dar oamenii nu-i pot reproşa nimic. Atîta că eu l-am cunoscut pe George – pe adevăratul George, nu pe acela pe care-l vedeau ceilalţi. Căci un om de nimic nu poate iubi mai presus de propria-i fiinţă. Iar George a iubit mai presus de el, mai presus, poate, chiar decît Dumnezeu. Da – mă privi cu atenţie. Semeni Mariei. Ai grijă, băiatule. Să ştii să alegi. E foarte important să ştii să alegi…

Mă atinse încă odată în mijlocul frunţii.

— Lipseşte doar şuviţa aceea castanie… Dacă ar fi George aici, el ar putea să spună mai multe. Ar şti să-ţi povestească tot. Eu… fragmente, cît auzeam de la unul sau de la altul. George n-a venit niciodată să se plîngă. El avea lumea lui. Spunea că pe un simplu sentiment se pot construi milioane de frumuseţi. Şi

totul ar fi fost bine dacă nu s-ar fi băgat Ştefan. Şi dacă Maria nu s-ar fi speriat în noaptea în care a încercat să-i arate ceva din lumea aceea. De atunci, s-au stricat toate. Au început certurile, necazurile, iar el tăcea.

Venea Stefan să-i fure iubita de sub nas şi nu zicea nimic, doar zîmbea, şi zîmbea aşa, încît nu puteai să nu te simţi cutremurat privindu-l. Doar eu înţelegeam ce se ascunde sub zîmbetul lui, cîtă ură se amesteca iubirii şi o învenina. Şi-aşa a învăţat George să urască. Şi uneori plîngea, cred că avea nopţi lungi în care nu închidea ochii nici o clipă, iar cînd mai venea pe la mine, zicea: uite cum piere în oameni credinţa!

Valentin a arătat cu mîna peste drum, către casa noastră.

— Ştefan a cîştigat, măi băiatule, căci era făcut să cîştige. El se pricepea să se poarte cu femeile, nu era un neajutorat ca George. Şi dacă spui că îi pare rău, să ştii că nu te cred, **n-am cum** să te cred. Dar de plătit, tot va trebui să plătească odată. Pentru plată nu e niciodată tîrziu. Şi înainte de-a fi dat afară din casa în care se născuse, George a venit la mine şi nu mi-a spus decît cîteva cuvinte pe care nu le voi uita. Dreptatea, a zis, o va face lumea pe care am de gînd să le-o las moştenire.

Valentin a tăcut şi a rămas pe gînduri. Aş fi vrut să-l întreb ce s-a întîmplat pînă la urmă cu unchiul George, dar nu îndrăzneam. Ca să trec mai repede peste momentul stingheritor, i-am amintit de minge. Mi-a făcut semn s-o iau (se înţepenise într-o stivă de lemne în spatele casei) apoi, cînd am revenit, mi-a zîmbit şi mi-a arătat poarta.

— Acum, du-te – a zis. Şi să ţii minte: cînd doi fraţi se ceartă pentru o femeie, ura dintre ei nu mai poate fi acoperită decît de pămînt…

Am alergat cu mingea sub braţ către casa noastră ca urmărit de-o nălucă. Abia cînd am ajuns în camera mea greutatea privirii lui Valentin mi s-a ridicat de pe suflet. O minte de copil nu lucrează suficient de rapid pentru a reuşi să închege din aceste amănunte o istorie, cum aveam să aflu mai apoi, aproape neverosimilă. De altfel, acest neverosimil încă nu ieşise în suficientă măsură la iveală. Totuşi, căpătasem ceea ce dorisem: certitudinea faptului că unchiul George existase. Şi ştiind că pentru a reconstitui trecutul informaţiile primite nu erau de ajuns, m-am gîndit imediat că mărturiile cele mai preţioase ar trebui să se afle chiar în această casă. Dar cum să le descopăr?

Mi-am adus aminte de albumul cu fotografii din camera părinţilor. Nu era greu de obţinut, mama mi-l dăduse adesea, ba chiar îmi prezentase numele multora dintre personaje. Însă tocmai acest lucru vorbea de la sine despre imposibilitatea aflării în el a unor dovezi. M-am gîndit că, probabil, cineva distrusese toate fotografiile în care se aflase imprimată imaginea unchiului. Le distrusese ori doar le ascunsese undeva în casă.

Am revenit, bineînţeles, dintr-o idee în alta, la camera secretă. Vechituri şi cărţi – aşa spusese tata şi vorbise de nişte amintiri care putrezeau. Pe atunci nu mă temeam de amintiri căci, pur şi simplu, nu aveam încă aşa ceva şi cu atît mai puţin nu puteam să mă tem de amintirile altora. Azi mă întreb, încă uimit, în numele cui am făcut tot ceea ce am făcut şi de unde provenea ideea obsedantă a răscolirii trecutului părinţilor mei. Poate mă înscriam în acea tentativă general-umană a descoperirii originilor, a elucidării unor istorii încă neelucidate? Un determinism încă neconştientizat mă obliga să-mi descopăr poziţia mea particulară, să mă autodefinesc în temporalitate; dar mai ales tindeam să cunosc pentru a nu greşi, protejîndu-mi cu înţelegerea erorilor altora fiinţa încă fragilă. Sau, mai simplu, totul s-a născut din revolta copilului ce-şi presimte adolescenţa şi caută să-şi salveze de ocrotirea, cel mai adesea prost înţeleasă, a părinţilor, zborul de mîine? Poate că deja în subconştient îl uram pe tata, îl condamnam fie şi pentru simplul fapt că există şi încercam să descopăr dovezi împotriva lui care să mă împace cu ideea de-al părăsi curînd în urmărirea propriului meu destin? Nici mama nu era scutită de acuzaţii, o simţeam aliata lui, doreau să ucidă împreună un trecut comun şi mă revoltau încă odată prin faptul că încercau să mă priveze şi pe mine de luarea la cunoştinţă a evenimentului a cărui pomenire o ocoleau cu asiduitate. Ei bine! îmi spuneam. Dacă ei vor să uite, n-au decît. Dar eu cu ce sînt vinovat şi de ce trebuie să plătesc prin ignoranţă ceea ce ei plătesc zi de zi prin uitare? Unchiul George era unchiul meu, iar părinţii mei mi-l furaseră…

Şi atunci, deşi nu ştiam toate aceste lucruri, deşi mă revoltam în numele unor cauze încă străine, m-am dus la mama în bucătăria de vară, m-am rezemat, grav, de tocul uşii şi am întrebat-o sfidător azvîrlindu-i o privire de gheaţă: „Mamă, spune-mi, te rog, cum arăta unchiul George şi spune-mi ce fel

de om era şi de ce i-aţi făcut ce i-aţi făcut tu şi cu tata?” Şi aş mai fi întrebat-o poate şi altceva dacă n-aş fi văzut-o cum se clatină ca lovită peste faţă cu un obiect greu şi cum îşi muşcă buzele de parcă ar fi vrut să pună cu dinţii stavilă unui ţipăt care m-a speriat şi mai mult prin muţenia în care se petrecea. Şi m-a durut ca şi cînd aş fi lovit în mine însumi; dar în clipa următoare am redevenit rece şi calm şi am răsucit cuţitul în rana pe care o intuiam adîncă şi cumplită adăugînd: poţi să nu-mi spui şi puteţi să vă păstraţi tainele cum veţi şti mai bine, dar de aflat tot am să le aflu curînd.

Mama s-a răsucit către mine cu un chip urîţit de spaimă şi i-am văzut şuviţa căruntă lipindu-se de fruntea îmbrobonată de sudoare.

— Să nu-i spui lui tată-tu – a şoptit, deşi îmi închipui foarte bine azi cît o costase acea şoaptă. Să nu-i spui. Acum pleacă, vorbim pe urmă…

Cîştigasem. Mama nu va putea să nu-şi ţină făgăduiala, aşa că i-am întors spatele şi am ieşit purtînd într-un colţ al buzelor un zîmbet trist gîndindu-mă la suferinţa ei şi încă unul, victorios, în celălalt colţ. Mult mai tîrziu am înţeles că mama nu fusese niciodată o fiinţă într-adevăr puternică. La mai mulţi ani distanţă de întîmplările pe care le povestesc, raţiunea m-a ajutat să le cuprind în mod deplin înţelesul şi să descopăr în fiecare dintre participanţi autenticele motivaţii interioare. Adesea mi-am spus: oamenii lovesc în semenii lor ca să se apere de aceştia: azi, cred că ei o fac, pur şi simplu, pentru că nu au rădăcini. Cei mai mulţi fug şi se ascund de trecutul lor sau îl uită; în ce măsură asta îi lasă goi, ar putea s-o spună oricine observă cu atenţie acest fenomen. Şi mult, mult mai tîrziu de clipa în care am întrebat-o pe mama: **„Spune-mi, te rog, cum arăta unchiul George şi spune-mi ce fel de om era şi de ce i-aţi făcut ce i-aţi făcut, tu şi cu tata?”,** mi-am dat seama că mamei şi tatii le-a fost frică de unchiul George pentru că îl simţeau altfel decît ei. Iar dacă e adevărat că amîndoi posedau un sistem interior de referinţă faţă de care îşi raportau fiinţele şi aspectele existenţei imediate, nu aveau în schimb absolut deloc pus la punct un sistem profund de evidenţiere a fiinţărilor interioare în timp. Prezentul nu operează decît rareori cu esenţe. Mama, aparent era puternică; purtată încoace şi-ncolo de vîntul vieţii căpătase peste suflet o coajă greu de străpuns, o coajă ce o putea feri de

izbiturile superficiale dar nu şi de cele adînci, reflexive şi care i-ar fi cerut, pentru a fi preîntîmpinate, acel sentiment care ne ordonează uneori psihicul nu în numele cantităţii evenimentului, ci calităţii lui – sau, altfel spus, valorii acestuia.

Atunci însă abia intuiam motivele comportamentului uman şi, părăsind-o pe mama, am intrat în casă şi am urcat scara interioară pentru ca, după cîteva clipe, să mă aflu în faţa uşii camerei secrete. Intenţionam să-i forţez broasca şi să caut acolo dovezile pe care le doream, dar n-a fost nevoie căci, apăsînd clanţa, am avut stupefacţia să constat că uşa era deschisă…

Soarele revărsa o dogoare liniştită peste cîmpia care se întindea pînă la orizont dar apa, curgînd cu viteză moderată prin albie, aducea de undeva o adiere răcoroasă şi umedă. Alături de mine, trîntită pe o pătură roşie aşternută peste nisip, dormita o fată cu plete în care se prelungea parcă culoarea rîului. O iubeam profund şi statornic, în faţa timpului care trecuse şi a timpului pe care-l ştiam venind; acest sentiment îi străjuia somnul şi-i înconjura ca o aură trupul minunat, difuzîndu-se apoi aproape material în întreaga ordine a acestei amiezi de vară tîrzie. Iubeam şi deveneam eu însumi atemporal şi calm, la fel de calm ca nisipul sau Soarele sau unda semistrăvezie a apei din rîu.

Într-un tîrziu, fata a deschis ochii şi mi-a zîmbit.

— Tu nu dormi?

— Îmi place să-ţi veghez somnul – m-am trezit rostind. Mă stăpînea totuşi ideea că nu sînt reale nici cerul, nici fata şi nici oglinda rîului. Dar eu sînt real? Mi-am purtat mîna stîngă peste faţă. Pe obraji am simţit mulţimea perilor aspri.

— Ce este?

— Îmi placi şi tu – am şoptit şi m-am întins pe pătură lîngă ea. Însă căutam oarecum să mă detaşez; totul făcea parte dintr-un scenariu pe care vîrsta nu-mi îngăduia încă să-l trăiesc. Vîrsta? Care vîrstă?

— Te iubesc – am şoptit sărutînd-o. Pe femeia aceea o cunoşteam, dar nu reuşeam să-mi aduc aminte de unde. Şi acel mal de rîu îmi părea vag cunoscut. Şi cerul. Şi Soarele.

— Mai bine pescuieşte – a zis ea. Mă zgîrii. De ce nu te-ai bărbierit?

Azi? Ieri? Mîine? Acolo timpul părea înlocuit de o cu totul altă dimensiune: ceva îi schimbase forma, îi dăduse alt rost: nu, nu

mai avea nimic comun cu intervalul care separă în mod obişnuit evenimentele, căci toate se contopiseră într-un singur eveniment ce-şi împlinea condiţia unicităţii chiar prin diferenţierile şi nuanţările ce-l făcuseră cîndva să pară discontinuu. Dar mă rodea o îndoială imposibil de reprimat. Ceva nu arăta cum ar fi trebuit, sau eu eram acela care nu-şi avea încă rost acolo, în miezul sentimentului care ardea?

— Ce este? am auzit în urmă.

Îndoiala lărgi cercul raţiunii, şterse culoarea cerului şi dădu la o parte draperia peisajului însorit. M-am ridicat în picioare în faţa uşii, scuturîndu-mă. Încă păstram în nări mirosul de apă şi de nisip încins. Mi-am lipit fruntea de toc şi am rămas o vreme nemişcat, ascultînd bîzîitul cîtorva muşte ce se izbeau mereu în geamurile de la capătul coridorului. O clipă mi-a trecut prin minte ideea că sînt, probabil, bolnav. Deocamdată nu puteam să-mi explic în alt mod rătăcirea care mă făcuse să mă simt bărbat în toată puterea cuvîntului stînd alături de o fată pe care n-o cunoşteam şi în acelaşi timp o ştiusem parcă dintotdeauna. Cineva din mine o recunoscuse, dar recunoaşterea rămăsese încă, difuză, undeva la hotarele subconştientului. Apoi m-am temut să nu înnebunesc. Mai văzusem nebuni: îl ştiam pe Săndel care venea seara la cîrciumă boscorodind despre contesele care-l iubiseră cîndva şi trecea cu mîna-ntinsă pe la mese cerşindu-şi tainul de ţuică sau de rom. Dar privindu-mă mi-am zis totodată că nu poate fi vorba de una ca asta atîta vreme cît nu simţeam să mă fi schimbat sau să doresc lucruri care nu există. Atunci am hotărît că aici se ascunde o taină şi am pus mîna din nou pe clanţă apăsînd-o cu hotărîre.

Se făcuse deodată iarnă. O iarnă grozavă, cu troiene înalte şi cu fulgi mari cît pumnul care alunecau tăcuţi din cerul veşted către faţa mea, topindu-se la atingerea nasului sau a frunţii. M-am auzit, în spate, strigat cu un nume care nu era al meu. M-am întors. Cineva mă chema în interiorul unei cabane de lemn ce elimina aer cald prin deschizătura uşii. Am răspuns chemării înaintînd către tărîmul cel nou cu aceeaşi senzaţie de vag cunoscut pe care mi-o inspirase şi peisajul antecedent. Interiorul nu prezenta nici un element ieşit din comun cu excepţia, poate, a mirosului de gutuie coaptă ce stăruia înjur. Pe plită se coceau, într-adevăr, două gutui, iar pe patul încărcat de velinţe fata cu părul de culoarea rîului mă privea rîzînd jucăuş.

— Mai ninge?

— Ninge – am răspuns.

— Aş vrea să fie mereu aşa – a zis ea. Să ningă pînă la fereastră… ba nu, pînă uite-acolo, la acoperiş. Mănînci o nucă?

— Una singură? am dat din umeri.

— Celelalte sînt pentru cozonac.

— O, dă-l încolo de cozonac! M-am trîntit pe pat lîngă ea şi am îmbrăţişat-o. Vrei să-ţi spun o poveste?

— Ce fel de poveste?

— O poveste despre un om care-a-nvăţat că timpul nu există. Că nu este decît un zbor către şi dinspre oameni şi oamenii pot fi fericiţi în clipa în care se confundă cu zborul acesta al nimănui şi al tuturor…

— El era Făt Frumos? a zîmbit fata.

— A, nu, nu era frumos deloc…

— Atunci nu-mi place. Cu cine semăna?

— Ştiu eu? Am început să rîd. Poate cu mine.

Rîdeam întrebîndu-mă din nou cine sînt, ce caut eu în iarna străină alături de această fată necunoscută şi totuşi binecunoscută.

— Ei, da. Pretinzi că sînt frumos?

— Nu, deloc!

— Îmi place că nu mă contrazici. Dacă m-ai contrazice, ar fi… cum să-ţi spun? Ca şi cînd ai pleca…

— Şi dacă, într-o zi, voi pleca?

— Ar fi foarte rău – am spus, întristat. Un gol în care poate-aş încerca să azvîrl tot felul de alte lucruri pentru a-l umple. I-aş lega malurile cu vanitate, mi-aş spune că n-am pierdut nimic, deşi aş şti precis că, prin tine, pe mine însumi am reuşit să mă pierd… m-aş duce, îngrozit, cînd nu mă vede nimeni, în faţa oglinzii să-mi număr ridurile crescute pe obraz în nopţile în care lipseşti, aş uita să dorm, să mănînc, aş mirosi poate a sudoare, dar la ce bun m-aş mai. Strădui să-mi pese?…

— Destul! Îmi pune palma peste gură şi adaugă: minţi frumos. Altădată mi-ai spus altceva!

— Altceva?

Mă concentrez şi încerc să aflu în mine ce i-am spus altădată, dar cînd şi cu care glas, al lui, al meu? Al cui, adică?

Mă ridic de lîngă uşă, îmi scutur pantalonaşii scurţi de praf şi încerc să mă dumiresc unde mă aflu. Undeva, jos, tocmai răsuna

vocea fratelui meu mijlociu. Mă striga, de data asta cu numele meu cel adevărat.

— Vlad! Te ia mama dracu! Dă-mi mingea!

— Ce-i?

Reuşisem să-l păcălesc. A crezut, poate, că vin de-afară.

— Dă-mi mingea!

— Du-te şi ia-o. E la mine-n cameră.

— Tu nu vii la fotbal?

— Mai încolo. Mi-e somn.

Am pîndit lîngă camera mea pînă l-am văzut cărăbănindu-se, apoi, din cîteva salturi, am urcat din nou scara interioară. Am pus mîna pe clanţă, mi-am luat avînt şi am dat la o parte creanga care fusese gata să mă atingă peste faţă.

— Atenţie! am spus.

În urma mea, fata cu părul de culoarea rîului călca prin mlaştina care ne depăşea genunchii. Deasupra noastră se întindeau două sute de metri de junglă iar în faţă, în spate, la dreapta şi la stînga, două sute de kilometri cel puţin. De data asta înaintasem mai departe ca oricînd.

— Poporul Pierdut – i-am arătat fetei o piatră sculptată de mîna omului şi îngropată pe jumătate în mîzga pe care o bănuiam verzuie. Lumina puţină, atîta cîtă ajungea pînă la noi filtrată de pădure, abia dacă ne ajuta să ne orientăm.

— Al treilea semn din acest perimetru – am continuat. Dacă gaucho-ul acela bătrîn şi beat din Pueblo nu ne-a minţit, nu mai avem decît o jumătate de zi de mers pînă la temple.

— Şi dacă nu vom găsi nimic?

— Imposibil – am spus, hotărît. Existenţa Oraşului Marelui Jaguar e atestată istoric. Locul lui însă n-a fost descoperit…

— Crezi că vom găsi ceva din comorile lui fabuloase?

— Poate. Există legende care afirmă că învăţătorul acestui popor a sosit dintre stele.

— Şi tu crezi asta? poate nu e decît un vis.

— Poate că **totul** nu e decît un vis.

Un vis? am gîndit. Fireşte, un vis! Eu nu puteam să mă aflu acolo, în jungla amazoniană. Nu aveam cum să mă aflu acolo… M-am smuls dureros din imagine căutîndu-mă o bună bucată de vreme de-a lungul liniilor existenţiale străine. Apoi m-am ridicat de jos şi am privit temător către scara interioară. Nimeni. Coboram treptele fără să pricep nimic altceva decît că

deschiderea uşii declanşa un miracol care putea să mă poarte într-un corp străin, în timpuri şi spaţii despre care n-avusesem niciodată habar. Totuşi, senzaţiile au fost atît de inedite şi de profunde încît au reuşit, cum aveam să-mi dau seama mult mai tîrziu, să mă marcheze. Pentru mine, fata cu părul de culoarea rîului a însemnat un veritabil model, un tipar în jurul căruia s-au axat căutările adolescenţei chiar dacă înţelesesem deja demult cine fusese acea făptură, chiar dacă asupra originalului imaginii păstrată în camera interzisă, degradat de asprimea existenţei, îmbătrînit în lungul cenuşii propriului destin, mi-am revărsat toată ura acumulată nefiresc, toată ura pentru care nu fusesem făcut şi care înlocuise încrederea…

Căci concluzia se impunea cu orbitoare claritate chiar şi copilului de paisprezece ani de atunci: femeia aceea era mama mea.

Nu încerc să aduc argumente în sprijinul modului în care am acţionat şi care să mă disculpe: nu mă simţeam, nu mă simt nici azi vinovat, deşi un psiholog pretenţios ar putea să caute evidenţierea unor complexe oedipiene, ceea ce mie, azi, nu mi se pare că ar friza, într-adevăr, absurdul. Ştiu foarte bine că există explicaţii logice pe care conştientul le caută în disperare de cauză pentru a acoperi o altă explicaţie – cea reală – din subconştient. Poate că psihologul ar avea dreptate spunîndu-mi: erai cel mai mic dintre fraţii tăi, iar cel mai mic dintre fraţi tinde întotdeauna să lupte pentru a depăşi modelul fraţilor săi mai mari: lui nu i se cuvine totul, ca primului născut şi simte asta: şi, de aceea, personalitatea lui se descoperă mai repede, e mai tenace şi mai întreprinzător în a dovedi în primul rînd că fratele mai mare nu-şi merită poziţia şi statutul. Are loc pînă în preajma vîrstei de doisprezece ani o luptă surdă în care părinţii sînt chemaţi să intervină ca aliaţi cînd de partea unuia, cînd de partea altuia. Apoi, adolescenţa destramă totul cu explozia sa de frumuseţe şi mizerie, cu tentaţia căutării unor teritorii necunoscute dar presimţite dureros cumva. Iar dacă fratele mai mare rămîne legat de părinţi, cel mic se revoltă împotriva tuturor şi fuge de-acasă ori îşi găseşte refugiu în cărţi, în prieteni, în viaţa familiei, căci a fi presupune a căuta mereu un echilibru între tine şi mediu: a dărui cînd îţi prisoseşte ceva sau a cere cînd îţi lipseşte – fie că e vorba de un simplu gest tandru, fie că e vorba de un sistem întreg de trăiri şi concepte. Poate că

ar avea dreptate psihologul spunîndu-mi toate astea, dar am şi eu dreptatea mea cînd afirm că lupta dintre mine şi ai mei nu a stat doar sub semnul impulsivităţii şi emoţionalului, ci a urmat o cale perfect logică, perfect coerentă în numele sistemului de valori universal acceptat pe care tindeam să-l adopt împotriva unor sisteme înguste şi lipsite de măreţie.

Fără îndoială, îmi spun, un alt motiv al existenţei destinului trasat la întîmplare al majorităţii fiinţelor omeneşti este şi nesincronizarea sistemului valoric individual cu sistemul valoric social. Dacă n-ar fi aşa, nu ne-am permite să încălcăm legile sau să ascultăm de ele doar în numele fricii, iar diferenţierea dintre legea internă şi legea externă conduce în mod automat la degradare şi alienare. Sigur, repet: pe atunci, toate aceste gînduri nu fuseseră încă formulate, însă instinctul le presimţea şi căuta să le împingă în faţă raţiunii. Deocamdată acţionam fără a-mi pune prea multe întrebări de ordin cauzal. Ştiam, spre exemplu, că după-amiază tata avea ceva treabă în oraş şi că puteam astfel discuta nestingherit cu mama. Ceea ce am şi făcut, la cinci minute după ce l-am zărit ieşind. Mama se afla tot în bucătăria de vară. Mă aştepta.

M-am aşezat pe unul din scaunele libere. N-am întrebat-o nimic. Nu era nevoie. A început să vorbească aproape imediat, dînd impresia că repetă o lecţie învăţată pe dinafară. Am ascultat-o povestind rînd pe rînd despre dragostea lui George – dragoste de care nu bănuise nimic multă vreme –, despre întîlnirile lor, apoi despre modul în care Ştefan, fratele lui George, venise la ea şi-i propusese să-l ia pe el de bărbat şi cum ea acceptase, căci ajunsese să se plictisească de şovăielile şi neîndemînările lui George, ajunsese chiar să se teamă într-o oarecare măsură de imaginaţia lui fără frîu şi pe care ea, nu se pricepuse s-o înţeleagă. Şi George venise la ea într-o noapte şi i-a spus că e fericit chiar dacă e singur – el şi doar imaginea femeii iubite – căci trebuie să fii fericit cînd iubeşti: fiinţa la care ţii poate să plece sau să-ţi fie furată, dar sentimentul nu ţi-l poate nimeni fura, căci singurele bunuri care ne aparţin cu adevărat sînt cele lăuntrice. Iar ei i se făcuse frică, nu putea concepe existenţa unei astfel de iubiri care sfida convenienţele dulcege şi nu reuşea să fie înfrîntă prin nici o metodă. George deveni în viziunea ei un anormal – ceea ce şi era, mamă, continua ea să monologheze, era un anormal care visa cu ochii

deschişi o altă lume, una mai bună şi mai dreaptă, ca şi cum asta de-aici ar putea fi dată la spate cu toată uşurinţa, ca şi cînd el ar fi fost chiar Dumnezeu, dar aşa era George, mamă, se-nşela pe el şi mă-nşela şi pe mine, iar tată-tău l-a alungat şi l-a batjocorit în faţa oamenilor şi el zîmbea de parcă ar fi fost nebun de-a binelea; zîmbea, acolo unde alţii ar fi urlat, cel puţin. Altceva nici nu merita, aşa să ştii, şi tată-tău l-a lăsat să urce la etaj, să-şi ia ce mai avea de luat de-acolo şi să plece unde vrea, în lumea largă. Camera aia a fost camera lui. De aceea, după ce-a plecat, Ştefan a încuiat-o şi-a zis: amintirile să moară aici şi să putrezească: fratele meu nu mai există de-acum pentru mine şi nici pentru tine, femeie, nu mai există! **Şi a luat toate fotografiile** şi **scrisorile lui George şi planurile alea de maşini sau ce-or fi fost, le-a adunat grămadă-n curte, a turnat pe ele benzină şi le-a dat foc.** Şi a mai azvîrlit acolo, în flăcări, şi alte lucruri, tot ce-a găsit prin casă şi i se părea lui că seamănă cu făptura unchiului tău. Nu ştiu de unde ai auzit tu de George, băiatule, dar orice ţi-o fi vorbit omul acela, dacă ţi-a arătat că s-ar fi petrecut altfel lucrurile, să ştii că a minţit.

Mama s-a oprit şi am lăsat să stăruie între noi un moment lung de tăcere.

— Dar voi doi – am spus în cele din urmă –, tu şi cu tata, aţi fost fericiţi?

— Da, băiatule, eu şi cu tata am fost fericiţi şi mai sîntem încă.

— Şi unchiul George unde e? S-a mai întors?

— De întors, n-avea cum să se mai întoarcă. Am aflat că a murit tăiat de tren lîngă Bucureşti. Dac-o fi fost o întîmplare şi nu cumva şi-o fi pus capăt zilelor, Dumnezeu să-l ierte.

— Şi în camera de la etaj ce-a mai rămas?

— Nu-i mare lucru. Tată-tău ţi-a spus adevărul.

Am tăcut din nou amîndoi, dar eu nu mă simţeam deloc mulţumit.

— Aş mai vrea să aflu – am prins a vorbi atunci tărăgănat **– dacă ai fost tu, vreodată, mamă, pe malul unui rîu, cu unchiul George, pe vremea cînd încă îl mai iubeai. Dacă aţi stat la soare şi el a pescuit în timp ce tu dormeai pe o pătură roşie întinsă peste nisip. Şi aş mai vrea să ştiu dacă aţi fost vreodată la munte şi dacă ningea atunci cu fulgi mari cît pumnii tăi şi dacă nu cumva i-ai dat să**

mănînce nuci şi gutuie coaptă. Şi dacă vreodată, cine ştie prin ce împrejurări, nu v-aţi aflat amîndoi în jungla Amazonului căutînd să descoperiţi vestigiile unei civilizaţii uitate care se cheamă Poporul Pierdut.

Mama a pălit, şi-a dus mîna la gît de parcă ar fi fost gata să se sufoce, dar mi-a răspuns cu o voce absolut liniştită:

— N-am fost niciodată cu George altundeva decît în oraşul ăsta, băiatul mamei! Şi n-am părăsit niciodată ţara, nici singură, nici împreună cu unchiul tău.

Am crezut că minte, dar ceva mai tîrziu am înţeles că de data asta, spunîndu-mi totuşi adevărul, încerca să ascundă un alt adevăr, mult mai periculos, prin intermediul căruia aş fi putut ajunge la înţelegerea deplină a secretului încăperii de la etaj. Căci, cum avea să mi se confirme curînd, mama nu fusese cu unchiul George în munţi sau într-o ţară sud-americană. Încercam să descopăr ce anume lega între ele momentele pe care le trăiam la deschiderea uşii, dar singurul element constant era doar sentimentul pe care eu – sau el, oricine-ar fi fost personajul în pielea căruia pătrunsesem – îl purtam faţă de fata cu părul de culoarea rîului. Acel sentiment ce se revărsa din mine afară pînă şi către nisipul sau mlaştinile. Peste care călcam atunci împreună. Şi nu reuşeam să uit bucuria care mă încerca la simplul, gînd că ea există, că puteam s-o privesc sau chiar s-o ating.

În după amiaza aceea m-am învîrtit încoace şi-ncolo prin casă. Aş fi vrut să merg la cîrciumă să întreb oamenii, dar mă temeam că voi da acolo peste tata. Am încercat să învăţ deşi nu se prindea de mine nimic iar literele îmi jucau pe dinaintea ochilor. Timpul trece neînchipuit de greu cînd n-ai nimic de făcut – o constatare, desigur, banală, dar singura în măsură să definească exact starea în care mă aflam atunci. Nu aşteptam altceva decît să treacă ziua: n-aveam nici un pretext pentru a trage o fugă la nenea Valentin, iar în camera de la etaj nu doream, deocamdată, să mai intru. Mai bine zis, nu mă simţeam în stare deşi, mai apoi, am avut destul timp să regret că n-am făcut-o. Căci ceea ce nimeni nu ştia (sau aşa îmi închipuiam eu atunci) era că amintirile de-acolo nu muriseră, nu putreziseră, cum hotărîse tata să se întîmple. Ele trăiau şi ardeau mai departe în jurul sentimentului care le-a generat, ardeau triumfînd şi înmulţindu-se, născînd prin interferenţa originalelor

amintiri noi, care nu existaseră iniţial. Mă uluia viziunea caruselului dezlănţuit de imagini izvorînd unele din altele, contopite iar şi din nou despărţindu-se, trăind în haine totdeauna proaspete, ca o pasăre Phoenix ieşită din oul sufletului omenesc şi lăsată să se zbată în afara lui şi căutîndu-l necontenit pentru a renaşte. Nu cunoşteam metodele prin care unchiul George reuşise asta: mai tîrziu am aflat de existenţa unei aparaturi complicate, mi-a vorbit despre ea şi nea Valentin, aceasta fusese, după spusele sale, marea descoperire a unchiului, lumea nouă pe care a visat s-o ofere Mariei, o lume nemuritoare dinaintea căreia ea s-a tras înapoi, speriată de evazionismul gestului. În seara aceea am adormit devreme pentru că, în ciuda gîndurilor care nu-mi dădeau pace, simţeam că mă apropii cumva de capătul firului tainei. Noaptea m-am trezit de două ori, prima dată avînd senzaţia că deasupra camerei mele, la etaj, umblă cineva, iar a doua oară părîndu-mi-se că omul acela a coborît şi a intrat la mine şi că mi-a mîngîiat încetişor obrazul stîng. Dar impresiile celor două momente s-au amestecat intim cu impresiile oferite de ceea ce visam atunci, aşa încît nici astăzi nu sînt în măsură să pretind că, deşi credibile, senzaţiile ar fi avut într-adevăr un suport real.

Dimineaţa m-a trezit definitiv soarele ce-şi cuibărise o fîşie de lumină lîngă urechea mea. Am dejunat fără o vorbă, simţind între mine şi mama atmosfera oarecum modificată către ostil. Pe de altă parte am remarcat în vreo două rînduri priviri care legau într-un fel anume ochii maică-mii de cei ai tatii şi mi-am dat seama că între ei avusese în mod sigur loc o discuţie. Mă pregăteam ca tata să mă ia de-o parte după masă şi ori să mă dăscălească, ori să-mi tragă o chelfăneală, dar el n-a rostit decît plec în oraş şi s-a grăbit să părăsească primul bucătăria. Ceea ce abia dacă bănuiam atunci despre tata, avea să mi se confirme în cursul zilei care a urmat: puterea şi siguranţa lui formale ascundeau o laşitate de substanţă a cărei revelare a reuşit să mă elibereze de orice datorie morală pe care, conştient sau nu, mi se părea că e necesar s-o am faţă de el. De iubit, cred că-l iubisem cîndva – nu poţi urî cu adevărat un om dacă nu l-ai iubit niciodată, ura ulterioară reprezintă o reflexie firească şi chiar necesară pentru păstrarea echilibrului tău interior – aşa că am reuşit să-l urăsc pe tata din tot sufletul chiar dacă un asemenea sentiment mi s-ar fi părut altădată profanator. Am

rămas ultimul la masă, iar după ce fraţii mei au ieşit din bucătărie, am privit către mama şi am întrebat-o:

— Mamă, **cum arăta unchiul George?**

Şi-a muscat buza de sus, dar am continuat.

— Ce fel de ochi avea? Era scund sau înalt? Părul lui semăna cu al tatii?

Şi am adăugat, după ce mi-a răspuns la aceste întrebări:

— Cum mergea? Rar şi apăsat, sau ca omul lipsit de griji, sau poate se grăbea mereu? Umbla îmbrăcat în costum? Ce cămăşi îi plăcea să poarte? Se ducea la teatru sau la cinema? Sau trecea mai des prin cîrciumă, la Vasilache? Sau îi plăcea să se plimbe pe străzi – ziua? Seara? Noaptea?

Mama nu a evitat nici un răspuns: a vorbit calm, îşi amintea foarte bine fiecar amănunt, chiar m-a surprins că nu uitase nimic – mai tîrziu am înţeles şi motivul – iar cînd a terminat, a adăugat blînd:

— Băiatule, nu te mai gîndi la toate astea. Tată-tău o să se supere dacă află. Îl mai urăşte încă.

— De ce-l urăşte, mamă? Doar el a fost acela care i-a făcut rău!

Mama a dat din umeri. Niciodată nu şi-a pus în cap să descopere motivele urii tatii: ştia doar că ura lui există şi o luase ca atare fără să încerce să-i adauge sau să-i scadă ceva. Poate – mi-a spus – e în firea omului să urască sau să se teamă de cel pe care l-a lovit. Poate pentru că prea zîmbise George ciudat în zilele acelea. Prea părea să-l ierte pentru toate. Nimic nu umileşte mai mult sufletele învingătorilor ca iertarea pe care le-o acordă învinşii. Toate astea mi le-a spus mama atunci: şi deşi mi s-a părut convingătoare, în realitate, cum aveam să constat ulterior, nu făcuse altceva decît să mă înşele din nou. Şi mult după ce am întrebat-o: **„Cum arăta unchiul George? Ce fel de ochi avea? Era scund, sau înalt? Părul lui semăna cu al tatii?”,** am înţeles că torturile la care o supuneam se aflau conţinute cumva în zîmbetul pe care unchiul George i-l adresase tatălui meu cînd acesta îl batjocorea în faţa oamenilor…

M-am ridicat de la masă fără să-i spun mamei nici un cuvînt despre ceea ce aveam de gînd să fac, am ieşit afară şi, după ce am ocolit casa, am pătruns în vestibul. Sus la etaj, m-am oprit înfiorat cîteva clipe în faţa uşii. Încercam să ghicesc în ce loc se

va petrece întîlnirea viitoare cu fata din vis: la pol? Pe fundul oceanului? Am manevrat clanţa, dar uşa a refuzat să se deschidă. Cineva trecuse înaintea mea pe aici şi-o încuiase. Neavînd ce face, am coborît scările hotărînd să merg iar pe la nenea Valentin.

Părea că mă aşteptase. Stătea rezemat de unul dintre stîlpii care sprijineau acoperişul verandei. Cînd m-a zărit, în ochii lui au lucit două luminiţe.

— Aş fi pus mîna-n foc că vei veni – a spus. Ia merele astea. Sînt de anul trecut, din toamnă.

Am prins în palme fructele mari şi galbene, atît de mari şi de galbene încît păreau confecţionate din ceară.

— Nene Valentin! Aş vrea o fotografie.

— Ce fotografie?

— Cu George. Cu unchiul George – m-am corectat.

Valentin a schiţat un surîs.

— Cred că intenţionezi să mă faci părtaş la o poznă. Ce-ai în cap?

— Te-am minţit – am rostit aproape obraznic. Nu ştiam nimic de unchiul George cînd am venit la dumneata. Nu ştiam decît că a existat.

— Hm! Bănuiam… Tatăl tău nu e omul căruia să-i pară rău de cineva. Nu, nu deloc omul care ar fi trebuit să fie.

— Dar de atunci am aflat multe – m-am lăudat. Ştii, sus la etaj există o cameră secretă…

— Ştiu.

— Ştii?

— Camera lui George – a dat din umeri Valentin. Acolo ţinea aparatele. Mai funcţionează? De fapt, te-ntreb degeaba: sînt convins că funcţionează.

— Mi-a spus mama că tata a ars tot.

— A ars poate planurile. A ars fotografiile. Dar aparatele nu putea să le ardă. Dacă funcţionau, n-avea cum să ajungă la ele. Doar George putea. Erau poarta către lumea lui. De aceea casa voastră e mereu bîntuită de fantomele trecutului. Şi oamenii vorbesc despre asta, nu i-ai auzit?

— Ba da. Dar tata mi-a spus atunci că fantomele nu există.

— Sînt fel de fel de fantome. Acestea, de exemplu. Te iau cu ele şi te poartă prin cele mai ciudate locuri, animate de dorul care face să existe povestea lor.

— Ştiu… Am văzut…

Valentin a tresărit nervos.

— Ai fost acolo? Ai…?

— Da, uşa era deschisă.

— Şi? m-a cercetat el grăbit. Ai trăit în lumea aceea?

— Cred că da. Eram… eram cu mama. Aşa cum arăta, cred, mama pe atunci. Întîi pe malul unui rîu, apoi într-o cabană, în munte. Pe urmă… o să rîdeţi, în junglă…

— Poporul Pierdut! a tresărit din nou Valentin. Veneau cîteodată la mine, pe-atunci trăia nevastă-mea. Asta era una dintre poveştile pe care le inventase de dragul Mariei. În fiecare seară, o poveste. Vorbea atît de frumos, încît lucrurile pe care le rostea păreau aievea. Păreau că se-ntîmplaseră sau urmau să se întîmple curînd. Avea un dar uluitor în a te face să crezi tot ce dorea. Însă poveştile lui aveau totdeauna happy-end. Asta nu-mi plăcea. Erau prea frumoase, băiatule… cum ai zis că te cheamă? A, da, Vlad. Sigur că da, Vlad, cum de-am uitat? Spuneam de poveştile lui George: nu semănau cu viaţa. Ăsta-mi părea a fi marele lor cusur. Deşi, de fapt n-aveau nici un cusur. Doar George era făcut pentru o lume mai bună. O lume în care lucrurile să fie ca în poveştile lui. Aici, la noi, el nu-şi putea găsi locul.

— Deci poveştile…

— Sînt acolo – a arătat Valentin către casa noastră. Toate pe care le-a spus şi o mulţime pe care n-a apucat să le spună. George presupunea că de-a lungul vremii, datorită recombinărilor, se vor naşte altele.

— Şi nu se poate totuşi ajunge acolo? Nu le poate nimeni opri?

— Ţi-am spus: asta nu putea s-o facă decît George. N-ai cum să stîngi un vulcan care erupe mereu. Energia e preluată din mediul înconjurător, nu de la vreo priză. Iar dacă te apropii, cîmpul indus te face să pierzi imediat legătura cu lumea reală.

— Aşa-i – l-am aprobat. Am deschis uşa şi m-am trezit altundeva.

— În lumea lui George, vrei să spui. Vezi, el spunea că fiecare om e o lume. Că în fiecare om există mii de lucruri minunate care se irosesc, pentru că nu totdeauna apar condiţii care să le pună în evidenţă. Şi că ar trebui depozitate undeva, într-o arhivă, păstrate pentru a fi citite, ca să zic aşa, şi duse

mai departe de alţii. E ca şi cînd fiecare om s-ar apuca să scrie o carte cu lucrurile pe care le-a visat şi n-a putut să le trăiască, dar nu una imuabilă, ci una care să circule-n sine şi să se dezvolte neîntrerupt. L-ai citit pe Borges?

Am negat clătinînd din cap.

— Borges a scris o poveste intitulată Cartea de nisip. E vorba despre o carte care posedă un număr finit şi totuşi nelimitat de pagini. George a vrut să devină el însuşi o astfel de carte. Şi cum niciodată paginile cărţii de nisip nu se repetă, tot astfel amintirile, adevărate sau false, din camera aceea nu vor putea fi niciodată trăite identic de mai multe ori la rînd. Ori de cîte ori vei deschide uşa, vei da de altceva.

— George a murit, nu-i aşa? Valentin a privit către mine mirat.

— Să moară? Nici vorbă. George trăieşte, e acolo!

— Mama spunea că a murit.

— Mama ta spune ce a auzit de la alţii şi în primul rînd de la taică-tu…

Valentin se aplecă spre mine şi-mi şopti ca şi cînd l-ar mai fi putut auzi şi altcineva:

— Cînd Stefan l-a trimis sus să-şi ia lucrurile, toată lumea l-a văzut urcînd, dar de coborît nu l-a văzut coborînd nimeni. Tu crezi că aparatele puteau funcţiona atîţia ani singure? Uite, eu nu cred. Pe vremuri, mergeam cîteodată pe la el şi-l găseam cu ele în funcţiune. Îl aşteptam în faţa uşii sau, dacă mă grăbeam, îl chemam…

— Îl strigai?

— Îl chemam. Trebuia să mă concentrez şi să mi-l închipui. Cîmpul permite doar accesul undelor cerebrale.

— Şi acum? De ce nu-l chemi? N-ai încercat să-l aduci înapoi?

— Am încercat. Nu vine. Şi are dreptate. La ce bun? Acolo e fericit. Pentru el, nu mai exista chin, nu mai există întîmplări dureroase. De ce să se întoarcă aici?

— Mi-ai promis o fotografie – mi-am adus aminte. Valentin s-a ridicat.

— Abia acum îmi dau seama că ai trecut la persoana a doua, singular – constată el, dar vocea nu părea mustrătoare. Aşteaptă puţin.

A intrat pentru cîteva clipe în casă. Cînd a revenit, purta între degetele mîinii drepte un carton îngălbenit de vreme.

— Ţine. Nu ştiu ce vrei să faci cu ea, dar nu-mi pasă. Hai, du-te, e ora prînzului.

Mama – mi-am zis în timp ce traversam şoseaua – ştia că urcasem la etaj şi că deschisesem uşa. Ştia, căci eu însumi fusesem acela care i-am spus: **„aş vrea să aflu dacă ai fost tu, vreodată, mamă, pe malul unui rîu, cu unchiul George, pe vremea cînd încă îl mai iubeai. Dacă aţi stat la soare şi el a pescuit în timp ce tu dormeai pe o pătură roşie întinsă peste nisip. Şi aş mai vrea să ştiu dacă aţi fost vreodată la munte şi dacă ningea atunci cu fulgi mari cît pumnii tăi şi dacă nu cumva i-ai dată să mănînce nuci şi gutuie coaptă. Şi dacă vreodată, cine ştie prin ce împrejurări, nu v-aţi aflat amîndoi în jungla Amazonului căutînd să descoperiţi vestigiile unei civilizaţii uitate care se cheamă Poporul Pierdut”.** Sigur, aş fi putut auzi despre toate astea de la oameni, dar acei oameni ar fi adăugat că mama n-a fost niciodată în junglă sau pe malul rîului sau în cabana troienită de zăpezi ireale. Din întrebarea mea ea a dedus imediat că nu de la oameni ştiam ceea ce ştiam – şi i s-a făcut frică. Frică, aveam să înţeleg, că propriul ei fiu a văzut-o cu ochii iubitului, că poate a sărutat-o cu buzele aceluiaşi iubit, că poate acolo, în visele închise la etaj, au făcut chiar dragoste…

Psihologul care ar analiza toate cele povestite aici ar putea, eventual, descoperi, cum am mai spus, expresii ale complexului Oedip, dar să nu uite că pe atunci începusem deja s-o urăsc pe mama din cu totul alte motive decît cele amintite de Freud. Viziunea mă azvîrlea într-o vîrstă care-mi era străină alături de o fată ale cărei trăsături, idealizate vădit de imaginaţia unchiului George, corespundeau într-o măsură destul de redusă cu trăsăturile autentice ale fiinţei ce mi-a dat naştere, chiar dacă rămîneau totuşi recognoscibile. De altfel, întîmplarea întreagă se dovedea mult prea stranie şi cu implicaţii ce depăşeau cadrul oferit de retrăirea proiectivă a motivului binecunoscutei tragedii antice. Mă întrebam, de exemplu, care fuseseră cauzele ce determinaseră acţionarea aparatelor de către George în momentul în care fratele său îl dăduse afară din casă. Ce dorise, de fapt? Ce sperase? Că o va recuceri pe Maria prin acest gest? Sau poate n-avusese unde să se ducă fără ea, n-avusese unde să-şi consume teribilul său sentiment altundeva decît în lumea

căreia el însuşi reuşise să-i deschidă porţile – singurul loc de pe suprafaţa pămîntului ce păstra imaginea existenţei lor comune şi o putea depăna astfel la nesfîrşit sub forma unei laborioase şi maleabile texturi de iluzii? Acum mi se părea că înţeleg ura tatii vis-a-vis de teribila prezenţă din casă şi pe care nu reuşea cu nici un chip s-o supună. Atunci, de ce mama a pretins că unchiul George fusese un neisprăvit, atîta timp cît cunoştea actuala invulnerabilitate a acestuia? Ori poate l-a catalogat drept laş pentru refugiul pe care şi-l alesese? Dar, iată: el a reuşit. Iluzia s-a dovedit mai puternică decît realitatea. Atunci – de ce?

Intrînd în casă am auzit în urmă vocea tatălui meu. Nu ştiu ce mi-a venit: m-am ascuns în spatele uşii de stejar şi am aşteptat. Poate nu doream să-l văd, sau ajunsesem să-i pîndesc mişcările bănuind că aflase deja de la maică-mea de noile mele preocupări. În orice caz, tata a intrat în hol bodogănind printre dinţi o înjurătură oarecare, apoi a urcat scara ce ducea la etaj. Am auzit cheia răsucindu-se în broască şi, privind în sus, am observat cum deodată, pe coridor, a izbucnit o flacără subţire de culoare violetă. A durat cîteva secunde, după care s-a stins. Sunetul cheii s-a repetat şi tata a coborît în grabă. L-am urmărit în vreme ce ieşea îndreptîndu-se către bucătăria de vară. Ajuns acolo, a luat-o pe mama de umeri, a strîns-o la piept şi a sărutat-o. Am crezut c-o face ca pe o mişcare de revoltă împotriva chiriaşului său nedorit, dar nu era aşa – sau poate, totuşi, era şi aşa, ca un fel de-a spune că Maria e a lui şi, orice s-ar întîmpla, va rămîne a lui. Însă în clipa în care s-au despărţit iar mama s-a răsucit spre plită, tata s-a şters la gură purtînd întipărită pe faţă o indescriptibilă expresie de dezgust. Şi-atunci, ochii mi s-au umplut de lacrimi şi, ţin minte, m-am aplecat înainte ca orbit de lumina unei viziuni. Înţelesesem.

Tata n-o iubea pe mama. Poate o iubise demult, cînd mai avea părul de culoarea apei din rîu şi buzele pline şi roşii. Poate că se luptase cu George pentru ea şi reuşise să-l înfrîngă, căci George era, în aparenţă, un om uşor de înfrînt, un nebun al cerului ce-şi tîra printr-o lume de noroi aripile imense de dragul unei fete care-l ademenise printre muritori ca mai apoi să-i refuze fericirea promisă. Dar victoria i-a devenit zadarnică în clipa cînd şi-a dat seama că, odată cu dispariţia lui George, – dragostea lui pentru Maria s-a stins, dacă nu cumva nici nu existase vreodată. Şi tîrziu, în culmea acelei disperări care ne

face fie viteji fie laşi fără pereche, a pătruns în camera de la etaj în care se jurase, probabil, la început, că niciodată nu va pătrunde, să-şi drogheze sufletul cu dragostea fratelui său, dragoste care rămăsese acolo întreagă, vie, eternă, ca orice adevărată dragoste. De cîte ori o făcuse? Poate de mii de ori, întîi rar şi pe furiş, apoi din ce în ce mai des. Se întorcea la Maria cu sufletul plin de o iubire străină pe care o consuma grăbit să nu se termine înainte de vreme şi pleca apoi, ca o carcasă goală, poate pleca pe străzi încercînd să înţeleagă diferenţa dintre ceea ce simţea cînd se afla sus şi ceea ce simţise lîngă femeia lui, poate pleca în cîrciumă şi bea acolo, într-un colţ, nesupărat de nimeni decît de limpezimea faptului că diferenţa aceea se accentua pe măsura trecerii timpului, pe măsură ce Maria îmbătrînea şi se urîţea, pe măsură ce el însuşi devenea mai grăbit şi mai rece. S-o fi întrebat acolo, în cîrciumă, sau pe stradă, care e, de fapt, distanţa dintre real şi imaginar şi cum e posibil ca ideea să fie mai puternică decît evenimentul brut, cum e posibil să-l supună într-o măsură atît de mare şi dacă nu cumva lumea ar putea fi, într-adevăr, mai bună decît este şi dacă merită să fie mai bună. Poate s-a întrebat toate astea gustînd cîte puţin din gîndul cenuşiu că fratele pe care l-a înfrînt a rămas totuşi cel mai puternic, că a venit vremea umilinţei incredibile de-a cerşi de la George ceea ce cîndva, el îi refuzase acestuia şi că George a acceptat să-i dea sentiment din prisosul sentimentului său, că a făcut-o şi o va face azvîrlindu-i mereu în ochi fericirea de la care a fost izgonit şi pe care, totuşi, a reuşit s-o cîştige. Şi poate s-a cutremurat mai gîndindu-se că George ar fi în stare să cheme pe oricine la banchetul iubirii, ca şi cînd ar striga: veniţi să învăţaţi aici adevărata dragoste şi că asta ar fi totuna cu a o face pe Maria tîrfă a întregii lumi, a tuturor Georgilor care l-ar trăi pe adevăratul George şi că, iată, bunătatea şi candoarea fratelui său ostracizat prin refuzul de a răspunde batjocurii de-atunci încep să se transforme într-o răzbunare feroce, împinsă pe un tărîm ideal unde binele şi răul devin absolute şi conţin o dreptate profundă şi tăioasă ca o lamă de brici. Căci în nici un caz nu putea să-l condamne pe George pentru ce-a făcut înainte de a se condamna întîi pe sine. Şi în fond, ce-a făcut George pentru a merita să fie condamnat? Şi-a creat o lume, iată, şi a fugit în ea şi de-acolo împrăştie flacăra de culoarea amintirii peste sufletele care au nevoie de amintiri.

Iar el, Stefan, el are din ce în ce mai multă nevoie de amintirile fratelui său: şi deoarece tata nu era prost, sînt convins că s-a gîndit la toate aceste lucruri şi la altele, cum ar fi faptul că George a venit pe pămînt cu aripile lui mari care-l împiedicau să meargă, a venit chemat de iubire şi că prin iubirea sa înaltă cît cerurile pe care le părăsise a izbutit să-şi cîştige un cer mult mai albastru şi mult mai înalt unde zboară şi azi fără ca nimeni să-l mai poată opri. Un cer în care poate transporta uneori făpturi insignifiante şi repetabile cum ar fi, de exemplu, el. Ştefan, sau oricare dintre clienţii cîrciumii lui Vasilache, sau orice alt locuitor al pămîntului…

Aşa a arătat, îmi spun azi, la atîţia ani de la evenimentele pe care le descriu, răzbunarea unchiului George. Şi mă gîndesc uneori la mama şi nu mă mir de faptul că auzeam din gura ei doar cuvinte puţine şi aspre. Ştiu sigur că aflase încă de mult de incursiunile pe care bărbatul ei le făcea în camera de la etaj, că le ghicise imediat motivul şi că suferise de două ori, întîi ca femeie înşelată de soţ cu o altă femeie şi apoi ca femeie înşelată de soţ cu ea însăşi. Căci sus, tiparul fiinţei sale fusese păstrat intact şi mă-ntreb cîte seri n-au găsit-o plîngînd în faţa oglinzii, numărîndu-şi ridurile sau firele de păr alb crescute printre firele de păr de culoarea apei de rîu. Apoi, treptat, a învăţat să păstreze doar pentru ea taina acestei dureri surde crescînd ca un cancer şi ofilind-o timpuriu, a învăţat să nu mai verse lacrimi şi să poarte un zîmbet prefăcut impecabil în colţul gurii la sosirea bărbatului şi un zîmbet cald, blînd şi autentic, care-o făcea din nou frumoasă, la auzul glasurilor copiilor ei. Iar eu, copil al ei fiind, mă întorsesem către ea pe buze cu numele lui George, cel alungat din lumea noastră şi, în numele acestuia, interesîndu-mă doar triumful unei dreptăţi absolute şi mai puternică decît viaţa şi moartea, fără să-mi pese de suferinţa pe care o generam în acest fel, lovisem.

Iar cînd am zărit dezgustul întipărit pe figura tatii, cînd am intuit motivul, în felul viziunii care se naşte la lumina ireală a fulgerului unei furtuni de vară, am alergat în casă şi, repezindu-mă pe scări către camera unchiului, am scos din buzunar fotografia primită de la vecinul nostru, concentrîndu-mă asupra ei şi chemînd. Am auzit reverberîndu-se pe coridor un trosnet violent, din podea au ţîşnit cîteva flăcări subţiri, colorate, şi încet, ca o părere, uşa s-a deschis.

Mi-e foarte greu să descriu azi, deşi păstrez încă vii amănuntele senzaţiilor de atunci, prima mea întîlnire cu unchiul George. Poate pentru că vorbele s-au tocit, s-au uzat de-a lungul timpului prin repetare devenind incapabile să exprime trăiri: ele, mai degrabă reuşesc să frîneze comunicarea decît s-o favorizeze, reprezentînd doar o medie a descriptibilului. Culmile şi genunile, adică tocmai lucrurile care cred că ne determină mărimile sufletelor, se pierd – de aceea pot, aici, scrie doar că unchiul meu arăta exact ca în fotografie, că părea de douăzeci şi ceva de ani, că mă privea zîmbind şi că, într-un tîrziu, a întins o mînă către mine şi m-a mîngîiat pe obraz cu un gest pe care l-am simţit şi trist şi vesel şi uşor obosit. Apoi a întrebat:

— Tu eşti Vlad, nu-i aşa?

— Da, unchiule – am îngăimat.

— Aşteptam să mă chemi – a şoptit. Vreau s-o văd pe Maria…

— Pe mama? E jos. E cu tata.

— Vreau s-o văd – a repetat. Condu-mă acolo.

Am pornit înaintea lui, am deschis uşa de stejar de la intrare şi l-am condus către bucătăria de vară. Părinţii mei se aflau încă împreună acolo, iar mama a fost prima care ne-a văzut: şi-a coborît mîinile pe lîngă corp ştergîndu-le de şorţul la fel de cenuşiu ca şi basmaua cenuşie de sub care ţîşnea şuviţa albă arătînd acum aidoma unui semn al mirării, apoi a părut că oftează iar pe faţa ei transpirată am citit un amestec indescriptibil de uluire şi evlavie. Tata s-a întors către noi şi a părut gata să ţîşnească înainte, dar s-a oprit în ultima clipă înţepenind aşa, cu gîtul întins, cu ochii ieşiţi din orbite şi cu mîna dreaptă pregătită pentru a apuca un obiect nevăzut. Şi tot mama a fost aceea care a destrămat tensiunea momentului, a pornit mai întîi încet, apoi grăbindu-se tot mai mult către George, s-a repezit în braţele acestuia şi s-a agăţat de pieptul lui cu sălbăticie şoptindu-i numele, repetîndu-i-l din ce în ce mai tare şi mai, tare pînă cînd şoapta s-a transformat în ţipăt. Tata încă nu se mişcase: poate că nici nu se putea mişca, poate mama înlemnise acolo gîndul că pentru el a sosit timpul să dispară, să între în pămînt ori să se facă una cu peretele casei, cînd s-a depărtat puţin de unchiul George şi l-a privit duios, cu ochii înecaţi de lacrimi.

— Lasă-mă să te văd…

Atunci, am intuit ceea ce mama avea să-mi confirme peste puţină vreme, faptul că ea însăşi se aflase de multe ori la uşa camerei secrete parcurgînd împreună cu el mlaştini, deşerturi sau păduri, călătorind prin lumea aceea şi iubindu-l mereu, că judecase şi răsjudecase totul, că învăţase să-l preţuiască şi să-l înţeleagă, că-l chemase ca mine în nenumărate dăţi din bătrîneţea ei prematură ca dintr-un adînc nenorocos şi sumbru. Iar el nu răspundea decît cu alte şi alte amăgiri şi nu se arătase niciodată s-o mîngîie cum o mîngîie acum şi să-i şoptească aşa cum îi şopteşte acum:

— Maria... Fetiţa mea frumoasă...

Iar mama era frumoasă în braţele unchiului meu, frumoasă cum nu mi-aş fi imaginat că ştie să fie în ciuda anilor, a basmalei de culoarea cenuşii ori a şuviţei albe care se tot clătina pe deasupra frunţii. Şi nu mi-aş fi putut nicicînd închipui că apelativul fetiţo e capabil să cuprindă atît de bine între vocale şi consoane conturul unei femei bătrîne, îmbrăcată într-un şort murdar şi cu o şuviţă de păr alb scăpată de sub basmaua cenuşie. Şi mai tîrziu de toate cele povestite aici, am aflat că tata ştia despre drumurile mamei către camera de la etaj şi că le acceptase nu dintr-o generozitate pe care sufletul lui n-o cunoştea, ci doar pentru a o obliga şi pe ea să accepte drumurile pe care el însuşi le făcea tot mai des într-acolo.

— Iartă-mă, George...

Îl strîngea în continuare în braţe, şi murmura:

— Am vrut să divorţez, dar trebuie să le las copiilor un tată...

Unchiul George continua s-o mîngîie încetişor iar eu îmi priveam părintele întrebîndu-mă cînd o să se dezgheţe acea statuie de carne în care viaţa pulsa înăbuşită.

— Şi să ştii că-ţi mulţumesc. Să ştii că m-ai învăţat multe – vorbea mama. Şi cum să te iubesc. Şi cît aş fi putut fi de fericită...

Atunci tata s-a mişcat, şi-a trecut mîna dreaptă, cea pe care o ţinuse toată vremea ca şi cînd ar fi vrut să apuce un obiect invizibil, peste faţă, a făcut un pas, apoi încă unul către cei doi, după care s-a năpustit ca un bezmetic spre poartă, a dat-o la perete şi a dispărut în soarele străzii.

— O să fie bine – suspina mama. Uite, toate relele au zburat din sufletul meu. Şi copiii or să-nveţe să te iubească, iar seara să le spui poveşti, auzi tu, George? Să le spui poveşti cum îmi

spuneai mie, demult, aici în grădină, sau dincolo, la Valentin. Să-i înveţi şi pe ei să viseze cum am visat eu cu tine atunci. Să le-arăţi drumurile oamenilor şi stelele şi firele de iarbă: să faci pentru toate poveşti. Şi-o să înţeleagă şi Ştefan şi-o să rămînă cu noi, că nu duce nicăieri ura, nicăieri, George! Ea e făcută doar să ne mistuie pînă la scrum şi să ne sece puterea de-a rîde şi de-a crede-n frumos…

Dar tata dispăruse şi n-aveam să-l revăd decît seara, tîrziu, beat pînă la neştire şi adus de un vecin binevoitor. N-a spus o vorbă, n-a părut să bage-n seamă pe nimeni. S-a culcat în camera de la stradă pe cînd mama, unchiul George, eu şi fraţii mei cărora apariţia unchiului li se părea un eveniment ce abia dacă spărgea monotonia cotidiană (li se spusese că sosise cu trenul din Bucureşti, aşa că n-au prea avut ce să comenteze), cinam împreună în bucătăria de vară.

— Vlad – mi-a spus mama după ce s-a strîns masa şi am rămas cîteva clipe singură cu ea – dacă te-am minţit ori poate te-am urît, iartă-mă, copilule.

Am tăcut stînjenit dar mama, interpretînd greşit tăcerea mea, a continuat:

— Ţi-am vrut răul pentru că îmi voiam mie binele. Suferinţa îi face pe oameni egoişti, băiatul meu.

— Nu s-a întîmplat nimic – am murmurat atunci.

Mama m-a sărutat şi mîngîindu-mă pe creştet, a mai spus:

— Mergi şi te culcă. E bine dacă m-ai iertat. Poate va veni şi ziua în care o să-nvăţ şi eu să mă iert.

Am pornit încet către camera mea întrebîndu-mă, aşa cum aveam s-a fac mulţi ani de-aici înainte, de ce oare unchiul reacţionase imediat la chemările mele şi niciodată la chemările mamei. Dispun azi de mai multe răspunsuri posibile, dar cel mai plauzibil ar fi că principala caracteristică a unchiului nu era, cum îşi închipuia toată lumea, generozitatea ci, pur şi simplu, spiritul de dreptate. Nu pot crede în lipsa desăvîrşită a egoismului din portretul său: n-a existat, de la începuturile lumii şi pînă acum, nici o persoană cît de cît creatoare care să nu posede un orgoliu implicat de însăşi conştiinţa capacităţii sale cognitive şi de creaţie, a poziţiei privilegiate. Adesea, pentru asemenea oameni, noţiunea de dreptate absolută (adică autentificată la scara sistemului social de valori) domină noţiunea ordinară a dreptăţii aplicată în beneficiul sau reţinînd doar punctul de

vedere al unei persoane anume. Pentru instaurarea acestei dreptăţi e în stare de sacrificii imense, tocmai datorită înţelegerii condiţiei sale demiurgice. El cunoaşte de sus, în întreg, mecanisme neuzuale cu care poate ordona existenţa şi le foloseşte în funcţie de scopurile pe care şi le-a impus. Nu e de loc un alienat, cum îşi închipuie cei care-l văd singularizîndu-se şi renunţînd adesea la ceea ce oamenii obişnuiesc să numească bucuriile vieţii. Detaşarea lui urmăreşte doar obţinerea unei vederi de ansamblu a realităţii şi o accentuată liberalizare. El nu e dreptatea chiar dacă are nemăsuratul orgoliu de a o face şi nu acţionează atît **pentru binele lui,** cît mai ales **în numele lui.**

Azi sînt aproape convins că unchiul George ştiuse absolut tot ce se va petrece între Ştefan şi Maria, că prevăzuse fiecare lacrimă, fiecare gest dureros, fiecare geamăt. Şi răzbunarea sa nu s-a întîmplat să fie pentru că tata îi răpise femeia iubită, ci pentru că exista în sufletul lui o dragoste imensă care trebuia neapărat dăruită femeii alese de el s-o primească şi nu i s-a părut drept ca femeia aceea s-o ignore sau s-o respingă. Un om obişnuit l-ar fi urît pe Ştefan şi ar fi căutat să i-o plătească imediat. George însă a tăcut (poate de dragul Mariei) pînă la capăt şi n-a lovit decît atunci cînd a simţit că totul era pierdut. Un egoism ciudat l-a ajutat să se lase călcat în picioare în numele ideii concentrate în femeia pe care o iubea. Apoi, a venit ceasul răzbunării – şi aceasta a fost crudă, mai crudă decît tot ce şi-ar fi putut vreodată imagina, în materie, Ştefan. George şi-a condus fratele pe căile durerilor dinainte alese, i-a oferit cel mai josnic rol, i-a azvîrlit în faţa camerei de la etaj ciozvîrte din iubirea aceea mare cum ai azvîrli resturile prînzului în blidul unui animal de casă. Nici măcar nu i-a mai făcut tatii nemăsurata cinste de a-l urî pentru a pune, fie şi prin acest sentiment, între ei semnul egalităţii. Şi sînt sigur că tata, care nu era, totuşi, prost, a avut vreme în zilele următoare să cugete la destinul ce-i fusese trasat de către propriul său frate, să cugete şi să înţeleagă mai mult şi mai bine ca oricînd că odinioară, înainte de-a se lega de femeia pe care o dorise George, el fusese om ca toţi oamenii, supus întîmplării şi fratele lui fusese aidoma lui şi că azi lucrurile stăteau deja cu totul altfel. Şi a crezut, poate, că dacă George fusese capabil să se răzbune într-o măsură egală pe femeia iubită, înseamnă că n-o iubise destul, dar ceea ce tata nu ştia şi n-avea să apuce să mai afle, era că toate fuseseră

programate să se sfîrşească în ziua în care unul dintre fii lui avea să se dezică de el şi de Maria, făcîndu-i să-şi conştientizeze rolurile pe care unchiul George îi obligase să le trăiască. De aceea, pentru a se întoarce, George nu aşteptase decît chemarea mea.

Au trecut astfel două zile în care nu s-a petrecut mai nimic demn de-a fi menţionat. Unchiul se integrase atît de bine în atmosfera casei încît aveam uneori senzaţia că anii îndelungaţi în care lipsise nu fuseseră decît un vis din care toţi izbutisem să ne trezim. Mama trăia o fericire nouă, iar tata pleca dimineaţa pentru a reveni abia noaptea tîrziu, beat, şi a adormi fără să azvîrle nimănui nici o vorbă. În cea de-a treia zi, pe la prînz, mama m-a luat deoparte şi mi-a spus:

— Vlad, George vrea să te ia sus să-ţi arate aparatura lui. Am fost şi eu aseară. Ţine minte: **pe peretele de la răsărit se întinde un fel de pupitru plin de beculeţe şi indicatoare. La miazăzi se află un inel mare în centrul căruia se zbat un fel de fuioare de fum amestecate cu mai multe mii de foiţe ca de staniol, mărunte şi dese. Spre miazănoapte există un dulap acoperit de cadrane şi tot felul de instrumente complicate. Ţii minte?**

— Da, mamă – i-am spus. Dar de ce?

— Să te uiţi acolo şi să-mi spui pe urmă ce-ai văzut tu. Hai, du-te.

George s-a ivit în spatele nostru. M-a chemat zîmbind şi am pornit pe urmele lui. Uşa camerei rămăsese întredeschisă, iar el a împins-o la perete. Lîngă uşă se înălţa o coloană compusă dintr-o înşiruire de romburi suprapuse pe suprafeţele cărora se alungau lumini colorate: în clipele în care acestea se stingeau, coloana părea realizată din argint. Mi-am rotit apoi ochii de jur împrejur, căutînd să cuprind dintr-o privire totul. N-am zărit nimic din cele descrise de mama, în schimb, de-a lungul pereţilor, se înşirau cîteva alcătuiri barbare şi în acelaşi timp graţioase de fire colorate, metal şi sticlă; într-un colţ, între două plăcuţe semitransparente, despărţindu-se una de cealaltă în unghi obtuz, pluteau irizări violete.

— Generatorul de cîmp – a arătat George către plăcuţe. Mi-au trebuit doi ani să-l construiesc. Ei, – s-a întors către mine – procedăm la o revizie?

— Merg? am întrebat, arătînd la rîndul meu către aparate.

— Da. La intensitate minimă, afectînd doar subconştientul. Intensitatea cîmpului se reglează de la maneta aceea, neagră. Mişcarea trebuie executată foarte încet, pînă cînd e depăşită bariera potenţialului conştiinţei…

A rîs apoi, văzînd figura mea nedumerită.

— Poveştile se dezvoltă în memoria aparatului an de an, multiplicîndu-şi volumul în progresie geometrică – a mai spus. Sistemul e însă construit pe principiul finitudinii nelimitate, aşa că limita superioară a capacităţii memoriei nu este niciodată atinsă. O să-ţi explic poate, cîndva, cum se realizează asta. Sau îţi vei explica singur cînd vei învăţa noţiunea de asimptotă. Şi acum, fi drăguţ, lasă-mă singur cîteva momente. Rămîi afară pînă te chem.

Am dat din cap, am ieşit şi m-am postat în faţa uşii. Nici azi nu ştiu dacă apariţia tatii a fost întîmplătoare, sau fusese şi ea prevăzută de unchiul George, dar ultima variantă mi se pare cea mai plauzibilă. Tata se afla la capătul de jos al scării şi nu părea beat de loc. Privirea lui strălucea sumbru cînd a început să urce pas cu pas, cu o încetineală exasperantă şi îngrozitoare prin aerul ei implacabil. M-am tras fascinat înapoi, dar el nu mi-a acordat nici o atenţie. S-a agăţat cu mîna stîngă de clanţa uşii pe care a deschis-o violent, privind înăuntru cu ochi ficşi.

— George! a spus.

Nu-mi zăream unchiul, dar sînt sigur că se afla întors către tata. Apoi Ştefan a trîntit uşa în urma lui. Peste două secunde, împins mai mult de frica de a nu se întîmpla ceva rău decît de curaj, mi-am lipit urechea de lemnul acesteia. L-am auzit îndată pe tata:

— De ce te-ai întors? Ce mai vrei? Pe Maria? Maria a rămas a ta mereu, ştii prea bine. Pe copii? De ce nu ne laşi în pace? Sau ai venit să-ţi savurezi victoria? Să vezi ce-am ajuns datorită ţie? Tu ai rămas tînăr. În toţi anii ăştia ai rămas cum ai fost. Nu ştiu cum dracu ai făcut asta. Dar nu-mi pasă. De ce nu pleci? De ce nu te-nsori şi nu îţi vezi acum de-ale tale? Ne-ai distrus. Nu-ţi ajunge? N-am plătit destul pe pămîntul ăsta? Acum douăzeci de ani ai spus ceva în care atunci n-am crezut: că dacă Dumnezeu ar fi dorit-o pentru el pe Eva şi l-ar fi gonit din rai doar pe Adam, atunci Adam s-ar fi înarmat şi s-ar fi întors în rai să-şi ucidă, de dragul acelei femei, Dumnezeul. Şi tu spuneai că ar fi reuşit. Spuneai că dragostea e mai puternică decît viaţa, decît moartea

şi chiar decît credinţa. Ai avut dreptate, George. Ai fost mai tare. Ai fost un Adam blestemat care n-a vrut să plece din rai fără femeia lui. Bine. Foarte bine. Dar acum, ce mai vrei?

Nu ştiu ce-a făcut sau ce i-a spus atunci unchiul George, vorbea prea încet. Am auzit însă deodată ceva spărgîndu-se şi gemete întretăiate de gîfîituri. Apoi zgomotul unor obiecte trîntite şi alte gemete şi bufnetul unui corp rostogolindu-se pe jos. Am pus mîna pe clanţă înspăimîntat, neştiind ce să fac. În sfîrşit s-a declanşat undeva un ţiuit ascuţit iar între canaturile uşii au prins să joace irizări violete. Atunci m-am hotărît. Am deschis uşa la perete, trăgîndu-mă înapoi din faţa valului de fum înecăcios întretăiat de fulgere şi globuri orbitoare ce răzbi dinăuntru. Undeva, în beznă, lupta continua, dar n-o mai puteam urmări din cauza imaginilor fragmentate ce începuseră să mă cuprindă într-o horă tăcută: rîu, Maria, ceaţă, soare, gheţuri, junglă, Maria, copaci, orhidee... Apoi toate au devenit una şi m-am prăbuşit pe parchet.

Cînd mi-am revenit, fumul generat de izolaţiile care încă mai ardeau apucase să se ridice către tavan. Pe jos, tata zăcea cu capul dat pe spate, cu gura deschisă într-o grimasă bizară ce sugera fericire şi o uimire fără sfîrşit. Îmi pot azi închipui cele petrecute: lupta lor care îi dusese probabil în preajma aparatelor, şi mîna ce împinsese brusc, pînă la refuz, maneta neagră. Ştiu şi cui a aparţinut mîna care a împins-o desăvîrşindu-şi răzbunarea. Ştiu acum totul şi nu pot decît să mă cutremur.

L-am căutat din priviri pe unchiul George, dar nu se mai afla acolo. Doar tata zăcea mai departe în aceeaşi poziţie şi, în cele din urmă, am înţeles că murise. Mai întîi mi-am închipuit că primise o lovitură în cap sau că se lovise el însuşi în cădere dar, aplecîndu-mă să-l privesc, n-am descoperit absolut de loc semne de violenţă. M-am ridicat, am rotit ochii în jurul meu cuprinzînd în întregime imaginea unor piese amorfe, cu aspect globular, chircite şi înnegrite de flăcări, aşezate pe lîngă pereţi, iar cînd am ieşit am mai avut puterea să pricep ce forţă fusese aceea care-l ucisese în cele din urmă pe tata. Maneta ridicase brusc cîmpul către valoarea maximă. Toate amintirile şi poveştile lui George s-au năpustit atunci către fratele său copleşindu-l cu milioanele de variante virtuale ale existenţei Mariei, iar el nu mai apucase să le trăiască pe rînd, să le

înţeleagă şi să le ordoneze. Cînd se văzuse înconjurat deodată de lumea aceea străină, murise sufocat nu de frică sau din cauza urii pe care o simţea faţă de George ci, pur şi simplu, de fericire…

Am coborît în hol şi acolo era mama, cu chipul ca de piatră, aşa cum i-l cunoscusem mereu. M-am oprit în faţa ei şi-am spus dintr-o suflare, arătînd către capătul de sus al scărilor:

— A venit tata… s-au luptat… e mort – şi unchiul George a dispărut!

M-a prins în braţe, şoptind obosită:

— N-a fost George. N-a fost decît o poveste.

— Cum?

— Ştiam, dar am vrut să mă amăgesc. Şi eram curioasă. Mă tot gîndeam ce va mai inventa. Oricum, îi mulţumesc…

— De ce-i mulţumeşti, mamă? — am rostit moale. **Ţi-a făcut atîta rău cum nimeni altcineva n-ar fi fost în stare…**

Mama a dat încetişor din umeri. Şuviţa de păr alb se despicase în două şi atîrna dreaptă.

— Aşa. M-a lăsat să-l mai văd o dată în casa mea. Intrînd pe uşă, cum l-am visat în atîtea rînduri şi spunîndu-mi fetiţă frumoasă. Spunîndu-mi-o ca atunci, demult.

— Şi tata?

— Să răspunzi cui va fi să te-ntrebe – a zis mama cu o voce accentuată ciudat – că tatăl tău a murit azi într-un accident. A murit în timp ce încerca să ducă mai departe descoperirea unchiului George. Să facă o lume mai bună şi mai dreaptă pentru toţi…

* * *

Şi la cîteva luni după ce o întrebasem pe mama: **„de ce-i mulţumeşti, mamă? Ţi-a făcut atîta rău, cum nimeni altcineva n-ar fi fost în stare”,** am mers împreună la Bucureşti să vedem mormîntul lui George. Arăta ca orice mormînt lăsat în paragină, iar pe crucea de lemn am mai putut desluşi cîteva cuvinte împuţinate de ploi şi soare. Şi m-am gîndit şi mă mai gîndesc şi azi că unchiul a fost singurul care a ştiut să-şi construiască un al doilea sfîrşit, aşa cum şi-l dorise, un sfîrşit ideal în numele unei iubiri ideale şi a unei dreptăţi care să-i semene şi că nimeni pe pămînt nu va mai reuşi vreodată

să-şi făurească o Maşină de Dor care să-i poarte şansa peste marginile timpului şi spaţiului său. Cît despre modul în care George a realizat asta, nu se mai poate afirma nimic şi mă tem că extraordinara lui descoperire va rămîne pentru totdeauna un mister de neelucidat...

Radu HONGA

APROAPE PĂIANJEN

Femeia îşi ridică privirea şi văzu că lumina de la etajul şase era aprinsă. „Înseamnă că este acasă”, îşi zise şi intră în scara blocului.

Liftul veni greu, parcă tîrîndu-se de-a lungul etajelor. Intră şi apasă pe butonul pentru şase. Se uită la ceas. Era şapte şi douăzeci. „Ce va spune cînd mă va vedea?” se întrebă. „El ştie că sînt la servici, sau, mai bine zis, în drum de servici, pentru că încep programul la şapte şi jumătate. Dacă nu este singur?” Zîmbi un moment, apoi faţa îi luă o notă gravă, aproape îngrijorată. „Este în stare. Cred că am ajuns să-l cunosc. Hmm! Să vedem ce va fi.”

Ajunse. Mai întîi sună. Aşteaptă să-i deschidă, dar acest lucru nu se întîmplă. Atunci scoase cheia din geantă (i-o dăduse în urmă cu cîteva săptămîni) şi deschise. În momentul în care vru să păşească peste prag, privi fără să vrea în jos. Uşa se deschidea greu din cauza linoleumului de pe hol, care ajungea pînă în dreptul pragului. Avu un şoc. La cîţiva centimetri de ieşire se afla un păianjen mare, oribil. Oribil! Avea oroare de insecte.

Auzise pe unii povestind că au păianjeni în casă şi-i lasă să trăiască, pentru că le-ar aduce noroc. Simţi cum i se strînge pielea şi scutură scîrbită din cap, ca să alunge imaginea acelei creaturi negre şi păroase, cu picioare lungi, care parcă o hipnotiza.

Voi să ridice piciorul şi s-o strivească, dar se gîndi la George. Poate că şi el făcea parte dintre aceia care-şi păstrează păianjenii în casă pentru a le aduce noroc. Renunţă să-l omoare şi insecta, parcă înţelegînd că primejdia trecuse, se grăbi să iasă şi se pierdu pe palier.

Intră, închise uşa şi avu surpriza să găsească lumina aprinsă şi camera goală. „Curios – gîndi. El vine la şase, să se odihnească după tura de noapte. Şi lumina asta aprinsă… O fi după pîine, complexul este aproape”.

Se duse la bucătărie şi pregăti două cafele. Reveni în cameră şi dădu drumul la tranzistor. Afară ploua mărunt, o ploaie rece

de toamnă, care te făcea să stai cu bucurie în casă, la căldură. De la fereastră se vedeau nori cenuşii, apăsători. Un fel de interpret de muzică uşoară românească îşi plîngea nefericirea la emisiunea de muzică „pe adresa dumneavoastră” cînd se auzi cheia în uşă şi intră George.

Era în haină, fără nimic pe cap.

— Cînd ai venit? o întrebă după ce o sărută.

— Ceva mai înainte. Credeam că eşti la complex, dar văd că nu eşti ud. Ai prea mulţi bani de laşi lumina aprinsă? Sau ţi-ai pus magnet la contor.

George rîse.

— Am fost pînă la un vecin, de la patru. M-a rugat să-i duc nişte ţigări. Dar tu parcă trebuia să fii la ora asta în altă parte, sau te-au dat afară?

— Azi am teren. Ajung abia pe la zece la birou. Mai întîi trec pe la Bancă.

— Nu ştiam că au deschis o sucursală în blocul ăsta, glumi George. Deci la zece. Mai avem timp.

— Ştii, cînd am intrat, îi spuse ea ceva mai tîrziu, îmbrăcîndu-se, am găsit un păianjen la uşă. Era cît pe-aici să-l omor. Mi-e scîrbă de creaturile astea.

George încercă să-şi ascundă tremurul mîinilor şi plecă la bucătărie să-şi pregătească un Hellas.

— Nu trebuie să-i omori – strigă din bucătărie. Aduc noroc.

— Poate altora. Mie-mi este teamă de ei. Dar dacă tu spui să nu-i omor îţi fac pe plac.

— Promiţi?

George revenise în cameră.

— Promit. O sărută şi-i ciufuli părul.

La plecare rămaseră înţeleşi să se întîlnească a doua zi, cînd el era liber pînă seara. Femeia îi promise că vine la ora două, dacă poate pleca de la birou. Îl sărută şi ieşi. George o urmări pînă intră în lift, apoi închise uşa cu cheia. Păianjenul apăru din nou.

A doua zi veni la ora stabilită. Îl găsi dormind şi se cuibări lîngă el, să se încălzească. Afară continua să plouă, totul îţi dădea impresia că e ud, plin de o apă murdară, neagră, apă de canal, scursă din cerul negru.

Adormise, dar senzaţia că este singură o făcu să se trezească şi să se ridice brusc. George nu mai era lîngă ea, dar

se auzea apa de la baie curgînd şi atunci se linişti, puse capul pe pernă, o luă în braţe ca pe ceva foarte drag şi adormi.

Lîngă pat, nemişcat, un păianjen îi urmărea fiecare mişcare. Cînd nu se mai auzi decît respiraţia calmă a femeii, se îndreptă spre holul de la intrare.

Peste trei zile, femeia declara autorităţilor că aceasta a fost ultima lor întîlnire, ultimele ore de dragoste petrecute împreună.

Nu era adevărat. Ultima lor întîlnire avusese loc două zile mai tîrziu, tot la el acasă. În ziua respectivă ea trebuia să rămînă la servici, deoarece George îi spusese că este plecat din oraş. Nu-i spusese însă şi unde. Este plecat şi nu se pot întîlni. Nu-l crezuse. Instinctul îi spunea că se petrece ceva, îl bănuia că o înşeală şi asta era de ajuns pentru o femeie ca să facă un gest de care pînă la urmă şi ei îi este ruşine. Aşa că la patru, cînd plecă de la birou se duse direct la el. Îl găsi acasă, singur, dar foarte nervos şi congestionat la faţă. La început se sperie. Cel care explodă fu George.

Cînd o văzu intrînd, rămase perplex cîteva clipe, o privi fix, de parcă ar fi apărut o arătare din altă lume, apoi ieşi din cameră, reveni şi ţipă la ea:

— Ce cauţi? Ţi-am spus că am treabă!

— George, s-a întîmplat ceva? Ce-i cu tine? Eşti bolnav, sau aştepţi pe altcineva şi nu vrei ca eu… mai încercă ea, mai mult în glumă, mulţumită că-l găsise singur şi bănuielile nu i se adeveriseră.

— Te rog, pleacă! Îţi explic eu… Îţi dau o mie de explicaţii, numai pleacă. Încearcă să mă înţelegi, astăzi nu putem…

— Bine George, iartă-mă că te-am deranjat, uite, ca să vezi că te înţeleg, plec. Trec mîine pe la tine.

— Da, da, mîine. Sînt sigur acasă, pe la două. Acum, te rog, du-te.

Femeia se întoarse în hol, îşi scoase cheia şi deschise, îşi aminti însă că îi cumpărase un pachet de ţigări şi, căutînd în geantă, se întoarse să i-l dea. Cînd ridică privirea rămase împietrită de uimire, apoi se dădu un pas înapoi, încercînd să se sprijine de tocul uşii. George nu mai era, sau, aproape nu mai era. În locul iubitului ei apărea o făptură din ce în ce mai neagră, a cărei formă se micşora cu repeziciune şi după numai douăzeci-treizeci de secunde, pe locul unde stătuse el acum era un păianjen ceva mai mare decît unul obişnuit, negru şi hidos ca

toţi păianjenii, care o privea fix în timp ce se retrăgea încercînd să se ascundă după prima mobilă pe care o simţise în spatele său. Nu reuşi.

Femeia îşi reveni repede. Într-o singură clipă uită de George, cu care trebuia să se căsătorească de trei ani – lucru tergiversat mereu de el – uită de păianjenul întîlnit la uşă în urmă cu o săptămînă, uită că se culcase cu acest om, sau cu această insectă. Repulsia pentru aceste vietăţi acoperi totul. Şi atunci făcu ceea ce orice om normal, care nu crede în norocul adus de păianjeni, ar fi făcut. Dintr-un singur pas ajunse cu talpa pantofului deasupra păianjenului şi îl călcă o dată şi încă o dată şi încă o dată, fără să-l privească. Se uita fix pe fereastră, cu mintea golită de orice gînd. Un timp rămase aşa, nemişcată, apoi se scutură, alungînd parcă toate mîngîierile lui George de pe trupul său, îşi luă înapoi pachetul de ţigări, ieşi şi închise uşa cu cheia pe care o aruncă la gunoi, un etaj mai jos.

Intră în primul bar, comandă o cafea, coniac şi acolo, la o masă ascunsă după un stîlp, plînse. Trecuse aproape o oră de la transformarea iubitului ei în păianjen. Corpul lui George începea să-şi recapete conturul obişnuit. Avea capul zdrobit şi membrele răsucite grotesc.

Un păianjen călcat în picioare…

Radu HONGA

PANICĂ
(o duminică în Parcul Poporului)

Günther se trezi înjurînd duminicile în care era nevoit să se scoale înainte de ora nouă. Cu două zile în urmă făcuse prostia să le promită celor doi copii, Karl Heintz şi Gerda, că îi va duce în Parcul Poporului. Ce-i venise, nici el nu-şi dădea seama, dar, oricum, nu mai avea ce să facă. Din camera alăturată le şi auzise glasurile, în timp ce-şi încălţau pantofii invers. Ce tată nu se înduioşează de o atare năzbîtie?! Oftă resemnat şi privi ceasul: era cinci. Iar îi veni să spună „ceva de bine”, ca-n tinereţe, cînd trebuia să se cărăbănească la şantier. La o oră atît de matinală nu se mai trezise de patru ani, cînd făcuse aceeaşi tîmpenie, de a promite aceeaşi aventură. De acea dată însă soţiei. De atunci el numai văzuse minunea şi mîndria oraşului, cum o numeau colegii de serviciu.

Cînd ieşi din baie, Ghisela îl aştepta cu o cafea dublă, aşa cum ştia că-i place lui, dar, bine-nţeles, diluată într-atît încît puteai să vezi fundul cănii fără să faci prea mare efort. Săraca de ea, nu avea nici o vină că Momîia de la destinele Patriei mucegăise!

Copiii erau gata. Soţia îi îmbrăcase în cele mai frumoase haine de vară, pantaloni scurţi din piele veritabilă, cu bretele şi în pantofii cei mai uşori. Pregătise şi o pătură, doi pui fripţi, sandvişuri, un termos de suc pentru cei mici, altul cu cafea pentru ei doi.

Günther se îmbrăcă, îşi bău lichidul acela aproape incolor, inodor şi ultraamar (se terminase raţia de zahăr pe anul acesta şi, cum se aflau abia la începutul lui august, aveau în faţă luni bune de înghiţit ceaiul şi cafeaua fără măcar o idee de dulce)! În timp ce dădea peste cap (nevastă-sa era deja gata) lichidul călduţ, pufnind amărît din nas, simţea că-l va cuprinde cît de curînd un dor nebun după produsul extras pe vremuri din trestie ori sfeclă şi despre care nimeni nu părea să înţeleagă că, lipsindu-l pe Günther de aşa ceva, ordinea lumii se perturbă. Destul cu visatul pe astăzi! Înhăţă sacoşele, iar Ghisela luă în palmele-i fierbinţi mînuţele copiilor.

Ca să ajungi la poarta parcului îţi trebuiau peste patru ore de mers pe jos. Autobuze nu mai existau decît două pe traseu şi acelea plecau din centru, deci, oricum, pînă acolo erau nevoiţi să meargă pe picioare, căci căruţele particulare cereau preţuri exorbitante chiar şi pentru o familie destul de înstărită ca a lui Günther, aşa că, desigur, se mulţumiră să pornească la drum lung. Era un adevărat calvar să mergi cu doi copii mici pe care trebuia mai mult să-i tîrăşti decît să-i faci să dea din picioare mai repede şi o nevastă gata-gata să se împiedice chiar şi de-un cel mai mic chibrit aruncat în stradă, în cazul în care aveai totuşi curajul să o îndemni să grăbească pasul. O aventură pe care spera să n-o mai repete niciodată.

Calculele sale cu privire la cele trei sau patru ore de mers se dădură peste cap chiar din centru. Apăruse primul autobuz, nechezînd şi duduind. Al doilea venea peste trei ore. Mulţimea se aruncă în valuri spre uşile paradite, copiii ridicaţi pe braţe urlau, stîrnind nervii celor ce erau singuri. Şi nu numai! Ghisela se uita cînd la Günther, cînd la autobuz.

— Hai să-l luăm, se rugă ea, gîndindu-se mai mult la picioarele ei decît la cele ale copiilor.

Günther examina situaţia. Ar fi avut şanse. Prin fată. Se răzgîndi în ultimul moment.

— Nu, noi îl aşteptăm pe următorul sau mergem ca pînă acum.

Avu o inspiraţie diabolică. La prima curbă, sub ochii lor şi ai tuturor celor rămaşi în staţie, autobuzul se înclină ameninţător spre dreapta, derapă, una din buteliile de gaz de deasupra sa lovi un stîlp electric şi explodă. Se mai întîmplase aşa ceva şi altădată, aşa auziseră, dar nimic nu se compara, nici o povestire oricît de amănunţită, cu mirosul pe care-l simţeau. Mirosul de friptură arsă. Ghiselei îi veni rău. Se ascunsese în dosul unui stîlp şi vărsă cele trei-patru îmbucături ale micului dejun, cît şi cafeaua sălcie. Acum ajunsă un fel de gelatină violetă. Copiii tremurau şi se ţineau strîns de mînuţe. Le era prea frică să ţipe, Günther simţi aceasta pe cînd îi îmbrăţişa şi le şoptea încetişor la ureche vorbele acelea simple cu care numai un tată poate vindeca. Tremura ca varga, la rîndul său, gîndindu-se. „Doamne, acum eram morţi…”. Îşi şterse transpiraţia de pe frunte, răsuflă adînc de cîteva ori, apoi, încet-încet, îşi recapătă siguranţa de sine. În fond, ce sens avea să-şi strice ziua din pricina unei atari

nenorociri?! Suna foarte cinic, ştia, dar însăşi viaţa lumii lor era cinică. Tot ce se cuvenea să facă era să mulţumească Cerului că sînt teferi şi să pornească mai departe. Copii trebuiau să uite negreşit ce văzuseră şi aceasta cădea în sarcina lui.

— Pe picioare, ordonă el, îngroşîndu-şi vocea.

Porni la drum cu paşi apăsaţi. Ceilalţi îl urmau în tăcere.

Aproape de poarta principală a parcului se opriră. Mii şi mii de persoane se îngrămădeau la intrare, vociferînd. Nu mai văzuse aşa ceva nici pe vremuri cînd îşi petrecea fiecare weekend în parc. „Ce zi e azi?!”, se întrebă într-un tîrziu, după ce examinase toate celelalte motivaţii, „de unde atîta lume?!”. Dar nici nu-şi putea imagina cîtă lume se strînsese în spatele porţii de fier. Ca un milion de insecte fojgăind. Dacă ar fi ştiut sau măcar ar fi bănuit, desigur că ar fi renunţat să se alăture cozii fără de sfîrşit. Nici o şansă. Pe aici nu se putea intra în următoarele cinci ore! Încercară, la nimereală, una din intrările secundare. La a patra poartă vestică reuşiră să se strecoare înăuntru. Aleile de beton care împînzeau parcul erau ticsite cu oameni. Mai în glumă, mai în serios, la urma urmei de ce să nu faci haz de necaz şi să-ţi scoţi din el pîrleala?! Îi spuse Ghiselei că au toate şansele unui picnic într-unul din arborii masivi ce străjuiau bordurile asfaltate. Ea însă, intuindu-i nervozitatea incipientă, îl linişti. Vor găsi ei, pînă la urmă, un locşor unde să nu fie stingheriţi. Ha! fuse răspunsul lui, uitîndu-se la zecile de mii de oameni care viermuiau pe alei, pe iarbă, prin boscheţi. După o oră şi jumătate ajunseră aproape de lac, chiar lîngă debarcader. În timp „normal”, se hlizi înciudat Günther, mai mult de un sfert de oră nu le-ar fi trebuit ca să străbată distanţa aceea. Acum însă… Günther se opri din nou, nehotărît. Însă degeaba. **Alea jacta est.**

Trecînd pe lîngă el, diverşi inşi îl înghionteau, cu sau fără voie. „Nespălaţi nenorociţi!”, li se adresă în gînd, era un tip firav, Günther. Hainele indivizilor acelora miroseau a petrol şi a ars, iar el, ca într-o străfulgerare, se gîndi la autobuzul explodat. Ce idee idioată, picnicul ăsta!

În jurul său, la nesfîrşit parcă, numai fiinţe umane agitîndu-se. O mare de oameni, de culori, de mirosuri. Privi îngrijorat către copii, dar ei păreau mai degrabă fascinaţi de peisaj! Aproape că nu şi-ar fi dat seama de fenomen, dacă indivizii duhnind a petrol nu s-ar fi frecat de el: era împins. Ei

toţi, pe îndelete şi în diferite direcţii, erau împinşi de valul enorm de oameni. Iar forţa care acţiona unduirea aceasta de trupuri era colosală. Strivitoare. Pînă să se dezmeticească, o pierdu pe Ghisela. „Agăţată”. Prinsă de unda unui curent advers, cei de la poarta a doua estică erau foarte turbulenţi şi hotărîţi, rămăsese prinsă într-un vîrtej, se speriase de mama focului şi îl striga. De necrezut cum te poţi îneca în înghesuială! Dacă s-ar fi împiedicat, Ghisela ar fi fost călcată în picioare şi tîrîtă pe asfalt, iar în ipoteza, foarte improbabilă de altfel, că s-ar fi ferit de zecile de mii de pantofi, cu tocuri uriaşe şi pline de cuişoare prost bătute, cizmarii nu prea mai erau la modă de cînd cu Momîia din spinarea Patriei, gata-gata să-i sfîşie carnea, este neîndoielnic că s-ar fi sufocat în duhoarea corpurilor transpirate, în damful de bere şi spută, în izul scabros de urină fermentată. Se rugă pentru ea în gînd, blestemînd joaca ciudată a sorţii, şi prinse din răsputeri în palme mînuţele umede ale copiilor „Ţineţi-vă capul în sus şi respiraţi încet!”, urlă din răsputeri către ei, peste tigva golaşă a unui bărbat neras şi, probabil, beat. „Aveţi grijă pe unde călcaţi”, mai răcni, neluînd în seamă mutra ciufută a celuilalt, cotul în ficat venit ca un obuz din spate, cineva se împiedicase, cu siguranţă, şi faptul că ordinele date copiilor se contraziceau. În faţă, lat cît un bloc cu zece etaje, se afla un copac. Günther era împins către el, fără milă. Nici nu înţelesese cînd a fost lipit de el. Cel puţin îşi păstrase copii. „Respiraţi cu grijă”, zbieră, proptit în copac şi ţinîndu-i cu furie de mînă. Apoi, tot aşa cum apăruse, valul de oameni se sparse, forţa îngrozitoare a presiunii lor slăbi şi Günther începu să spere că se va mai întîlni cu Ghisela. O găsi după şaisprezece minute, cu sărmana ei rochie sfîşiată, un pui de femeie, plină de praf şi cu o vînătaie urîtă în obraz. Prost spus, o găsise. De fapt fuseseră împinşi unul către celălalt, de mulţime. Lîngă ei, o femeie în vîrstă se împiedicase şi zeci de încălţări muşcară din ea, alte sute o ocoliră, astfel că, în cele din urmă, femeia care urla scăpase doar cu piciorul stîng rupt. „Lipiţi-vă de copac”, îi strigă Günther. Ea plîngea cu sughiţuri şi zbiera de mama focului. Günther nu o putea ajuta de nici un fel. „Paştele mamii voastre de parc!”, mai adăugă, privind îngrijorat cerul. Se întunecase brusc şi în aer se simţea cu uşurinţă unda de electricitate care precede ploaia, furtuna. „Asta ne mai lipsea”. Se uită în jur, pînă unde se putea încă vedea. Oamenii nu mai

erau valuri, deveniseră un lac, trupurile aproape că nu se mai puteau mişca. Unul lîngă altul, păreau o apă grea, mîloasă, ameninţînd să se înece unii pe alţii. Se auzeau urlînd copii. Cîteva femei chirăiau şi îşi strigau soţii. Unele păreau bătute măr. Mame disperate răcneau după copii dispăruţi în vîrtejul de la început. Nu toţi reuşiseră ceea ce izbutise Günther. Parcă am fi refugiaţi, îşi spuse Günther căruia îi treceau prin cap cele mai năstruşnice gînduri, parcă am fi în Bosnia, îşi amintise el lucruri de coşmar văzute într-o noapte, cînd toţi adormiseră demult, la televizor. Fapt divers şi adesea nebăgat în seamă, ploaia poate influenţa uneori, în chip neprevizibil, masele. Nu este atît ploaia în sine, cît ameninţarea bizară ce pare a se naşte din ea. Frica, spaima, teroarea unor epoci trecute. Ancestralul. Erau sute de mii de oameni, băgaţi unii într-alţii, împingîndu-se, clătinîndu-se neîncetat. Formau un fel de lac clipocindu-şi apele, un lac alături de lacul adevărat, nemişcat şi sumbru. Un anume zumzăit întovărăşea lenta prelingere a mulţimii, asemenea unui ulei gros, întunecat, printre copacii seculari, peste bănci şi tonete, înconjurînd, ca într-o chingă enormă de carne, lacul şi debarcaderul. Podesta din lemn pe care cîteva bărci, asemeni unor cadavre de peşti, îşi odihneau boturile fieruite.

Nimeni nu poate explica cum reacţionează sau ce stîrneşte mişcările unor mari mase de oameni. Cert este că presimţirea ploii, altundeva nebăgată în seamă sau, cel mult, întîmpinată cu chiote de bucurie, făcuse ca mulţimea să încremenească. Să-şi ţină răsuflarea pentru o clipă. Să deznoade din adîncurile ei ancestrale balaurii unor groaze pierdute în negura timpului. Fără să se cunoască, fără măcar să-şi vorbească, oameni din cele mai diverse categorii sociale au devenit deodată aliaţi feroce, potrivnici de neînvins ai unui rău necunoscut care se pregătea să-i căsăpească. Unii dintre ei răcneau că va trăzni. La loc deschis primejdia este îngrozitoare, însă nu aceasta era cheia misterului. Nu aceasta îi înfricoşa. Mulţimea uriaşă părea hăituită de fantasmele propriei sale istorii. Secoli de întuneric şi de angoasă, secoli de bezmetică înfricoşare, mascaţi în ameninţarea simplă, directă, de necombătut a trăsnetului. Iar cînd a reacţionat, o clipă mai tîrziu, sute de mii de oameni, la unison, toţi ca unul şi unul ca toţi, răspunsul a fost o imensă defulare. Au prins a fugi care-ncotro ţipînd ca din gură de şarpe, căci erau lipiţi unii de alţii. Doar că groaza stîrnită de cerul

înnegrit le dădu puteri neomeneşti. Urlînd nefiresc, se căţărară unii peste alţii. Muşcînd şi lovind în dreapta şi-n stînga, cei mai puternici sau cei mai disperaţi îşi făcură pîrtii în oceanul de carne tremurînd. Din nenorocire, debarcaderul îşi trăise de ani buni tinereţea, astfel că, după decenii de putrefacţie înceată, metodică, de rupere perpetuă, prin stăruinţa apelor gri-petrol, a bîrnelor ce-l susţineau, acesta abia mai răbda povara bărcilor. Cînd bulucul de oameni, care, din pricina înclinării şi a umezelii, îl evitaseră pînă atunci, atît cît fusese cu putinţă, a păşit pe bîrnele putrede, de culoarea vişinelor stricate, debarcaderul a gemut, lung şi sfîşietor, ca un bătrîn ce-şi dă duhul. Şi, într-adevăr, în clipele următoare, cadavrul acesta imens, care-şi aştepta deja de ceva vreme moartea şi dezafectarea, se frînse în zeci de membre contorsionate, se smulse de pe suporţii obosiţi şi, într-un vîrtej de spumă, se afundă în hăul lichid al lacului. Oamenii, urlînd şi zbătîndu-se, încercară, cu disperare, să se prindă de ceilalţi, de un gît, de un braţ, măcar de un nasture, cu chipurile deformate de chemarea morţii şi cu vocile astupate de vuietul oceanului de carne. Dar degeaba! Cei pe care-i înşfăcaseră cu ultimele puteri îi muşcau cu ură de mîini, le înfigeau degetele în ochi sau, neputîndu-se despărţi de ei, cădeau, la rîndu-le, în apele clocotind. Cine şi-ar mai putea aminti că, de exemplu, un tuciuriu în salopetă de îngrijitor i-a tăiat limba unei bătrîne cu foarfecele de tuns iarba?! Sau că, la restaurantul de lîngă debarcader, unui individ corpolent şi extrem de plîngăreţ i s-au hăcuit degetele cu cuţitul de tocat morcovi?! Cine şi-ar mai putea aminti, în ipoteza că ar scăpa cu viaţă, de cruzimea mulţimii, de monstruozităţile datorate stîrnirii ei?! Sînt lucruri pe care le lăsăm, de bună seamă, în grija Celui de Sus. Nu departe de lac, o femeie de vîrstă mijlocie a fost lovită cu-n ditamai casetofon, drept în moalele capului, de indivizi turbaţi de chirăiala ei neîncetată! Acesta erau primele semne că demonul care dormitează în mulţimi se stîrnise. Se trezise la viaţă. Panica! Panica! Acesta-i era numele. Şi, de obicei, nimeni nu-i scăpa. După căderea în apă a cîtorva sute, oricum pînă-ntr-o mie de persoane, au apreciat ulterior comunicatele oficiale, s-a creat de jur-împrejurul debarcaderului un loc gol, lat de vreun metru şi mînjit, cu fecale şi sînge. Urme nelămurite printre resturile de lemn duceau cu gîndul, dacă cineva s-ar mai fi gîndit măcar o secundă, la resturi umane. Cel

mai degrabă, degete. Dar retragerea aceasta nu aducea nimic bun, nu dădea nici măcar mulţimii răgazul să-şi revină din dezorientare şi oamenilor să poată judeca, să se poată apăra raţional. Căci, aşa cum se ştie de la fizică, dacă un lichid ce ocupă un spaţiu fix este îndepărtat din dreptul unuia dintre orificiile vasului-gazdă, el va acţiona cu presiune sporită asupra tuturor celorlalte, ipotetice, orificii, pînă va găsi o ieşire! Oricine a făcut liceul vă poate lămuri, dacă aveţi dubii în această privinţă! Numai că întreg parcul avea forma unei căldări pe fundul căreia se găseau două mari spaţii „libere”: lacul, acum lipsit de debarcader, deci inexpugnabil şi cuşca fiarelor! Grădina zoologică cu care mai marii urbei se lăudau pe la ospeţe. Astfel, cînd mulţimea, în continuă creştere din cauza faptului că portarii prost hrăniţi nu se puteau împotrivi şuvoiului de poporani (hămesiţi după un picnic la iarbă verde în finalul unei săptămîni de muncă straşnică!), se trase, cu deznădejde, din dreptul debarcaderului, primul, în ordinea măreţiei, dintre orificiile imensei capcane vegetale ce devenise parcul fusese luat cu asalt. Trupuri ţipînd şi împingîndu-se se apropiară de gardul de la groapa urşilor. Trei bestii imense, înfometate din motive de raţionalizare cretină a hranei! Acesta este locul unde Günther, ani de-a rîndul, pînă la moarte, va depune flori în amintirea scumpei sale soţii Ghisela, decedată pe data de.... Fuseseră smulşi unii de lîngă alţii atunci cînd un mistreţ rătăcit, rezultatul altor manifestări îngrozitoare ale lichidului uman care ticsea parcul, se îndrepta în goană spre ei. Ghisela fusese prinsă între corpuri solide, care, silindu-se să fugă, să se „prelingă” unele pe lîngă altele, o tîrîră fără milă cu ele. Günther urlă, dar glasul său răguşit semăna mai degrabă cu un muget surd, neomenesc. Ghisela se îndepărta, purtată de val, dînd disperată din mîini şi din cap, încercînd să iasă la suprafaţă dintre ceilalţi, să respire pe deasupra lor. Iar rîul de corpuri o purta vertiginos, suplă şi puţină la trup cum era, către groapă. Günther o pierdu din vedere, încercînd să-l înşface cu-o mînă pe Karl-Heintz, mut de groază şi moale ca o cîrpă. Îi lunecase printre degete, mic-mititel şi de nezărit, la începutul busculadei. Günther alunecă pe ceva moale care se zbătea în iarbă, nu-i păsa însă cîtuşi de puţin, se întindea şi se smucea din răsputeri, să-l ajungă pe puştiul lui, pe Karl, mic şi neajutorat în vîrtejul de oameni. „Dumnezeule, ajută-mă, Dumnezeule”, se rugă din tot

sufletul, leoarcă de-o transpiraţie nesănătoasă, fără să ştie că pe spatele cămăşii sale se prelingea sînge. În spate, cuiva îi fusese scos un ochi. Încercă de şase ori să-l prindă pe Karl-Heintz, dar de fiecare dată mulţimea făcea cîte o mişcare imprevizibilă ce îi îndepărta din nou, tot mai mult. Apoi, fără sens, fără logică, din senin, o forţă necunoscută înhăţă trupuşorul lui Karl-Heintz, îl ridică în vîrful unei movile de oameni şi-l azvîrli, ca din gură de tun, cu capul în scoarţa unui stejar. Günther închise ochii. „Cerule, blestemat...”. Un trup sîngeriu, ţeapăn şi neglijabil, se legăna de colo-colo, lîngă trunchiul imens al copacului; coajă de nucă sfărîmată şi purtată pe umerii unor necunoscuţi îngroziţi. Privindu-l cu căutături rătăcite, de parcă ar fi fost un lemn ars sau un vrej de fasole şi nu trupuşor de copil străin! Îi mai rămăsese lui Günther, înţepenit în apropierea altui copac, încremenit şi ars în priviri, doar Gerda, fetiţa lui dragă. Căci Karl-Heintz se scufundă încet-încet în apele de carne ale mulţimii. De parcă nici n-ar fi existat vreodată. Murise pe cînd mama lui, purtată între atîtea şi atîtea femei disperate, se apropia vertiginos de groapa uriaşă a urşilor. Presimţeau cu toţii ce se va întîmpla, dar cei din faţă, pe cînd muşcau şi îi zgîriau ca nişte apucaţi pe cei din jur, sperau din tot sufletul că vor cădea şi-şi vor frînge gîtul de ciment cît mai curînd. Murind instantaneu durerea le va fi cea mai mică dintre toate. Repede vor trece Dincolo! N-a fost să fie aşa, căci au căzut în cele mai stranii poziţii şi şi-au rupt numai picioarele ori coloana, rămînînd să asiste la festinul durerii ce le era hărăzit sau, sufocîndu-se şi rupîndu-se sub apăsarea torentului de corpuri de deasupra, erau striviţi bucată cu bucată, mîini, picioare, torace, cap, neant, încetişor şi fără margini de dureros. Cîţiva, paralizaţi, erau tîrîţi de urşi spre cotloanele lor săpate în piatră, însă drumul acesta tihnit către hăurile ancestrale era cu neputinţă de privit fiindcă urşii, deşi mari şi voinici, nu-i prea puteau tîrî, astfel că, pe parcurs, spre a-şi uşura povara, îi mai muşcau, mai înghiţeau cîte ceva din ei! În fapt, nici coşmarul acesta n-a durat prea mult, căci scurgerea continuă de oameni a umplut groapa, cădeau ca boabele de strugure în maşina de stors, umplînd-o. În cele din urmă, sufocaţi printre atîtea trupuri, urşii şi-au dat duhul. Au avut o moarte demnă de nişte împăraţi romani! Ghisela nu ajunsese în colţii fiarelor, cînd i-au făcut, a şasea zi de la Panică, autopsia, corpul nu-i era prea tare boţit,

iar verdictul morţii a fost uşor de dat: asfixie mecanică. Nenorocita fusese sufocată de cele cinci femei grase care o acoperiseră etanş. Cît de hilară şi de grotescă este moartea, uneori! Günther va afla ulterior toate acestea. Acum o văzuse doar dispărînd înghiţită de şuvoiul uman şi intuise către ce se îndreaptă şi, probabil, şi ce o aşteaptă acolo. Apoi, nimic nu a mai contat, nici chiar propriile lui răni, nimic şi nimeni pe lume decît Gerda, micuţa lui Gerda. O apucă cu dinţii de rochiţă, deja nu se prea mai putea respira nici la nivelul lui, şi, cu singura mînă pe care o putea folosi, lipit fiind de copac, începu să o împingă spre umărul stîng. Fetiţa gemea încetişor şi leşină aproape imediat. Era posibil să i se fi rupt ceva, pe dinăuntru. Într-un tîrziu reuşi. O salvase! Înţelesese că mistreţii, lupii, vulpile şi jderii care galopau liberi prin parc nici n-ar fi putut ajunge pînă la el. Ar fi trebuit să roadă pînă la os sute de oameni ca să muşte din el şi din fetiţa lui. Rînji şi clipi din ochi, aşa, ca la o beţie, complice tuturor şi fără a mai simţi durerea perfidă. Cu o smucitură supraomenească încercă să o agaţe pe Gerda de o creangă mai groasă. Cineva deja cocoţat acolo îi rupse mîna fetiţei şi era cît pe ce să-i scoată lui Günther ochii cu degetele. Braţul rupt pîrîise ca un vreasc îngheţat, trosc şi se muiase, se pliase de parcă era din untură, nu din carne. Gerda, inconştientă, tresări violent şi spasmul trupului ei îl aduse pe Günther pe punctul de a o scăpa printre trupurile fojgăind. Dar Günther, palid ca bulgării de ceară din care se fac lumînările, şi rugîndu-se în neştire Cuiva fără de care lumea s-ar fi prăbuşit, o prinse de rochiţă la timp. Picioruşele Gerdei erau în primejdie de a fi prinse între scoarţa copacului şi pieptul său. Ar fi fost, cu siguranţă, zdrobite. „Doamne, dă-mi putere!”, imploră Günther. Dar Dumnezeu, chiar dacă ar fi privit de deasupra parcului către el, minusculul Günther, nu l-ar fi putut zări, căci, deasupra tuturor, balansîndu-se nebuneşte, se afla podul. Podul suspendat, masiv, riguros construit, podul îndrăgostiţilor. Cei care încercaseră să-l traverseze în fugă îl făcuseră să se clatine, să vibreze. Apoi, fără ca ei să bage de seamă, căci podul era lung şi trebuia să fugi tare de tot ca să nu fii surprins de mulţime pe pod şi strivit la fel de izbutit ca şi în groapa urşilor, ba poate chiar şi mai rău, căci locul se asemăna cu o imensă presă de struguri, aşadar, fără ca ei să bage de seamă, unda creată de proprii lor paşi se întărise, prinsese în gheare

nevăzute podul şi, deodată, începuse să-l zgîlţîie cu o furie de neînchipuit. Iar fiecare zgîlţîitură, fiecare tremur al arcadelor metalice, scuipa în văzduh trupul vreunui nefericit. Îl scuipa în văzduh, de unde acesta pica greu, sfărîmîndu-se de cimentul umed sau scufundîndu-se în apele pîcloase ale lacului! Însă toate acestea se petreceau pe fundul căldării întruchipată de lac. Pentru că, undeva spre nord, la vreo doi kilometri de lac, proţăpit drept în vîrful unui deal domol se afla stadionul!

După toate probabilităţile, era zi de meci. Peste patruzeci de mii de locuri, aceasta era capacitatea stadionului. Ieşind de la meci, microbiştii trebuiau să traverseze parcul. De la un capăt la celălalt! Pînă la urmă, vor afirma rapoartele oficiale, i-am putut recupera doar pe cei care s-au baricadat în incinta stadionului. Cît despre Günther şi Gerda, profitînd de busculada creată cu ocazia invaziei de microbişti nerăbdători să-şi facă loc, să triumfe orbeşte precum idolii lor, aceştia s-au putut dezlipi de copac şi, străduindu-se să nu se sufoce şi să nu fie călcaţi în picioare, au reuşit să se adăpostească într-o grotă artificială. O fostă vizuină de vulpe, înaltă cît un sicriu de beton. Aici au putut supravieţui nopţii mişcătoare care colcăia peste tot. Trupuri de oameni şi fiare, membre desperecheate, maţe şi duhoare, iată Iadul prin care au fost trecuţi de jocul ininteligibil al Sorţii!

În parc s-a putut pătrunde abia a doua zi, dimineaţă. Trupe specializate, pompieri militari şi infirmieri, voluntari cu diverse calificări, au răscolit ore în şir printre corpuri, după ce împuşcaseră, în prealabil, leii şi hăituiseră lupii şi cerbii. Coarnele lor erau încă ticsite cu resturi umane. Poate că numai se apăraseră. Cine ar mai putea spune?! Peste Parcul Poporului coborîse liniştea adîncă în care moartea şi-a găsit cea mai bună tovarăşă.

La plecare, din maşina salvării, Günther nu mai putuse vedea decît cadavrele răstignite-n copaci. Cerbii şi leii, răzbătînd prin covorul de oameni, ajunseseră pînă acolo. Se căţăraseră, cu jind. Erau zeci sau sute sau mii. Trupuşoare sfîşiate şi fragede. Atît de mici încît Günther înţelese că era vorba de nişte copii. Taţii lor reuşiseră să-i aşeze pe vreo creangă. Mulţi copii, atît de mulţi copii.

Victor MARTIN

PLAPUMA DE ZĂPADA

— Hai noroc, vecine! Ai ieşit la piaţă pe gerul ăsta?

Îşi suflă în pumni parcă pentru a sublinia cele spuse.

— Ca omul, nea Costică.

— Pe dracu', ca omu! Cîinele meu stă sub caloriferul de pe hol, iar eu umblu brambura prin frig, că aşa vrea nevasta.

— Eu am ieşit după o plasă de cartofi şi fug repede înapoi. S-ar putea să mă duc cu plasa goală; cartofii arată tot mai găunoşi, în acest sfîrşit de an, şi s-au cam scumpit.

— Ia şi tu, Ionele, mai puţini! Aşa-i modern, mîncaţi şi voi două-trei paie, ca franţuzoaicele.

— Bravos! Şi ce-ai vrea dumneata să mîncăm?!

— Mîncaţi şi voi ce mănîncă parlamentarii!

— Fii serios, nea Costică! Nu pot nici să rîd; sînt crispat de frig… Am trei copii şi cartofii mi-au mai rămas: baza alimentaţiei animalelor de fermă. Fasolea s-a scumpit şi ea, iar de carne nu te atingi la preturile astea.

Bătrînul Costică Popescu rîse amar arătînd spre basarabenii ce îşi întinseseră lucrurile de vînzare direct pe pămînt, de-a lungul unei alei pietruite, în spatele gardului Pieţei Centrale.

— Le-ai luat ceva la copii?

— Le-am luat, dar sînt trei. Nu ştiu ce poate fi mai bun la banii mei. Îmi vine să merg la o ţuică şi să las totul baltă, dar m-am săturat de scandalul nevestei.

— Şi eu trebuie să cumpăr ceva, pentru un nepoţel.

Aruncă o privire fugară pe deasupra abundenţei de nimicuri întrebîndu-se cum reuşesc negustorii improvizaţi să strîngă totul atît de repede, la venirea poliţiştilor. Unul stătea tot timpul de şase, la colţul blocului apropiat, fiind plătit de ceilalţi pentru asta. Foarte des se lăsa cu marfă confiscată, cu declaraţii, cu amenzi şi, nu de puţine ori, cu bătaie.

— Uite, ia un telefon muzical! spuse Ionel.

— Are.

— Sistem Lego?

— E prea scump.

Înaintară pînă la capătul aleii, apoi se întoarseră. Se vindea

orice: de la televizoare, remorci pentru automobil şi haine la mîna a doua pînă la obiecte din aur, jucării electronice şi nimicuri utile în gospodărie, toate sub preţul din magazine.

Un tuciuriu îl apucase pe nea Costică de braţ încercînd să-i arate nişte miniaturi.

— Stai, bă, dracu’, frumos! se răsti bătrînul. V-aţi învăţat ca turcii în bazar, să trageţi de om şi să-i rupeţi hainele de pe el.

— Ăsta ce-o mai fi?! întrebă Ionel.

— Sînt rus, mînca-ţi-aş!

— Văd că ne ştii limba.

— Important e că ne înţelegem.

— Eu de la ruşi nu cumpăr… Hai, nea Costică, să tragem o raită prin piaţă şi să mergem la o ţuică! Ieşim mai ieftin.

— Stai, Ionele, să vedem ce are cioroiu aici! Ce-s astea, bă?!

Făcîndu-se că n-a auzit, ţiganul luă de jos nişte cuburi frumos colorate şi i le vîrî sub nas.

— Ce-s astea?

— Un apartament în miniatură. E din trusa ce îi învaţă pe copii să aibă un dezvoltat simţ practic. Nu-i frumos?… Voi în ce fel de apartamente staţi?

— Eu am un apartament cu două camere, spuse Ionel.

— Decomandate?

— Nedecomandate, da’ de ce întrebi? Eşti de la K.G.B?!

— Ha, ha, ha! rîse tuciuriul. Mi-ai salvat ziua. Primului om, care te face să rîzi în zi, să-i dai un leu!

— Păstrează-ţi leul!

— Crezi dumneata că vin K.G.B.-iştii aici şi stau, ca noi, pe lîngă garduri, cu ochii beliţi, să nu-i prindă caralii? K.G.B.-iştii stau la samovar, că nu mai au nici o treabă.

— Atunci, ce-ţi veni să mă întrebi în ce fel de apartament stau?

— Vezi, aici e-aici. Miniatura asta e un apartament cu patru camere şi două băi. La un preţ de nimic, îţi potoleşti copiii. Îi înveţi cu ideea unui apartament cu patru sau cinci camere, pe care îl vor cumpăra cînd vor fi mari. Îi înveţi cu ideea unui trai mai bun; e educativ. Vezi? Mai multe apartamente de acest fel, se asamblează aşa…

Le arătă cum se prind cuburile pînă formează o clădire a viitorului, pe o platformă de plastic.

— Pe aici, se intră cu maşinuţa teleghidată şi se urcă pînă la

etajul 50, aici, sus. În Occident, blocurile astea sînt reale. Voi aţi fost vreodată în Occident?

— N-am fost.

— Vedeţi?!

— Ce să vedem?

— Să vedeţi şi voi cum trăiesc oamenii. Uite, aici e living room-ul! La englezi, se intră cu maşina direct în living. Dormitoarele sînt deasupra; se urcă pe o scară interioară. Caloriferele sînt cu monezi; bagi moneda şi porneşte caloriferul. Merge zece minute. Te uiţi la termometru; dacă nu-ţi convine temperatura, mai bagi un ban. Nu ajungi, astfel, să plăteşti modificările unor iresponsabili sau să stai la cheremul vreunui fochist beţiv. Asta libertate, domne!

— Maşinuţa o vinzi separat?

— O vînd şi separat. O vînd cum vreţi voi; e Opel Vectra, cum au îmbogăţiţii voştri.

— Îmbogăţiţii, la noi, s-au dedulcit la Mercedes-uri.

— Pe şoselele astea? Vai de mama lor!

— Chiar, făcu nea Costică haz de necaz. Vai de mama lor! Poţi să-mi spui, la ce folosesc astea?

Ceea ce arăta bătrînul era o căsuţă mai mare decît celelalte. Ţiganul se aşezase în genunchi şi privea înăuntrul ei, pe ferestrele unuia din etaje.

— Vezi, mînca-ţi-aş, aici sînt dormitoare. Copilul poate introduce o păpuşă Barbie, piese de la truse de jucării, figurine de plastic, de ceară sau chiar de aur.

— Nu e nevoie să te agiţi atîta, spuse Ionel. Te înţelegem şi fără să faci toată gimnastica asta.

— Miniaturile mele nu sînt în magazine. Asta e casa luptătorilor de karate, de tip „power rangers”, iar aici aveţi o echipă de lucrători ce asamblează un bloc din apartamente de tip celular.

Desfăcu miniatura în bucăţi şi acţionă sistemul electric; macaraua lua apartamentul şi mai mulţi muncitori miniroboţi îl sprijineau aşezîndu-l la locul lui.

— Pare foarte real, spuse nea Costică.

— Cum să nu pară real, dacă e real? întrebă ţiganul. Voi, ce lucraţi?

— Eu sînt şomer, iar vecinul meu e pensionar, spuse Ionel.

— E, măcar eu n-am lucrat pentru propăşirea regimului de

tristă amintire, nici atunci cînd el dădea din coadă, rîse ţiganul.

— Astea sînt case stil arhitect Ion Mincu din cartierele selecte ale capitalei. Umblă demnitarii cu gura căscată să pună mîna pe ele. Nici nu le ajunge una; vor cîte 4–5 deodată.

— Nu ştiu. Eu le-am furat de la o fabrică de jucării din Istanbul. Or fi cunoscînd turcii stilu'.

Cîteva zeci de gură cască se adunaseră în spatele celor doi potenţiali cumpărători. Ceilalţi vînzători priveau cu invidie tot circul, curioşi dacă vinde ţiganul vreo casă, vreun bloc sau un sistem electric-anexă.

— Uite acolo! interveni un bătrîn cu şapcă de piele. Drăcia aia seamănă cu blocul nostru.

— A, sănătate, nea Matei! se întoarse Ionel. Am observat şi eu; are aceeaşi culoare şi acelaşi număr de etaje.

— Ştii ce e curios? întrebă nea Costică aplecîndu-se. E botezat chiar la fel: blocul M17, e blocul nostru în miniatură.

— Faceţi mişto de mine, se supără ţiganul. Asta e o machetă de bloc, cum fac francezii pentru emigranţii lor din ţările magrebiene… Cumpăraţi ceva sau nu?

— Nu facem deloc mişto, spuse nea Matei. Cînd am observat, printre drăciile tale, un bloc identic cu al nostru, am şi uitat să le spun vecinilor mei că Ionescu de la V tocmai a murit de foame, singur, în casă.

— Doamne fereşte de mai rău! se întristă vînzătorul.

— Ce poate fi mai rău?! se miră Ionel.

— Mai rău decît să mori de foame, e să mori de sete, se băgă în vorbă un om din mulţime.

Poanta nu stîrni hohotul de rîs scontat.

— Are dreptate, spuse nea Costică. Crapă pietrele de frig; o ţuică fiartă ar fi tocmai bună.

Excitaţi de ideea unei băuturi tari, oamenii începură să se împrăştie.

— Staţi aşa! Unde plecaţi?! strigă ţiganul. Nu se poate să nu cumpăraţi nimic.

— Nu prea văd nici o utilitate la miniaturile astea, spuse Ionel.

— Nu vedeţi nici o utilitate pentru că nu ştiţi să priviţi lumea cu ochii copiilor. Nişte muncitori împuţiţi şi beţivani ca voi, au o percepţie deformată a lucrurilor.

Cei prezenţi se simţeau jigniţi; deşi erau şomeri sau ieşiseră

din şomaj, fără putinţă de întoarcere, trezindu-se că nu sînt nimic, foarte mulţi aveau încă orgoliul proletariatului apus ca noţiune.

Unul îl lovi pe ţigan cu bocancul în burtă, iar altul îi sparse capul cu o bucată de pămînt îngheţat. Acesta privea deznădăjduit împrejur; ceilalţi basarabeni se făceau că se uită în altă parte sau că îşi inventariază mărunţişurile.

— Ai dracului să fiţi! Şi vă mai pretindeţi fraţi cu noi…

— Voi vă pretindeţi fraţi cu ruşii, spuse Ionel dînd să plece.

Nea Costică, Matei şi alţi doi vecini traversaseră strada şi intrau în cîrciumă. Unul din vecini, bun prieten cu Ionescu de la V, făcea cinste.

— Cumpără măcar blocul ăsta! Spuneţi că seamănă cu al vostru; poate avea o valoare sentimentală. Îl las la jumătate de preţ.

— Poţi să mi-l dai degeaba; ce să fac cu el?

— Nu ştii ce e frumos. Băgaţi în voi ca sparţii şi nu luaţi o jucărie pentru copii. Nu se poate să nu cumperi nimic; poartă ghinion.

— Mie îmi vorbeşti de ghinion?! aruncă Ionel peste umăr.

Se uită în dreapta şi în stînga, de-a lungul bulevardului. Cu toate că era trecere de pietoni, era periculos; automobilele circulau aiurea şi se formase şi o pojghiţă de gheață.

— Să vă ia dracu’! Beţivilor! Confisca-v-ar guvernu’ şi cocinele în care staţi! striga ţiganul. Sînteţi oameni mici. Dacă aş fi un vrăjitor, v-aş micşora şi v-aş strivi sub bocanc. Zob v-aş face!…

Ionel nu auzi ultimele cuvinte. Reuşise să treacă strada şi să între la căldură.

Ceilalţi răseseră un rînd de ţuici şi mîncau măsline din plasa lui nea Costică sorbind din al doilea.

Mai pe seară, li se mai alăturară doi vecini şi un fost coleg de serviciu al lui nea Matei, ciocănar şi el la calea ferată.

Nea Costică povestea ceva din anii de dinainte de puşcăriile comuniştilor, cînd era el tînăr şi făcea bişniţă cu ţigări „Regale” şi zaibăr.

Rîseră ţinîndu-se cu mîinile de burtă, la episodul, de-acum foarte cunoscut între ei, „lorzii” de la bodega „Intim”. Înconjurat de poteră, în vechea gară a oraşului, nea Costică s-a ascuns în W.C. Şi, în loc să arunce cei 10 litri de vin negru, i-a băut. După

război, s-a angajat la Vinalcool, unde s-a îmbolnăvit de atîta băutură, apoi s-a mutat la industrializarea laptelui. De acolo, a ieşit la pensie.

Pentru că tot avea fiecare cîte ceva prin plasă, pîine, salam, măsline, brînză, şi cîte ceva de povestit, ţuicile merseră pe bandă făcîndu-i să piardă noţiunea timpului.

Către miezul nopţii se mutară alături, la fostul coleg al lui nea Matei. Acesta avea casa chiar în spatele crîşmei, la depărtare de două străzi.

Nu se ştie ce sărbătorea ciocănarul şi de ce i-a invitat; principalul lucru era că avea vin negru, foarte tare, şi o pastramă nemaipomenită.

Băură bine şi mîncară, pînă cînd începură să se trezească bînd, apoi, după miezul nopţii, începură să adoarmă pe rînd.

Nu era rost de dus acasă; începuse o ninsoare năprasnică.

Unul cîte unul, la prima geană de lumină, începură să se trezească. Cîţiva se spălau la fîntînă, nea Costică îşi căuta plasa, iar nevasta gazdei îi blestema, mama lor de boşorogi împuţiţi, beţivi, şi fără căpătîi.

Soţul îi cîrpi femeii două perechi de palme şi îi aminti lui nea Costică faptul că a consumat măslinele şi brînza aruncînd plasa.

Cîţiva goleau ce mai era prin pahare, rîzînd fără rost, iar nea Matei scoase o sticlă cu vin, ascunsă, din timp, după un dulap; nu se putea s-o lase acolo.

Frigul se mai muiase; era aer curat şi călduţ, dar nu se puteau bucura. Pe Ionel îl aştepta o ceartă cu nevasta, nea Matei căzuse într-o băltoacă şi era ud fleaşcă, nea Costică se lupta cu sticla de vin şi durerea pricinuită la picior de o bucată de fier-beton, ascunsă sub zăpadă, de la blocurile în construcţie, iar ultimii doi vecini se bătuseră ca orbii din cine ştie ce motiv. Cu toţii, erau nerăbdători să se vadă în pat.

La început, crezură că au greşit strada, că mahmureala le joacă feste, dar nu era adevărat; locuiau în singurul bloc turn din dreapta Pieţei Centrale, iar piaţa era la locul ei.

Blocul M17 nu era la locul lui sau, mai bine zis, nu era deloc; dispăruse.

Un cordon de poliţişti înconjurase zona nelăsînd pe nimeni să se apropie. O familie, venită chiar atunci de la ţară, făcea gălăgie susţinînd că trebuie să fie cineva vinovat de dispariţia blocului.

— Nu se poate să se evaporeze aşa! striga capul familiei. Am călătorit toată noaptea, sînt obosit şi mi se strică porcu’ în portbagaj…

— Ce se întîmplă aici? se băgă şi nea Costică în vorbă, deşi vedea bine ce se întîmplă.

— Nu se întîmplă nimic, spuse un poliţist. A dispărut blocul şi am fost trimişi să păzim zona pînă se termină cercetările. Poate mai dispar şi altele…

— Cum se poate?!

— Aşa. Pur şi simplu.

— E semn divin! striga o isterică. E semn de Crăciun. Aici locuiau numai păcătoşi. De ce n-a dispărut M18?!

— Să te miri tu.

Trăgîndu-se mai aproape de poliţişti, femeia scăpă cu greu să nu ia cîteva palme de la Ionel.

— Am băut cam mult şi visez urît, spuse nea Matei. E cazul să ne trezim.

— Ar fi bine să fie în somn, spuse şeful poliţiştilor, dar e cruda realitate. Vom da de dracu’; vor apare ziariştii şi, de data asta, s-ar putea să nu mai reziste nici guvernul… Din păcate, nu putem ocoli un lucru evident: cineva a furat blocul…

— Ce, voi n-aţi furat revoluţia?! strigă nea Matei.

— Dacă nu mi-ar fi milă de bătrîneţile dumitale, nu ştiu ce ţi-aş face, se enervă poliţistul.

— Ce ne-ai face?! sări şi Ionel. Mai mult decît să ne omorîţi pe toţi, nu aveţi ce face. Acum, ne-aţi furat şi blocul…

Discuţia fu întreruptă de venirea comisiei, însărcinată să se ocupe de acest caz, apoi fu reluată. Pentru locuitorii blocului era enervant că nimeni nu îşi asuma nici o răspundere. Începuse să ningă din nou şi să se facă frig.

Se scurseseră cîteva ore de discuţii inutile, iar cei care nu aveau nici o legătură cu blocul M17, pătrunşi de frig, începură să plece. Ninsoarea încetase şi se lăsase ceaţa amestecîndu-se cu întunericul cenuşiu al înserării.

Comisia se retrăsese în barul de peste drum să redacteze un proces verbal de constatare.

Ionel, nea Costică, nea Matei şi alţi cîţiva vecini rămaşi pe afară stăteau pe loc. S-ar fi dus şi ei în bar, dar nu le ardea; erau îngrijoraţi de soarta rudelor rămase acasă. Nici bani nu mai aveau.

Îngheţaţi şi înfometaţi, poliţiştii fură retraşi într-un tîrziu. Mai rămaseră doi ofiţeri să vadă ce zice comisia.

Comisia nu mai zicea însă nimic. Membri ei, morţi de beţi, ieşiră din bar căutînd să le explice oamenilor că nu e nimic de făcut. Cu forţele oculte nu te pui.

— Vedem şi noi că nu e nimic de făcut, dar unde ne ducem? întrebă nea Costică fără rost, clănţănind din dinţi de frig. Nimeni nu mai era atent la ei. Şeful comisiei dădu unuia dintre poliţişti un exemplar din procesul verbal şi promise că vor reveni dimineaţă.

Puţin mahmur, al doilea poliţist se salută cu primul şi o luă direct peste zona interzisă, prin zăpadă, atras de ideea unei cafele fierbinţi la barul de la parterul Institutului de cercetări tehnologice. Călcă pe o cărămidă, sărind peste o băltoacă, şi se împiedică de blocul M17 doborîndu-l. Micşorat pînă la mărimea unei jucării, acesta era ascuns de plapuma de zăpadă.

Treziţi din somn, locatarii blocului crezură că e cutremur. Mulţi muriră striviţi de dărîmături, de lucrurile din casă, sau căzînd pe fereastră. Cei scăpaţi cu viaţă, în mod miraculos, se uitau în sus, speriaţi; un cer atît de întunecos, de rece şi de material, nu văzuseră niciodată.

Cerul de zăpadă se apropia cu viteză de ei, împins de talpa ghetei lui Ionel. Acesta, împreună cu ceilalţi, se hotărîse să-l urmeze pe poliţist la o cafea fierbinte.

Cu picioarele îngheţate, călcau totul în drum.

Scăpaţi de urgie, cîţiva locuitori minusculi ai blocului ieşiseră cu lanterne şi hîrleţe şi încercau să perforeze plapuma groasă de zăpadă, cerul rece şi pufos căzut peste ei.

— Îmi pare rău că nu am cumpărat o clădire de la ţigan, spuse Ionel, îngrijorat de modul în care se micşorase.

— Ce să faci cu ea? întrebă nea Costică. Acum cinci minute ai fi putut duce o machetă din aia sub braţ, dar acum?!

Le trebui aproape întreaga noapte să ajungă, prin întinderea de zăpadă, la uşa barului.

Cu toate că era „non stop”, localul fusese închis. Fiind zile de sărbătoare, clienţii plecaseră pe la casele lor.

Noile dimensiuni ale locuitorilor blocului M17 îi ajutară să găsească o gaură, să intre în bar şi să se adăpostească sub un calorifer.

Încălziţi şi cu hainele uscate, începură să comenteze faptul

că lumea se săturase de comisii. La rîndul lor, membrii comisiilor nu erau deloc plăcut impresionaţi de insultele populaţiei cuprinsă de lehamite. Era evident că, a doua zi, fiind Crăciunul, nu se vor întruni şi nici poliţiştii nu se vor da de ceasul morţii cu cercetările. Ce să cerceteze?

Erau siguri de un singur lucru: faptul că nu aveau altceva de făcut decît să rămînă acolo, în bar, pînă la începutul anului viitor. Ştiau că, în ţara noastră, nu se întîmplă minuni. Se urcară pe o masă, goliră resturile de băutură din pahare, apoi începură să furnice după mîncare.

Ionel doborîse o sticlă şi îi scobea dopul de plută cu un cuţit de bucătărie. Ceilalţi se cuibăriseră sub calorifer, adormind tun, cu speranţa că totul nu e decît un vis, urît şi mîine se vor trezi la dimensiuni normale, într-o lume normală, cu mintea limpede, şi totul va fi ca înainte, cu toate că înainte nu era mai bine, ci acum era mai rău.

Victor MARTIN

SOCIETATEA COMERCIALĂ BROWNISTEIN

Lordul Brownistein îşi aranjă mustaţa, aşa cum îi stă bine unui ultim descendent al familiei sale ilustre; îşi luă puşca şi începu să coboare scările străjuite de tufe de trandafiri masivizaţi genetic.

Rulotele echipei de filmare pătrunseseră în satul din vale stîrnind valuri de praf, lătrături de cîini furioşi, priviri curioase, blesteme şi înjurături.

Stăpînul castelului deschise uşa din lemn masiv, cu incrustaţii de alamă, exact în momentul cînd prima rulotă frînă la cinci metri de zid înfundîndu-se în pietrişul înşelător.

— Eu sînt producătorul, spuse primul venit. Mă numesc Edgar Hopkins.

— Iar eu sînt, aşa cum v-am spus la telefon, Artur Brownistein, stăpînul castelului şi al firmei mele de materiale de construcţii… Dar, ce faceţi cu atîtea maşini?!

— Videoclipul este, în ziua de azi, o adevărată industrie. Pentru 30 de secunde de reclamă, cheltuim sute de lire sterline şi folosim sute de figuranţi. Vrem ca totul să iasă perfect.

— Şi să cîştigaţi mult mai mult, presupun.

— Presupuneţi bine, dar, cu videoclipul nostru, puteţi cuceri piaţa Europei de Est, Asia şi America de Sud.

— Mda, mormăi. Lordul.

— Putem să tragem rulota mea între zid şi măslinii aceia? Ştiţi, sînt cu soţia şi soarele încinge tabla. Nu suportăm căldura.

— Puteţi trage orice rulotă vreţi absolut unde vreţi, spuse punînd puşca pe umăr şi mîngîindu-şi braţul înţepenit şi înmănuşat cu cealaltă mînă. Şi, în plus, vă mulţumesc pentru punctualitatea noastră englezească. Aţi venit exact atunci cînd aţi spus: nu cu mult timp după prînz.

— Şi eu vă mulţumesc pentru amabilitate şi vreau să vă prezint soţia, regizorul şi scenaristul meu.

Lordul strînse ceremonios mîna femeii şi puternic mîna celor doi bărbaţi. Le propuse să ia masa împreună, dar refuzară deoarece mîncaseră cu toţii, îi invită să viziteze castelul şi să discute detalii privind costul, durata şi modul de realizare al

viitorului videoclip, iar cei patru acceptară cu plăcere.

— Pot să ştiu ce scenariu veţi folosi? întrebă lordul.

— Sigur, spuse scenaristul. Voi folosi un scenariu baroc, încărcat de culori sumbre, pe muzică psi. Am mai făcut clipuri pentru societăţi de comercializare a materialelor de construcţii pe la lorzii din împrejurimi.

Regizorul îşi ceru scuze şi se duse pe pajiştea din faţa zidurilor castelului pentru a da cîteva indicaţii. Maşinile tip rulotă de locuit erau trase în linie, iar figuranţii se apucaseră de lucru. Se îmbrăcau în cearşafuri, îşi trăgeau măştile pe faţă, îşi montau dinţi de plastic sau repetau textul.

Operatorul şi inginerii de sunet îşi scoseseră aparatura. Nu era nevoie de prea multă vorbă; fiecare ştia ce are de făcut.

Regizorul îi ajunse din urmă, în momentul în care lordul începuse să-i poarte pe culoare întunecoase, de-a lungul pereţilor masivi, mucegăiţi şi apăsători, plini de portrete ale strămoşilor, mai mult sau mai puţin mutanţi, cu bărbi, priviri întunecate, coifuri şi săbii strălucitoare.

Armurile de pe margine aveau plăcuţe cu explicaţii istorice şi numele celor ce le purtaseră cu glorie prin turniruri sau bătălii; din ele se auzeau voci sintetizate electronic. Le arătă camerele unde locuiseră posesorii armurilor, camere în care nu mai dormise nimeni de atunci; covoarele şi aşternuturile erau pline de pete de sînge uscat. Văzură uşiţele, mascate în peretele de la capul patului, prin care cei ai casei aveau posibilitatea să scoată un braţ înarmat şi să se ucidă unii pe alţii în somn.

Admirară încrustaţiile dulapurilor şi scrinurilor aproape putrede, precum şi candelabrele grele, gata oricînd să cadă în capul vreunui slujitor pentru a mai mări fluxul de turişti setoşi de senzaţii tari. Perdelele albe, fluturate de curentul produs de instalaţia de aer condiţionat, ca şi fulgerele holografice, le dădeau fiori.

— Sînt, pe aici, peste tot, o grămadă de capcane, spuse lordul. Fantomele programate de mine îşi schimbă greutatea în funcţie de trapa pe care calcă, astfel încît nu păţesc niciodată nimic. La noi, în Scoţia, fantomele sînt protejate de o lege din 1461.

Le arătă îngerii din marmură neagră, încastraţi în pereţi, colecţia de trofee cinegetice, icoanele din aur sintetic şi bibliile uriaşe, scrise în cele mai curioase limbi, invitîndu-i să se

odihnească zece minute pe scaunele din lemn greu, înalte, tapisate sobru.

După ce le aduse ceaiul, un majordom android, scorţos şi înfiorător, înalt, cu perciuni şi sprîncene stufoase, păr negru, lins, cu buze cărnoase, canini proeminenţi, surd şi mut, scoase un patefon dintr-un scrin, iar lordul la spuse ca „antichitatea” a fost produsă de o rudă îndepărtată, în anul 1247.

Rochiile fantomelor de mirese dispărute în noaptea nunţii aveau etichete cu un scurt istoric, numele femeii, rangul, data morţii, conjunctura în care s-a produs, portretul şi altele.

După ceai, îi urcă pe o scară în spirală, să le arate unde li se pregătiseră dormitoarele.

— Vom dormi în rulotă, spuse producătorul simţind că îl cuprinde frica.

— Cum doriţi, spuse lordul mergînd mai departe.

Le arătă camerele de tortură şi modul de funcţionare al tuturor instrumentelor.

— Nu par foarte ruginite, spuse producătorul.

— Nici nu au de ce să fie ruginite, spuse proprietarul castelului. Le mai folosesc din cînd în cînd. Vin aici grupuri organizate de turişti, în căutare de senzaţii tari, iar camera de tortură e spectacolul cel mai dur pe care pot să-l ofer. Se găsesc mulţi voluntari în sat; unii rămîn mutilaţi pe viaţă, alţii rămîn uşor handicapaţi fizic, mulţi şi mor. Aşa e viaţa. Eu le plătesc regeşte acest sacrificiu şi cîştig de zece ori mai mult de la companiile de turism. Dacă vreţi, dăm un telefon şi mîine vine un ţăran pe aici. Pot să chem şi să torturez o ţărancă, dar preţul e dublu.

— Nu mulţumim! spuse producătorul rîzînd forţat. Noi sîntem aici să vă luam banii, nu să vă dăm.

Contra unei sume modice, pe care o plătiră pe loc, la arătă camera ce şi-o amenajase pentru cazul unui nou război atomic, apoi le propuse să treacă, printr-o oglindă, într-un spaţiu paralel, special amenajat pentru un joc de golf. Crezînd ca e o glumă englezească, musafirii refuzară propunerea pretextînd că n-au prea mult timp la dispoziţie, apoi îi urmară într-o grădină interioară.

Lordul la arătă o serie de plante carnivore şi modul lor de funcţionare.

— E foarte sumbru aici, spune soţia producătorului. Nu

lipsesc nici măcar corbii.

— Corbii au dispărut prin anul 2014, zîmbi gazda. Aceştia nu sînt altceva decît nişte simulacre, construite de mine în lungile nopţi de iarnă. Orice om de familie bună are cibernetica la bază…

Regizorul se depărtase printre rondurile de flori şi gardurile de trandafiri pentru a admira cu ochi de profesionist cavoul central al familiei Brownistein. În lumina înserării, şerpii, leii şi păsările cu oase de piatră, cu care era împodobit, creau o atmosferă stranie şi înfricoşătoare.

Fură învitaţi să se apropie de imensa construcţie, iar producătorul îl întrebă dacă trebuie să plătească ceva pentru a o vizita.

— Nu, spuse lordul, nu trebuie să plătiţi nimic. Cavoul nu e în program. Vizitarea lui e o toană a mea; sper să vă amuzaţi.

— Dacă tot e să cădem în panta hazlie a lucrurilor, am putea face un tîrg, spuse producătorul.

— Să auzim, zîmbi lordul.

— Eu vă măresc videoclipul cu 30 de secunde, iar dumneavoastră îmi daţi voie să filmez aici, mîine dimineaţă, un alt videoclip, reclamă la o fabrică de paste făinoase.

— De acord, spuse lordul, dar clipul meu cînd îl faceţi?!

— Totul e pregătit pentru noaptea asta. Un filmuleţ la un castel cu fantome nu se poate face la lumina zilei. Dispare tot misterul.

Scenaristul tot încerca să descîlcească textele de pe unele coşciuge, scrise într-o engleză arhaică, în timp ce toţi ceilalţi căscau gura la explicaţiile lordului; ei, ca americani, lipsiţi de tradiţii solide şi de o istorie îndelungată, deveneau foarte receptivi auzind că o familie poate să reziste mai mult de o mie de ani.

La lumina unei lanterne, se plimbară prin stînga, de-a lungul mai multor catacombe şi se întoarseră prin dreapta.

— Aceste coşciuge sînt noi, se miră soţia producătorului.

— Sigur că sînt noi, spuse stăpînul castelului. Sper să aveţi simţul umorului destul de bine dezvoltat.

— Bineînţeles, spuse producătorul. În fond, rădăcinile noastre sînt tot pe aici, pe undeva. Orice american, e rudă, după a zecea spiţă, cu vreun englez.

— Eu prefer umorul scris de mine, spuse scenaristul arătînd

spre unul din coşciuge.

— „Artur Brownistein, lord la Lonengrin, născut în 27 ianuarie 2405 – mort în 24 august 2467”, citi soţia producătorului.

— Eu sînt, spuse lordul.

— Iar aceştia, sîntem noi, spuse regizorul. Bună glumă, n-am ce spune.

— Nu e o glumă, spuse lordul. E o realitate, care ar trebui să vă amuze şi pe voi.

— Sîntem morţi?! se miră regizorul. În ce zi sîntem?

— În 23 august.

— Noi patru şi lordul sîntem în coşciugele astea noi şi luxoase. Sîntem morţi în 24 august 2467…

— Mîine e 24 august.

— Gluma merge mai departe, spuse producătorul. Aici e trecută şi data naşterii mele. În afară de tine, Suzzy, nimeni n-o ştie.

— Ce, parcă data naşterii mele o cunoaşte cineva?! se miră şi scenaristul. E ca în filmele horror proaste de acum un secol.

— Nu e un scenariu prost, spuse lordul. Înăuntru sîntem noi.

Trase coşciugul pe care scria numele său şi apucă o bucată de metal cu vîrf ascuţit.

— Nu e nevoie, spuse producătorul. Te credem.

— Vă arăt numai cadavrul meu şi mergem.

Ridică, cu multă greutate, capacul metalic, iar oaspeţii se traseră înapoi speriaţi.

— Sper să nu vă supăraţi foarte rău, spuse lordul coborînd capacul şi împingînd coşciugul la loc.

— Dar, se bîlbîi regizorul, eşti chiar dumneata!

— Sigur. Iar acolo, sînteţi voi. Vreţi să vedeţi?

— Nu, mulţumim! spuse producătorul.

Urcară în grădină şi, pentru a mai destinde atmosfera, îi invită în pivniţele largi şi curate ale castelului. Închinară cîteva cupe de vin şi porniră să comenteze episodul din cavou făcîndu-şi curaj unul altuia.

Lordul le explică faptul că e absolut normal, într-un castel aşa vechi, bîntuit de stafii, să se întîmple lucruri înspăimîntătoare; acestea atrag turiştii şi fac să curgă lirele.

Luară o sticlă de cîţiva litri de whisky şi urcară la o partidă de poker. Încă sub efectul spaimei, trasă în cavou, refuzară să joace cărţi în vreunul din saloanele largi, înalte şi apăsătoare ale

castelului, aşa că se mutară în rulota producătorului. Aici aveau şi avantajul că regizorul putea să tragă cu ochiul pe fereastră, să vadă toate preparativele pentru filmări; putea să asiste şi la joc.

Scenaristul turnă băutură în pahare şi împărţi cărţile, iar producătorul le schimbă banii în piese de o jumătate de liră.

După un timp, prins de jocul celorlalţi, regizorul uită să mai privească pe fereastră. Nici nu mai avea de ce; înserarea amesteca toate contururile şi nu se mai vedea bine.

Cîştigînd trei mîini la rînd, soţia producătorului uită să-şi mai cicălească soţul că e prea multă gălăgie afară şi nu poate să se concentreze.

Către miezul nopţii, după mai multe pahare de băutură, fură cu toţii cuprinşi de febra jocului.

Pe rînd, afară fuseseră montate şi aprinse reflectoarele.

Ţinînd în mîini cărămizi, ţigle, profile şi plăci de azbociment, apărură fantomele. În spatele lor, izbucni un imens foc de artificii multicolore.

Luminos, apăru genericul firmei de comercializare a materialelor de construcţii avîndu-l ca patron pe lordul Artur.

— Folosind cărămizile Brownistein, zidurile nu vor cădea niciodată pe voi, spuse un vampir rupîndu-şi dinţii într-o cărămidă.

— Folosind rulote fabricate din tablă Brownistein, nu trebuie să vă fie niciodată teamă că vor cădea ziduri, cîntă un cor de fantome tinere, îmbrăcate în cearşafuri galbene.

— Ţiglele Brownistein se asamblează aşa de solid, încît poţi construi cu ele chiar şi acoperişul lumii, ţinu isonul o formaţie de rock, formată din zombi.

În jurul tuturor, se încinse o hora imensă, drăcească; vrăjitoarele, călare pe mături, zburau încolo şi încoace ducînd pe umăr cîte un sac de ciment Brownistein.

Pe fundalul întunecat al castelului construit în obscurul Ev Mediu, izbucniră razele orgilor de lumini iniţiind o feerie nocturnă. Izbucniră, spre înalt, mii de artificii şi se produseră alte explozii de culoare.

Ceasul din turn, vizibil sub reflectoare şi filmat cu atenţie, bătu ora tuturor misterelor şi prima secundă a zilei de 24 august.

La a cincea explozie de culoare, zidul exterior al castelului se

prăbuşi pe rulota în care lordul, regizorul, scenaristul şi producătorul cu soţia jucau cărţi şi îşi sorbeau în linişte whisky-ul. De pe acoperişurile înalte şi înclinate ale turnurilor începu să plouă cu ţigle Brownistein scoţînd din circulaţie îngeri, zombi, elfi, licorni, vampiri, vrăjitoare, spiriduşi, zîne, stafii, fără deosebire.

Plină de sînge, fantoma lordului Artur ieşi de sub dărîmături, apoi cea a regizorului, producătorului, soţiei acestuia şi scenaristului.

Ultimul îi spuse operatorului de imagine să înceteze, că nu respectă scenariul, iar fantoma operatorului îi spuse unuia dintre inginerii de sunet să dea sonorul mai încet că nu aude ce spune scenaristul.

Plini de sînge şi găuri hidoase, cu hainele rupte, ieşiră cu greu, de sub dărîmături, şi regizorul, scenaristul, apoi producătorul, fără un picior, cu soţia.

— Cred că trebuie să amînăm filmările şi să mergem la o înmormîntare, spuse lordul.

— Hm, asta ne încurcă programul, spuse producătorul privindu-şi îngrozit piciorul retezat. A cui înmormîntare?

— A noastră, spuse lordul.

Victor MARTIN

INVESTIGAŢIE ÎN LACRIMĂ

Voiau să meargă pe străduţa prăfuită şi pustie din faţă. Contrar voinţei lor, Can şi Ideea se îndreptară, în următoarele frînturi de secundă, exact în direcţia opusă. Nu ştiau de ce fac asta şi ce forţă ascunsă le călăuzeşte paşii. Din cînd în cînd, îndrăgostiţi, se priveau fără a fi atenţi pe unde trec. Admirau, amîndoi deodată, cîte o casă cu ziduri înalte şi reci sau se împiedicau, în acelaşi timp, de pietrele pavajului, perfect sincronizaţi.

Rostogolitoare, Lacrima îi strivi şi îi integră. Se ştia că, într-o zi, va coborî de pe munţi şi va hoinări pe străzile înguste ale Oraşului alegîndu-şi ţinta. Venea fără veste; nimeni nu putea indica ziua venirii.

Şi, iată, clipa sosise; urlînd, femei, copii, bărbaţi, se aruncau cu faţa spre dalele reci ale drumului aşteptînd ca Lacrima să treacă sau ca lichidul ei uleios să le cuprindă gîtul şi membrele ca în cleşti. Aşteptau cristalele uriaşe, să le zdrobească frunţile, să le facă terci encefalul sau să li se înfigă între omoplaţi, luîndu-i ca pe nişte frigărui, aruncîndu-i în gura hămesită a Lacrimei.

Sfera uriaşă se rostogoli pînă la ei nelăsîndu-le timp să se ferească. Can şi Ideea se contopiră cu Lacrima; strigătele de ajutor nu fură auzite şi, chiar dacă ar fi putut fi auzite, nimeni nu avea chef să se bage. Dacă un om ar fi făcut-o, se ştia că ar fi fost aspru pedepsit, deşi nu se poate preciza în ce consta pedeapsa, datorită ambiguităţii delictului.

Lacrima porni să se rostogolească înapoi, în josul străzii, micşorîndu-se vizibil, pînă la urmă nemairămînînd nimic din ea.

Ecoul strigătelor celor doi se mai ciocni un timp de pereţii caselor, apoi se frînse în sunete disparate, din ce în ce mai slabe.

— Urcaţi-vă repede!... Şi încetaţi o dată cu zbieratul! se auzi un glas.

Apropiindu-se de colină, Lacrima se materializă din nimic şi începu să crească vertiginos atingînd dimensiunile maxime. Se aşeză pe vîrful înverzit al ridicătorii de pămînt, încremenind.

— Eu sînt, se auzi din nou glasul, din interior.

Can şi Ideea păşiră cu prudenţă pe dalele reci ale încăperii căutînd un punct de sprijin.

— E uşor de spus: „eu sînt”, rosti Can. Poţi fi orice; atîta timp cît ne ţii în întuneric, eşti ca şi inexistent.

În sală se făcu lumină şi se apropie omul care spusese că este.

— Aşa mai merge, spuse Ideea privind reflectoarele ce emiteau o lumină densă, albastră, reflectoare ce împînzeau tot tavanul încăperii semisferice.

— E una din invenţiile mele; eu sînt inventator, spuse omul. Substanţa pulverulentă influenţează retina şi te face să vezi pe întuneric. Vă găsiţi în pîntecul Lacrimei. Tot ce vine de la tavan, sînt liniile de forţă ale unui magnetism special, ce menţin această substanţă în suspensie, în aer.

— Nu e prea complicat? întrebă Ideea.

— Nu; în acest caz, nu.

— Aşaaa?! se miră Can.

— Da, răspunse inventatorul.

— Şi ce doreşti de la noi?

— Vreau să vă arăt Lacrima, locuinţa mea. E ultima minune a tehnicii… Veniţi!

Cei doi îl urmară pînă în dreptul unei dale rotunde.

Particulele pulverulente din jur deveniseră roşii începînd să le ciuruiască hainele vechi şi ponosite. Praful luminos deveni din nou albastru, iar dala pe care se aşezaseră începu să coboare cufundîndu-i într-un bazin plin cu apă călduţă. În contact cu pielea, apa începuse să devină tot mai vîscoasă.

La început se simţiră bine, stratul de molecule acoperitor fiind mai răcoros, apoi se simţiră jenaţi; undele divers colorate se închegau pe ei, metamorfozîndu-se în haine de toată frumuseţea.

Dala se ridicase integrîndu-se între celelalte, cu pocnet sec.

— Nu haine v-aţi dorit? întrebă inventatorul.

— Sînt, într-adevăr, minunate, spuse Ideea pipăind ţesătura fină a rochiei albe.

Admiră pantofii, mănuşile din dantelă, lungi pînă deasupra coatelor, apoi încercă, fără succes, să-şi scoată pălăria enormă, cu multe pene.

— Nu, strigă inventatorul. În Lacrimă, hainele voastre sînt

chiar epiderma voastră.

Femeia tresări şi îşi trase mîinile cu repeziciune.

— Totuşi, spuse Can, aş vrea să arunc floarea asta agăţată de gulerul hainei; nu că m-ar deranja, dar nu-mi place.

— Imposibil. Priviţi aceste plante mimetice! În ele vă puteţi vedea; aveţi costume complete, nu lipseşte nimic. Şi… nici nu trebuie să lipsească. Aşa, sînteţi voi înşivă.

Cei doi crezură că se privesc în oglindă; în realitate, dublurile erau plantele mimetice, care executau aceleaşi mişcări. Can îşi pipăi dublura, iar dublura îl pipăi pe Can.

— De necrezut, spuseră Can şi dublura în acelaşi timp.

— Nu e deloc de necrezut, spuse inventatorul. Sînt simple plante mimetice.

Distruse plantele, apoi îi chemă pe cei doi. Can şi Ideea îl urmară. Peretele alunecase către dreapta şi în faţa lor apăruse modelul standard al plantei mimetice.

— Poate imita gesturile, zîmbetul, plînsul, gîndurile, orice; poate imita şi o navă cosmică; te poţi înălţa cu ea la ceruri. Dar, cel mai nostim e faptul că, atunci cînd funcţionează, te poţi trezi cu un exemplar aidoma ţie, o umbră materială. Vă place?

— Seamănă mai mult cu o pasăre, spuse Ideea.

— A rămas aşa pentru că i s-a terminat energia; pasărea reală e făcută demult friptură. Mai are şi cîteva defecţiuni mărunte pe care urmează să le depistez. Pînă atunci, folosesc planta asta drept model de studiu. În plus, începuse să se metamorfozeze în lipsa modelului. Vă daţi seama că nu-mi convine!? Vreau să plantez în Oraş numai exemplare cu funcţii limitate de mine.

— Pămîntenii ştiu de invenţia asta? întrebă Can.

— Nu. Şi nu le spun. Nu mi-ar da voie să le fabric; mi-ar confisca tot.

— Cum, pămîntenii nu ştiu ce se întîmplă aici? se miră şi Ideea.

— Aşa cum vă spun, răspunse inventatorul. Totul îmi aparţine.

— Înseamnă că Lacrima dumitale circulă ilegal. Noi ne aflăm aici din greşeală, spuse Can.

— Nu vă aflaţi din greşeală. Eu am hotărît să vă integrez şi v-am integrat, se enervă inventatorul.

— Dar e ilegal! strigă Ideea. Pămîntenii ne vor salva.

— Dă-ne drumul! spuse Can.

Inventatorul nu răspunse. Întinse mîna spre planta mimetică şi începu să le explice rostul orificiului cu margini dinţate şi ale diferitelor plăci metalice, arătîndu-le drumul parcurs de impulsuri pînă la sistemul electronic de metamorfoză. Clarifică rostul diferitelor lame spiralate, aşezate într-un alt colţ funcţional, şi al tuburilor de forme şi denumiri curioase, apoi desfăcu două cornete de zinc, antrenate în mişcare de treizeci de rotiţe zimţate minuscule.

Ideea uitase de faptul că se găseşte într-o Lacrimă ilegală şi începuse să pună întrebări privitoare la partea fonică şi la angrenajul electronic, în ciuda faptului că nu înţelegea nimic din complexitatea explicaţiilor.

— Îmi place cum sună, spuse ea mai mult pentru sine.

Can se apropiase de tubul transparent din mijlocul încăperii pipăindu-l nedumerit, neliniştit, căutînd să-şi amintească unde mai văzuse ceva asemănător şi izbucni în rîs.

Ceilalţi se întoarseră şi îl priviră miraţi.

— Pe Pămînt, astfel de tuburi folosesc pentru acuplări psiho-sexuale. E chiar o glumă care spune că s-au obţinut copii în eprubetă; asta, bineînţeles, dacă eprubeta e un cilindru de 2 metri pe 1.

Îşi dădu seama că numai gîndise fraza uitînd s-o exprime; Ideea asculta în continuare explicaţiile inventatorului. Apăsă pe unul din cele două butoane ale tubului şi auzi un zumzet abia perceptibil.

— Dacă vreţi, vă pot arăta colecţia mea de îngeri, se întoarse inventatorul într-un tîrziu.

— Îngeri?! se miră Ideea.

— Desigur. În orice Lacrimă se găsesc doi-trei îngeri. Eu am foarte mulţi.

Uşile liftului chemat de Can se deschiseseră; inventatorul intră şi făcu semn celor doi să-l urmeze. Liftul coborî şi se opri de la sine într-o încăpere-muzeu.

Pe soclurile lor, îngerii se găseau în cele mai stranii poziţii; cei mai mulţi erau cei cu membrele superioare ridicate şi aripile strînse de-a lungul coloanei vertebrale, cu vîrfurile penelor albe ajungînd pînă la nivelul genunchilor, de parcă ar fi vrut să înoate. Stăteau pe degetele mari de la picioare, ignorînd atracţia gravitaţională, cu bărbia împinsă înainte, în prelungirea gîtului

subţire.

— I-am pescuit în rîu, spuse inventatorul.

— Cu toate că e interzis?! întrebă Can.

— Cu toate că e interzis, răspunse inventatorul. Am foarte mulţi; am mii de astfel de camere, la toate nivelurile. Mă simt ca o zeitate, mă simt ca un prim-ministru cu zeci de departamente şi secretariate.

— La un moment dat, Lacrima se va umple. Ce vei face? întrebă Ideea.

— Nu se va umple; într-o lacrimă încap o infinitate de lucruri, iar aceasta, construită de mine, e una din cele mai perfecţionate. Pămîntenii ar da mult s-o aibă.

Trecură în sala unde se găseau îngerii cu aripi frînte. Încercînd să se opună vîrtejurilor şi curenţilor de apă, să iasă din nou la suprafaţă, aceştia se alegeau cu una sau cu amîndouă aripile rupte în diverse locuri. Cei mai mulţi aveau muşchii crispaţi de groază, dar se găseau printre ei unii pe faţa cărora se vedea întipărit un zîmbet extatic. Poziţia lor era cu totul alta; aşezaţi pe spate, cu şira spinării mult curbată, ţineau membrele şi aripile ridicate.

Văzură, apoi, îngeri aşezaţi, pur şi simplu, în cap, cu aripile şi mîinile chircite ea nişte rădăcini.

— Cum i-ai aşezat astfel? îl întrebară.

— Nu i-am aşezat eu, răspunse inventatorul. Statuile se înalţă singure. Atunci cînd ajung în Lacrimă, îngerii mai supravieţuiesc o perioadă de timp întocmai ca şi oamenii. Îşi toarnă singuri soclul, din material plastic secretat chiar de ei, îl acoperă cu atlas şi, abia după aceea, se aşază în poziţia în care se găseau pe fundul rîului cînd i-am prins. Nu mi-am pus niciodată problema dacă e vorba de subconştient sau de vreo genă…

— Eşti sigur că nu iau altă poziţie? întrebă Can.

— Absolut sigur. Am controlat de zeci de ori valorile parametrilor cu toate că nu am nimic împotrivă să se aşeze cum vor. Cred că este un cod genetic; fiecare înger îşi poartă soclul, aşa cum fiecare îşi mînă gîndurile, o singură dată.

— Acesta cum a reuşit să stea aşa? întrebă Ideea indicînd un înger aşezat normal, în picioare, cu aripile întinse în vederea zborului şi mîinile formînd un unghi drept pe lîngă torace, cu pumnii strînşi, de parcă ar fi vrut, în acelaşi timp, să alerge.

Muşchii picioarelor, relaxaţi, nu arătau însă nici una din aceste acţiuni şi nici pe aceea de a înota. Privea în gol, ca un orb, iar pe faţă nu i se putea citi nici o stare sufletească; avea o mască atît de lipsită de expresie, încît îţi venea să crezi că a scăpat dintr-o lungă puşcărie dictatorială, instaurată, acolo, în cerurile lui. Privit alături de celelalte măşti, sărea imediat în ochi.

— Nu ştiu cum a luat poziţia asta, răspunse inventatorul la fel de mirat.

— Un înger perfect, spuse Can.

— E un înger educat, rîse Ideea rupîndu-şi privirile magnetizate pentru a merge mai departe.

— E un înger-înger, ridică inventatorul din umeri.

Trecură în revistă toată panoplia speciei îngereşti coborînd, etaj cu etaj, tot mai jos.

— Cînd ajungem la ultimul nivel? întrebă Ideea, văzînd că inventatorul nu dă nici un semn de a-şi întrerupe expunerea înţesată cu date tehnice. Aproximativ cunoscute de Ideea, acestea erau noţiuni complet lipsite de logică pentru Can. Aparatul de fotografiat cu detonator, ştergătorul de picioare cu rulmenţi, sperietoarea de muşte, trompeta cu încărcător şi repetiţie, maşina de citit cărţi, clepsidra cu suzetă, fierbătorul de cafea pentru ondulat părul, mina cu bretele, chiloţeii cu clopoţei, erau pentru el simple caraghioslîcuri; asculta totuşi deoarece cuvintele i se păreau foarte muzicale şi uşor de înşiruit în versuri de o asprime neobişnuită.

— Am trecut de ultimul nivel, spuse inventatorul într-un tîrziu. Ultimul nivel poate fi oricare dintre niveluri. De fapt, nici nu există ultimul nivel; putem coborî oricît de mult vrem. În curînd, ajungem în atelierul meu şi, apoi, mergem mai departe… Priviţi!

Văzură trei rînduri de uşi masive deschizîndu-se instantaneu şi un val de lumină albastră le incendie retina.

Circuite integrate, arcuri, siguranţe, minuscule camere de luat vederi, mormane de bucăţi de plastic sau platină, provenind de la îngerii defecţi sau poate de la cei pe cale a fi. Reasamblaţi, zăceau, aruncate peste tot, într-o dezordine greu de imaginat.

Can vru să spună că povestea inventatorului despre prinderea îngerilor este o minciună, dar se mulţumi să privească ciudat îndreptîndu-se către mulţimea de obiecte existente.

— Veniţi! Vă voi arăta ultima mea invenţie, spuse

inventatorul.

Zăriră, pusă la loc de cinste, o grămadă de lemne grosolan şlefuite sau chiar în faza de trunchi cioplit.

— Drăcia asta îmi aminteşte de ceva; parcă am mai văzut-o, spuse Can pipăind bucăţile de frînghie ce legau parmacii, puşi cruciş sau suprapuşi, într-o ordine lipsită de sens sau cu sens ascuns. Lemnele aveau grosimi diferite şi nu se găseau două care să se potrivească în tot angrenajul; unele prezentau găuri rotunde, altele găuri pătrate, iar altele nu aveau nici un orificiu cu toate că se vedea de la o poştă necesitatea acestora. Buloanele şi şuruburile, fabricate din acelaşi material, grosolan strunjite şi piuliţe înţepenite direct, împînzeau grămada lemnoasă aşezată în mijlocul încăperii.

— Seamănă cu tractorul construit de noi fără să-l fi văzut vreodată, spuse Can. La design oribil, eficienţă maximă.

— E o grămadă de lemne pentru foc, rîse Ideea.

— Inexact, rosti inventatorul jignit. Este plugul cu brăzdar de lemn.

— Parcă ar fi plug, spuse Can.

— Ha, ha, ha! Plug? rîse Ideea şi lovi unul din lemnele de la bază.

Maldărul se nărui cu zgomot asurzitor.

— Ajutor! strigă inventatorul încercînd să-şi tragă piciorul de sub un butuc. Apăsaţi pe oricare din butoanele tabloului acela!

Can se repezi la tabloul indicat şi văzură cum lemnele se ridică la tavan, ca atrase de un magnet. Contactul produse un mic cutremur.

Şchiopătînd şi uitîndu-se urît la Ideea, inventatorul se apropie şi lovi cu degetele o serie de clape şi butoane, într-o ordine ştiută numai de el. Parii coborau aşezîndu-se la loc, de parcă i-ar fi pus cineva cu mîna. În scurt timp, grămada de lemne luă forma numită mai înainte plug.

— Grozav! se minună Can.

— Grozav e că am scăpat relativ neschilodit, preciză inventatorul mulţumit de reuşita operaţiei.

— Ce faci cu el? îndrăzni Ideea.

— Nu ştiu încă, dar cred că am să-l dăruiesc agricultorilor particulari.

— Au să te blesteme.

— Nu au de ce să mă blesteme; acum nu-l au nici pe ăsta. Şi

apoi, priviţi aici! Merge singur.

Angrenajul se roti scoţînd din podea o placă circulară din marmură.

— Ce mai e şi asta? întrebă Ideea.

— Face brazde circulare. Marmura e prea tare, dar pe sol face minuni.

Can clipi des, nevenindu-i să creadă că o bucată de lemn poate scoate de la locul ei o placă de marmură, şi înghiţi cuvintele ce urmau a fi o insultă la adresa inventatorului.

— Mai ai şi alte invenţii aşa de interesante? întrebă el.

— Evident, spuse inventatorul luînd un arătător din lemn şi trăgînd nişte obloane; le arătă cuţitul cu zece lame paralele pentru tăiat pîinea din două mişcări, elevatorul pentru tineret, plăcinta cu ceas, maşina de mîncat seminţe cu schimbător de viteze, umbrela cu sonerie, frigiderul cu ferestruică, rîşniţa de cafea cu ceas, paharul-clepsidră, halba pentru siamezi, semănătoarea cu cîini, menghina cu dinţi, fermoarul tip Grabner, pistolul pentru stîngaci şi se opri mai mult timp la o maşină nouă de spălat vase. Farfuriile din material plastic erau fabricate pentru această maşină. Procesul tehnologic era foarte simplu: după ce farfuriile erau tăiate în buline, erau împărţite în fişicuri, după criterii coloristice, apoi introduse într-o soluţie specială. Topite, fişicurile erau introduse într-o matriţă, iar farfuriile rezultate se pulverizau transformîndu-se într-un îngrăşămînt agricol, ce era depozitat în săculeţii maşinii.

— Cum spală farfurii dacă din ele nu mai rămîne nimic? rîse Ideea.

— Puterea constă în originalitate.

— Chiar?!

— Sigur. Omul e un inventator. Aici, pe Imperavia, au fost aduşi foarte mulţi inventatori. Eu sînt unul dintre ei şi nu admit să fiu la cheremul democraţiei originale a pămîntenilor. Vom inventa aici o democraţie proprie şi un limbaj adecvat ei, cu alte cuvinte, zeci, sute, pînă cînd nu veţi mai avea loc să vă mişcaţi de mulţimea lor… Uite! Acest praf e menit să scoată din dicţionar cuvîntul „tuse”.

Dădu la iveală o cutie plimbînd-o pe sub nasul lui Can. Acesta porni instantaneu să tuşească, atît de violent încît ochii i se bulbucară şi faţa i se congestionă. Ideea îi aplică un ghiont zdravăn şi tuşea încetă brusc.

— Ziceai că desfiinţează tuşea, spuse Can începînd să sughiţă.

— Am greşit cutia, se scuză inventatorul încercînd cu alte cutiuţe, să-i oprească sughiţul icnit.

Reuşi doar să-i producă rîgîituri prelungi şi dizgraţioase, o accelerare a ritmului respirator, spasme musculare şi cîteva acte digestive şi cardiomotorii; aceste acte se succedară rapid, într-o ordine greu de precizat.

Cu toate că încerca să tragă inventatorului o înjurătură zdravănă, Can nu reuşi să scoată decît un sunet nearticulat, un fel de „i” sau „m”, dar foarte scurt. Flutura mîinile arătînd tot timpul cu degetul arătător spre orificiul bucal.

— Ce-o mai fi?! se miră inventatorul.

— Cred că e complet mut, rîse Ideea.

— Îl lecuiesc imediat.

Peste cîteva momente, omul vorbea înşirînd cele mai neobişnuite blesteme şi înjurături, dar rămăsese cu mîinile înţepenite. Enervat, inventatorul îi închise gura şi îi înapoie libertatea de mişcare.

Lui Can atîta îi trebui. Repezindu-se la el, îl prinse de gît şi îl sugrumă pe loc. Ideea nu avu de constatat decît că inventatorul murise.

— Ce facem? întrebă ea întorcîndu-se speriată.

Omul ridică din umeri arătînd spre gură.

Ideea îl chinui cu tot felul de substanţe, dar nu reuşi să-i redea graiul. Căută prin lăzi şi sertare alte prafuri, dar fără nici un folos. Scoase la lumină un teanc de hîrtii cu semne necunoscute, un cleşte, cîteva unelte de stomatologie, obiecte de îmbrăcăminte, roci, apoi le aruncă la loc.

— E cazul să fugim, spuse Can. Poate mai sînt şi alţii pe aici; s-ar putea să se răzbune…

— Cum?!… Vorbeşti?

— Nu aud ce zici. Vorbesc, dar nu aud, se lamentă Can.

Purta pe cap o şapcă veche, găurită, avînd şi căptuşeala roasă.

— Cred că şapca e de vină, spuse Can.

— Ridic-o! porunci Ideea.

Omul ghici fraza şi făcu întocmai, apoi arătă din nou spre gură.

— Acum auzi? îl întrebă.

El făcu semn că da.

— Pune şapca!

— Acum pot să vorbesc, dar cred că mi-a dispărut din nou auzul. Nu mai aud decît propriile-mi cuvinte... E mai bine să plecăm.

— Luăm liftul şi urcăm, spuse Ideea smulgîndu-i şapca, apoi i-o aşeză la loc îndreptîndu-se spre lift.

Apasă pe butonul de sus şi intră urmată de Can. Uşile de plastic se închiseră şi liftul porni. După cîteva zeci de etaje, bărbatul începu să numere.

— Enormă Lacrimă, spuse. Am numărat pînă la cinci sute; cutia asta nu dă semne că ar vrea să se oprească undeva. Ce facem?

Ideea apăsă butonul de jos, dar fără nici un rezultat.

— Ce facem?! insistă Can.

— Nu ne rămîne decît să aşteptăm. Trebuie să se întîmple ceva, spuse femeia văzînd că bărbatul ridicase şapca în semn că aşteaptă un răspuns. Orice schimbare e bine venită.

Can nu auzi ultimele cuvinte; cu ochii la etajele care dispăreau sub ei, uitase să ridice şapca.

Obosită, Ideea îl privi lung şi întrebător, apoi se aşeză jos privind ciudăţeniile fiecărui nivel. Filmul acesta monoton reuşi s-o adoarmă într-un tîrziu; degeaba încercă bărbatul s-o trezească pentru a-i arăta un om care meşterea ceva. Etajul respectiv trecuse.

Elastică, Lacrima prinsese a creşte urcînd o străduţă îngustă şi murdară, pavată cu pietre rotunde şi alunecoase; ajunsă la dimensiunile maxime, îi depuse pe cei doi exact în locul în care îi ajunsese din urmă. Trezită din somn, Ideea privea lung şi întrebător spre bărbat, sub privirile la fel de întrebătoare ale cîtorva bătrîni; se uitau la ei ca la o apariţie de pe alta lume.

— Ce-o fi cu hainele astea pe noi? se dezmetici Can.

— Nu ştiu, spuse Ideea. Ce caut aici? Credeam că sînt la mine în pat şi visez că mă plimb cu tine într-o Lacrimă...

— Şi eu am visat acelaşi lucru, spuse Can.

— N-a fost vis; uită-te la hainele noastre!

O femeie, abia ieşită din casă, începuse să rîdă arătîndu-i cu degetul:

— Priviţi la Can şi Ideea! Parcă ar veni de la bal. De unde aţi furat hainele astea, nepricopsiţilor?!

— Le avem din Lacrimă, spuse Can.

— Minciuni. Nu a trecut nici o Lacrimă pe aici, încă de la apusul soarelui 3.

Încetase să rîdă şi o prinsese pe Ideea de borul pălăriei încercînd să i-o smulgă.

— Au!… Ajutor!… Mă doare, spuse Ideea plesnindu-i femeii o palmă. Jignită, aceasta vru s-o prindă din nou de pălărie, dar interveni Can.

— Las-o în pace, că-ţi rup fălcile! şuieră el printre dinţi.

— Are pălăria lipită de cap, spuse un om, apărut la o fereastră altuia, din interior.

Can năduşise tot; încerca să desfacă nasturii hainei, dar aceştia păreau crescuţi din carne, ca nişte negi mari cusuţi cu aţă. Pantalonii strîmţi, lipiţi pe coapse, ca şi haina lungă, strînsă pe corp, şi partea vizibilă a cămăşii albe, erau muiate în transpiraţie.

Simţea razele soarelui 29, arzătoare, de parcă nu ar fi avut nimic pe el. Ideea trăgea cu prudenţă de mănuşi cu gîndul să le scoată, dar simţea că încercarea îi e zadarnică.

— Cînd vă va vedea cu hainele astea, doamna contesă o să se înfurie, striga femeia.

Can nu răspunse; privea cu nedumerire dantelele şi faldurile rochiei albe a Ideei şi tot efortul acesteia de a-şi scoate pantofii scumpi, cu multe barete şi catarame strălucitoare.

„Cînd ne va vedea îmbrăcaţi ca nişte nobili, stăpîna ne va aplica pedeapsa maximă, gîndi Can. Cruntă lege…”

— Ştiu, te gîndeşti că era mai bine să rămînem în Lacrimă, spuse Ideea.

— Lacrimile trec şi ne întoarcem oricum la realitate. Idioata asta e în stare să ne trimită la Fragmentarium; nu iartă nimic. Ne facem degeaba iluzii privind lumea în care trăim; Imperavia nu-şi poate depăşi condiţia de ţinut necivilizat.

— Totuşi, îl apucă Ideea de braţ. Inventatorul ne-a spus clar: „În Lacrimă, hainele voastre sînt epiderma voastră.” Ai reţinut? În Lacrimă!

— Dar ăştia?! se smuci Can arătînd gloata.

Rîse amar şi porni în sus pe alee fără să scoată o vorbă; Ideea îl urmă.

Curioşi să vadă unde se duc, cîţiva bărbaţi, femei şi copii îi urmară, apoi se opriră; Can şi Ideea intraseră în zona unde

locuiau pămîntenii. Ultimilor imperavieni le era interzis să meargă acolo.

Îndepărtîndu-se de oraş, cei doi fugari se apropiară de o clădire sferică, nu departe de zona de radiaţii, şi se postară în faţa unei camere de filmat aşteptînd.

— Îţi dai seama ce am făcut? întrebă Ideea speriată.

— Desigur, răspunse Can, uitîndu-se stînjenit într-o parte. Nu avem de ales; dacă ne-ar fi dezasamblat contesa, am fi rămas tot restul timpului o grămadă de piese de schimb pentru suita ei. Aşa, cu pămîntenii… cine ştie?… Poate ne reasamblează sau consideră că nu e nimic anormal cu noi şi ne lasă în pace.

— Chiar; dacă ar fi vrut, ne-ar fi prins acolo, în Lacrimă, spuse Ideea.

Scara rulantă, pe care le-o indica vocea plată a unui robot, se puse în mişcare ducîndu-i spre una din intrări.

Can privea răsăritul soarelui 35 fără a răspunde potopului de vorbe ce se scurgeau din gura Ideei.

Aceasta se agăţase cu disperare de umărul lui căutîndu-i privirea. Fără nici un succes, însă; uşa se închise, iar noaptea îi înveli ca o mantie groasă.

„Pe trotuarele zilei va trece doar noaptea, torţe aprinse vor fi numai ochii”, murmură Can versuri dintr-un vechi cîntec imperavian. Ştergînd cu palma lacrimile rostogolitoare ale Ideei, nu observă decît într-un tîrziu ecranul de la capătul culoarului.

Bînd mai multe pahare decît permitea regulamentul, pămîntenii uitaseră deschis sistemul de televiziune internă.

— Uf, ce chin, îl auzi Can pe pămînteanul ce răspundea numele de Hert.

Acesta anulă toate comenzile trîntindu-se în fotoliu, bucuros că puseseră mîna pe doi imperavieni. Celălalt, care răspundea la numele de Lefi, se apropiase foarte mult de obiectivul camerei de luat vederi făcîndu-i pe Can şi Ideea să se tragă înapoi speriaţi.

Îşi turnă încă un pahar spunîndu-i lui Hert că el nu consideră că au făcut mare scofală capturînd alţi imperavieni şi că i se pare chiar suspect faptul că aceştia s-au băgat, ca proştii, cu capul în plasa întinsă de ei.

— Nu-mi pasă, spuse Hert. Sîntem plătiţi să vînăm imperavieni, vînăm imperavieni. Nu are nici o importanţă dacă cineva îi foloseşte ca momeală şi nu avem noi dreptul să punem

întrebări.

— Dacă nu ar fi fost casa neplătită de pe Sfena şi automobilul de lux, nu aş fi venit aici, spuse Lefi.

— Şi eu cred că ne zbatem degeaba, spuse Hert spălîndu-se pe mîini. Oricîţi imperavieni am face arcuri şi rotiţe, tot nu aflăm de cine sînt construiţi.

— Te pomeneşti că şi tu eşti de acord cu teoria aia potrivit căreia ăştia ar fi făcuţi, aşa, de mama natură, pur şi simplu, rîse Refl.

— Nu, dar am dreptul să-mi pun întrebări.

— Şi timpul necesar. Eu mai am şase luni şi am lichidat împrumutul, pe cînd tu… Ce ţi-a venit să-ţi cumperi avion?!

— Ştiu eu?! M-a enervat faptul că nu are decît preşedintele republicii… Ce-ai fi vrut să-mi cumpăr? Caleaşcă?!

— Ce e aia?

— Nu e nimic; îmi place să inventez cuvinte care sună frumos. Am făcut chiar o listă; le înşir în versuri să mai treacă timpul.

— Asal, bigun, har, veghe, umphală… citi Lefi. Ce-s astea?

— Nimic. Sună bine, iar calculatorul nu le respinge, îmi recomandă chiar să continui astfel şi să caut să inventez mici maşinării potrivite cuvintelor. Muncesc uneori pînă mă apucă plînsul de oboseală, dar sînt fericit cînd reuşesc. Ştii ce e asta?

— Nu.

— E un deschizător de gusturi.

Lefi se ridică îndreptîndu-se cu paşi elastici spre uşă. La jumătatea drumului se întoarse privind tablourile de comandă.

— Trăsnăi, rîse el gutural. Mai bine să controlăm patrulele. Ceva nu e în regulă; cine ştie pe unde dorm leneşii ăia…

Hert îl urmă încercînd să-i explice că tot ce-i spusese nu era deloc o trăznaie şi că maşinăriile inventate de el sînt cel puţin geniale, chiar dacă puţin ciudate.

Lefi nu-l luă în seamă; uneori, cînd era bine dispus, îl amuzau extravaganţele colegului, dar, de la un timp începuseră să-l scoată din sărite.

Ieşi, urmărind ultima schemă a culoarelor şi încăperilor bazei niciodată de două ori la fel.

Octavian G. MUSTAFA

SÎMBETELE PUSTIULUI

Celor neascultătoare

1. În locul acela, năbădăiosul rîu Toove, care prin preajma tîrguleţului lui Joe fierarul, Heartshire County, nu-i decît o gîrlă rău mirositoare, prinde a se îngroşa, apele mîloase şi uleioase i se limpezesc şi se repezesc, iar grumajii i se fac laţi de-un stat de om. După ploaie, întotdeauna, apa capătă o culoare roşiatică, pîlpîitoare, undele umflate nu-şi pierd deloc claritatea, bolovanii imenşi de pe fund se văd la fel de bine ca în oricare altă zi, doar apa se schimbă propriu-zis, din albăstrui-deschis capătă nuanţe de vineţiu-palid şi oamenii de prin partea locului povestesc tot soiul de legende înfricoşătoare despre cimitirul mexican. Greta, nevasta lui Joe fierarul, o roşcovană împlinită, cu putere de cal şi limbă de viperă, nu oboseşte niciodată să înflorească fapte urîcioase şi pline de bezmeticenia, aşa-i spune ea, bezmeticenia duhurilor proclete, deşi recunoaşte, dacă o iscodeşti cu oarecare pricepere, că nu face decît să repete ori să spoiască cu har lucruri auzite demult, de la cei ce au fost. Cimitirul mexican nu este deloc mai sumbru decît celelalte petice ierboase de glod în care ne probozim oasele şi nici măcar nu se bucură de mucezeala păstoasă a barocului german care s-a dovedit atît de benefică pentru prolificitatea unui şir nesfîrşit de poeţi şi poeţei cu mintea-n nori. Cimitirul se găseşte în vîrful unui deal molcom, acoperit pe îndelete de cîrcotaşa mama-natură cu scaieţi flocoşi, ciulini aţoşi şi iarbă mustoasă. Pămîntul nu e nici moale, nici îndesat, este suficient de afînat încît să pătrundă cazmaua ruginită a lui Roxburry, englezoiul care slujeşte comunitatea în chip de gropar, şi să se adîncească, însoţit de toate icnetele şi afuriseniile babalîcului, mormîntul proaspăt săpat. Locul în sine nu pare prea mare, de fapt nici nu este, n-ar avea cine să burduşească dealul cu femururi lungane şi tigve gălbui, sătenii nu-s defel mulţi precum mocofanii din miazănoapte, de la puturosul Heartshire County, şi nu pare nici prea vechi, deşi este, atît de vechi şi de veşnicit că nimeni nu şi-ar putea nici măcar da cu părerea, cum spune Greta, de cînd datează,

darămite să găsească vreo scrisorică lămuritoare prin hîrţoagele de la primărie. Drept pentru care cimitirul este taman bun pentru hîrjonelile ielelor, pentru gîjîiturile lui Hugo Talpă de Mort, buhuhu-ul care dă tîrcoale grajdurilor şi năpăstuieşte bieţii cai şi pentru multe alte istorii înflorate şi înfiorate. De partea cealaltă a rîului, cum treci pe podeţul crăcănat, cioplit acum vreo zece anişori din trunchiurile noduroase ale unui pîlc de stejari crescuţi în neregulă pe marginea apei şi închingat cu pricepere în funii zdravene, să nu-l ia vîltoarea cea roşie de după ploaie şi să-l sfarme dîndu-l de-a rostogolul peste maluri, dai îndată de şoseaua districtuală, o vezi şerpuind deopotrivă cu rîul şi venind, uşurel-uşurel, către sat.

Fiind sîmbătă dimineaţa autobuzul eră plin ochi cu tîrgoveţi de prin ţinutul Oxmouth-ului chitiţi pe drum pînă la Beam’s Newave şi Roughough. În Heartshire County era ditamai tîrgul de oale, neguţătorii îşi păzeau zi şi noapte tarabele şi coşărcile cu puşcoacele în mînă şi era o minune să-i vezi, fercheşi şi vinoşi, cum stau gata-gata să plesnească-n cheutori. La Albeyville tropoteau cîrciumile şi hanurile de drumeţi, era sărbătoarea unchieşului Josiah, mahărul zahărului, protestant răscopt de bogat şi dedulcit la cufuroşenia zorzonată a vieţii campestre, iar prin părţile Meash Court-ului se zvonea de-o vînzare de armăsari de prăsilă. Şi bietul autobuz gemea şi scîrţîia şi tremura ca un furtun de irigaţii cînd tropoteşte muntele de apă prin el, cu frînele căznindu-se să ţină roţile-n frîu şi cu-n şofer plin de fiere şi rele întrînsul.

Băieţelul stătea pe scaunul de lîngă fereastra îngălbenită de jeg, din cînd în cînd căta scîrbit înspre urmele proaspete de muşte, tîrnosite de prin tot locul chiar la nasul lui, mergea pe doisprezece ani şi fusese învoit de la şcoală. Era blond spălăcit, avea pielea de un alb-brînzos cam neplăcut la vedere, ochi imenşi, negri, cu gene decolorate şi sprîncene mari, stufoase. Nasul subţire, răsfrînt pe de lături în două nări rotunde precum marginile otrepei de guler de paradă al lui Joe, acum deja afumat şi tronînd în mijlocul cîrciumei soţilor Jones, gura cărnoasă, cu buze sîngerii şi, nu în cele din urmă, fruntea lată, căznită ici colo de riduri timpurii, dădeau înfăţişării lui un aer bizar, de majestate şi imprevizibil totodată. Purta sandale din piele, pantaloni bleumarin şi o cămaşă cu mîneci scurte, în carouri. Ţinea pe genunchi, de parcă ar fi fost depozitarul unor

relicve nepreţuite sau a cine ştie cărui alt secret selenistic al copilăriei, un fel de ghiozdan din curele multicolore, una din acele oribilităţi moderne pe care un individ gălbejit din Minnesota, pe nume Hans, le vindea la un preţ de speculă şcolarilor vrednici din Oxmouth. Era cam prin ’50, cînd poporul asuda ţărăneşte, mînca omeneşte şi se ruga dumnezeieşte. Prin oraşe bîntuiau predicatori noctambuli, propovăduind hegemonia plină de smoală a Hîtrului necurat, iar tîrgurile deveniseră ţinta preferată a circurilor ambulante, a ghicitorilor profesionişti şi a altor şnapani. În universităţi se învăţau o sumedenie de trebuşoare folositoare, se chicotea academic şi se bîiguia intelectualiceşte pe seama şi despre cele mai felurite aiureli. Lumea mustea de cerebralism şi de migrene, femeile sfîrşeau iremediabil drept Sapho ori Magdalena, iar bărbaţii fumau, mergeau la curse şi la curve. Marafeţii curgeau cu polonicul, damele se luau cu bucata. Dar toate acestea aparţineau, prin excelenţă, numai acelor excrescenţe cărămizii, duhnind a oţel şi petroluri, cu care civilizaţia se tot civilizează, adică Oraşele. La ţară, să zicem la Oxmouth, Heartshire County ori Beam’s Newave lucrurile decurgeau cu totul altfel. Mîlul ontogenetic rămăsese pe loc. Sufletele tuturor se sufocau sub putorile zdruncinătoare ale Sfîntului tradiţionalism. Ceva însă îmi spune că asemenea chestiuni ne interesează prea puţin, drept pentru care rămîne să ne concentrăm asupra autobuzului, a puştiului blond învoit de directoarea severă a şcolii-internat din Oxmouth şi la bunicuţa durdulie, jovială şi zgomotoasă, ce tocmai îl luase în primire cu toată dăruirea de care se simţea capabilă, după ce îi aruncase, în prealabil, una din acele priviri în care blîndeţea calină a mamei ori doicii se amestecă cu sclipirea tăioasă din ochii apoşi, altminteri inexpresivi, ai unui judecător de pace zaharisit însă brusc apucat de-un falnic acces de zel şi cu umezeala gelatinoasă despre care citeai în cărţuliile mov ale predicatorilor fanatici cum că ar trebui să întovărăşească poveţele sfătoase şi celelalte parascovenii.

— Să-mi vizitez mama, răspunse cu voce joasă, tărăgănînd şi lăbărţînd cuvintele, puştiul.

Bunicuţa îi cercetă cu luare-aminte dunga neagră de postav cusută îngrijit la gulerul cămăşii, înghiţi în sec şi pieile uscate îi clămpăniră surd precum rufele îngheţate mînuite nepriceput, după care îşi reluă lucrul cu andrelele. Puştiul privi din nou pe

fereastră, ocolind cu vîrful nasului dîrele negricioase produse de muşte ca urmare a unor năprasnice acţiuni de dezafectare. Bunicuţa locuia la Heartshire County, avea o verişoară îndepărtată în sat, se pricepea de minune la-ncondeiat drăgăstos cu andrelele şi la descusut oamenii. Băieţelul îi răspundea în silă, strîngînd în răstimpuri mînerul noduros al monstruozităţii de ghiozdan în pumnii firavi. Era, în fapt, unica manifestare exterioară, concretă, a ceea ce s-ar fi putut numi, deşi mă îndoiesc că însuşi puştiul s-ar fi arătat de acord cu o atare titulatură, mult prea seacă, mînie. Furie. Din partea copiilor lucrurile acestea pot căpăta dimensiuni neaşteptate. Mama puştiului fusese înmormîntată în cimitirul mexican, acolo sus, dacă ştiţi, dacă mai ţineţi minte, doamnă, poate că din pricina unei iubiri nelegiuite sau a unui lucru neidentificabil băieţelul de doisprezece ani, lucruri de acelea, înţelegeţi, cărora copiii, îndeobşte, n-ar izbuti să le facă faţă solemn precum noi, adulţii cei taciturni, drept care sînt scutiţi, chipurile, de dezvăluiri sîngeroase şi ultragiante, aşa deci, făcuse bunicuţa uluită, rotunjindu-şi buzele subţiri precum două muchii de cuţit şi scuipînd afectată silabele, aşa deci, mămica ta este îngropată în cimitirul mexican, acolo, în creştetul dealului.

2. Cîrciuma soţilor Jones, cu nimic diferită de locuinţa soţilor Jones, este o casă ţărănească solidă, cu pereţii încropiţi cumetreşte din bîrne imense, luate pe de lături la rindea şi călăfătuite cu-n strat gros de var. Greg, bărbat slab de fire dar cu pumni de zdrahon, cu tigva cît un putinei de brînză şi ochii precum doi bănuţi de argint pierduţi în fundul capului, s-a căznit, ud leoarcă de transpiraţie şi înghiontit voiniceşte de nemiloasa de nevastă-sa, fără a se dumeri din care cauză năduşea mai vajnic, o vară întreagă să spoiască amănunţit, cu brîu şi uniformitate, toate bîrnele. De cîte ori îşi privea casa i se citea, pe chip bucuria simplă şi mare precum bulboanele primăvăratice ale nărăvaşului Toove în faţa ţestoasei lucrături. Ferestrele mari, garnisite cu perdeluţe vişinii, cu şnuruleţe pufoase încropite din felurite încrengături de aţe şi aţişoare mătăsoase şi multe alte drăcovenii, reprezentau fieful sentimental şi capodopera estetică a Erminiei Jones, trupeşă, blondă, urîtă şi mămoasă. Se înfuria din cel mai mic lucru, rostogolea ochii în cap precum ştiuleţii în hambarul încăpător,

vorbea tare şi fiece cuvinţel devenea între măselele ei cafenii tropot de megaliţi şi bubuitură de zaiafet mexican. Stăpînea despotic şase ferestre lună de curăţenie şi trei fete pieptoase, între nouă şi unsprezece ani, îngrijite, zîmbăreţe, ştirbuţe şi simpatice. Le botezase Annie, Marie-Jeanine, un soi de erezie franţuzească menită a-i ostoi dorul visceral după fabulosul unor poveşti din depărtata-i copilărie şi făcîndu-l pe predicatorul Burnett să se-nfioare-n cuvioşenia-i masivă de un atare nonconformism, şi Tina.

Cînd puştiul intră în cîrciuma soţilor Jones, cu paşi măsuraţi, călcînd apăsat şi mînat de-o hotărîre inexplicabilă, pe podeaua scorojită de sutele de încălţări tîrşîite pe acolo zi şi noapte, locul era niţeluş cam pustiu pentru ora unsprezece dimineaţa, doar doi inşi în vîrstă, cu frunţile pîcloase, semn că ficatul le era în pioneze din veacul veacului, şi cu privirile deşarte, înghiţeau whisky, pe tăcute, la măsuţa din colţ, în timp ce Tina, încinsă cu-n batic cochet din borangic şi un şorţ pepit de toată frumuseţea, mătura sîrguincios de jur împrejurul tejghelei. Cei doi indivizi nu-l zăriseră pe puşti, altfel l-ar fi gratulat cu căutătura aceea lunecoasă, vulpească, cu care îl întîmpinaseră cei din sat atunci cînd coborîse din autobuz, scăpînd definitiv de bunicuţa mult prea iscoditoare. Îl priviseră neîngăduit de mult, furişîndu-şi ochii peste feţişoara lui încruntată şi ferindu-se de mama focului să i se uite în ochi şi să se dumirească, desigur că nu le spusese nimic, ce le-ar fi putut spune la vîrsta lui suficient de profund, de răscolitor şi de usturător încît să stîrpească nelegiuirea unor asemenea priviri, în definitiv, ce vină avea el?! după care pornise cu paşi apăsaţi spre cîrciuma soţilor Jones, locul unde îşi lăsa ghiozdanul de fiecare dată şi îmbuca la repezeală cîte ceva de prin tigăile afumate proaspăt ale Erminiei Jones, apoi se spălă cu apă rece ca gheaţa, se pieptăna aşa cum îi plăcea mamei sale, udîndu-şi din belşug chica rebelă şi înfigîndu-şi nemilos pieptănul în ea, apoi, însoţit de cineva, nu s-ar fi încumetat singur, nu, cu siguranţă nu s-ar fi încumetat singur, aşa le spusese la prima lui vizită, apoi aşa şi trebuia, doar nu era să urce singur, avea aproximativ doisprezece ani şi tot un zvîc de ţînc era, chiar dacă-şi încorda cu încrîncenare umerii şi păşea apăsat prin iarba mustoasă a dealului, doar nu era să urce singur-cuc pînă la cimitirul mexican. Nu ducea flori niciodată, le mărturisise cîtorva că îi plăcea să stea lîngă

mormînt, culcat de-a dreptul pe iarbă, şi să privească, ore în şir, cerul. Tina se bucură cînd îl văzu, îi strigă ceva pe nerăsuflate, el nu înţelese o iotă, niciodată nu înţelegea sau, poate, înadins, se prefăcea că nu înţelege, se prostea făţiş ca s-o îndîrjească, s-o aţîţe, îşi lăsă ghiozdanul pe un taburet şchiop, se tot foi în jurul lui de parcă ar fi căutat să se asigure de siguranţa unei comori nevăzute şi uluitoare şi desigur că se devotă într-atît operaţiunii acesteia, de neînţeles în vreun fel pentru adulţi din chiar pricina unei asemenea sîrguinţe! încît tot nu izbutise să se oprească din foială cînd Erminia Jones intră, duduind cu papucii săi enormi pe scîndurile podelei.

— Ai venit, băiete?

Glasul îi suna gros, hodorogit, şi femeia îl privea lunecos, vulpeşte, asemeni tuturor celor din sat.

— Da, doamnă, murmură, strîmbînd din nas şi strîngîndu-şi cu deznădejde pumnii firavi, puştiul.

— Vrei să mănînci ceva înainte de-a te spăla? se făcu iarăşi auzit glasul sunînd a doage găunoase, pe cînd Erminia Jones, încruntîndu-se toată, o şi gonea pe Tina la bucătărie. De fiecare dată, se auzea aceeaşi întrebare. Şi aceleaşi gesturi urmau, de fiecare dată.

Erminia Jones cunoştea pe de rost obiceiurile şi metehnele acestei case şi acestui sat, ţi-ar fi recitat scrupulos, lăbărţînd cuvintele, la orice oră din zi şi din noapte, Greg Jones, drept care ştia să păstreze în nenumăratele-i tigăi bucăţele bune pentru orfan. Însă de data aceasta, contrar tuturor obiceiurilor instalate la moartea mamei lui şi respectate cu sfinţenie în fiecare sîmbătă, puştiul refuză să mănînce, iar Tina, care trăsese cu urechea din dosul uşii fiindcă de multă vreme desluşise ea secretul teribil al băieţelului, veşnicul urcuş la mormîntul mamei sale în tovărăşia vreunei fetiţe din sat, se petreceau lucrurile întocmai ca în legenda străveche, şi de mult visa ea, care era mult mai împlinită şi mai drăgălaşă decît toate îngîmfatele, grăsunele şi pehlivanele alea mici, să-l conducă, mînă în mînă, acolo, sus de tot, în creştetul dealului, la cimitirul mexican, aşadar Tina, care trăsese cu urechea din dosul uşii, sărise deja pe fereastră şi îl aştepta deja pe băieţel în faţa cîrciumei pe cînd gura uriaşă a Erminiei Jones se căsca pînă-n străfundul străfundurilor de mirare şi de uluire şi de multe alte lucruri pe care băiatul, chiar dacă ar fi fost un adult înţelept, tot nu i le-ar

mai fi putut desluşi pe figura lătăreaţă deoarece pornise de mult înspre uşă.

— Tina, răcnise după aceea, de se cutremurase casa întreagă, Erminia Jones, dar copiii ajunseseră mult prea departe şi era mult prea tîrziu ca să o mai audă.

3. Cînd se înserase deja, soarele cursese roşu peste muchia orizontului de parcă s-ar fi prelins în vintrea dealului cu iarbă mustoasă ce odihnea cimitirul mexican, puştiul s-a întors să-şi ia ghiozdanul din curele împletite, ştia că va trebui să suporte privirile lunecoase, vulpeşti, ale tuturor, dar nu-şi închipuia că va fi silit să înfrunte jumătate din sat, ochii aceia, pupilele lăcrimoase, care tremurau şi străluceau fără astîmpăr, deveniseră îngrozitor de greu de stăpînit, oamenii simţeau asta şi se cutremurau în sinea lor, îşi încleştau fălcile şi blestemau, undeva, adînc, cu aripile nevăzute şi neauzite ale gîndului, nimeni să nu ştie, nimeni nici măcar să nu-şi închipuie că au îndrăznit aşa ceva, fiindcă, la urma urmei, ce vină are amărîtul ăsta de băiat, care-i este păcatul sărmanului orfan, lucrul acela scîrbavnic ne depăşeşte pe toţi şi ne asupreşte pe toţi, pruncucigaşa aceea lapidată nu are linişte, Domnul să ne păzească, oricum puştiul nu ar fi putut încă înţelege întrutotul ce se petrecea cu ei, cel mult ar fi izbutit să intuiască, să perceptibilizeze, şi, iată, el se teme de noi, e cît pe ce să o ia la fugă îngrozit. Într-un colţ, îmbrăţişată cu pasiune de Greg şi mîngîiată duios pe cosiţa bogată de-un pîlc de baborniţe cernite şi umede toate de secreţii, Erminia Jones hohotea înnebunită de durere. Puştiul aşeză cu gesturi sfioase, nesigure, baticul de borangic pe tejghea, aruncă o privire îngîndurată către dulapul fixat cu piroane de bîrnele butucănoase ale pereţilor, parcurse dintr-o ochire toate batistele, şorţuleţele, năframele, păpuşile şi celelalte nimicuri pe care le înapoiase de la fetiţele ce urcaseră pînă sus, sus de tot, pe dealul cimitirului mexican, îşi luă ghiozdanul din curele multicolore şi plecă.

Octavian G. MUSTAFA

CĂRŢILE PENTRU PULITZER

To Angelo, my fellow

1. Fragmentarium

Cărţile pentru Pulitzer apar la standuri vineri dimineaţa. Cînd am înţeles asta locuiam într-un apartament bunicel din centrul Manhattanului şi eram deja pensionar. Pînă atunci, în douăzeci de ani de slujbă, nu citisem decît tratate de specialitate, chestii groase, alambicate şi legate în coperţi de piele solide, printre care se furişau timorate, cînd şi cînd, cîteva ziare de scandal frunzărite parcimonios la micul dejun, mai mult pentru spălatul ochilor intelectualiceşte înaintea unei zile de calcule pretenţioase la firmă decît pentru picarescul lor afabil. De romane nu am avut niciodată timp, „cam în aceeaşi măsură ca şi cu nevestele, fiule”, mă tachinase pe vremuri un mocofan de unchi din California, dar aşa cum se întîmplă în viaţă, cînd mă retrăsesem, acoperit de rănile glorioase ale atîtor bătălii hîrţogăreşti, de la „Waistin W. Industries”, cu aproximativ patru ani nesfîrşiţi în urmă, întîmplarea făcuse să dau nas în nas cu una dintre puţinele ocupaţiuni decente care nu mi-ar fi tocat în ritm îngrijorător statutul financiar burduşit de nelinişti monetare. Iar ocupaţiunea respectivă se asemăna uluitor cu-n bloc cu două etaje: la parter şi, fără scăpare, zilnic – măreţul hobby lăcrimos de cititor, la etajul întîi şi, cu prisosinţă, săptămînal – vreun filmuleţ nesărat, iar la etajul doi şi, desigur, cu puţintel noroc, anual – un destul de evaziv sejur în Tahiti. Ştiţi, Tahiti? La început greoi, îndîrjit încă şi apoi, graţie încăpăţînatelor virtuţi ale rutinei, mai lesnicios, am supravieţuit. La bătrîneţe, silit să vînez şoricei şi cai verzi pe pereţi! După o vreme însă, cum s-ar alinta Montjean, ca orice american meticulos (deh, sechele de conţopist) ori poate, îndrăznesc să sper, din pricina a niscaiva calităţi subtile de-a binelea, am transformat menajul de convenienţă dintre mine şi cărţi într-o căsnicie aproape fericită! Gustasem grijuliu din budinca neţărmuitului tărîm de cuvinte şi-acum prindeam să mă-ngraş.

În sfînta Americă, burghezimea este fericită cu-n cîrd bunicel de edituri, mari sau mici, şi la un moment dat, din bicisnică plictiseală sau numai din curiozitate prăpăstioasă, îmi făcusem obiceiul exotic de a studia, de fiecare dată cînd îmi îmbogăţeam tezaurul personal ori numai luam în custodie vreo minunăţie de carte, sigla editurii de pe coperţile ei. Astfel am descoperit că piaţa cărţii, dincolo de parşiva vînzoleală publicistică, este dominată categoric şi rapace de cîteva edituri puternice, sub cinsprezece în orice caz, sunau inventarele mele meticuloase, care prezintă acelora dintre cititori ce se închipuie siguri pe sine şi consecvenţi, numai lucrări valoroase, ediţii de autor, opere complete burduşite în masive în folio, şi, cînd şi cînd, cîte un debut strălucit, trîmbiţat din vreme, cu onctuozitate şi şarm, în timp ce marea masă a literaturii din standurile newyorkeze era hrănită abundent, atunci ca şi acum, de sutele de edituri mititele, furioase după cîştiguri rotunjoare şi care nu pridideau o secundă a o supraalimenta răbdător cu horoscoape erotice, diverse studii privind combaterea dăunătorilor (din administraţie şi de aiurea) şi grapele aerodinamice ori scrieri bolnăvicioase ale unora dintre cei mai periculoşi şi încrîncenaţi recidivişti: inşii ciufuţi, dotaţi de tăicuţul din Tărîmul de Smoală cu vise libidinoase de scriitori! De potenţi condeieri. Cum mă fripsesem zdravăn de cîteva ori cumpărînd orbeşte, la preţuri exorbitante, multiubitule Norman Mailer, mostre fălcoase de subliteratură jalnică frumos ambalate, căpătasem o adevărată repulsie faţă de cărţoaiele gătite-n straie fudule şi coperţi de-un inch. Dacă veţi răsfoi, din curiozitate înţelepţească, vreuna dintre broşurile rumegoase în care mălăieţul pastor X sau Y ne vesteşte infatuat, cu precizie de orologiu elveţian, din cinci în cinci minute, sacrul sfîrşit al lumii noastre păcătoase şi pe care le găsiţi, de exemplu, în standul 38 al librăriei Madisson, îmi veţi da întrutotul dreptate. Pînă la urmă, dintre toate rugurile ochioase cu care Necuratul se încrîncena a-mi ademeni molcoma făptură, tot cărţile de soiul acestora mi-au venit de hac. Să fim, totuşi, coerenţi. Aşadar, în urmă cu aproximativ un an, mai mult spre a-i face hatîrul unui vînzător de cărţi manierat, de a cărui excepţională informaţie literară avusesem prilejul să mă conving, am achiziţionat o cărţulie pomădată peste fire şi bunăcuviinţă, al cărei autor nici măcar nu-mi fusese pomenit. Sigur, vînzătorul, un tip expansiv cu oarecare sînge de armean

evlavios întrînsul, se repezise să mi se şi jure cum că va primi fără zăbavă înapoi nurlia cumpărătură dacă se va întîmpla ca principele cititor ce mocneşte în mine să nu fie mulţumit pe deplin. Metaforic vorbind, căci vînzătorul era o persoană politicoasă ca un ambasador în Angola. Iar eu, ca un bezmetic, mă potrivisem de îndată. Cu limba scoasă, nu băgasem de seamă ce ascunde, ce naiba se poate nimeri să ascundă, supralicitarea mizei la ruleta literară în mrejele căreia eram aşteptat să pic cît de curînd!

Ajuns acasă am constatat cu neplăcere că obiectul cartonat cu cititul căruia trebuia vrînd-nevrînd să mă învrednicesc apăruse la o editură la fel de obscură ca şi autorul în cauză: „Aftertimes Publishing House”, cu adresa în... (la sfîrşit, pentru conformitate). Sigla editurii respective aducea la-nfăţişare cu un strîmtorat cer înstelat peste care se zvîrcoleau la fel de tulburător ca-n plină ocluzie intestinală cîteva perechi cîrcotaşe de viermişori inelaţi, vopsiţi în ocru de la un capăt la celălalt, şi închipuind, probabil, pentru cei întovărăşiţi în excursia vieţii de-o imaginaţie debordantă, o salbă nevinovată de bentiţe colorate. Cît se poate de repede m-am şi apucat de trebuşoara în cauză, dornic să trîntesc cărţoiul lucitor drept în mutra scorţoasă de literat veteran a vînzătorului, după care să-mi cer, cu blazarea cunoscătorului veşnic muncit de cîteva divizii de dileme existenţiale şi cu-n rînjet satisfăcut pe figură, banii înapoi! Cum să vă spun, dar, ca orice american meticulos din clasa de mijloc, eram pe vremea aceea căptuşit cu-n strat gros de prejudecăţi şi repulsii, însă, surpriză! Cartea cu pricina şi, de altfel, toate celelalte apariţii editoriale ale nou-venitei „Aftertimes Pubishing House” au fost într-atît de apreciate de cît se poate de exigentele şi snoabele-mi, deja, gusturi literare, încît nu mi-a mai trebuit nimic, cu adevărat nimic, ca să mă preschimb dintr-un virtuos amiral al Negaţiilor indolente într-un soi de supus fanatic şi umil propovăduitor al editurii respective. Subiectele gustate, se pare, de redactorii anonimi nu difereau prea mult de la titlu la titlu, cărţile începeau prin a imita forţoşeşte romane văcsuite cu crema de ghete a ultimei mode, chestie tipică debutanţilor cocîrjaţi de atîtea emulaţii răufăcătoare, însă pe parcurs se hrăneau, îngrozitor de credibil, cu o profunzime bătrînicioasă care mă înfiora cîteodată şi reuşea întotdeauna să mă facă să stau şi să cumpănesc, să simt

altceva, cu totul altceva decît plictiseală acută şi grozavă lipsă de bani la încheierea lecturii. Mă depăşea teribil, în acele momente, cauza subtilă, esoterismul – cum poftiţi, a fascinaţiei, a ispitei stilului aceluia de plictiseală faulkneriană. Trăiri serbede la suprafaţă, copilării bicisnice, slujbe invariabil sigure, bănoase şi plicticoase, costelive şi aţîţătoare amante săptămînale, iar în final bătrîneţi somptuoase, serene pînă în pînzele albe. Bătrîneţi de filosof uns cu toate alifiile, de vizionar în plină senectute. Nu acţiunea, fireşte, acestor gîlgîitoare poveşti mă ţinea treaz pînă la sfîrşit, ci tensiunea abisală, cvasi-reală, din ele. Semnalul tulburător şi perfid. Sîmburele de incertitudine de sub prelata nesemnificativă a faptei. Şi iar săream peste prînz.

Apoi, într-o dimineaţă de vineri, data nu mai are nici un fel de importanţă, să zicem în dimineaţa Acelei zile de vineri, m-am îmbrăcat ceremonios ca să hoinăresc pe la standurile de cărţi. Păream un abate la vînătoare de necurăţenii, respectabil pînă-n vîrful unghiilor, dar cu ochii lucind unsuros. Parfumat, mă îndreptam pradă unei exaltări nu prea lesne de bănuit către standul lui „Aftertimes Publishing House”, hrănitoarea iubită a singurătăţilor mele lacome. Ajunsă deja editură, chipurile, de prestigiu!

Ca întotdeauna, vînzătorul mi-a împachetat cu gesturi mătăsoase, iradiind sănătate şi vigoare cumva nepermisă, îmi ziceam, din toţi porii, şase volume grosuţe, pe încredere, ce glumă! conţinînd nici mai mult nici mai puţin decît „un alt debut strălucit”, în hîrtie sclipicioasă marca „Hamilton paper 36”, iar eu, după cîteva minute de duel dezmorţitor, politicos şi ambiguu, pe teme literare cu individul, m-am reîntors în impertinentele şi pustietoarele tăceri ale apartamentului meu bătrînicios, am băut o cafea amară, după care, cu pipa răşchirată-n colţul gurii, m-am instalat în fotoliu cu primul din cele şase volume. Stupefacţie! Miracol! Acum opera lui Hermann Voyle (în şase volume pătrăţoase, cu o prefaţă excentrică de junele literat Sam Clockwork) este de notorietate, însă în dimineaţa acelei zile banale şi luminoase de vineri eu m-am frecat zdravăn la ochi cînd i-am citit numele tipărit grijuliu drept antet pe coperta garnisită metodic cu voluptoase, fremătătoare creole şi maşini de formula un milion de dolari nou-nouţi. Bizar îmi pare astăzi însăşi faptul că ideea, firească în împrejurările date, a unei păcălitoare coincidenţe de nume nu-mi trecuse prin

cap. Deşi ştiam prea bine cine fusese şi cine era gogomanul de american naturalizat vremelnic, pe numele său de adopţiune Hermann Voyle. Acelaşi Voyle care, cu nepăsare crasă, la o agapă aniversară, într-un străfund pitoresc de Wisconsin, uitase subit de precaritatea inspiratoare de milă a studiilor sale universitare, tratîndu-ne mult prea de sus. Chiar şi pe onorabilul Samuel, liderul incontestabil al generaţiei noastre, omul cu creier pozitronic şi memorie de elefant. Asul Samuel, sinonim cu Criticul, cu împăratul neîncoronat al Cuvîntului Tipărit citeţ. Voyle, uitucul coleg şi avocatul băţos de la „Zimmerson & Blaum”, Washington D.C., plin de bani, de sinea-i găunoasă ca trunchiurile găunoase de arţar ce străjuiesc reşedinţa de inimă albastră a Preşedintelui, şi luîndu-ne definitiv piuitul cu Lamborghini-ul de jăratic din care o blondă pieptoasă, montată genial pentru stilul mediteranean de companie, se tot îndeletnicea cu coborîtul artistic. Voyle, campionul universitar de baseball, cel căruia îi întocmeam lunar, treizeci de pagini dactilografiate scremut la două rînduri spre a umple ochii ticăloşiţi ai profesorilor, pînă şi cel mai neînsemnat dintre referatele de specialitate. Contra unuia sau a altuia dintre neţărmuritele, costisitoare şi pîrdalnicele vicii studenţeşti. Uuf!

E de la sine înţeles că, muşcat pînă-n rărunchi de o invidie adîncă precum un decolteu Chanel pe o blondetă de copertină, m-am apucat de lectură.

2. Fragmentarium, iarăşi

Neferice mai este sărmanul navigator încremenit în calmul calin şi hipnotic al mărilor necunoscute. Iar eu, matelot fără simbrie al Literei fermecate, voi fi monstruos de melodramatic într-acest capitol al doilea, plîngînd după visele mele pierdute de individ mediocru şi sălciu. Citeam şi simţeam cum mi se taie răsuflarea, mă aflam în postura unui învăţăcel prostovan dedulcindu-mă la ambrozia secătuitoare a tragediei greceşti. A divinului teatru. Faptele minuscule, mirabile amănunte cotidiene pe care le izbeam cu piciorul, zilnic, afară din cheutorile memoriei, se ridicaseră toate împotrivă-mi. Să mă înăbuşe! Căci Hermann Voyle cel pe care-l ştiam eu nu exista aici, iar lucrurile întrutotul adînci şi absolut intangibile din carte îmi dovedeau,

implacabil şi rece, că nici nu existase vreodată în afara minţii mele; unde, din indescifrabil obscurantism social, egoism atroce sau mai ştiu eu ce, îl construisem ca pe un soi de schimonosită jucărie de tinichea, bună numai să-mi satisfacă orgoliul. De geniu mălăieţ şi neînţeles. De senior al unei lumi de hîrtie şi avuţie pieritoare. În spatele gesturilor de petrecăreţ notoriu, Hermann Voyle adunase copleşitoare semne de întrebare, sugerase dramuri lăuntrice, înnebunitor de esoterice. Totul fusese atît de meticulos aranjat, de bine plănuit, de real, încît căpătasem în răstimpuri senzaţia că rîndurile palpită şi că vocile se aud! Hermann Voyle mafiotul, infamul, gargantuescul, îmi apărea, tuturor le apărea, mobilat, superb, donquijotesc. Cu ultimul grăunte de sarcasm pe care-l mai desluşeam în sinea-mi sleită de asaltul acesta am încercat, aşa cum nu mai încercasem niciodată, cum nu mă mai încăpăţînasem niciodată să încerc şi iarăşi să încerc, să îl satirizez, să îl umplu de ridicolul morţiu şi spurcat al ratărilor. Să îl prind în flagrantul delict de fanfaronadă otrăvitoare! Aveam nevoie de o singură fisură, oricît de mică, spre a face totul să se prăbuşească asemeni unui nevolnic castel de nisip. Însă n-am găsit niciodată fisura, nici la Hermann Voyle şi nici în vreo altă carte de la „Aftertimes Publishing House”, drept care, pentru întîia dată în viaţă, trebuia să accept tontoroiul lichelei, mirajul care mă sfida şi îndrăznea să se sumeţească în contra-mi era liber să zburde în voie. Voyle se făcuse ditamai eroul în timp ce eu şi ceilalţi, restul indivizilor colcăitori Dimprejurului Său lubric zidit, mă iertaţi, căpătasem sens prin el, nu existam decît ca imagine a noastră în el, trăiam în carte niţel mai sus şi mai deplin decît nişte biete momîi împrejurul lui. În condiţii normale aş fi rîs citind cît de palid sentimental, de ascetic şi de ţepos îi părusem lui Hermann Voyle, însă acum mă înfioram, căci caracatiţa asta literară căreia nu izbutisem defel să-i vin de hac dădea semne că s-ar pregăti, netam-nesam, să mă înşface. Cu cel mai îngrozitor dintre tentaculele-i fără scăpare: ideea, terifianta idee. Senzaţia fără echivoc. Blestematele senzaţii fără de echivoc. Terminasem, cu pipa stinsă demult şi noapte buimacă în întreg Manhattanul, primul volum cînd mă trezisem că-mi fusese dat cu prisosinţă şi nemilostivire să sesizez, cumva printre rînduri, fugar, la limita inteligibilului, în contra tuturor argumentelor posibile şi imposibile, că între cărţi, între bucoavnele inşilor

ălora anonimi pe care mahării de la conglomeratul „Aftertimes” se înghesuiau să-i tot publice, există fire malefice şi conexiuni aparent invizibile, că, paradoxal şi deodată oripilant, unele dintre personajele lunecoase ale acestor epopei, altfel rînduindu-se şi altfel trudindu-se, apăreau şi aici, într-un capitolaş minor, insignifiante, şi acolo, taman în epicentrul vreunei intrigi funambuleşti, apăreau pretutindeni, fără sens, se desfăceau din baierele neîncăpătoare ale capitolelor şi se dezvăluiau veşnic, oricît v-ar părea de incredibil! prin cîteva semne indubitabile. Doar cît să mă anunţe că sînt acolo, prezente, în balta paradoxală de celuloză, cît să-mi facă semn, prieteneşte! Iar îngrozitor nu era faptul că nălucile romaneşti ajunseseră să mi se învîrtă, de-a valma, prin creieri, comunicînd şi debusolîndu-mă, ci că realizam, monstruos de lucid, că nu mă ţicnisem sau că nebunia care mă cotropea era la fel de sinceră şi de cuprinzătoare ca însăşi realitatea. Deci fără de scăpare. Moşii necunoscuţi din poveştile consistente ca un salam extrafin, plictisindu-se de mama focului în vieţile lor serbede din celuloză sfinţită, îşi dădeau de zor coate, poftindu-mă pe puntea de cuvinte. Am băut o cafea la repezeală, cu neguri fastuoase derulîndu-mi-se în faţa privirilor, şi m-am dumerit dintr-o dată că blestematul de Voyle va lua Pulitzerul cu cele şase volume ale lui cu tot, bineînţeles că va lua Pulitzerul, îmi spusesem scrîşnind din dinţi, fără să înţeleg însă de ce, şi m-am întrebat oare cîţi oameni nu simţeau aidoma mie citindu-i lucrarea, cîţi oameni care nu îl cunosc şi nu l-au cunoscut niciodată vor cădea în capcana hămesită a paginilor sale? Eu eram deja o victimă, citeam rînd după rînd şi-nghiţitură după înghiţitură, fără să clipesc, fără să mă mişc, eram paralizat de viziunea tuturor întîmplărilor, de sincretitudini, de legăturile machiavelice pe care le desluşeam venind de undeva, dinspre bezna Păpuşarului. Gravitatea genială a vieţii sale. Volum după volum. Memorii. Feţe ştiute şi figuri de nerecunoscut. Apoi indescifrabilul Voyle, vrînd parcă să sfîrşească scena senectuţii plictisitoare cît mai repede, se grăbeşte, precipitează evenimentele, dar nu pentru a se îndepărta în moarte, ci de parcă, în nici un fel vizibil, deşi zguduitor de susceptibil, mult prea zguduitor pentru a nu fi fost intenţionat, parcă ar şti dinainte personajul său, acum voit livresc, voit distanţat, că se va întoarce deîndată la prima pagină a primului volum şi va fi

el-însuşi cu totul altfel şi altul din nou. Un uriaş animal misterios somnolîndu-şi încrezător sfîrşitul. Nici în cărţile sfinţilor senectutea n-ar putea fi mai serenă. Personajul lucid Hermann Voyle, „singur şi gol şi bătrîn”, răsfira în juru-şi toate bogăţiile tăinuite de pribegia unei vieţi întregi, aşteptînd să-l reîntoarcă Sfîrşitul venind. La prima pagină, la primul pas. O lume-cerc neîntreruptă în care derularea vieţii lui şi a tuturor celorlalţi, incredibili, debutanţi de epopee, cu toate ascunzişurile scăpărător plămădite, nu reprezintă decît capcana afurisită, decît momeala lustruită pentru neofiţi, pentru fraierii nedisciplinaţi, ca mine, aduşi în pragul psihozei de întrevederea fortuită cu Lumea cea Nouă. Cea mai bună dintre lumi. De fapt cărţile încetau să mai fie cărţi, ci întruchipau ocheanul întors spre o lume la fel de cuprinzătoare ca a noastră, doar că atemporală. Proteică, de astă dată, prin bibliotesc şi nu prin carnaţie! Să se fi născut deja lumea celei de-a Doua Veniri? În cel de-al şaselea volum cînd, mai bătrîn decît îi era autorul, personajul impetuos Hermann Voyle moare, o face atît de calm, de distins şi de flegmatic de parcă ar fi plecat la duş şi nu în altă parte.

3. Din partea protagonistului

Fostul coleg de facultate al lui Hermann Voyle se numea Jason D. Headwell. Hermann Voyle, autorul ultracunoscutei „Viaţa şi femeile lui Bensom Daring” (6 volume), la care D. Headwell se referă cu un atît de încîntător aristocratism sarcastic, a primit post factum premiul Pulitzer pe data de 26 septembrie 19…, în timp ce genialului inventator al „Misterului despre Horst Weislen” (capitolele unu şi doi sînt preluate integral din cartea aceasta miraculoasă, care „a revoluţionat literatura detectivistică”, după cum afirmă în „Asul” criticul newyorkez Samuel P. Brown) i-a fos atribuită superba distincţie în 2 octombrie anul următor. În unanimitate. Horst Weislen, personajul întruchipînd un modern Azrael atoatedesfacător, nu este nimeni altcineva, ţine cu tot dinadinsul să ne convingă D. Headwell, decît rafinatul şi extrem de politicosul domn Horst Weiss Lenloem, care s-a declarat onorat de a fi slujit tărîmul inefabil al Artei în chip de „muză diabolică” („Reader’s Digest”,

19…, 12 octombrie) şi care este una şi aceeaşi persoană cu autorul bestsellerului „Michele” (Pulitzer, 11 septembrie 19…). Policierul lui Jason D. Headwell „amestecă savant şi distilează uluitor” („The Observer”, 9 martie 19…) „satira la adresa distinşilor săi colegi (H. Voyle şi H. W. Lenloem n.n.), prefăcuţi, primul în victimă a „vieţii misterioase” din cărţile apărute la machiavelica editură „Aftertimes Publishing House”, iar aceasta datorită faptului că domnul Hermann Voyle a decedat pe data de…, urmare a unui accident cardiovascular, la numai o săptămînă după debutul său strălucit cu „Viaţa şi femeile lui…”; în timp ce cel de-al doilea domn s-a metamorfozat în „mîna dreaptă a Păpuşarului”, intelectual diabolic şi damnat pe măsură, un cît se poate de acid „slujitor al neştiutei întinderi şi maleficei stîrniri” trecut din cele lumeşti la nici zece zile după debutul cu „Michele”. D. Headwell speculează ireproşabil dispariţia celor doi onorabili colegi, ducînd ficţiunea pînă în pînzele albe şi fiind cît pe ce să fie luat de poliţie în colimator tocmai din pricina veridicităţii… morbidelor amănunte”. (Samuel P. Brown, „Asul”, pag. 312). „Jason D. Headwell, un demn, inspirat şi apoteotic urmaş al lui Gaston Leroux, transformă una din cele mai importante întreprinderi editoriale, excepţionala „Aftertimes Publishing House”, în centrul unei conspiraţii devastatoare. Bătrîni intelectuali manipulaţi prin intermediul unor mesaje scrise. Cărţi care metamorfozează cititorii în robi ai Literei şi ai Editurii. Oameni într-atît de fascinaţi încît se eviscerează sufleteşte în pagini slăbuţe pe care, în transă, le duc la Editură. Acolo, printr-un proces misterios despre care Jason D. Headwell, în stilul său gotic, cu uşoare exagerări şi extrem de interesat de metafora pură, ne dă prea puţine informaţii certe, sărmanele manuscrise se esoterizează în tomuri uriaşe, demolatoare psihic, care vor înnebuni publicul „pofticios şi naiv întrutotul”, vor fanatiza alţi pensionari plini de complexe şi vor atrage după sine, la exact o săptămînă în urma debutului cu surle şi trîmbiţe, moartea subită a autorilor. Dar, de fapt, doar moartea corporală! Căci D. Headwell merge pînă la a insinua că defuncţii autori se duc să-şi petreacă „infinitul de după viaţă” în paginile propriilor lor opere. Cîmpiile Elizee într-un Maelstrom de vocabule. Absolut toate aducătoare de Pulitzer!” (Margaret Duvall, „Ironia subtilă a lui D. Headwell”, pag. 95) „Seniorul D. Headwell crează personaje cu adevărat

viguroase, însă care acceptă destul de facil, după părerea mea, să-şi cumpere un aşa-zis Rai prin cedarea, către fabuloasa Editură, a drepturilor de autor (postmortem). Desigur, de dragul savorii textului şi a unei încîlceli fastidioase în mrejele căreia autorul se scufundă bucuros, amănuntele banale devin neinteresante în cel mai strict sens cu putinţă. Astfel, dacă Editura cea fioroasă dispune de sublimele mijloace de a scrie capodopere pe bandă rulantă, la ce bun mai solicită pînă la epuizare bieţii autori?! La ce i-ar putea folosi moartea lor? Referinţele insidioase la concepte gen „emoţiile au nume de cuvînt” ori „legătura eterală dintre autor şi operă” sună niţeluş, eufemistic vorbind, neconvingător.” (H. Rosenbaum, „The literary magazine”, 3 aprilie 19...)

În ce mă priveşte, am şaizeci şi cinci de ani, nici o carte publicată, trei manuscrise, recunosc, nu prea groase şi nici extrem de sofisticate, în sertarul de la comodă, iar pe deasupra m-am tot vizitat în tinereţe cu domnul Horst Weiss Lenloem. Acum, urmaş al său în fotoliul directorial este tăiosul Benjamin Crowbelt, un individ nu din cale-afară de prietenos şi pe deasupra şi garnisit cu sumedenie de bancuri aţoase tip Oxford, însă, după cum mi-au şoptit voci binevoitoare cu bătrîneţile mele însingurate, purtînd o substanţială consideraţie înaintaşului său. Evident, nu cred că aş putea fi publicat precum Jason D. Headwell, ce cutezanţă din partea-mi! dar, măcar în virtutea mult cunoscutei mele amiciţii cu fostul, sic! Tartor-Şef şi barem în vreun periodic ordinar, tot o să-mi apară cîteva fragmente. Deja am cumpărat hîrtie de împachetat. Şi timbre. Iar adresa, nu vă roadeţi unghiile, am să v-o dau şi vouă, că doar gloria-i, de departe, o mamă cu o mie de ţîţe! Nu strică să vă-ncercaţi norocul:

AFTERTIMES PUBLISHING HOUSE
350 Madison Avenue, New York
NY 10017
Fax: 2128806921

Dan NINOIU

JOCUL

1. Pentru prima dată ieşise din locuinţă (aşa îi spuneau părinţii, de fapt era o peşteră ce îndeplinea cu un succes îndoielnic această funcţie, nu arăta nici pe departe cu genul de locuinţă pe care îl aflase din cărţile cărate cu grijă acolo, sus, însă lui îi plăcea mai mult să compare cele două denumiri şi să le găsească asemănări)

şi fusese orbit de lumina zilei, de soarele ce ardea undeva, deasupra muntelui.

(în fond îi plăcea mult să se uite cum ardeau luminile în vatră şi îşi zisese atunci că nimic nu avea să egaleze farmecul vîlvătaiei, al trosnetelor lemnului încins, scîntei ce-i săreau în poală, pe braţe, pe picioare şi îl ardeau al dracului; că nimic nu putea fi mai plăcut).

2. I se spusese că e diferit de ceilalţi, că ar fi trebuit să stea ascuns toată viaţa în locuinţa lor

(îi plăcea să fie singur, iar ameninţările grozave spuse de tatăl său la supărare, atunci cînd, din nebăgare de seamă ori din neîndemînare, vărsa ceaunul de apă clocotită pe vreun picior din apropiere; probabil asta îl incita mai mult, să vadă cum se înroşeşte pielea celorlalţi în contact cu apa clocotită) şi că le era ruşine cu el; dacă ar fi fost văzut de ceilalţi, ar fi fost gonit în preerie, cu lupii, să-l sfîrtece

(dar care erau acei ceilalţi? niciodată nu îi văzuse, deci nu avea de unde să le ştie reacţia. Ba chiar ar fi putut fi prietenoşi cu el oricum ce sens ar fi avut să-i amestece pe lupi în toată povestea asta; nu conta că Janice, sora lui mai mare, care venea foarte tîrziu acasă, cu o făclie imensă în mînă, se speria de moarte cînd îl vedea şi îl bătea, blestemîndu-l. Cu toate că în una din plimbările sale de mai tîrziu prin pădure chiar întîlnise un lup, care s-a apropiat de el, i-a dat tîrcoale, mirosindu-l, apoi a plecat scheunînd, mai bine zis a rupt-o la fugă, speriat, cu coada între picioare).

3. Fusese totuşi lăsat să se plimbe de capul lui prin

împrejurimi

(probabil că nimeni nu îl mai privea ciudat, ori se obişnuiseră cu el; şi începuse să-şi pună şi el întrebarea de ce e singurul care are picioarele acoperite, ca şi mîinile, de părul ăsta cenuşiu, în timp ce părinţii săi se mulţumeau să-şi acopere goliciunea pielii lor albe, lipsite de păr, cu chestiile ălea trenţăroase şi rupte)

Însă lui îi plăcea cel mai mult să stea pe malul rîului, să modeleze figuri, forme, din nămol.

(Janice venise într-o zi şi îl privise, fără să spună o vorbă, cum „lucrează”, ăsta era cuvîntul pe care îl auzise din gura tatălui său seara cînd revenise în peştera-locuinţă, mînjit pe palme şi pe blană, privise cum sub mîna sa figurinele sînt parcă aievea, eventual chiar merg unele din ele – normal, şi-a spus el, fiecare din ele are viaţă, scurtă, lungă, totul este să le insufli pofta de viaţă, căci ele te vor asculta –, iar în final, Janice pentru prima dată i se adresase direct, liniştită, altfel decît în zilele cînd îi trăgea cîte o mamă de bătaie: „Poate că vei fi şi tu bun la ceva în viaţa asta”.).

4. Venise apoi steaua aceea căzătoare, o văzuseră întîi pe cer, mică, apoi din ce în ce mai mare, cometă auzise că îi spun ai lui, ei ştiau mai multe

(parcă înnebunise şi pădurea, după cum îşi frămînta arborii după căderea nopţii; nu numai părinţii şi cu Janice, care parcă nu mai erau ei; şi apoi şi lupii ce începuseră să dea tîrcoale muntelui, cu urletele lor prelungi, prevestitoare de moarte; auzise ca prin vis ceva de boala adusă de coada ei, şi că nu era prima dată cînd se întîmpla aşa, şi că supravieţuiau cei puternici)

şi pentru prima dată văzuse şi ceilalţi oameni, chiar dacă pentru ultima oară.

(erau prin apropiere, probabil că în una din zile chiar îl văzuseră, dar acum nu mai avea nici un fel de importanţă, căci, cu ochii injectaţi, ieşiţi din orbite, cu carnea putrezindu-le pe oase, mureau unul după altul; şi mama, şi tata, şi Janice).

5. Trecuseră un an-doi de la întîmplările acestea, oasele deja dispăruseră, lupii îşi făcuseră datoria şi curăţaseră pădurea de cadavre

(văzuse cum vreo trei-patru se băteau pe un femur, cu mîrîituri înspăimîntătoare, văzuse şi cum se apropiaseră de locul unde se afla ceea ce mai rămăsese din Janice şi smulseseră cîteva oase cu fîşiile de carne ce îl mai ţineau, şi uriaşe; îşi dorise atunci ca toţi să moară şi lupii căzuseră ca loviţi de trăsnet)

aşa încît nimic nu mai amintea că pe acolo locuiseră cîndva oameni

(îngropase ceea ce mai rămăsese din Janice, din mama şi din tata; lupii se zăreau tot mai rar, iar cînd îl vedeau, fugeau din nou în pădure).

6. Începuse să-i displacă singurătatea, să se confunde cu pădurea, cu pămîntul, cu vîntul, cu munţii cei înalţi şi veşnic acoperiţi de zăpadă

(învăţase să asculte zgomotele din natură şi să se identifice cu ele, ca niciodată le învăţase rostul)

rămăsese singur şi pentru prima dată i se făcuse dor de ai lui, de Janice, de oameni

(niciodată nu i se întîmplase asta, dar simţea că lipseşte ceva ca totul să fie perfect, aşa cum vroia el, cum visase cînd era mic).

Cîteva zile modelă o formă după asemănarea lor (lîngă rîu, din nămol şi din lut, şi chemă în ajutor vîntul, cerul, pămîntul, totul; pînă cînd forma începu să se mişte) şi o numi Adam.

Dan NINOIU

ÎNECĂTORUL

Primul pas pe care Agar îl făcuse afară fusese rezultatul unor îndelungi meditaţii. Şi nu numai. Fusese avertizat despre Pericol, despre Lucrul îngrozitor despre care Golk şi Ngdu, veteranii, se cam fereau să vorbească. Toate informaţiile se opreau la detalii privind Protecţia şi Costumul Special. Trei luni de muncă zdravănă valorau Costumul şi liniştea vacanţei în Exterior. Hormonii. Singurul punct nerezolvat al Programului de Viaţă. Acolo, în Afară, lumea visurilor lor de masculi nesatisfăcuţi din zona Protejată, se numea simplu: „La craci”. Găoazei îi spuneau, orice femeie se găteşte cu ceva, chiar şi cu reputaţia, Ciunga-Lunga. Rahat.

Prior-ii porniseră la sunetului Tamburului. Agar avea să încerce Păşirea alături de Evan. Grupul 6 Flaut. Încercarea fără scăpare. Dar să te fofilezi printre Pedagogi, să depăşeşti Incinta, apoi înecătorii (cuburi de Aer de pe crengile Copacilor, îngrămădiţi în habitatul grădinilor cîntătoare) se Chema joc tandru cu moartea. Înecătorii pe care mai ales Gospodarii şi oamenii de faianţă îi aspirau, cînd ceaţa se subţia din pricina Semnului, cu Maşinile de gaz. Vărsau asupră-le Otrava. Abur de gunoi.

Nu-i găsiseră nici măcar o Maşină neutrinică. Futu-i în cur. Trabucele numite Maşină de gaz valorau 6000. Şase ani de salariu în Genune. Dar nu cu plămînii lui. El nu putea recolta decît munci de Memorator. Viaţa-i o curvă bătrînă. Evan îi adusese, într-un sfîrşit, o Peliculă. Arma hipnotică. Dar era prea tîrziu să dea înapoi.

O noapte întreagă ţinu femeia. La început se vărsase tot în aşternuturi, ca un puiandru. Dar ea nu rîsese, ci făcuse toate lucrurile alea miraculoase asupra cărnii lui cu blîndeţe şi cu dor şi cu ceva care poate nu însemna decît artă şi perversitate, lui îi plăcuse să creadă că, într-o altă limbă, s-ar fi putut numi sentiment. Era ceva de dincolo de plăcerea dură, animalică, a copulării. Cam aşa s-ar explica de ce semnul violaceu al Peliculei nu trecuse de pragul minimal. Cu garda lăsată. Cumva centrii

fotonici se se autodezafectaseră, însă Agar nu mai avusese cînd să acţioneze modului de elejecţie fiindcă Lucrul de Neînţeles se năpustise din Marginea de jad a unei grădini cîntătoare, sorbindu-l fără scăpare. Pînă la fund.

Undeva, în amalgamul de încolăciri albăstrui, ceva ca o viespe tremurase. Hrană. În miezul verzui al grădinii, făcută ţăndări se zărea Pelicula, acum nefolositoare, şi ceva îi spuse că uraganul din el nu făcuse decît să-i remodeleze fruntariile, să-l întinerească. Dar, iată, hrana. Şi Agar, devenit un Lucru de Neînţeles, un Pericol al grădinilor cîntătoare, spintecă văzduhul ca să-l înghită pe Evan. Ieşind pentru a doua oară de la femeie, plin de căldura ei parfumată. Şi pe Agar nu-l străbătu nici o remuşcare.

Dan NINOIU

SACRIFICE

Sunetul grav, în terţă, trei note urmărindu-se arcuit sub ogivele translucide ale Cuşetei, îl avertiză pe R.C.-240. Decuplă scanner-ul, o cascadă de semne vişinii săgetară clipind monitoarele, după care Infuzorii de subducţie se rearticulară: sosise Momentul Analizei. Cu gesturile indubitabile ale Maşinii, R.C.-240 începu să aducă sferele criogenice la Nivelul de rezonanţă Stabilit. Crisalidele acestea gestau 20 de fiinţe umane pe tot intervalul Repatrierii. Atît mai rămăsese din trupa de şoc a Crucişătorului, aruncată pe Alteea (clasă P5, sistemul solar Wai) în braţele neoprite Vreodată ale Morţii-în-Curcubeu. Căci fuseseră spîrcuiţi de la Asolizare. Desfiguraţi. Demontaţi. O mînă de Soldaţi se mai înapoiase în haloul protector. Rămăşiţele. În urma lor, urmărindu-i şi înghiţindu-i, Valul de Neştiut îngrozitor, ridicat asupră-le din Fruntariile Zonei Virgine, fusese spart de gravitaţia Planetei, prăbuşindu-se Neputincios peste Oraşele ciclopice. Iar Crucişătorul, retrăgîndu-se între Stelele încremenite de Diamant îşi purtase încărcătura în străfundurile Miezului de Noapte dintre Tărîmuri. Fugiseră, supravieţuind. R.C.-240 era Braţul de Titan cu care Crucişătorul controla Corpurile din Crisalide. Oamenii Adormiţi pe care îi Repatria. R.C.-240 era un Robot-Fagure, un Humanoid non-euristic de clasă supremă; esenţa neurală a Maşinii Totale.

Cînd Nivelul de rezonanţă Stabilit acţionă, Crisalidele îşi pierdură Treptele de Opacitate şi R.C.-240 văzu trupurile contorsionate. Guri îngheţate; nări sfîşiate, ochi şi piepturi peste care Moartea-în-Curcubeu nu înceta să păşească, zbătîndu-se să vină afară. De aceea, esenţa neurală a Maşinii din Braţul de Titan ce îl întruchipa pe R.C.-240 făcu singurul Lucru Prevăzător cu putinţă: expandarea! în mii de milioane de miliarde de Fragmene De Crucişător, Stropind Hăul Galactic. Explozia!

Apoi Legile Blînde, Tacite şi implacabile ale Nemişcatului dintre Galaxii se aplecară peste miile de milioane de miliarde de Stropi de Metal, pogorîndu-le grabnic către Stelele încremenite de Diamant. Spre Planete. Către miile de miliarde de Locuri Viabile, picăturile acelea de Moarte, pitite în Metal. În Curcubeul

ce poate-l vedea-veţi Cîndva peste creştetul Cerului. Deasupra Oraşului de sub Ploaie.

Dan NINOIU

REPREZENTAŢIA, PRIMUL INCLOWNITO

Trupa lui maître S.Sainz, cu S. De la Serge Brussolo, autorul „Morţii cu melon”, trăsneala care anticipase căderea Bunilor, descinsese le marginea Oraşului. La început, fuseseră doar cîteva lăzi burduşite la care ţîncii de prin preajmă se zgîiau de ore întregi, aşteptînd să vadă Năzdrăvănia. Apoi fuseseră aduşi leii, girafele, elefanţii sălbatici şi Dihăniile necunoscute, care li se iviseră cîndva în vis multora dintre adulţii de acum şi în care nu mai credeau de multă vreme:

Puştii pîndeau Năzdrăvănia care Trebuia să însoţească circul şi aceasta fiindcă, în lumea ţîncilor iscoditori, cuvintele capătă semnificaţii nebănuite şi lor, oricum, Bunica le spusese c-ar trebui să existe, cumva, vreo Minunăţie la Circ. Pitită pe undeva şi aşteptîndu-i tocmai pe ei. Căci de cînd aşteptau ei Circul! Şi cînd văzuseră că oameni necunoscuţi li se adresează cu Prietenie şi le vorbesc despre Lucruri Nemaivăzute, e de la sine înţeles că îşi înduplecaseră părinţii preţ de o vizită la Circ. Seara. Pe beznă de tot. Apoi Totul începuse cu tobe şi glasuri melodioase, cu Lucruri încîntătoare, care-i bucuraseră pe copii. Clovni şugubeţi, cu nasuri obraznice de alviţă şi limbi de zahăr ars, scamatori cu păr pe obraz, ce minunăţie! smocuri de păr crescut alandala pînă în dreptul gurii, se miraseră copiii, ce oameni ciudaţi stăpîneau leii, girafele, elefanţii şi Dihăniile, vai, Dihăniile mătăhăloase, cu colţi albi şi înalţi pînă la Cupolă, şi cîte şi mai cîte alte Fapte de Mirare. La sfîrşit, mai ales părinţii care apucaseră să răsfoiască Afişele ştiau, maître Sainz avea să-i Uluiască pe toţi. De-a binelea.

Pentru început, spre bucuria ţîncilor, maestrul înălţă un curcubeu, drept acolo Sus, sub Cupolă. Părinţii îl contemplară plictisiţi, atîta zarvă pentru un scîrţ de curcubeu, apoi vrură să-şi facă bagajele, cîţiva ar fi vrut să iasă la o ţigară, ce naiba! puştii nu voiau cu nici un chip să se astîmpere, drept pentru care maître Serge surîsese blajin, ca un bătrîn cumva prea înţelept cumva prea răutăcios, iar culorile risipite în înalt se adunaseră deodată şi Năzdrăvănia le apăru goală-goluţă tuturor ţîncilor ce o aşteptau cu băluţa mustind în colţul gurii, fiindcă lumea de

Linii şi Cercuri care se rostogolea deasupra lor se umplu de înţelesuri neliniştitoare pentru părinţi. Copiii adorau basmele cu Balauri, ştiau pe de rost cum îi descria Bunica, erau negri, rotunzi la pîntec ca butoaiele cîrciumarului, vicleni pînă peste poate şi, mai ales, scuipau foc prin palmele fără de nici un deget, ce lucru urîcios, mămico, şoptiră, captivaţi, copiii, ale singurului braţ pornit de-a dreptul din burtă. Pentru adulţi, cu toţii încrîncenaţi şi uitînd să le mai zîmbească ţîncilor iscoditori şi chiar să-i mai şteargă la nas, locotenentul corsican ce visa o Franţă mondială îşi începuse Austerlitz-ul şi lena şi Waterloo-ul şi tot Iadul pentru care se născuse Atunci. Peste ochii lor. Umflîndu-se ca un balon monstruos, nimeni nu mai rîdea căci maître Serge dispăruse, poate şi Circul şi poate că în vîltoare sau altundeva, locotenentul îi ameninţa cu colţii de Minotaur şi cîţiva mai reuşiseră să urle cînd lumea de culori şi de frică de sub Cerul de Smoală se făcuse de funingine şi îi înghiţise pe toţi ca o gură neagră. De ce rîzi tu, Serge Brussolo?

Dan NINOIU

VIOLONISTUL

Apăruse dintr-o dată în oraş şi se aşezase pe ghizdul fîntînii şi începuse să cînte. Jigărit, neras, cu ochi albi contrastînd puternic cu faţa-i cenuşie, ca de coşar, cu nişte haine ce aduceau mai degrabă cu saci savant închegaţi, venise de nicăieri, nimeni din orăşel nu cunoştea nimic despre el, venise şi se apucase de cîntat. Vioara lui răsunase subit, întrerupînd monotonia oraşului forestier, montan, a vieţii locuitorilor acestuia. La început, miloase, gospodinele se grăbiră să-i ofere cîteva monezi, cîte un sandwich din cînd în cînd, urmărite cu ochii vii ai violonistului, care nu-şi permitea să se întrerupă din cîntecul său. Prelungi, triste ori vesele, cîntările sale aveau darul de a atrage atenţia asupra lui. „A mai apărut şi în alte oraşe din ţară, la fel ca şi aici, de nicăieri”, spuse Arif într-o seară cîtorva prieteni de pahar. „Toată viaţa noi am muncit la pădure să strîngem bani pentru familii, iar el, cu vioara lui blestemată, în cîteva zile strînge cît mine într-o lună?!” îşi exprimă Sathazs nemulţumirea. „Cam aşa e!” „În fond, ce nevoie avem de cîntecele lui?” se întrebară alţii.

În scurt timp problema ajunse în cabinetul primarului, care ridică din umeri: „Din oraş nu-l pot izgoni… Cel puţin pot să pun interdicţii celor miloşi. Amendă, eventual; ori mai bine ignoranţă”. „Amendă, amendă” glăsuiră protestatarii. Şi din ziua aceea nimănui nu-i mai conveni să-i arunce ceva violonistului în pălăria jerpelită din faţa lui, ea după aceea să fie nevoit la plata alteia, mai mari. Acesta privea cu aceiaşi ochi vioi oamenii ce treceau, de data asta, indiferenţi pe lîngă el. Şi pentru prima oară, după cîteva zile de restricţii, cîntecul său nu mai încetă odată cu căderea serii, ci se prelungi mult în noapte, ca un cîntec de lebădă, sfîşietor şi dureros.

A doua zi, de dimineaţă, violonistul fu găsit ţeapăn pe ghizdul fîntînii, cu vioara sub cap, ca şi cum ar fi vrut să o ia cu el dincolo, în moarte. Avu parte însă de o înmormîntare frumoasă, iar orăşenii, după asta, încercară să-l uite… Dar cîntecul violonistului începuse să le lipsească deja.

Ca, de altfel, şi oxigenul produs de vioară.

Dan NINOIU

LEGENDA CÎNTĂREŢULUI

Cîntăreţul trebuia să fie un singuratic, pentru că aşa stătea scris acolo. Legea a fost făcută după ce el pornise prin lume. El a dat sfaturi înţelepte oamenilor ce-l ascultau iţindu-se după nişte ruine fumegînde, sau celor care-l primeau cu deznădejde, în timp ce mîinile lor erau căzute moi de-a lungul corpului. Cîntăreţul atunci îşi lua alăuta de pe umăr şi programa frînturi de sunete care erau făcute să încurajeze. Iar sunetele izvorîte din alăută spărgeau zidul fonic al liniştii impuse şi răspîndeau în toate colţurile mesajul lor avîntat. Privirile vii se înălţau atunci, zeghile de pe umerii mutilaţi cădeau, trupurile se ridicau la fel ca şi altădată; nici ele nu mai ţin minte de cînd nu se mai ridicaseră astfel, în timp ce un suflu de viaţă care parcă pornea din abis izbucnea cu putere la suprafaţă, iar Cîntecul se relua, pe o notă mai înaltă, într-un tempo mai vesel, lepădîndu-şi masca morbidă ce singur şi-o alesese la început. Pentru că el, Cîntecul, era conceput aşa încît să ducă spiritul uman de la zero, de la un zero absolut, undeva, sus de tot, acolo unde mai fusese odată! Cîntăreţul sta în mijlocul oamenilor strînşi atunci în jurul său, cu părul în bătaia vîntului, care-i dezgolea astfel fruntea înaltă de marmură, brăzdată de riduri pe care, uşor, anii le adînceau. Generaţiile noi de oameni aveau încredere în Cîntăreţ, iar el se străduia să le fie pe plac tuturora. Şi nimeni nu avusese motiv să fie nemulţumit de binefacerile Cîntecului. El aducea încrederea pierdută în singurătatea dezolantă ce stăpînea acum întinderi aride, el dădea noi puteri, nebănuite, tuturor celor cu braţe slabe şi nevolnice.

* * *

Au trecut anii, ca o părere însă urmele lăsate de ei au fost adînci. Cîntăreţul a devenit o realitate, şi cîntecul lui era îmbrăţişat de Noua Lume din obişnuinţă. Generaţiile anterioare, odată cu o mulţime de învăţăminte, au avut grijă să le lase încrederea în Cîntăreţ. În Cîntăreţul care, aşa cum spune legenda, pentru că numele lui a devenit o legendă, s-a retras în

peştera din Munţii Arizi. De acolo, el urmăreşte tot ceea ce se întîmplă, îi priveşte pe toţi, deopotrivă egali şi supuşi lui, în faţa căruia vor trebui să cadă în genunchi spre a-i cere iertare atunci cînd El le va trimite vorbă să vină. Şi ei vor veni pentru că aşa este tradiţia: trupurile lor înţepenite aparţin pămîntului fierbinte, în timp ce spiritul lor nu este decît o copie a spiritului Cîntăreţului, iar întreaga lor viaţă nu mai este decît un cîntec, un cîntec îndelung cu nuanţe mai ridicate sau mai scăzute. Un glas imens care se ridică, într-o superbă muţenie provizorie, din adîncuri, şi care va bubui, odată şi odată, deasupra tuturor. „Aşa cum a mai bubuit odată, demult, demult” îşi încheie Cîntăreţul Parabola Spiralei…

Viorel PÎRLIGRAS

CARNAVAL ÎN BABILON

Sînt acum la discreţia Insectei şi ea ştie asta. Joacă însă tradiţionalul ritual de capturare a victimei, ritual fără de care n-am fi putut vorbi de fiinţe inteligente. O privesc. Îşi face de lucru pe lîngă micul foc din faţa noastră. Probabil că ideea de foc se asociază în mintea mea cu ancestrala noţiune de frig, deoarece corpul îmi zvîcneşte de cîteva ori într-un frison scurt. Insecta sesizează faptul şi profită de împrejurare ca să mă strîngă în braţe.

— Ţi-e frig, iubitule?

Evit contactul ridicîndu-mă brusc, prefacîndu-mă că mai arunc un vreasc pe foc. Insecta mă priveşte lung. Gîndeşte probabil că, odată cu venirea nopţii, mă va termina. Zîmbesc. Se pare că asta o intrigă. Purtările mele o derutează, nu ştie Sigur dacă sînt sau nu conştient de situaţia reală. În mod normal ar trebui să fac pe naivul, dar jocul devine mai interesant cu cărţile pe faţă. Nu risc nimic, nimic mai mult decît starea de fapt în care mă aflu. Şi apoi Insecta ştie că n-am unde fugi. De jur-împrejur se întinde pustiul monoton, fără nici o ascunzătoare, iar alergînd n-aş avea nici o şansă – m-ar prinde în cîteva secunde cu cele două perechi de picioare ale ei. O privesc cu coada ochiului. Îşi piaptănă părul lung şi blond, gînditoare.

— Spune-mi, Insecta… încep. Tresare şi mă săgetează cu privirea. Acum nu mai mişcă, dar îi ghicesc nervul interior fremătînd ca o pînză în vînt.

— …E timpul să vorbim deschis, nu crezi?

O clipă am impresia că văd în spatele ochilor ei albaştri intrînd în funcţiune sisteme de alarmă generală. Mecanismul se pusese în mişcare. Caută, desigur, ipotetica armă ce-mi susţine calmul cu care rostisem cuvintele. Se piaptănă mai departe, voind să pară indiferentă.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, iubitule…

— E inutil să te mai ascunzi, Insecta. E ca şi cum ai vrea să fugi de tine însăţi. Ploaia de acid formic nu era o simplă ploaie, nu?

O clipă stă în cumpănă. Vrea întîi să se convingă dacă nu cumva, recunoscînd, situaţia s-ar schimba. Zîmbeşte apoi sigură de ea.

— Află, Insecta, că am ştiut totul din prima clipă. Şi nu numai eu. Şi ceilalţi. Am ştiut din momentul coborîrii pe planetă. Te miră? Ploaia de acid formic avea numai rol de împrăştiere. Fiecare dintre voi a devenit „ghidul” unuia dintre noi. Ştiu că sînteţi carnivore…

Mă priveşte întrebătoare. Mi-e lehamite să-i explic că, printre numeroasele schelete găsite în drum se aflau şi resturile Piticului. Îi recunoscusem imediat fagreea cu feţele pictate din care cînta atît de frumos altădată. „Încetează, Piticule. În viaţă nu-i totul să cînţi. Există probleme vitale care…” „Care-ţi ocupă mai întîi stomacul, nu?” răspunsese el rîzînd. „Şi asta, Piticule.” „Prostii, mi-o tăiase, nu-ţi dai seama nici tu, nici ceilalţi că adevărata raţiune de a exista este de a cunoaşte şi a iubi. Atît.” „De a cunoaşte, Piticule, şi de a profita.” „Este inuman”. „E legea existenţei, Piticule. N-o să înţelegi niciodată, sîntem atît de diferiţi…” Încrederea, Piticule, asta te-a pierdut. Ai uitat că nu eşti doar un obiect pasiv în universul acesta sălbatic ce goneşte neîntrerupt după hrană… O să-mi fie dor de cîntecele tale…

— Te gîndeşti la schelete? miaună încet, prudent, Insecta. Ploaia, ploaia de acid formic i-a omorît.

— Nu ţine, Insecta. Ploaia poate omorî, descompune, dar nu poate dezmembra. Le-am văzut. Le mărunţiţi înainte de a le mînca.

Insecta îşi deschide senzual buzele, îşi acoperă ochii albaştri cu genele-i lungi şi spune cu cea mai caldă voce de care se simte în stare:

— Eşti prea suspicios. S-a înserat. Vino să te culci. Oboseala îţi naşte gînduri întunecate.

Întinde spre mine braţele fremătătoare, iar antenele-i desenează jocuri erotice, pline de promisiuni. Zîmbesc şi mă îndrept spre ea. Jocul erotic nu ascunde decît un ospăţ crud, dar e bucuria din urmă acordată mie, victimei. Eu, victima! Rîd încetişor, mă arunc cu patimă în braţele ei şi, înlănţuind-o la rîndu-mi cu cele opt ale mele, o învelesc într-o pînză fină pe care o secret instantaneu. Nu dau atenţie bîzîitului ei disperat. Îmi înfig colţii în trupul ei şi sorb cu nesaţ sîngele cald.

Viorel PÎRLIGRAS

BANCHETUL SĂRMANILOR

Acesta e Banchetul. Din primele clipe nu observaţi mare lucru; privirile vă rămîn agăţate de masa enormă şi bogată. Vă impresionează mai ales multitudinea felurilor de mîncare, culorile, formele şi mărimile lor deosebite. Mesenii îi zăriţi ca prin ceaţă, ca pe o mişcare ce dă sens existenţei Banchetului, vedeţi mîinile ce se înfig hulpave în cărnuri, fructe, prăjituri, cupele strălucitoare dansînd cuprinse de degete nervoase şi construcţii comestibile fărîmiţîndu-se. Priviţi însă feţele celor ce petrec! Ce remarcaţi? Sînteţi surprinşi?

Freez Bat are un moment de ezitare înainte de a pătrunde în sectorul animalelor. Priveşte mai întîi ecranul situat deasupra uşii. Tigrii sînt vioi, Pasian se joacă cu ei. E cel mai tînăr dintre servanţii navei şi îi iubeşte mult. Fără îndoială, sînt motivele pentru care a fost desemnat să se ocupe de aceştia. Freez Bat se apropie de uşă, membrana ce o acoperă devine transparentă, reproducînd scena de pe ecranul superior, apoi dispare în contact cu trupul lui pentru a se reînfiinţa după ce acesta pătrunde în sector. Tigrii îl observă primii şi îşi domolesc joaca.

— Noroc, Bat, spune Pesian.

— Noroc, vine, stereotip, răspunsul.

— Ai terminat cartul?

— Mda…

Se apropie de grup. E crispat, nu se simte în largul său. Vigaar, cei mai mare tigru, îl priveşte fix de lîngă Pasian.

— Noroc, Bat.

— Noroc, Vigaar.

Mimează saluturi către ceilalţi tigrii. Îl privesc toţi inexpresivi şi imobili. Doar cozile li se mişcă, fără vreo logică aparentă.

— Căpitanul a lăsat vorbă tigrilor să treci pe la el cînd ieşi din cart, spune Parsian mîngîind blana mătăsoasă a lui Vigaar.

— Da, Bat. Vrea să-ţi vorbească. A spus să treci pe la el imediat ce ieşi din cart.

— Bine, Vigaar, mulţumesc.

Simte o uşurare că trebuie să părăsească sectorul.

— Bat.
Se întoarce şi-l priveşte întrebător pe tigru.
— S-a întîmplat ceva, Bat? Am impresia că ne ascundeţi ceva.
— Nu, mormăie el, trebuie să fie vorba de Banchet. Pentru voi el trebuie să rămînă încă o surpriză.
Străbate repede două sectoare şi ajunge la căpitan, un colos bine legat, cu faţa plină de cicatrici. Freez Bat îl bănuie de mult timp un fost gladiator în Noile Arene. Căpitanul priveşte concentrat ecranul de deasupra uşii sectorului medical. Aude paşii lui Bat dar nu se-ntoarce.
— E al cincilea în 48 de ore.
Freez Bat priveşte şi el ecranul. Pe masa de studiu zace un om în costum alb. Capul îi e aproape uniform, reliefurile feţei au dispărut, ochi, nas, gură s-au lipit şi pielea s-a netezit peste ele.
— Doctoral? întreabă Bat îngreţoşat.
— Da, răspunde căpitanul privind munca inutilă pe care o depun tentaculele vii ale analizatoarelor de tratament. Ştie că doctorul nu mai poate fi salvat.
— Bat, uite ce-i: trebuie să le vorbeşti animalelor.
— „Tigrilor”, corectează el.
— Tigrilor, dacă vrei, nu mai contează acum litera regulamentului.
— De ce eu, căpitane?
— Fiindcă noi am mai rămas, Bat. Şi fiindcă cineva trebuie s-o facă. Chiar **acum**, Bat.
Mai priveşte cîteva clipe spasmele omului fără chip din sectorul medical, apoi dispare prin membrana uşii spre sectorul de veghe. Freez Bat ciuguleşte un pumn de tablete nutritive, inhalează un cartuş calmant şi îşi tîrăşte anevoie paşii spre animale. Nu-i face deloc plăcere să dea ochii cu ele, mai ales cînd trebuie să convingă de contrariu. Le găseşte singure – Pasian e plecat – se aşează lîngă Vigaar, îi simte privirea arzătoare, simte privirile tuturor tigrilor şi răbufneşte:
— Uite, Vigaar, vreau să vă spun cîteva cuvinte. Căpitanul e îngrijorat pentru voi. Ştiţi că misiunea noastră vă are în vedere pe voi, voi sînteţi cei care trebuie să ajungeţi pe Procyon 4. Şi nu oricum. **Vii şi nevătămaţi.** Înţelegi, Vigaar? Terra noastră e pe moarte şi nimic nu o mai poate salva. Prostia şi orgoliul au distrus-o definitiv. Voi sînteţi singurii care puteţi supravieţui pe

Procyon 4 şi omenirea are încredere în voi să duceţi mai departe geniul şi căldura umană.

Fălcile tigrului se dezvelesc într-un rînjet sau poate într-un mîrîit înnăbuşit, Freez Bat nu poate şti.

— Ce e cu oamenii, Bat? Nu ne spuneţi nimic. Nu inspirăm încredere?

— Greşeşti, Vigaar. Uiţi că drumul către sala de supraveghere trece prin sectorul vostru. Carturile se schimbă sub ochii voştri, aveţi acces în toată nava, nu vi s-a ascuns nimic din programul rutei. Acum, că sîntem aproape de capătul drumului…

— Oamenii, Bat, oamenii… Spune-ne ce se întîmplă cu ei.

— Nimic serios. Freez Bat îşi înghite saliva. O maladie trecătoare. Probabil din cauza comprimatelor.

Îşi muşcă limba. Îşi dă seama că a spus o tîmpenie acum, la urmă. Speră că tigrii nu vor sesiza aluzia la carnea lor zilnică. Vigaar toarce liniştit, continuînd să-l privească fix.

— Asta nu înseamnă, încearcă Bat să continue discuţia, că mîine nu se va ţine Banchetul de sfîrşit. Vom serba reuşita misiunii cu toţii.

Tigrii se privesc între ei. Calmantul îl ajută pe Bat să treacă de momentul penibil.

— Spune, Bat, dar sincer, se pare că nu prea ne agreezi.

Aşteaptă toţi un răspuns. Cozile au încetat să li se mişte.

— Ştii ce se întîmplă, Vigaar? Nu mai sînt nici tînăr şi nu am fost niciodată foarte apropiat de… animale.

Îşi dă curaj şi continuă:

— Da, de animale. Bine, nu e cazul vostru, voi deja nu mai sînteţi animale, dar… N-am de ales. Îmi achit datoria de servant şi atît. Asta-i.

Prin ochii tigrilor trece o lucire de simpatie.

— Tu ce ai pe conştiinţă, Bat? N-ai fost îmbarcat de bunăvoie, nu-i aşa?

Freez Bat tresare.

— Ce ştiţi despre mine? ridică el glasul.

Tigrii îl simt speriat. Mustăţile li se zbîrlesc, cozile încep din nou să danseze ritmuri misterioase.

— Nimic, Bat. Se pare că sînteţi mai mulţi cu cazier pe nava asta. Ştii că Pasian şi-a omorît părinţii?

Freez Bat respiră greu şi se ridică în picioare. Iese agitat din

sector şi-l caută pe căpitan. Rătăceşte mult timp prin navă pînă dă de el.

— Ce înseamnă bîlciul ăsta? îl întreabă apucîndu-l de guler. Ştiai că Pasian şi-a omorît părinţii? Ce e asta, o navă disciplinară? Tu! Tu vii din Noile Arene, nu? Aşa-i? AŞA-I?

— Da. Calmează-te.

Privirea rece a căpitanului îl domoleşte. Privirea mercenarilor cu sute de victime la activ, a celor ce sfîrşesc în Noile Arene sub privirile satisfăcute ale publicului.

— Şi boala asta tîmpită face parte din scenariu? Unde-i doctorul? întreabă Freez Bat, după ce formează codul sectorului medical şi priveşte pe ecran camera goală.

— A dispărut. Ca şi ceilalţi. Se pare c-am rămas doar noi trei şi „tigrii”.

Căpitanul zîmbeşte amar. Bat formează codul cabinei lui Pasian şi se trage înapoi îngrozit. Ecranul dezvăluie faţa tînărului cu buzele, nasul şi ochii lipiţi. Un chip ce tinde să se şteargă.

— E adevărat că ţi-ai ucis părinţii? Pasian, e adevărat că ţi-ai ucis părinţii? urlă Freez Bat, dar omul fără chip nu-i mai poate răspunde, face nişte gesturi neclare şi leneşe.

Îl lasă pe căpitan şi năvăleşte în sectorul informaţional. Sparge două module, provoacă un scurt, curenţii de inducţie eliberează uşa casetelor şi Freez Bat scoate din Comp-ul central banda cu datele echipajului. O introduce nervos în monitor şi citeşte pe ecranul mov: „… Akoor Lav – secund, condamnare la moarte pentru politică extracolonială, comutat pedeapsa în misiunea Procyon 4… A. Pasian – servant 3, condamnare pe viaţă pentru dublă omucidere a tutorilor legali, comutat pedeapsa în misiunea Procyon 4… Freez Bat – servant 2, condamnare la viaţă pentru…”. Opreşte monitorul şi îşi freacă tîmplele încet. Se linişteşte şi continuă apoi trecerea în revistă, pe larg, a întregului echipaj. Studiază atent datele fiecăruia.

Părăseşte tîrziu sectorul. Aşa cum se aştepta, Pasian dispăruse. Îl supraveghează în schimb pe căpitan, e decis să aştepte toată noaptea dacă e nevoie, dar nu, iată-l pe căpitan că i se lipesc buzele, ochii şi nasul, ecranul n-o arată prea clar, dar Freez Bat urmăreşte cu dezgust ştergerea chipului de pe faţa căpitanului, pielea se netezeşte şi orice urmă de personalitate, chiar şi cicatricele dispar, căpitanul e acum un ora fără chip şi nume, dar mai e oare un om? Mai e oare un om

acela care ştie ce-l aşteaptă, care stă cu mîinile în sîn aşteptîndu-şi soarta impusă de alţii, acela care îşi pierde personalitatea cu mult înaintea ştergerii chipului, ştergere care definitivează lucrarea – „Finit coronat opus”? Freez Bat se gîndeşte la toate astea şi nu mai are nevoie să-l urmărească pe căpitan cînd acesta se scoală şi pleacă, ştie unde se duce, ştie unde s-au dus toţi, înţelege şi se cutremură.

Dimineaţa zilei Banchetului îl prind pe Freez Bat gîndindu-se la trecut, la viitor, la oameni şi tigri, la destinul vieţii, la semnificaţia morţii şi iată-l că se îndreaptă spre sectorul animalelor, decis că Banchetul va avea totuşi loc astăzi şi cînd ajunge în dreptul uşii ce-l separă de continuatorii umanităţi are deja ochii, nasul şi buzele lipite. Şi tigrii îl aşteaptă.

…Aţi observat că nici un cuvînt nu se înalţă din rîndul mesenilor, nici un rîset, nici un chiot, nici o glumă, nimic? Nici un sunet. Aţi observat că ochii nu le sclipesc reflectînd lucirile băuturilor? Aţi observat că nările nu li se înfioară sub asaltul aromelor? Da, mesenii aceia nu au chip. Feţele le sînt plate, ca netezite de un burete uriaş, mai uriaş decît omenirea. Mimează în schimb un ospăţ lacom, îndestulător, şi-l mimează bine, observaţi? Şi poate că aţi remarcat, în spatele lor, şi fiarele acelea care îşi aşteaptă răbdătoare şi sigure rîndul! Le vedeţi? Sau au început să vi se lipească ochii, buzele…

Viorel PÎRLIGRAS

TIMP FĂRĂ UMBRĂ

„Îmi amintesc colţul acela de casă, colţ baroc, acoperit cu podoabe arhaice, bijuterii arhitecturale aparţinînd secolelor trecute. Un cap de leu, împietrit într-o friză, nu mai păstra decît botul deschis şi un ochi, restul pietrei fiind măcinat de timp şi apă, lăsînd vederii un conglomerat inform, cenuşiu, de praf şi umezeală. Alături de friză, tencuiala, stratificată în erodarea ei, dezgolea crîmpeie de cărămidă şi ciment. Uneori, aceste amănunte nu se desluşeau cu claritate din cauza unei ceţi nejustificate care cotropea adesea locul…”

Ceaţa izvora molcom din pămînt, dintre frunzele moarte aşezate într-un pavaj cenuşiu, îmbrăţişa trunchiurile înnegrite ale copacilor şi se mistuia în aerul umed ca o aspiraţie neîmplinită spre cer. Degetele lui urmară acelaşi drum în sus, cu teamă, şi îşi recăpătă încrederea simţindu-le materialitatea aspră pe faţa osoasă şi suptă, pe fruntea înaltă şi rece, acoperită cu broboane lichide. Căuta scăparea nu din întrebările fără răspuns ce-i răscoleau fiinţa, ci din anxietatea omniprezentă în el, în ceaţa murdară, în pădurea rece, fără viaţă, în locurile străine, neprimitoare. Se săltă în genunchi, apoi se ridică încet, îşi trecu limba peste buze, umezindu-le, şi privi în jur. Cîte minute, ore, zile stătuse acolo, asaltat de îndoieli şi frică? N-ar fi putut spune. Lumina murdară şi difuză era aceeaşi, nici o umbră nu trăda trecerea timpului. Îşi perie hainele cu dosul palmei, îşi îndepărtă părul ce-i cădea neglijent pe frunte şi, pentru că un fior neplăcut, rece, îi săgeta ceafa, ca şi cînd cineva l-ar fi privit atent, ridică gulerul, îndesîndu-se mai bine în stofa moale. Încercă timid cîţiva paşi, apoi imprimă un ritm de mers picioarelor, sfîşiind violent liniştea înconjurătoare cu foşnetul tăios al frunzelor călcate. Părea că merge pe loc, în mijlocul unor trunchiuri uscate, fantomatice, care, din cînd în cînd, defilau prin preajma sa atunci cînd ajungeau la o anumită apropiere. Se feri să le atingă, nu pentru că i-ar fi fost frică sau pentru că ar fi încercat vreo primejdie în gestul nevinovat, ci pentru că simţea o răceală bizară emanînd din trunchiurile

găunoase.

Cînd pădurea se rări vizibil în faţa lui, se simţi mai îmbărbătat şi îşi mări cadenţa. Încă vreo cîţiva copaci, apoi urma o pajişte netedă cu un cer plumburiu. Se opri. Un fel de mişcare, un fel de foşnet mai răsună o secundă. Se întoarse speriat. Nu era nimeni. Un ecou inerţial reflectat de liniştea din jur. Îşi concentră atenţia spre pajişte, în care observă cum se strecoară spre dreapta un drum de ţară sinuos. Se îndreptă într-acolo, strivind cu tălpile iarba gălbuie, anemică, ce asfalta întinderea. Şi acum încotro? se gîndi. Fără îndoială, cît mai departe de pădure, spre colinele albicioase din zare în care se pierde drumul. Şi o porni întins înainte, cu impresia încă vie a ostilităţii din pădure undeva în urmă, printre crengile uscate.

„Cîteva crengi uscate împodobeau întotdeauna colţul. Nu le-am văzut niciodată înflorite sau suportînd cît de cît povara unor frunze. Ieşeau dintr-o crăpătură a pavajului şi se răstigneau pe lîngă zid pînă aproape de pervazul ferestrei. Pervazul era şi el, ca întregul loc, supus vechimii şi prin urmare ciuntit, mai ales la colţuri. Ochiurile geamului de deasupra rămîneau întotdeauna negre. Nu-mi aduc aminte să fi văzut vreo mişcare sau silueta vreunui obiect ori a unei fiinţe în interior. Niciodată. Giurgiuvelele ferestrei se sudaseră cu geamul, un praf alburiu încerca anemic să acopere, între două ploi, tenebrele interiorului. Urmau apoi nişte crăpături mari care brăzdau spaţiul dintre frontispiciul şi streaşina peretelui. Acoperişul era întotdeauna eclipsat. Un arbore bătrîn avea grijă să-l acopere cu crengile lui dese. Şi el era un obiect mort, excrescenţele lui nu erau niciodată ornate. Stătea în faţa ferestrei ca un fel de monument fără noimă al nefiinţei. Uneori încercam zadarnic să-mi închipui o mişcare a acestui decor…”

O mişcare totală îl năuci pentru moment. Se zbătu cu disperare, înfruntînd rezistenţa mediului. Şi răzbi. Setea de viaţă se demască instinctual împingîndu-l pînă la suprafaţă prin tot lichidul cenuşiu, neclar. Iar lumina veni dintr-o dată, ca o întîlnire inevitabilă, tulburînd murdarul abisal şi făcînd loc norilor de vată de deasupra. Respiră cu nesaţ, nepăsător la apa care i se prelingea din păr pe faţă, îi intra în gură, înecîndu-l, făcîndu-l să tuşească, ce conta? era aer, aer bun şi proaspăt, cum nu mai

gustase niciodată... Se domoli. Suflul reveni la ritmul normal. Cu privirea pătrunzătoare scrută împrejurimile. Se afla într-o mare, un ocean sau poate într-un simplu lac. Gustul apei nu-i spunea nimic. Zări nu departe o fîşie de pămînt şi amînă lămuririle pînă avea să ajungă la mal. Înotă rar, cu un calm pe care şi-l descoperi bucuros. Peste puţin stropea în dreapta şi-n stînga, parcurgînd cu sîrg ultimii metri, iar peste o oră, în scobitura unei stînci providenţiale, medita încruntat, ghemuit alături de hainele întinse la uscat. Ciudat caz de amnezie, nu-şi amintea nici ce căuta în apă, nici unde se afla, nici măcar cine era. Locurile nu-i spuneau nimic, plaja bolovănoasă se întindea pînă hăt, la orizont, mărginită de-o parte de apa neprietenoasă, de cealaltă parte de nişte coline albicioase în zare, iar cerul plumburiu răspîndea o lumină difuză, venită de nicăieri. Un loc fără noimă, îl caracteriză în gînd. Nici măcar aerul nu era aşa cum i se păruse la început, bun, gustos. Era chiar o porcărie de aer, nasul lui nu minţea, o chestie umedă, stătută, pe care briza o aducea probabil din larg. Hainele i se mai zvîntaseră, le îmbrăcă grăbit, hotărît să plece cu orice preţ de aici, nu conta unde, numai să plece, avea nevoie de căldură, nu, nu de căldură ordinară, şi aerul era călduţ, de o căldură mai specială, mai deosebită. Ce căuta, de fapt, nu ştia. O porni la întîmplare, cu paşi vioi, sărind din piatră în piatră, către adîncul ţărmului. Părul i se uscase şi vîntul se învîrtejea prin el, zvîrlindu-l de colo colo, în ochi, pe spate, răvăşindu-l cu indolenţă. Urcă o movilă largă, apoi coborî, marea dispăru în spatele lui ascunsă de valul de pămînt, o altă colină îi solicită muşchii, marea reapăru de pe înaltul ei, pentru a dispare din nou cînd se năpusti alergînd în vale. Vîntul îi vîjîia pe la urechi, firele de iarbă lungi, albicioase vîjîiau şi ele, culcate de valurile invizibile ale aerului. Ce caut? ţipă în gînd, ca să-şi acopere vuietul ce-i umplea fiinţa. Urcă o nouă colină şi descoperi uimit cum aspira cu îndîrjire către vîrful ei, deşi nu vîrful ei îl tenta, ci ceva dincolo de el, mai sus, mai sus, se năpustea orbeşte spre înălţimi, apoi cobora ca într-o cădere, învins, cealaltă parte a versantului pentru ca, aţîţat, s-o ia de la capăt. Pînă la epuizare. Pînă la prăbuşirea finală în pămîntul reavăn, cu inima zbătîndu-i-se sinucigaşă în cuşca toracică, faţa crispată, nările şi gura deschise larg, gîfîind, unghiile scormonindu-i în gol solul şi de acolo, din locul acela care-i oprise cursa himerică, zări pe creştetul dealului casa.

Casa o află îndată ce colina albicioasă de piatră rămase hotar între el şi pădure. Primul impuls fu să privească nedumerit în jur. Nu se mai afla nimeni prin prejmă, deşi impresia iniţială, neliniştea animalică în faţa prezenţei nevăzute nu-l slăbise o clipă. Începuse să bată şi vîntul, iar faptul acesta sporea anxietatea, mişcarea generală ce cuprinsese împrejurimile părea produsul amplificat al supraveghetorului ascuns. Îşi strînse gulerul în jurul gîtului şi se îndreptă spre aşezare. Sorbea lacom cu privirea imaginea casei. Nu semăna cu nimic cunoscut, remarcă. Dar cu ce-ar fi putut-o compara? Nu-şi aducea aminte nici un fel de casă şi se nelinişti şi mai mult. De unde ştia că este vorba de o casă dacă nu mai văzuse niciodată vreuna? Recapitulă, nedezlipindu-şi privirea de pe clădire. Va să zică are un acoperiş mic, îngust, cafeniu. De sub el pornesc brusc zidurile, de un alb murdar, sparte din loc în loc de ferestre vineţii. O casă simplă, ţărănească. Ţărănească? Dumnezeule, putea să facă chiar şi categorisiri! Avea o magazie, o şură în spate şi cîteva căpiţe cu fîn murdar. Curte nu exista. Casa străjuia dealul ca un fel de fortăreaţă în miniatură. Lumina difuză o îmbrăţişa uniform, el tocmai asta nu căuta, ci o umbră violentă care să distrugă pastelurile siropoase, dar nu chiar o umbră, ci ceea ce provoca umbrirea, lumina? se întrebă, da, poate că da, dar ceva mai mult decît o lumină. Îşi ridică privirea în cerul mohorît, forţîndu-se să vadă dincolo de el, apoi se lăsă păgubaş şi, mai mult împins de vînt, se îndreptă spre intrare. Bătu cu sfială în uşa compactă, de lemn. Aşteptă. O umbră albicioasă decoloră cîteva clipe geamul alăturat, interminabile clipe, se simţi stingher şi deodată uşa se crăpă, iar apariţia din fanta întunecoasă îl năuci pe de-a-ntregul. Tot eşafodajul pe care-şi construise dialogul ce avea să urmeze se nărui şi privi prostit tînăra îmbrăcată neglijent, ieşită fară-ndoială direct din bucătărie – picături de apă se prelingeau pe braţele ei de un alb stins –, ochii negri adînciţi în orbite, faţa scheletică, albă şi ea, părul strîns la spate, ignorînd cîteva şuviţe rebele pe frunte, chiar şi şorţul ţesut cu pete umede şi picioarele firave, desculţe.

— Bună ziua, spuse ea şi îl măsură cu privirea neliniştită, de sus pînă jos. Poftiţi. Înăuntru.

Intră maşinal şi cercetă cu interes camera mică dar curată.

— Luaţi loc.

Mulţumi dînd din cap, însă preferă să rămînă în picioare, să

observe dispoziţia, inedită pentru el, a mobilei, căutînd acel ceva pe care avusese o clipă senzaţia că-l va găsi aici, şi într-adevăr, se opri în faţa unui mic tablou ce reprezenta o incandescenţă gălbuie. O privi întrebător pe gazdă.

— Este soarele. E o pictură veche, făcută de unul din bunicii bunicilor mei, spuse aceasta. Veniţi de departe, adăugă după o mică pauză.

Dădu din cap că da.

— Să mîncaţi ceva.

Tînăra dispăru în bucătărie. El rămase cu ochii priponiţi în tabloul acela şi în minte i se învîrtiră sumedenie de gînduri şi asociaţii de idei. Peste puţin, o farfurie aburindă îi trona în faţă. Încercă cu teamă şi plăcută surprindere mîncarea. Nu-şi aducea aminte cînd mîncase ultima dată.

Gazda, aşezată la masă, lîngă el, privea cu ochi mari, negri, cît de neîndemînatic mînuia tacîmurile.

— Veniţi de departe, spuse din nou.

Confirmă printr-un gest scurt. Apoi fata îi trase în faţă o altă farfurie şi, în treacăt, mîinile lor se atinseră. Ea tresări. El îi privi cu atenţie mîna subţire, chipul slăbit şi alb, de un alb nefiresc, şi o întrebă:

— Cum te cheamă?

— Bianca, răspunse ea coborîndu-şi privirea.

Urmară clipe sparte de zgomotele tacîmurilor izbind ritmic vasul cu mîncare.

— Mergeţi departe? întrebă ea.

Dădu din umeri, trezind o nedumerire puternică pe figura fetei.

— Căutaţi ceva anume?

— Caut soarele, răspunse.

— Aici este. Făcu un semn în dreapta planetariului. Imediat în stînga Ursei Major.

Tot consiliul urmări mîna comandantului.

— Sistemul are în componenţă zece planete. Sondele noastre n-au găsit nimic deosebit pe nouă dintre ele. Cea de-a zecea însă ne-a pus în faţa unei probleme dificile. Albedoul reprezintă 70% din căldura şi lumina primite de la soare. Ne-am spus: pe o astfel de planetă gazele trebuie să se găsească în proporţie foarte mare pentru a avea o asemenea putere de reflectare. Şi

aşa a fost. Stratul reflectorizant este de fapt o perdea de nori denşi, atît de denşi încît putem spune că razele soarelui n-ating practic niciodată direct suprafaţa solului.

— Este vorba de planeta locuită, nu? întrebă Preşedintele Bătrîn.

— Da, continuă comandantul. Ne-am dat seama de acest lucru în momentul în care sateliţii-spioni au prins frînturi de transmisii radio.

— Deci, dacă înţeleg bine, nu este o lume solară, sau mă înşel? se interesă Preşedintele Adult.

— Nu, nu vă înşelaţi, şi tocmai acest fapt ne-a pus pe gînduri.

Gînditor, urcă precaut spre creasta dealului, spre casa simplă, dar atît de ciudată pentru el. Ce să semnifice asta? se întrebă. Salvare sau pericol? Găsi de cuviinţă că e mai bine să se arate chibzuit şi se strecură tiptil, iute, folosindu-se de unduirea firelor de iarbă în vînt pentru arşi disimula mişcarea. Fiinţa îi fremăta animalic, casa devenise pentru el un posibil inamic, o piedică în drumul său spre acel ceva necunoscut care-l atrăgea ca un magnet. Efectuă o ocolire strategică de departe pentru a ajunge în spatele casei, la anexele din lemn şi la căpiţele de fîn, se tîrî apoi ca un şarpe pînă la cea mai apropiată de el şi de acolo observă ce se întîmplă. Casa emana un aer de linişte în faţa vîntului ce sufla în continuare aţîţat. Poarta de lemn a magaziei se deschise chiar atunci, iar cuplul din interior veni spre căpiţa în spatele căreia se ascundea el. Se lipi cu tot corpul de paiele uscate şi albicioase, aşa încît cei doi nu-l observară atunci cînd trecură pe lîngă el. La cîţiva paşi se opriră.

— Bunicul spunea că de acolo se ivea altădată, spuse ea şi desemnă cu mîna albă, anemică, orizontul ce ascundea marea.

Bărbatul de lîngă ea îi mulţumi pe tăcute şi mîngîie obrazul fragil de adolescentă, după care se depărtă cu paşi grăbiţi spre locul indicat. Tînăra mai privi o vreme în urma lui şi se întoarse în casă. Ascuns bine după căpiţă, nu se făcu remarcat nici de data asta. Cînd totul reveni la imaginea iniţială, cînd silueta bărbatului se topi în vale, mîncată de iarba clocotitoare în vînt, iar casa se închise în muţenia ei, din partea opusă se furişară siluete neclare. Rămase nemişcat în căpiţă. Tropăituri şi glasuri ascuţite se amplificară rapid, comenzi scurte răsunară din toate părţile, oameni în salopete gri, înarmaţi, înconjurară casa. Unul

trecu chiar pe lîngă căpiţă, zăbovind cîteva clipe cu privirea pe ea, frica îl paraliză pe cel ascuns acolo, apoi urmară bătăi în uşi, izbituri, strigăte nedesluşite, întrebări poruncitoare şi răspunsuri şovăielnice şi umile, zgomote de obiecte mutate, lovite, iar groaza puse stăpînire pe fiinţa lui, se prelinse tăcut şi iute în vale, ţinînd în permanenţă căpiţa paravan între el şi imaginea casei. Fuga aplecată îl incomoda, se împiedică şi lăsă să se rostogolească mai departe, auzea încă glasurile dure răstindu-se, auzea încă tropăiturile sinistre, icni de cîteva ori pînă se opri, se ridică în picioare şi, deşi casa dispăruse înghiţită de creasta dealului, goni cu o iuţeală pe care numai groaza e în stare s-o declanşeze.

În mintea lui se declanşase un anumit interes atunci cînd fata îi pomenise de soare. O pornise fără răgaz spre locul în care părea că se ascunde obsesia aceea tainică ce-l domina. Lăsase în urmă casa şi copila bolnăvicioasă şi străbătea acum colinele pietroase, privind cu teamă înapoi, nu scăpase de prezenţa ameninţătoare, ba chiar observă deodată, de pe creştetul unui versant cîteva umbre ce i se agitau în spate. Şi atunci fugi, coborî valea alergînd cît îl ţineau picioarele. Se auzeau acum strigăte şi comenzi dure, iar el fugea, icnea urcînd o nouă pantă, vîntul care-l depăşea îi ascundea cîteva clipe zgomotele, nu percepea decît propriile-i gîfîieli, apoi izbucneau deodată tropăieli, clinchete metalice şi cuvinte lătrate, iar el îşi înteţea goana pentru a interpune o nouă culme între el şi urmăritori, o nouă movilă, şi se trezi deodată călcînd o suprafaţă moale, mişcătoare. Se opri brusc împiedicîndu-se, căută să se sprijine în mîini şi nu întîlni decît un lichid cenuşiu, valuri mici ce-i stropiră faţa. Se ridică, ud leoarcă. În urma lui, locul se umpluse de uniforme cenuşii, obiecte metalice se îndreptaseră ameninţătoare spre el, feţe inexpresive îl fixau cu apatie. Stătea pînă la genunchi în lichidul opac şi, speriat, căuta o portiţă de scăpare. N-avea unde fugi. În faţa lui se întindea marea.

— Dar chiar cu mări şi oceane dominante, nu s-ar explica prezenţa stratului gros de nori. Atunci de-abia ne-am gîndit la…

— …Camuflaj, îi luă vorba din gură Preşedintele Adult.

Mîinile comandantului se ridicară demonstrativ.

— Exact. O perdea de nori artificială. Am meditat îndelung la

ce ar putea semnifica acest camuflaj. Cui serveşte, dar mai ales ce ar putea ascunde? Oricum, am efectuat o analiză amănunţită şi, mai ales, secretă a vieţii inteligente de pe planetă. Limba a fost studiată detaliat de Institutul lingvistic, transmisiile radio umplu o bună parte din arhivele noastre. Afinităţile rasei în cauză merg foarte departe cu cele ale rasei noastre şi totuşi nu am reuşit să determinăm intenţiile acestei societăţi. Din emisiile lor interne toate par bune şi frumoase, dar vă întreb: nu sînt ciudate comunicatele lipsite de probleme, bunăstarea care pare că domină planeta, fericirea asta ascunsă de un paravan gros de nori? Şi vă mai întreb: e oare normal ca o comunitate inteligentă ajunsă în pragul erei atomului să ignore într-atît cosmosul încît să încerce o izolare radicală faţă de el?

Nu, nu era normal să stea închis în celula aceea întunecoasă şi goală. Ce făcuse, de ce era acuzat atît de grav încît să se afle acum aici? Şi deodată usa se deschise, iar doi indivizi în uniforme îl luară şi-l purtară prin tot felul de coridoare păzite cu străşnicie. Camera în care fu lăsat era doar cu ceva mai mare decît celula lui, în rest nu se deosebea cu nimic: aceeaşi goliciune şi obscuritate. Erau cîteva scaune acolo şi el se aşeză pe unul din ele. Un alt timp mort trecu, în care îl copleşi neliniştea nenumită, pînă ce camera să mai primească patra personaje deosebite. Două luară loc pe scaune în faţa lui, celelalte rămaseră în picioare pe margini, privindu-l.

— De ce mă aflu aici? întrebă şovăitor.

Nu-i răspunse nimeni. Toţi îl scrutau tîmp, ca pe un obiect ciudat.

— Nu pot să ştiu de ce mă aflu aici?

— Noi ştim de ce te afli aici, răspunse cu voce răguşită un grăsun palid. Ai fost urmărit pas cu pas încă de la descinderea dumitale pe sol. Rămăşiţele modulului din pădure se găsesc în laboratoarele noastre. Ţi s-a supravegheat fiecare mişcare: fuga bezmetică prin pădure, pînă la epuizare, apoi revenirea şi părăsirea locului de descindere, contactul cu ferma din apropiere şi capturarea. Ştim şi de unde vii, aici grăsanul arătă cu ochii în sus, dar ne interesează scopul concret al acestei vizite. Nu ai nici o armă la dumneata. Nu există, aşadar, decît două posibilităţi: ai venit pentru negocieri sau ai venit să culegi informaţii pentru ei? Ce urmăreşti?

Răspunsul veni după cîteva clipe, dezarmant de prostesc:

— Urmăresc soarele.

„Dar nici soarele nu pătrundea vreodată în acel loc, de aceea colţul respectiv se păstra tot timpul într-o lumină murdară ce nu genera nici o umbră. Iar în timpul cel fără de umbră cu greu ar fi putut trăit ceva, cu greu ar fi putut supravieţui, deoarece locul nu mai avea perioade, nu mai era supus trecerii vremii, marcării de lumină şi umbră ce generează o evoluţie…”

Evolua prudent în decorul arid. Cîmpul pustiu pe care-l străbătea era mărginit de o grupare de clădiri. O metropolă, desigur. Nu ezită nici o clipă. Dacă voia să afle acel ceva nelămurit trebuia să pătrundă acolo, să întrebe, să caute, dar, mai ales, să găsească. Trecu neobservat pe lîngă primele case şi încordarea i se mai risipi cînd observă că nu face notă aparte între oamenii aceia preocupaţi ce mişunau pe străzi, printre casele ciudate, în culori palide. Privea cu atenţie în jur, nu-i scăpa nici un amănunt, măsura lung figurile albicioase, suspect de albicioase şi supte, feţele serioase, indiferente la ce se petrece în preajmă, şi copiii anemici care stăteau posomorîţi pe scări. Dacă tabloul n-ar fi avut aerul firesc pe care-l degaja, ar fi spus poate că se ţine doliu. După cîteva străduţe lăturalnice – alegea mai ales acest fel de străduţe pentru a nu fi luat la ochi – zări cîteva clădiri impunătoare, cu arhitectură deosebită, cu forme şi arabescuri neasemuite. Vechimea lor data din altă epocă, îşi dădu seama de acest lucru şi asta spori mirarea lui. Pe o altă stradă zări un grup mare de oameni ce stăteau în faţa unei vitrine. Se furişă în apropierea lor şi ascultă convorbirile.

— L-au prins, în sfîrşit, comunică o femeie vecinei. Au spus azi la radio. Îl trimeseseră ăi de sus.

— Sînt groaznic de lacomi, i se răspunse, nu se satură cu cît au acolo. Mai vor şi de la noi ceva.

— Lasă, cucoană, grăi unul, că sînt şi ei oameni ca noi. Cine ştie de ce venise…

— Ce oameni, dom’le, ce oameni? se răţoi femeia. Ai tu atîtea, nu-ţi lipseşte nimic şi vii aici cu tot felul de gînduri. Să ne lase naibii în pace! Eu nu am reuşit să-mi cumpăr un tablou de nu ştiu cînd, iar bărbatul meu nu cîştigă atît cît să ne permitem să mergem la Parcul de Culori.

— Nu vorbi aşa, spuse vecina, ştii bine că tablourile, ca şi Parcul şi toate chestiile colorate nu sînt pentru cei de teapa noastră.

— Nu-i adevărat, sări altă femeie, eu am avut o cerere depusă de doi ani şi uite că pînă la urmă mi-au dat un tablou, şi încă unul frumos de tot, reprezintă un apus de soare, iar seara ne strîngem toţi înainte-i şi visăm. E nemaipomenit de terapeutic, mai ales pentru copii.

— Încercaţi, se amestecă un bărbat în discuţie, să consumaţi L.D.-urile în faţa lui. Sporeşte enorm efectul. Noi aşa facem.

— Serios? îl privi femeia cu interes.

— Da, da, susţinu bărbatul. Efectul este total. Ai impresia că soarele este real, că formele pe care le colorează sînt reale, că cerul e într-adevăr albastru. Simţi chiar şi căldura lui cum îţi mîngîie chipul, e… e… ceva de nedescris…

Visarea le fu întreruptă de o voce ascuţită, venind din uşa magazinului:

— Vă rugăm să nu vă înghesuiţi. Astăzi nu se dă decît jumătate de porţie L.D.

Oamenii înaintară posomorîţi, mormăind, în vizibil contrast cu discuţia anterioară.

„Contrastul este mai mult decît necesar într-o evoluţie, dar discrepanţele ce catalizează energia, mişcarea lipseau în colţul acela. În zilele cu ploaie, alergam neobosit pînă acolo, căutam cu sufletul la gură o schimbare, mi-ar fi plăcut ca apa ce murdărea mai rău totul să dea naştere unor inflorescenţe, măcar un fir de iarbă să fi ieşit din pămîntul steril. Dar nu se întîmpla niciodată nimic, iar eu rămîneam un simplu spectator obiectiv de dincolo de gardul ferecat.”

— E un punct de vedere obiectiv? întrebă Preşedintele Bătrîn.

— Desigur, răspunse comandantul. Vorbesc în limita felului de a vedea noi lucrurile. De altfel, sociologii noştri au studiat în amănunt problema şi au considerat că o lume ermetică, în speţă a lor, devine o primejdie generalizată, nu atît prin distrugerea factorului ecologic, cauzat de efectul de seră artificial, cît mai ales din cauza demenţei ce poate apărea ca efect psihic secundar.

— Aţi considerat că se poate constitui într-un pericol şi

pentru noi? Preşedintele Adult îl privea cu interes.

— Da, răspunse fără şovăire comandantul. A fost concluzia unanimă a studiului. Aveţi în dosare fişele semnate de specialiştii Sectorului Defensiv, cu toate explicaţiile necesare.

— „Cel mai bun mijloc de a te apăra e să ataci!” – ăsta e un proverb antic, nu? zîmbi Preşedintele Bătrîn.

Comandantul îl aprobă trist.

— În momentul în care ne vor descoperi, vor găsi că e mai simplu să-l distrugă pe acela de care se ascund.

Tăcură. Discuţia ajunsese într-un punct mort. Mîinile noduroase ale Preşedintelui Bătrîn se plimbară prelung pe suprafaţa ridată a feţei. Ochii adînci emanau o tristeţe grea.

— Odată atins acest punct, interveni Preşedintele Adolescent, tăcut pînă atunci, cît ar mai avea pînă să ne descopere? Au ieşit în spaţiul cosmic? Utilizează aparate de zbor?

Comandantul păru încurcat în faţa glasului cristalin.

— Nu pot să vă spun mai mult decît scrie în anexa 28. Sondele noastre spion nu s-au apropiat prea mult de planetă, pentru a nu fi reperate. În emisiunile lor radio nu pomenesc niciodată de acest lucru. Şi totuşi…

Mîna comandantului acţionă claviatura prinsă în piept, sub însemnele militare. Imagini holografice apărură în mijlocul lor.

— Stratul acesta albicios este perdeaua de nori. Iar aici, – imaginea se mări –, aici, petele uriaşe, neclare ce nu au fost încă identificate. Animale zburătoare nu pot fi, se străduiesc să explice cercetătorii noştri – sînt prea mari pentru proporţiile acestei planete. Au obiceiuri ciudate: intră şi ies entropic în stratul de nori, în funcţie de mişcarea lor. Am dedus că păstrează o altitudine constantă, şi ar părea, la prima vedere, fragmente minerale ale unui fost satelit natural al planetei, fragmente ce gravitează în jurul planetei, dar sînt prea aproape de suprafaţă pentru a nu cădea pe ea. Am preferat să păstrăm prudenţă pînă la lămurirea fenomenului.

— Dumneata eşti un fenomen, spuse sfrijitul. L.D. Nu vrei, bilete pentru Parc nu vrei, de ce mă cauţi aici? A, stai, ştiu ce vrei. Vrei un tablou deosebit. Cunosc pe cineva care poate să-ţi procure unul imens, cît un zid. Cu un soare mare şi frumos. Dar o să te cam coste…

Îl apucă vîrtos de guler. Sfrijitul scînci.

— Ţi-am spus că nu mă interesează toate prostiile astea de bişniţă. Caut un om care să mă îndrume într-un anumit loc. Poţi să faci treaba asta?

— Am înţeles, mormăi nemulţumit sfrijitul. O să te îndrum imediat spre acest loc. Dă-mi drumul!

Slăbi strînsoarea şi arătarea se trase mai aproape de zid şi fluieră scurt. Din gangurile apropiate ieşiră o duzină de alte arătări şi-l înconjurară. Sfrijitul zîmbi cu dinţii-i stricaţi:

— La dracu'! Ăsta-i locul. Şi rîse.

Slăbănogii, cu figuri întărîtate, se repeziră pe el, aţîţaţi de sfrijit. Dădu în dreapta şi-n stînga. Nu fu o luptă grea, se băteau fără vlagă şi erau înceţi. El para cu vioiciune şi zdrobea apoi mandibule şi mîini. Albi şi anemici oameni, gîndi în timp ce îşi azvîrlea pumnul în ei. Ca nişte lujere plăpînde. Sfrijitul vru să fugă. Dintr-un salt, îl apucă de picioare şi căzură amîndoi.

— N-am ştiut că ordinea are aşa oameni solizi, gemu bişniţarul cu sîngele curgîndu-i abundent din nas. Mă predau.

— Nu sînt de la ordine. Caut o lumină, o căldură puternică, înţelegi? Ceva, aşa ca…

— …Ca un soare, nu? Pricep. Arătarea îşi şterse sîngele cu mîneca şi, în timp ce se ridica în capul oaselor, privi speriat grămada de complici zăcînd inerţi pe sol.

— Da. Nu ştiu prea bine ce-i ăla un soare, dar bănuiesc că asta caut.

Slăbănogul îl privi lung.

— N-ai mai auzit niciodată de soare? Eşti un ins ciudat. Nu ştiu ce să-ţi spun, unde ai putea găsi astfel de soare. Nimeni nu l-a văzut de zeci de ani. De zeci de ani cerul e acoperit cu tavanul înnorat. Sînt două mii de centrale pe toată planeta care se ocupă cu întreţinerea acestui plafon. Poate în zona „I” de vest.

— Ce-i acolo?

— Nici asta n-o ştii? Cine dracu” eşti tu?

— Ce-i acolo, te întreb? Soarele?

— O, nu, se fac încercări prudente de reconstituire a lui, aici, la sol. Acolo e şi arma supremă.

— Arma supremă?

— „Cei o mie de sori”. N-ai auzit?

— Nu.

Sfrijitul apucă pe nesimţite un drug metalic, apoi dintr-o dată îl prăvăli spre celălalt. El se feri în ultimul moment, bara îi căzu cu putere pe claviculă şi aceasta pîrîi.

— Tu nu eşti de-al nostru, urlă sfrijitul. Eşti duşman! Am bănuit că nu eşti de pe…

Nu termină niciodată. Pumnul năprasnic îi sparse figura, cîteva cioburi osoase şi sîngele săriră la cîţiva metri. Celălalt tremură de repulsie şi durere. Instinctul animalic din el îşi croise încă o dată loc în faţa lui. Îşi pipăi cu prudenţă umărul sfărîmat, ţipă de cîteva ori la mişcări necontrolate, apoi se îndepărtă împleticindu-se spre zona cu pricina.

— Am cercetat întreaga zonă, grăi bondocul cu ochelari, privindu-l lung. Ceilalţi ascultau din picioare. El era singurul care stătea pe scaun.

— Tot cortexul memorator i-a fost şters. Nu s-a putut citi nimic. Omul acesta nu mai posedă amintiri.

Privirile îl fixară şi el se făcu mai mic în scaun.

— Nimic, nimic?

— Chiar nimic, nu putem spune. Pe ici, pe colo, imaginea unui colţ de casă, ca o amintire rătăcită, şi mai ales imaginea adînc săpată a unui soare. Omul ăsta nu cunoaşte nimic în afara soarelui.

— E de-al lor, deci.

— Da. Încă nu ştim cu ce scop a fost trimis. Probabil un test de acomodare pentru o virtuală invazie.

— O invazie ar fi un eşec lamentabil, glăsui comandantul. Nu ştim dacă nu cumva sub stratul de nori se ascunde o armă colosală. „În subterane, în întuneric se ţese răul mare.” Cunosc şi eu proverbe străvechi.

— Şi atunci v-aţi gîndit la mesageri? întrebă Preşedintele Adolescent.

— „Mesageri” e un fel de a spune. Ce soi de mesageri poţi trimite unei lumi care nu ştii în ce ape se scaldă? Dar poate că ne înşelăm, poate e o lume care merge pe calea raţiunii şi pe care numai cauze obiective o silesc să trăiască astfel. Şi atunci am avut două alternative…

Alternativa cea mai simplă era să aştepte. Ieşise din oraş şi

se tîrîse pînă la împrejmuirea poligonului, păzit de două santinele înarmate. Şi nu aşteptă mult. Pe poartă intrau mereu convoaie de vehicule încărcate cu diverse materiale. Verificarea se făcea superficial, aşa că nu-i fu greu să se strecoare într-unul din ele într-un moment de neatenţie al celorlalţi.

— Le vom răspunde celorlalţi exemplar. Solarianul lor va fi ars pe rug. Bondocul se umflă în pene. Ce spuneţi? Totul va fi executat într-o piaţă publică. În felul acesta vom ridica şi moralul populaţiei.

— Dar n-am făcut nimic! urlă subiectul.

— Ne pare rău pentru dumneata, i se răspunse, ştim că eşti nevinovat, dar principiile noastre trebuiesc apărate.

— Una ar fi să ne apărăm, spuse comandantul. Cea mai sigură apărare ar fi atacul. Distrugerea planetei. Dar o putem face cu conştiinţa împăcată că uşurăm sfîrşitul unei societăţi agresive, aşadar, cu drum oricum închis?

Drumul era închis de un depozit gigantic. Peste tot erau tăbliţe indicatoare şi nu-i fii greu să se descurce. Sărise din vehicul şi luase calea centrului de comandă. Nu prea era băgat în seamă. Probabil ceilalţi considerau că făcea parte din personal.

— Personal n-am nimic cu dumneata, degeaba mi te plîngi, spuse omul de ordine. Trebuie să te duc la o execuţie şi asta voi face. E ordin, înţelegi?

Mergeau amîndoi prin coridoarele interminabile. O uşă se deschise şi ieşiră afară. Prizonierul privi rugător cerul mohorît.

— Tot ce vreau e puţin soare, scînci el.

— Poate şi ei vor puţin soare, dar sînt împiedicaţi de motive independente de voinţa lor. Soluţia în acest caz, şi aceasta este a doua alternativă, continuă comandantul, ar fi un mesaj de pace şi ajutorare. Dar oare nu riscăm în acest fel să ne demascăm în faţa unor intenţii agresive?

Paznicul uşii centrului de comandă îi ghici în ochi intenţia agresivă şi încercă să-şi folosească arma. N-avu răgaz. Urlînd de

durerea umărului, celălalt se repezi în el de-a dreptul şi-l izbi năprasnic. Anemicul paznic căzu fără vlagă lîngă perete. Intră şi se lipi de peretele cel mai umbrit.

Umbrele căzură peste ei neaşteptat. Omul de ordine se prăbuşi inert, lovit în moalele capului. El fu înşfăcat de nişte braţe vînjoase şi săltat în văzduh. Jos, o mulţime de uniforme se agitară în jurul clădirii, izbucniră focuri de armă, gloanţele trecură piuind pe lîngă el.

— Pentru a ne feri eficient, am hotărît să trimitem o misiune care să conţină ambele variante, fără pericolul erorii. Doi subiecţi au fost aleşi şi pregătiţi cu mult timp înainte. Memoria le-a fost ştearsă, pentru a preîntîmpina pericolul deconspirării existenţei noastre. Unul din subiecţi conţine mesajul de pace propriu-zis şi cooperarea pe care le-o oferim. Cel de-al doilea…

…Se strecură neauzit prin culoar. O serie de uşi acţionate de celule fotoelectrice se deschiseră în faţa lui şi nu ezită mult înainte de a pătrunde. Centrul de comandă trebuia să fie pe aici pe undeva. Soarele, în sfîrşit, soarele, avea să apară probabil curînd, după numai o uşă poate…

După norii aceştia poate că există soarele, îşi spuse privind cele două siluete impunătoare, costumate bizar ce-l antrenau în zbor spre perdeaua de nori. Sînt oare agresivi? se întrebă.

— …are o mai mare doză de agresivitate inoculată, continuă comandantul. El va trebui să distrugă răul existent cu propriile lor arme, dar numai dacă acest rău există. O societate paşnică, fără arme, nu va putea fi distrusă de omul nostru.

Tăcu o clipă, îşi căută cuvintele şi adăugă ca pentru a se dezvinovăţi:

— Statisticile arată că va reuşi cel care va întîlni mediul pentru care a fost antrenat.

Avea antrenament în zdrobirea feţelor palide, albicioase. Unul cîte unul, cădeau sub pumnul urii sale, ură amplificată de durerea din umăr.

Îşi scoase capul dintre umeri şi privi în jos. Voia să mai vadă o dată lumea ce o părăsea înainte de a intra în nori.

— Dar după ce vor fi intrat în lume, ce mobil îi va ghida în realizarea misiunii? Au memoria ştearsă, nu? întrebă Preşedintele Adult.

Soarele, vedea numai soarele în faţa ochilor. Manevră butoanele pupitrelor numai cu o mînă, strîngînd din dinţi. O hartă luminoasă i se aprinse în faţă. Puncte însemnate convenţional cu sori erau aşezate pe toată suprafaţa planetei. Un adevărat plan energetic. „Cei o mie de sori”, îşi spuse.

Ca o mie de sori îl izbi lumina cînd ieşi din nori. Ţipă chiar. Cei ce-l duceau rîseră cu simpatie. În sfîrşit, avea în faţă soarele!

— Soarele! spuse comandantul. Aceasta e cheia sădită în subconştientul lor.

Subconştientul îl forţă să apese cu hotărîre pe toate butoanele luminoase.

În lumina astrului zburau către o masă enormă, plutitoare.

O lumină enormă învălui planeta, făcînd nori incandescenţi. Flăcările pîrliră întreaga suprafaţă a ei.

„Era un colţ fără umbră, un colţ bolnăvicios, şi mă gîndeam aşa, făcînd o comparaţie cu o societate, în ce măsură renunţarea la astrul vital ar mai însemna o evoluţie. Eu spun că nu, o societate fără umbră, fără contraste e quasiinexistentă. Sau merge pe un drum închis. Colţul acela n-a avut existenţă lungă.”

Spusese cuvintele acestea stînd cu picioarele atîrnate în vid, uitîndu-se de pe marginea platformei uriaşe la stratul luminos de nori de dedesubt. Îşi aruncă apoi privirea la cei din jurul său care-l ascultaseră în tăcere, oameni înalţi, bronzaţi, solizi, apoi privi dincolo de ei, văzu pădurile verzi şi lanurile galbene de pe platformă şi în nori ghicea alte sute de platforme şi-i admira pe

aceşti oameni ce avuseseră puterea să scape un colţ de planetă şi să aştepte răbdători ca timpul să le ofere ocazia să se întoarcă din nou acasă, pe sol, şi să recreeze lumea sub lumina soarelui.

— Soarele e un element în transmiterea mesajului de pace? întrebă Preşedintele Adolescent.

— Da, răspunse comandantul, şi o să vă explic…

— Explică-mi, strigă Mela alergînd printre spice spre el. De ce stai toată ziua la soare, nici la masă nu vii?!

El surîse şi-i arătă toracele nud.

— Am început să mă bronzez, spuse. Deja se văd pe pielea mea primele semne ale mesajului pe care-l port. Nu ştiam că port un mesaj…

— O fi un mesaj liniştitor? Cum sînt ai tăi? întrebă ea. Sînt diferiţi de noi?

— Nu ştiu. Nu am memorie, dar nu cred într-un egoism la scară cosmică. Dă-mi mîna!

Ea-şi întinse sfioasă mîna. Palmele lor se contopiră. Le priviră.

— Mîna mea are cinci degete. A ta la fel. Atunci…?

Viorel PÎRLIGRAS

ÎNAPOI ÎN NEGRU

Situaţia este încurcată
Puteţi alege doar o dată
Tăiaţi c-o linie, oriunde,
Unul din cele două puncte
Şi să răspundeţi pînă seara
Cu fermitate: trupul sau cămara?

Cu mîna proptită în falcă şi privirea aţintită în gol, Fabian visa. Visa epoci apuse, clipe zbuciumate în goana spre fericire şi... O visa şi pe ea. Îi zărea parcă ochii ce se contopeau cu imensitatea albastră strivind discul solar, pletele aurii tremurînd ca firele de iarbă ce-l înconjurau şi obrajii strălucitori ca ultimele raze de lumină. Cerul se umpluse dintr-o dată de puncte albe, iar el, culcat acolo, în mijlocul cîmpiei, tresărea de fiecare dată cînd vîntul îi înfiera nările cu mirosul proaspăt de verdeaţă. Natura nu reuşise încă să-i devină un prieten apropiat şi de aceea se simţea ciudat, străin într-o lume prezentă doar în plăsmuirile sale. Era atîta linişte în jur încît tocmai din gară se auziră cîteva acorduri vagi şi o voce murmură ceva neinteligibil de la distanţa aceea. Apoi din nou vîntul şi mirosul de verdeaţă.

— Fabian? adie ca o părere în spatele lui.

Se întoarse şi zări ochii albaştri sclipind, aproape, în înserarea cotropitoare. Mai încolo, alte două perechi de ochi clipeau stins.

— Fabian, s-a întîmplat ceva? Ce-a vrut să fie biletul pe care l-ai lăsat?

Era derutat. Nu se aştepta să-l găsească atît de repede. Oftă, căutîndu-şi cuvintele cele mai potrivite. O formă felină se strecură lîngă el. Coborî pleoapele. Ridică mîna şi mîngîie uşor capul ce i se lăsase tandru pe umăr, iar degetele-i alunecau pe blăniţa moale şi pe urechile sumeţite. O vibraţie surdă îi urcă în suflet. „Toarce!” gîndi abătut şi strînse mai tare la piept fiinţa atît de încrezătoare în el. Multe clipe împietriră în poziţia aceea. Apoi botişorul mic îi împunse umărul. Simţi mustăţile mătăsoase gîdilîndu-i gîtul.

— De ce, Fabian? De ce?

Cîteva acorduri tremurară vag dinspre gară.

— Te iubesc, Fabian…

O strînse din nou la piept.

— Şi eu te iubesc, Susanah-Maria!

Trupul se desprinse din îmbrăţişare şi ochii albaştri luciră iar în direcţia lui.

— Atunci de ce, Fabian?

— Tocmai pentru că te iubesc, Susanah-Maria. Cred că mă vei înţelege pînă la urmă. Nu se poate să nu mă înţelegi.

Cei doi fraţi ai ei rămăseseră mai departe, în geana de lumină ce mai dăinuia la orizont îşi profilau capetele de pisică imobile.

— Cînd te-am întîlnit prima oară pe Teramania (oh, n-am să uit nicicînd clipa aceea) am ştiut dintr-o dată că tu-mi erai hărăzită, jumătatea care trebuia să se contopească într-un întreg perfect cu jumătatea care eram eu.

— Şi eu te-am remarcat imediat, Fabian.

— Ştiu, zîmbi el, eram şi „bătător la ochi" – eram unul dintre puţinii tineri de culoare din sector. M-am temut chiar că lucrul acesta va împiedica apropierea noastră.

— N-a fost aşa.

— Ce fericit am fost cînd mi-ai acceptat prima întîlnire! Îţi mai aminteşti? În sera centrală erau sute de tineri, dar nu existam acolo decît noi doi.

— Universul eram noi, Fabian.

Nu răspunse un moment, apoi răbufni:

— Ce prostie! Dacă Pămîntul ar fi existat, nu s-ar fi întîmplat toate astea!

— Care „astea"? Ce s-a întîmplat, Fabian? mieună ea.

— Ştii prea bine ce s-a întîmplat. Multă lume care nu suporta aglomerarea urbană şi umană de pe Teramania a dat năvală pe planeta asta. Şi tu te-ai alăturat lor!

— Dar a venit aici toată familia, Fabian, ştii bine.

— Să nu spui că nu tînjeşti după spaţii întinse, după apusuri de soare, păduri de verdeaţă şi ape curgătoare! Am observat încă de-atunci că îţi petreceai cea mai mare parte din timpul liber în seră. Recunoaşte!

Ochii albaştri se plecară vinovaţi.

— Aşa este. Dar asta nu înseamnă că nu te iubeam…

— Nici n-am negat asta. De altfel nici măcar nu te pot învinui că iubeai natura, că nu puteai trăi cu adevărat fără ea. Orice om ar trebui s-o simtă, fiind parte din aceasta.

Susanah-Maria începuse să plîngă. Siluetele fraţilor ei deveniră nelinişţite.

— Atunci de ce, Fabian? Mai însemn eu oare ceva pentru tine?

— Dacă însemni ceva pentru mine?

Îi cuprinse umerii felini.

— Oare faptele nu vorbesc? Pentru ce crezi că am plecat de pe Teramania? Pentru un post mai bun aici? Pentru spaţiile astea naturale cu care n-am fost niciodată obişnuit şi care mă înspăimîntă? Eu am fost un copil al stelelor, m-am născut şi am crescut pe satelit. Aventurier ştii bine că nu sînt. Nu numai pentru el am venit aici, spuse mîngîind pîntecele ei umflat, pentru cel ce se va naşte foarte curînd, ci pentru tine în primul rînd. Habar n-ai ce-au însemnat pentru mine cele două luni departe de tine, două luni cît doi ani, clipele în care mă simţeam îngrozitor de singur şi străin în tumultul Teramaniei, clipele în care realizam golul de lîngă mine, lipsa ochilor tăi albaştri şi părului tău auriu, rîsului şi mişcărilor tale de mică sălbăticiune, poftei tale nebune de viaţă şi libertate, clipele în care te visam în somn şi mă trezeam plîngînd, aşa cum n-am plîns niciodată...

— Şi-atunci? întrebă Susanah-Maria hohotind cu lacrimi grele. De ce vrei să te întorci acolo? Spune!

Fabian mîngîie trist faţa umedă a pisicii. Se înnoptase de tot şi corpul ei fusese înghiţit de întuneric. Asta îl ajuta enorm, îi crea senzaţia că Susanah-Maria e undeva lîngă felina pe care o dezmierda.

— Nu-mi plac pisicile, iubita mea, sau, mai bine spus, nu-mi place să regăsesc în animalele de lîngă mine oamenii de care am nevoie minut de minut. **Oamenii,** dacă pricepi ce vreau să spun.

Susanah-Maria întoarse capul nelinişţită.

— Iartă-mă! Să nu mă înţelegi greşit. E un coşmar pentru mine, de o săptămînă încoace de cînd am venit, să dau ochii în fiecare dimineaţă cu un oraş de pisici umanoide, realizez tot timpul un vis adevărat cu creaturi groteşti şi, mai ales, mă sperie faptul că însăţi tu te ascunzi în spatele unei astfel de măşti. Mi-e frică, Susanah-Maria mi-e frică să nu ajung să te

urăsc din cauza înfăţişării de împrumut…

— Nu e o înfăţişare de împrumut, Fabian. E chipul pe care l-am căpătat pentru tot restul vieţii, n-ai ştiut?

— Ba da, însă în faţa Omului e numai o înfăţişare de împrumut. Nu pot, zău, nu pot să mai rămîn aici fără să mă simt, ca om, umilit pînă în străfundurile sufletului. O fac mai ales pentru ca dragostea noastră să nu moară. Trebuie să înţelegi lucrul acesta, Susanah-Maria…

Dinspre gară sosiră iar note, de data asta mai acute şi împletite într-un fel de melodie. Tresări la auzul lor.

— Înţelegi oare?

O afirmaţie înfundată se strecură printre suspine.

— Să nu-mi porţi pică! Te iubesc la fel de mult! Te voi iubi în continuare, îţi voi scrie zilnic, crede-mă!

O mai îmbrăţişă o dată, lung, apoi se îndreptă spre gară tăcut. Auzea în spate un foşnet slab şi ştia că cele trei feline îl urmează îndeaproape, dar nu se întoarse, nu vru să se întoarcă, mergea aşa, tulburat, către petecul luminos care era gara, călca mecanic prin iarba înaltă şi întunecată ce fremăta plăcut. O luminiţă se ivi undeva în stînga şi se apropie cu repeziciune de destinaţia lui. Grăbi pasul, apoi o rupse la fugă. În spate, Susanah-Maria împreună cu fraţii alergau şi ei. Sosi ca un zăltat, în goana mare, în zona gării, se trezi dintr-o dată orbit de zeci de reflectoare. Lumina lor puternică colorase iarba în verde pe ici, pe colo şi unghiile lui Fabian deveniră din nou trandafirii. Nu se îndoia că şi ochii îi sclipeau pe chipul întunecat. Era de fapt, în spotul razelor, o gîză neagră cum nu mai văzuse planeta vreodată. Monorail-ul ajunsese deja în staţie. Năvăli pe peron, sub privirile uimite ale cîtorva servanţi, pisici, bineînţeles.

— Preşedintele! Unde e preşedintele? întrebă gîfîind.

Un pisoi îl privi suspicios, măsurîndu-l cînd pe el, cînd pe însoţitorii săi felini.

— Acolo! mieună el.

Se îndreptă cu paşi repezi spre grupul pisicesc, făcînd eforturi să-şi recîştige calmul şi suflul. Capete întoarse, mustăţi, urechi ascuţite, chiar şi o pereche de ochelari, ochi verzi, boturi albe, larmă.

— Excelenţă!

Strigătul sună ca al unui disperat.

— Da, tinere, eu sînt.

Un motan bătrîn, cu o redingotă stînjenitoare închisă chiar sub bărbie, aştepta un răspuns. În jur se făcuse linişte.

— Excelenţă, începu, simţindu-se ridicol vorbind astfel unei pisici, poate că nu mă mai ţineţi minte…

— Ei, ei, tinere, se poate?! Cum oare să-l uit pe cel care toată planeta l-a primit cu surle şi trîmbiţe săptămîna trecută?! Dă-mi voie să-ţi strîng mîna.

O labă amintind cumva de mîna omenească îi strînse degetele bărbăteşte.

— Spune, tinere, spune, ai vreo problemă, poate?

— Excelenţă… vreau să mă întorc acasă…

Cîteva clipe se auziră numai zgomotele surde ale gării.

Ochii felini încremeniseră asupră-i. Gura motanului se deschise de două ori fără să emită vreun sunet, apoi mustăţile i se zbîrliră într-un soi de zîmbet.

— Dumneata… Glumeşti, desigur, nu?

— Vreau să mă întorc acasă, repetă Fabian.

— Acolo, motanul arătă în sus, pe Teramania?

Negrul încuviinţă.

— Ce chestie! pufni preşedintele. De ce?

— E greu de explicat. Fabian se simţea încurcat ca niciodată: Ştiu că mergeţi spre aerodrom. Tot ceea ce vă cer e să mă lăsaţi să vă însoţesc şi să pot pleca cu primul grontavar de distanţă.

— Uşurel, tinere… Preşedintele îi aşeză prieteneşte o labă pe umăr şi îl trase deoparte, în afara cercului de consilieri de stat şi supraveghetori. Spune-mi, simţi neplăceri din cauza mutaţiei?

— Da, dar nu asta contează…

— Ţi-a fost administrat catalizatorul de transformare organică?

— Acum o săptămînă, de la venire…

— Ei, atunci n-ai de ce să te temi! Dintr-un minut într-altul vei deveni un băştinaş get-beget al planetei, ca toţi ceilalţi. Şi noi am trecut prin astea pînă la transformare.

Preşedintele mustăcea. Ochii i se îngustaseră într-o atitudine îngăduitoare. Coada îi dansa dintr-o parte în alta.

— Excelenţă…

— Ei?

— Nu vreau să devin pisică.

— Alta acum. Da’ ce vrei să fii? Hipopotam?

— Nu, nu vreau să fiu nimic, vreau să fiu om. Aşa cum sînt.

— Uite ce e, tinere. Am impresia că nu ne înţelegem, sau mai bine zis dumneata nu înţelegi că structura biocîmpului planetar nu admite decît forma asta de viaţă. Să ştii că n-a fost nimeni încîntat să se metamorfozeze în pisică, ba primii colonişti au suferit mult, la propriu, cînd natura i-a transformat. Acum există catalizatoare, trecerea nu mai e dureroasă, toată lumea s-a împăcat şi s-a obişnuit cu haina cea nouă. Noi aşa îi zicem: „haina cea nouă”. Dumneata mă dezamăgeşti. Am înţeles că ai o soţie aici sau o prietenă, mă rog…

Fabian privi spre capătul peronului. Lîngă ultimul vagon, Susanah-Maria şi fraţii ei îi urmăreau fiecare mişcare.

— Ei, ea cum de-a putut să suporte?

— Excelenţă, spuse precipitat negrul, simţind că se pierde, înţelegeţi-mă că nu mai pot rămîne! Înnebunesc. Nu suport pisicile, ca să vă spun cinstit! Am încercat, m-am străduit din răsputeri. Nu pot! Vreau să mă întorc acasă azi, cît mai e timp, cît încă nu m-am transformat în obiectul dezgustului meu.

Preşedintele devenise dintr-o dată sobru.

— Nu ştii ce vorbeşti. Şi unde să te întorci? Pe Teramania? Pe infernul acela de satelit în care trăiţi ca sardelele? Hai, dacă ar fi existat Pămîntul, dacă nu l-ar fi distrus nătărăii cu prostia lor, aş mai fi zis. N-aş mai fi fost nici eu aici. Da’ aşa? Unde să te întorci? Stai naibii mai bine locului, aici, cît de cît, te simţi ca pe Pămînt, chiar dacă ai „Haină nouă”. Păi?

— Acolo omul rămîne totuşi om, excelentă! încercă timid Fabian.

— Rămîne pe dracu’ om! Adică ce vrei să insinuezi: că n-am fi rămas aceiaşi oameni, că nu luptăm ca să reconstituim umanitatea noastră dragă? spuse preşedintele spălîndu-şi cu laba mustăţile. Sub pielea asta tot oameni sîntem, tot aşa gîndim şi aici e şansa omului, pricepi? Nu pe… Mania aia, aici!

— Vă înţeleg, dar… vreau să mă întorc acasă. Nu mi-o luaţi în nume de rău. Nu pot să suport.

Motanul se apropie de urechile lui şi îi mărturisi confidenţial:

— Uite ce e, tinere, eu n-am nimic cu tine, îmi eşti chiar simpatic, zău! dar nu pot să-ţi dau drumul. Mai există un impediment, mai mare decît toate argumentele de pînă acum: politica. Nu pot să-ţi dau drumul: dumneata eşti primul negru care a venit pe planeta noastră. Asta e o victorie teribilă pentru noi. Eforturile depuse pentru a muta aici nucleul de bază al

omenirii capătă contur încetul cu încetul. Cum să-ţi explic? E vorba de un proces lung, concretizat printr-o propagandă eficace, printr-o politică democratică, pricepi? Noi am făcut tapaj mare cu venirea ta. Dacă ai pleca, ai dărîma un întreg etaj al edificiului pe care-l construim, ori asta nu se poate! Deja nu mai e o problemă a ta – de alergie sau de fason, nu contează – ci e o problemă a întregii omeniri de pe planetă. Sesizezi, nu? Îi eşti dator, odată ce ai făcut pasul acesta. Dă-i posibilitatea întregului popor să se bucure de libertate prin tine, prin alegerea ce ai făcut-o după o matură chibzuinţă. Aia-i. Aşa că…

— Dar, excelenţă, cu libertatea mea cum rămîne? N-am dreptul să aleg şi eu, să…

— …vei rămîne aici, cu prietena dumitale, noi îţi vom pune la dispoziţie tot ce-ţi trebuie pentru a avea o viaţă frumoasă şi îţi urăm succes!

Preşedintele îl bătu amical pe umăr, zîmbi convenţional şi se îndreptă fără să privească înapoi către vagonul ce-i era destinat. Suita îl urmă gălăgioasă. Nedumerit, Fabian fugi după ei.

— Dar o să înnebunesc! ţipă el.

Se repezi înăuntru, în vagon, cîteva labe îl împinseră afară, se repezi din nou, uşa dădu să se închidă, se agăţă cu disperare de ea, îi striviră degetele, el nu lăsă însă priza, sîngele îi năvăli spre coate, urla ca un apucat, monorail-ul se puse în mişcare, Susanah-Maria ţipă, fraţii ei se năpustiră spre el, un impiegat încercă să-l tragă pe peron, Fabian îl împinse cu piciorul, vacarmul crescu, trenul luă viteză, cîteva reflectoare îl biciuiră, apoi dispăru în întuneric.

Peronul rămase învăluit într-o linişte nefirească.

Cu lacrimile curgîndu-i şiroaie, Susanah-Maria porni în fugă după tren. O urmau în salturi mari cei doi fraţi. Îl găsiră tîrziu, după vreo doi kilometri. Zăcea plin de sînge în iarbă, privindu-i cu ochi injectaţi şi cu o spumă verzuie curgîndu-i pe la colţurile gurii. Se dădură instinctiv înapoi. Fabian turbase. O blană deasă, neagră, îi acoperea corpul şi un zgomot surd, ameninţător, îi ieşea din botul lung de CÎINE.

Adrian ROŞIANU

VISE NELUSTRUITE

Motto: „Facă-se voia Ta, Doamne”

Oraşul, sau mai bine zis ce mai rămăsese din el, arăta precum un coşmar într-o minunată noapte de Halloween a ultimului război, amalgam pestriţ şi neruşinat de dărîmături, oameni şi animale. Asfaltul crăpat, scurs pe alocuri în bălţi groteşti, îşi arăta ici-colo cîte o bucată din mustaţa verde şi rară a ierbii aproape uscate.

Ross îşi croia drum dezinvolt prin mulţime, neţinînd seama de ceea ce călca, picioare, smocuri de iarbă sau insecte care se aflau atunci pe traiectoria drumului său fără ţintă. Nici măcar nu mai distingea din larma celor din jur, ce-l izola parcă de eul sau interior, protestele creaturilor călcate, îmbrîncite sau măturate pur şi simplu din calea sa. Oricum, nimeni nu încerca să-l oprească, şi asta nu pentru că ar fi avut o statură impunătoare sau vreo figură de dur din PĂSTRĂTORII ORDINII. Bocancii înalţi, din piele, roba neagră cu glugă, uriaşă, ce-i ascundea culoarea privirii, precum şi un şirag de mătănii ale căror sfere translucide străluceau magic în lumina vreunui felinar ce mai ardea prin cine ştie ce minune, contrastînd puternic cu mînuşile fără degete, nu făceau altceva decît să sublinieze imaginea terifiantă şi destul de rară a unui POTENŢIAL.

Se îndrepta spre ţinta călătoriei sale, trecînd impasibil prin zona mirosind de la o poştă a suprapopulaţie, ură, foame şi violenţă. Clădirea se afla după ultimul cvartal, pe o pajişte ce semăna uimitor de bine cu un palton ros de molii, şi auzise despre ea în drum spre LACUL MARILOR PATIMI, de unde se întorsese incitat de ideea că ar putea vedea cu ochii săi ceea ce i se povestise. Ocoli cu grijă un grup gălăgios, în trenţe multicolore, oprindu-se o clipă lîngă un zid dărîmat să-şi lege mai bine şireturile, neluînd în seamă durerea surdă ce-i ardea palmele.

* * *

Vestala ieşi din baie lăsînd şuvoaie de perle incolore pe sîngeriul dalelor de marmură în drum spre prosop. Se şterse meticulos, ungîndu-şi pielea fină, adevărat caleidoscop de senzaţii, cu alifia parfumată ce şi-o prepara după reţetă proprie. Veşmîntul îi lăsa goale braţele scoţînd în evidenţă un bust cît să-l ţii în palme, ascunzînd însă privirii un trup desăvîrşit.

Era timpul ca cei ce-o plăteau să afle fapte trecute sau viitoare, după dorinţă, şi o aşteptau murmurînd, un pic speriaţi, un pic cu neîncredere şi cu veneraţie ca să-l înduplece pe Zeus ce, în bunăvoinţa sa, dădea de ştire din destinele celor ce i se închinau. Îi privi de sus, de la înălţimea altarului ce voma încet aburi groşi şi grei, urîndu-i şi întrebîndu-se ca şi pînă atunci ce-ar fi fost dacă ar fi cunoscut şi ea PLĂCEREA, ca toate femeile ce i se închinau zilnic, cerînd sfaturi şi ajutorul zeului. Se întreba adesea dacă ar mai fi fost vestală şi asta o făcea să se urască pe sine mai mult decît pe ceilalţi pentru ceea ce îi fusese hărăzit. „Să ai şi să nu ai”, gîndi repede, în timp ce se apleca lîngă o coloană să-şi strîngă baretele unei sandale, care i se desfăcuseră între timp.

* * *

Ţinea strîns de şireturi, cu degetele albite, iar ochii i se închideau-deschideau spasmotic, nevăzînd altceva decît bocancul şi grămada de moloz pe care şi-l sprijinise. Tresări speriat uitîndu-se în jur. Nimic neobişnuit. Grupul pestriţ de care trecuse mai înainte nu avansase mai mult de doi-trei paşi, iar totul părea să fi rămas în aceeaşi imagine pe care o avusese pînă să se aplece spre şiret. Repetă gesturile exact în aceeaşi ordine. Faptul că nu se întîmplă nimic îi pricinui o umbră de îndoială. Să fi fost asta una din manifestările faptului că era cine era? „Şi totuşi, ce sau cine sînt?” îşi zise, lăsînd întrebările să se zbată dureros de tare sub părul şaten, strîns în coadă.

Porni mai departe spre ţinta călătoriei sale, acea clădire enigmatică, apărută de nicăieri. Ştia vag locul în care se afla, încercînd să găsească repere pentru a nu o căuta în van. Se putea aştepta la multe, mai ales că hoardele de oameni flămînzi ar fi făcut orice să-şi astîmpere, fie şi pentru o clipă, foamea.

Luna era o bucată de caşcaval urît mirositoare, plutind într-un amestec neomogen de cumuluşi vătoşi, împănaţi ici-colo

de ochii ageri şi reci ai stelelor. Un con de umbră îl înghiţi din peisaj, punîndu-i o perdea de negură vederii.

* * *

Deschise ochii încet, clipind des de cîteva ori. Privi cerul, constatînd cu uimire că era noapte. Resimţi din plin contactul cu natura, cu umezeala şi aerul răcoros de munte. Schimbările stelelor îi dădură de ştire că stătuse în meditaţie mai mult de două zile. Îşi plecă ochii spre chiupul cu apă întinzînd mîna spre el în sunetul sec al mătăniilor, un şirag de bile din lemn ce-l ajuta, din cînd în cînd, să se regăsească.

Barba înspicată cu alb îi crescuse destul de puţin. Nu eră satisfăcut pe deplin, deşi pînă acum cea mai lungă meditaţie nu durase o zi, şi asta i se păruse greu de conceput atunci cînd se răsese în cap îmbrăţişînd picioarele lui Budha întru tămăduirea karmei şi regăsirea de sine.

Fusese unul dintre cei mai teribili ucigaşi cu simbrie, dar, aşa cum li se întîmpla tuturor din branşă, ori mureau de mîna altora mai tineri, ori se retrăgeau în pustietăţi. Nici acum nu putea uita lucirea ochilor ei, ultimul strigăt de dragoste, uimire şi durere, toate străbătîndu-l ca un fulger al înţelegerii că fusese victima unui complot. Îşi aminti pentru a nu ştiu cîta oară cum dăduse drumul părului aceluia pe care îl mîngîiase de zeci de ori, trăgîndu-şi cuţitul din inima fetei, lăsînd corpul inert, înveliş netrebnic al sufletului ei curat, să cadă într-un nor de praf pe podeaua nemăturată a camerei mizere dintr-un han de ţară. Înainte de plecare luase cu sine o şuviţă, învelind-o într-o bucată de mătase roşie, pe care tot el o tăiase din chimonoul tinerei.

Şi, după atîta timp de cînd schimbase armele pe cărţi şi ura în iubire, nu putea uita. Strînse ochii, pînă ce stele multicolore se înecară încet-încet în fluvii de lacrimi.

* * *

Se opri brusc, copleşit de noua viziune. Bezna îl înconjura din toate părţile, făcînd ghicite formele obiectelor peste care călca cu băgare de seamă. Faldurile robei păreau o extensie a nonexistenţei luminii în acel spaţiu limitat, fluturînd lin, o aripă de corb în liniştea unei nopţi de iarnă.

Lumina apăruse la fel de brusc precum dispăruse, şi, deşi la început i se păruse orbitoare, constată cu surprindere că era de fapt mult mai puţină decît atunci cînd capcana negurii îl prinsese în mrejele spaţiului său.

Atunci observă clădirea, acea formă bizară care nu semăna cu nimic cunoscut; trei cupole, dintre care una mai înaltă şi mai mare ce purta semeaţă un semn bizar de familiar pe care nu putu să-l identifice. Îngrămădeala din jurul ei, forfota neîntreruptă, îl făcu să spere că, aşteptînd, accesul spre intrare va fi mai liber.

Vacarmul miilor de voci, tropotul de picioare călcîndu-se, colcăiala dementă a celor ce doreau să intre sau să iese, obsesia cotidiană a hranei, cauza care crease şi precipitase toate lucrurile acum existente, îl făcură să-şi ia o poziţie cît mai comodă pe un petec de iarbă pipernicită, rămas ca prin minune intact. Ca să-şi omoare timpul se apucă să-şi scotocească meticulos buzunarele pantalonilor. Într-un tîrziu, ochii îi căzură pe o bucată de hîrtie îngălbenită, o fotografie veche pe care o găsise cu mulţi ani în urmă, redînd chipul unei femei nespus de frumoase, contemplînd-o îndelung şi admirîndu-i trăsăturile romantic de graţioase.

* * *

Lasă scîrbită fotografia din mînă. Chipul bărbatului, tipul de mascul gata de compromisuri, îi aduse aminte de momentul în care era o curvă ieftină în Place Pigalle. O curvă ieftină şi frumoasă, chiar supărător de frumoasă pentru colegele de breaslă care, în patul unui compozitor obscur, bătrîn, pervers şi cu o cîrcă de bani, descoperise că are o voce plăcută şi ureche muzicală remarcabilă. Restul fusese un şir lung, lung de orgasme, mai mult sau mai puţin interesante, care o propulsaseră mai întîi pe scena Operei din Paris, şi apoi, după succesul grandios, Europa îşi deschisese docilă urechile, pagină muzicală după pagină muzicală, în fiece sală de concert. Un singur om o iubea nespus, umil şi tandru, anonim vînzător de flori, în Avenue Foch, un om pe care ea, diva, îl înşela oriunde, pe paturi fastuoase, îmbrăcată în satin albastru, sau pe podele lustruite de cizmele turiştilor în vreun hotel de mîna a doua.

„Asta e viaţa” îşi zise completînd un cec cu cinci zerouri

pentru orfelinatul din Avenue de Belleville, după care, cu un gest nepăsător, ridică fotografia tînărului, studiind-o îndeaproape.

Lăsă să-i alunece fotografia în timp ce-şi lua capul în mîini. Curiozitatea îl instiga la gîndire şi totuşi i se părea că ceva esenţial îi scapă. Gîndurile nu mai erau ale lui, în acele momente trăind din plin, de parcă el însuşi ar fi fost personajul principal. Ceva se zbătea acolo, în neuronii roşi de nesomn şi oboseală, un lucru pe care deocamdată nu îl putea determina.

Undeva mai încolo, carcasa unei amfibii pleznite în urma conflagraţiei stătea căzută, vărsîndu-şi laolaltă, în exteriorul său, printr-o gaură hidoasă şi ruginită, panoul de comandă, silueta unui scaun ars, un sistem de ochire prin laser, două Blast-uri fără încărcătoare, precum şi o cască Interni.

Tot ce ar fi putut fi digerat dispăruse mistuit de foamea ce urla pretutindeni, chiar şi în stomacul său. Făcu cîţiva paşi spre epavă încercînd să distingă dacă de acolo s-ar fi putut ajunge mai uşor la intrare, unde forfota era la fel de puternică. Oricum, aici locul era destul de sigur deoarece superstiţiile despre Doamna cu Coasa, bîntuiau fostele locuri în care se angajaseră conflicte. Singur, aplecat pe o suprastructură, un fel de bară de susţinere exterioară, privea peisajul de pe ceea ce odată fusese un vehicul de luptă.

* * *

Balustrada din lemn era rece, poate prea rece pentru o după-amiază de mai, cînd natura i se revela în toată splendoarea. Ridicîndu-se simţi în obi greutatea pumnalului ritual alături de care, cea din interior, insesizabilă acum, dar mişcătoare din cînd în cînd, nu-i dădea pace. Zîmbi în sinea sa, gîndindu-se că nici de data aceasta Yakura-san, soţul său şi şeful clanului Tora, nu va avea satisfacţia unui moştenitor. De şase ani de cînd erau împreună nu putuse uita cum familia îi fusese ucisă cu sînge rece de acest samurai îndrăzneţ, numai pentru faptul că se împotrivise căsătoriei lor şi nici prima noapte cînd, după ritualul împărţit al pernei, Yak ura o lăsase ca pe prosop folosit, culcîndu-se apoi cu băieşiţa. Îşi jurase atunci, pe sîngele ce pătase imaculatul aşternut, ca atît cît va trăi, deşi îi plăceau enorm copiii, căsătoria lor va rămîne neîmplinită,

lăsîndu-şi soţul să jinduiască după un urmaş. Iar pînă acum, cele opt avorturi făcute în cea mai mare taină păreau să confirme valabilitatea promisiunii. Îşi reaminti cu durere că e samurai, în antagonism cu faptul că de opt ori se tăvălise în mizeriile propriului corp, nefiind altceva, atunci, decît o nemernică eta ce trimite în Marele Necunoscut o viaţă ce n-a început încă. Şi cu toate că singura mulţumire şi-o găsea în Tantra, pe care o deprinsese treptat de la maestrul Yakura, acum, ca şi pînă atunci, moştenitorul se va întoarce din drum, iar ea, samuraiul-eta, va fi pe rînd cînd scursoarea, cînd elita.

Zîmbi din nou, sprijinită de balustradă, trăgînd în piept curcubeul de arome al grădinii pe care Nabu, grădinarul, o modela după bunul lui plac.

* * *

Se ridică brusc de parcă bara l-ar fi muşcat. Se dusese şi ultima fărîmă de calm pe care o posedase, din cauza faptului că, deşi nu era prost, fenomenul ce se repeta îl prindea în cele mai neaşteptate momente şi, culmea, era poate primul fapt deosebit de cînd se născuse. De fapt ar fi fost cam al doilea, deoarece îşi aminti ceva, o întîmplare veche, de cînd avea doar cincisprezece ani. Fiind încolţit de cinci matahale, înarmate cu lanţuri şi bîte, în timp ce-şi apăra bucata mizeră de pîine, pe care o căpătase asudînd abundent în fierăria aproape dărîmată a unui maestru armurier, îşi dorise cu disperare să nu fie maltratat. Şi, minune, lanţurile se loviseră ca de un zid, sărind în lături, agăţînd în mişcarea lor dezordonată bîtele, creînd o busculadă grotescă, pînă cînd unul dintre ei, un bărbos cu ochii albaştri, se retrăsese urlînd: „Potenţial!”. De atunci încercase să afle ce este aia „potenţial” şi cînd găsise destule informaţii, abia atunci avusese certitudinea că este unul dintre ei. Dar asta nu-i explica cu nimic întîmplările ultimelor ore. E drept, cîteodată mai auzea voci, se mai întîmpla ca un obiect care-l stingherea la mers să-şi schimbe singur poziţia, dar era o chestiune de neluat în seamă. Şi de ce afla despre ura, dragostea şi suferinţa unor oameni pe care nu-i cunoscuse, ce trăiseră parcă în altă lume?! El nu fusese avar, nu iubise şi nu urîse, nu furase nimic, aşa că ceea ce vedea prin ochii minţii sale îi dădea o stare de spirit contradictorie.

Privi cerul, poziţia astrelor, observînd că trecuse mai mult de o oră de la ultimul eveniment. Se hotărî să mai aştepte totuşi în speranţa că va găsi o explicaţie. Îşi scoase de sub robă un pachet mototolit, extrăgînd o ţigară mahorcă ordinară, pe care cine ştie ce firmă din ce colţ al pămîntului o produsese, aprinzîndu-şi-o şi suflînd rotocoale largi, de un gri metalic, şerpi clocotitori ce se înălţau avizi în atmosfera şi aşa poluată, ignorînd durerea ce-l făcea să creadă că palmele sale erau torturate de purificarea focului.

* * *

Trabucul pufăia ca o locomotivă antică, supărat parcă de prea multă linişte. Bărbatul îl puse liniştit în scrumiera de cristal de Boemia, scărpinîndu-şi bărbiţa albă şi rară. Simţea jilţul capitonat cum suportă docil şi insensibil greutatea unui corp de om la şaptezeci de ani. Mîna dreaptă, cu un inel imens în care ochiul de safir sclipea magic, se întinse după dosarul, aşezat peste un teanc de foi albe, pe biroul masiv, stil Ludovic al nu ştiu cîtelea, din faţa sa. Gesturile sale vădeau bunăstarea, luxul care îl înconjura, luxul în care trăise o viaţă. Rembrandt-ului din perete îi zîmbi tandru, mai tandru poate decît i-ar fi zîmbit vazei din porţelan de Sèvres aflată lîngă un secreter de mahon în stil baroc. Ar fi putut foarte bine să fie anticar, dar preferase să fie bancher, agonisind fiecare centimă, bucată cu bucată, zi de zi, ceas de ceas. Acum, că odraslele erau mari, iar el nu se mai simţea în putere, se impunea să lase pe cineva să-i continue munca. Îşi începuse pagina cu: „Las fiilor mei, Abraham, Isaac, precum şi fiicei mele, Miriam…”, gîndindu-se la o formulă de încheiere de tipul: „blestem să se abată asupra voastră, dacă nu veţi respecta dorinţele mele şi dacă, într-un fel sau altul, veţi înstrăina lucrurile lăsate moştenire, ori măcar vreunul dintre voi nu va continua tradiţia de bancher”. Mai avea cîteva clauze de trecut în testament, dar îşi îngădui încă un fum din havana ce fumega uitată în scrumieră.

* * *

Ţigara continua să fumege liniştită între degetele ţepene, insensibilă la starea lui de spirit. În nări toamna arsă de poluare

îl făcea să strănute în timp ce gîndurile scăpate. De sub control călătoreau aiurea, închegîndu-se gelatinos de logic, ca să se spargă subit în mii de aşchii tăioase ce-i zgîriau mintea. Privi atent mica insectă ce-i inspecta bocancii, milimetru cu milimetru, cugetînd la condiţia ei de nevertebrată, concepută parcă să caute, ca şi lumea din jur, hrană şi condiţii de înmulţire.

Se ridică hotărît, călcînd pe mormane de asfalt, dintre care iarba apărea ca o barbă nerasă pe un obraz ciupit de vărsat de vînt. Păşi cu atenţie prin mulţimea ce fierbea în sucul propriu al mizeriilor, dorinţelor neîmplinite şi dezamăgirilor crunte, îndreptîndu-se spre intrare, nesesizînd fosforescenţa mată a mătăniilor, vrajă lîngă vrajă în jurul gîtului său, adunîndu-i gîndurile. Cînd trecu pragul ştiu, de parcă ştia de la naştere, că vestala, hindusul, diva, femeia samurai, evreul, toţi erau el, el cel de faţă, înţelegînd abia acum sensul ascuns al viziunilor şi mai ştiu că trebuise să cunoască, iar el tocmai asta făcuse. Rămăsese puţin uimit cînd văzu interiorul clădirii, plină de oameni, în dreptul cărora coborau de sus, din cupola pictată cu chipuri luminoase, ţevi argintii. Grohăiala înfundată îl făcu să înţeleagă faptul că aceştia, disperaţi, cu gurile lipite de acele conducte, nu făceau altceva decît să se hrănească.

Lumina ce izvora din faţă îl atinse cu aripa blîndă a cunoaşterii, dezvăluindu-i încă o pagină de adevăr. Se afla într-o biserică şi asta nu pentru că pe turlă exista CRUCEA, ci pentru că în altar, lîngă un crucifix îmbrăcat în diamante odihnea, cine ştie de cînd, BIBLIA. Şi, în momentul cînd se află deja acolo, mîngîind cu privirea cartea străveche, sărutînd-o în timp ce palmele i se odihneau pe braţele crucii, durerea îi năvăli pentru o clipă în mîini, odată cu glasul ce venea de nicăieri şi de pretutindeni, spunîndu-i: „BINE AI VENIT ACASĂ, FIULE!”.

Pompilian TOFILESCU

ŞI EL O RIDICĂ ÎN PALME SPRE CER

„Aceasta ne va mîngîia pentru osteneala şi truda mîinilor noastre, cari vin din acest pămînt, pe care l-a blestemat Domnul.”

(Genesa, 5, 29)

1. Plouase.

Gura rotundă de deasupra oraşului, Ochiul, vomitase iarăşi, potopind lumea de dedesubt cu un puhoi de zoaie, acizi, scîrnă, resturi de organisme, obiecte în descompunere.

Cînd Stroke ieşi din casă, aproape că nici nu aşteptă să se sfîrşească ploaia, mai cădeau din cînd în cînd de pe marginile Ochiului picături mîloase, mari, care se spărgeau sfîrîind în stratul de reziduuri, gros de vreo două degete, ce acoperise oraşul. Îşi luase cu el umbrela de cauciuc, însăilată din cîteva resturi de anvelope, nu se ştie niciodată ce-ţi trece prin cap şi uneori ar putea să se întîmple chiar o lacrimă din aceea cît pumnul, neagră şi otrăvitoare, care să-ţi facă tunel în creier. Se îndrepta spre barul lui Bodo, unde, era sigur, se vor strînge toţi să comenteze evenimentul. De fapt evenimentele: ploaia şi deflorarea. Astăzi una din fetele din oraş împlinea paisprezece ani şi trebuia supusă ritualului de maturizare. Din mulţimea de bărbaţi potenţi se trăgeau la sorţi şapte care urmau s-o penetreze pe rînd. Apoi unul, tot de şansă numit, din cei şapte o lua de soţie. Din cauza ploilor sterilitatea crescuse, iar copii, deci fetele, deci ritualul erau din ce în ce mai rari. Era încă singur pe străzi, de la marginea oraşului unde îşi construise izolat o cabană – din bucăţi de tablă, polietilenă, cartoane, cutii de plastic – nu întîlnise pe nimeni; mai curajos – sau poate mai avar – decît ceilalţi. Mergea răscolind cu vîrful cizmelor înalte pînă la jumatea coapsei gunoiul vîscos. Într-o zi găsise, aruncat de cei de sus, un obiect de aur, mare cît palma, cu patru braţe – unul mai lung – dispuse la nouăzeci de grade. O cruce. Se întrebase cîteva săptămîni la ce ar putea folosi. Apoi se lămurise: era o podoabă. Dacă ar avea noroc, ar putea găsi şi acum ceva. De data aceasta ceva folositor, gîndi. Deversările se înmulţiseră în

ultima vreme şi odată cu ele şi obiectele aproape întregi pe care acizii nu avuseseră timp să le atace. Mai făcu cîteva sute de metri pe străzile pustii, printre clădirile pe ai căror obraji leproşi se prelingeau leneş pîraie întunecate, printre rarele cioturi de copaci şi piciorul i se înfipse într-o movilă de vreo trei-patru palme înălţime. O răscoli şi din ea răsări o formă umană. O păpuşă. O păpuşă care mişca. Tresări. Vreo drăcie, un mecanism, ceva, îşi zise. Era clar, avea ghinion: data trecută o cruce, acum o păpuşă. Ha, ha. Îşi puse mînuşile şi o ridică. Sub suprafaţa vînătă ce o acoperea simţi consistenţa moale a cărnii. A unei cărni fragile şi tremurătoare. Un copil?! O experienţă nereuşită a celor de sus. Se întrebă cum de rezistase, cum de nu ţinea acum o grămăjoară de organe în descompunere? O înveli, cu grijă într-o bucată de muşama şi strîngînd-o la piept se întoarse spre casă. Fusese inspirat cînd ieşise mai devreme. Alţii ar fi strivit poate boţul acela de carne cu crampoanele de oţel ale cizmelor.

Oraşul se populase. Cei mai mulţi, bărbaţi, se îndreptau spre cîrciuma lui Bodo.

— Bună recoltă, rînji cineva şi Stroke îi răspunse cu un gest grăbit al mîinii, fără să stea să chibzuiască, dacă aceasta fusese un fel de „bună ziua” sau dacă rînjetul însemna invidie, curiozitate sau satisfacţie anticipată a ritualului deflorării.

Ajunse acasă şi îşi consumă raţia de apă – „albă pentru zile negre” – nepoluată, ca să cureţe omuleţul căzut din cer. Îi privi sexul: N-avea. Adică nu-l avea în afară. Era o fetiţă. O ridică în palme spre Ochiul care i-o dăruise, contactul cu pielea vînătă, artificială, rece – d’aia nici n-o arsese noroiul! — a fetiţei îl înfioră, şi rosti cît putu el de grav:

— Puştoaico, pe tine o să te cheme Sem şi de azi înainte ai să fi copilul meu!

Ochii pînă atunci lipiţi ai fetiţei se desfăcură şi cîteva clipe privirile bărbatului şi ale copilului îşi împletiră uimirea, groaza, speranţa, umbrele, întrebările.

Apoi Stroke îşi înălţă chipul către Oraşul de Sus şi blestemă, ura ţîşni ca o flacără, îi străpunse temeliile, dărîmînd locuinţe şi temple, aduse miros de moarte în nările bărbaţilor, încrustă dîre adînci pe obrajii femeilor, învîrteji norii şi se topi în Soarele care privea de deasupra de tot, cu aceeaşi indiferenţă, şi la minunăţiile ce i se arătau primele, dar şi – prin Ochii curăţaţi de

mizerie – la uitarea de sine a celor de jos.

Iar Stroke, fără să bănuiască nimic din toate acestea, îşi aşeză fiica pe un maldăr de zdrenţe şi plecă, de data aceasta ca să ajungă cu adevărat, la barul lui Bodo.

2. — Îţi spun eu, că stăm într-o budă. Într-o groapă. Ochiul e gaura pe care oamenii îşi pun dosul. Se screm cît se screm, cade rahatul, pe urmă oamenii se ridică şi, în timp ce-şi trag pantalonii, flegme ază. Iar flegma cade în capul tău sau al meu.

— Rahat mănînci tu şi mai eşti şi idiot, îi aruncă Doc cu ciudă, holbîndu-se la paharul cu spirt verzui din faţa sa.

Cu ciudă: Glup era numai beat şi se putea numai să aibă dreptate. Aiurea! Ridică ochii, drept în faţă era Ios, cel mai deştept, filosoful, Metrucub, cum i se zicea referitor la dimensiunea creierului. Îl privi rugător, fă-l să tacă, pe măsa, zi-i ceva, că mă enervează!

— Este imposibil să fim într-o groapă, decretă Ios, prinzîndu-i parcă gîndul.

Acum semănau toţi cu nişte peşti dintr-un acvariu băgat într-un congelator: încremeniseră cu gurile căscate spre Metrucub.

— Îhî, îl aprobă cineva fără să ştie de ce.

— N-are pereţi. S-ar putea să fim într-o budă suspendată.

— Iar dacă ăia sînt **oameni,** noi ce sîntem?

— Viermi. Să vezi ce bine o să fie cînd o să se umple bazinul. O să ajungem toţi sus, albicioşi şi cu burţile umflate, şi o să-i facem p’ăia să borască.

Glup mînca în continuare rahat, nici Ios nu reuşise să-i închidă gura.

Barul aproape se umpluse de bărbaţi (e un fel de a spune, jumătate din ei erau impotenţi, sterili, veniseră să trăiască emoţiile celorlalţi, să-şi amintească şi să se bucure cînd cei aleşi vor da din cur şi vor geme pe podiumul din mijlocul sălii), Bodo îi privea satisfăcut de după tejghea, mutînd mereu sticlele către un aranjament perfect, pe care nu avea să-l atingă niciodată. Îi numărase de cîteva ori – alţii cînd se plictisesc numără oi, nu? ce sînt acelea oi? —, mai lipseau cîţiva şi, musai, trebuiau aşteptaţi. În spatele lui, nouă duzini de becuri pe o suprafaţă de staniol închipuiau un falus imens şi strălucitor.

— Copii, strigă, deschidem bursa!

Pentru o clipă, în bar se făcu linişte. Apoi nimeni nu-i dădu atenţie. Tembeli. Se înghesuiau cu toţii să-şi piardă banii în ultime clipă, de multe ori fusese obligat să întîrzie deflorarea din cauza unui mocofan care uitase să-şi trecă favoriţii pe tabla de pariuri.

— Uitaţi-vă, dracului, la Zburători!

Strigase Doc acoperind cîteva momente gălăgia din bar. Unii ridicară miraţi privirile. Cretin. De unde Zburători aici?! (Fanaticii religioşi, adorau Ochiul şi încercau să pătrundă prin El ridicîndu-se de la pămînt cu o pînză prinsă de un schelet metalic. Cei ce reuşeau erau sanctificaţi).

— O aripă de-a lor este de trei ori mai mare decît tine. Ce animal are găoaza atît de mare?

Glup ridică din umeri. În lumea de sus este posibil orice, ziceau umerii lui. Pe urmă, o tăcere atotcuprinzătoare înghiţii barul. Numai că, aproape imediat, un cuvînt se înfipse în burta ei şi o ucise:

— Şobolani!

Era Naif.

— Şobolani împuţiţi şi mizerabili!

Naif pretindea că venise de sus, că fusese aruncat aici – închis, exilat, nici un cuvînt nu i se părea prea bun – pentru că îşi spălase cuţitul în burta unui fraier. Şi ca să-şi argumenteze afirmaţiile spintecase un cerşetor care intrase în zona lui de respiraţie. Din patru motive: trăia în Oraşul de Jos, era şobolan, era mizerabil şi puţea. De atunci toţi îl credeau nebun; şi se fereau de el. Le era frică de moarte şi de lucrurile imposibile pe care le susţinea Naif. (Ar fi însemnat că sus trăiesc oameni ca noi! Sau, moş Ref, îndoit ca un cleşte, fără coaie, cu o mînă uscată: „Eu am ajuns aici pent' c-am călărit do'oj'de puicuţe, ha, ha!).

Îşi luă două sticle din raft şi se aşeză la o masă pe care **şobolanii** o eliberară rapid cînd Naif se îndreptă către ei.

De fapt – aşa credeau toţi – Naif apăruse cu un an şi ceva în urmă din alt oraş (existau de sigur **alte oraşe,** deşi ei nu le văzuseră niciodată) sau de la fermele – era un **ţăran** – ce înconjurau oraşul la limita zonei acoperită de razele de soare răsărite din Ochi. Nimeni nu plecase vreodată din oraş, nici ţărani şi nici ferme – un fel de fabrici de mîncare a dracului de scumpă – nu văzuse vreunul. Da' puteau să presupună.

Imediat după Naif, intrase în bar Stroke şi se aşezase la masa lui Doc.

— Dacă mai stăteai o ţîră ajungeai la fătat.

Se referea la Wom, fata ce urma să fie iniţiată.

— Straşnică ploaie, zise Stroke. Apoi, către Bodo, un dublu-dimineaţa!

Aiureli de-ale lui Bodo. Botezase esterii pe care îi punea în alcool cu nume ciudate, de la perioade din zi, pînă la sentimente.

— Şi cîte unul la fiecare.

Stroke înnebunise. Făcea cinste.

Îşi goliră tăcuţi paharele. Sosiră şi ultimii întîrziaţi, se făcură pariurile, cîte şapte nume – personajele principale în ritual –, dintre ele unul de ginere. De obicei nu ghicea nimeni, iar banii rămîneau lui Bodo. Realizaseră asta dar nici unul nu refuzase să mai parieze, tradiţia trebuia respectată şi, apoi, era ca şi cum ţi-ai fi plătit biletul de intrare la spectacol.

Bodo stinse luminile din bar, rămase doar falusul strălucind în spatele tejghelei şi un proiector aţintit asupra podiumului.

Începea ritualul.

3. — Sîntem aici patruzeci şi nouă de bărbaţi, purtători de sămînţă vie, decretă Bodo…

— Hm, din ce în ce mai puţini, mormăi cineva, întrerupîndu-l.

— …patruzeci şi nouă de bărbaţi făuritori de viitor, pistilul oraşului nostru (unde mă-sa găsise Bodo cuvîntul ăsta?!), braţe puternice adunate pentru a iniţia în durerile şi plăcerile vieţii pe fiica noastră Wom.

Vocea îi suna straniu prin amplificator, o sculă străveche şi peticită care deforma sunetele şi le umplea de pocnete şi hîrîituri. Bodo zisese sîntem, dar se exclusese din număr, niciodată nu participase la deflorare, se zvoneau despre el tot felul de chestii cu persoane de acelaşi sex, cu animale de cauciuc sau sîrme băgate în creier.

În jurul podiumului înalt de un metru, de vreo trei diametru, cu suprafaţa laterală vopsită în roşu, izbucni o ceaţă gălbuie. Cei din faţă simţiră cum emoţia se transforma în şarpe înnodat şi li se aşeză în fundul gîtlejului.

— Wom, Wom, Wom, Wom, răsuna contorsionată, ruptă în mii de frînturi de sunete şi cusută apoi cu electroni în

măruntaiele aparatului, zvîrlită prin difuzoare în tactul obsedant al unui răpăit de tobe vocea lui Bodo.

— Wom, Wom, Wom, repetară ceilalţi unduindu-se, tensiunea crescu, pompîndu-le tone de sînge în sex, scoţîndu-le ochii din orbite.

Învăluită cu o pînză subţire, transparentă apăru Wom. Scundă, picioare drepte, necuprinse de revărsarea cărnii şi sînii abia mijiţi, două moviliţe răsărite stingher pe pielea gălbuie, întinsă pe armătura prea evidentă a coastelor.

— Fie ca ea să ne umple oraşul cu gînguritul pruncilor şi inimile de bucurie, îşi continuă Bodo litania, proiectorul o încadră orbind-o şi decupă odată cu ea din semiîntunericul sălii, o porţiune din podeaua îmbibată de un strat gros de praf amestecat cu alcool, sudoare şi sînge vaginal.

Podiumul. Altarul sacrificiului. Simbolul Ochiului. Ploaie, mizerie, fecunditate.

Wom îşi lepădă voalul, îl zvîrli în şapte păsări argintii aducătoare de fericire, care plutiră înspre bărbaţii aşezaţi în două cercuri concentrice în jurul estradei. Pe şapte dintre ei poposiră. Al şaptelea era Stroke.

4. Ochiul se înnegrise, în jurul lui bolta lucea stins, artificial, lumina ei se pierdea pînă să ajungă la pămînt. Acolo e noapte şi au răsărit stelele, gîndi Stroke şerpuind printre bălţile martore ale ploii din ajun. Cu umerii încovoiaţi de greutatea lui Wom – leşinată, după orgia sorţii i-o încredinţaseră lui – semăna cu un hoţ ce-şi ducea prada spre ascunziş. Era liniştit, refuzase să participe alături de ceilalţi şase la ceremonial, să o penetreze sălbatic, urlînd cu bale la gură, acoperind cu mîinile asudate plînsul fetei, cea care îi devenise apoi soţie. Norocul îi dăruise în acea zi un copil şi o femeie. Încerca să-şi imagineze un fragment din viitor. Îl văzu neclar, ca o linie a orizontului acoperit de ploaie.

De acum Bodo îi va da de două ori mai multe conserve, cîţiva ani în care Wom va aparţine tuturor (faptul că i-o încredinţaseră lui era doar un simbol, respectarea unei vechi tradiţii), apoi Sem şi, cînd vor muri amîndouă, va rămîne iarăşi singur. Dacă nu cumva norocul îl va lua pe el înainte.

Norocul – o chestie în care începuse să creadă. Îi dăruise multe, îl invoca pipăind crucea de aur, primul semn pe care i-l

trimisese.

Wom gemu. Ceafa şi spatele lui Stroke, pînza groasă a cămăşii ce le acoperea se îmbibaseră cu sîngele ei.

Gîndul îi zbură iarăşi la Bodo. Şeful. Le dădea conserve, alcool, apă, bani. Gîndea şi hotăra pentru ei. Iar ei, nişte şobolani, vorba lui Naif, zgîrmau în noroi şi-i aduceau obiectele preţioase (mai multe obiecte – mai multe conserve); sau munceau pentru el; sau îşi vînau precum Naif semenii; sau cerşeau.

Bodo, într-o zi, beat: „S-au înmulţit ca şoarecii şi şi-au construit platforma. Toţi ăia cu bani au ajuns sus, ăia ale căror zece coaie erau zerourile în bancă, ăia cu muşchi şi gheare de aur. Ne-au uitat aici şi se cacă pe noi ca pe nişte viermi. Da’ o să le arăt eu lor cine-i Bodo regele şobolanilor, o să le ronţăim temeliile şi or să cadă-n cur ca nişte proşti…”

Mai avea puţin pînă la locuinţă. Se opri, o aşeză pe Wom pe un petec de asfalt uscat şi respiră adînc de cîteva ori. Dintre ruinele unei clădiri vechi apăru un bătrîn. Ochii – două pete aburii murdărite de muşte – se distingeau greu din barba şi pletele argintii, încîlcite. Un cerşetor. Apăreau din ce în ce mai des oameni din afara oraşului, o faună ciudată, venită de nu se ştie unde, alimentînd cu presupuneri fantastice imaginaţia locuitorilor.

— O să plouă, rosti orbul şi, oprindu-se lîngă Stroke, îi pipăi faţa cu mîinile descărnate.

Coborî apoi braţele şi se întoarse.

— Cumplit o să plouă. Ia-ţi femeia şi copilul şi du-te!

Care copil? Şi cum o văzuse bătrînul pe Wom? Poate o auzise numai. Sînt unii care pot vedea cu auzul.

Bătrînul se depărtă continuîndu-şi jelania:

— Cumplit o să mai plouă. O să muriţi cu toţii, vă spun, aveţi păcatul în sînge. Cumplit…

5. Ochiul aţintea oraşul cu un jet strălucitor de raze, o fracţiune de soare care usca laolaltă pămîntul, aerul împuţit şi sufletele oamenilor.

În piaţa centrală, exact în puţul care urca în lumea de deasupra, exact sub discul de albastra nefiresc – pentru oamenii de jos, tot ce aparţinea cerului era nefiresc – o duzină de bărbaţi goi, vopsiţi, în dungi, albastru cu auriu, rugîndu-se. Invocînd

infinitul să-i primească. Erau Zburătorii. În spatele cercului format de ei, un alt cerc, concentric din aripi uriaşe, triunghiulare, de pînză. În interior, un zigurat mai înalt decît orice clădire a oraşului.

Zburătorii îşi terminară ruga. Primul care îşi luă aripa şi păşi pe treptele ziguratului fu un tînăr înalt, cu părul lung şi negru. Ajuns în vîrf, se prinse de cadrul ce susţinea pînza şi se aruncă în gol. Începu să plutească. Pe rînd, îl urmară şi ceilalţi. Pe marginile pieţei izbucniră urlete: cei veniţi să trăiască privind fiorul zborului. Să aştepte căderea Zburătorilor. Şi să facă pariuri.

În interiorul cilindrului ce avea Ochiul drept una din baze, curentul de aer era ascendent şi permitea aripilor să se înalţe. Cîteodată, cel mai puternic şi mai îndemînatic dintre Zburători reuşea să pătrundă prin Ochi. Şi atunci, dacă nu se mai întorcea niciodată, însemna că Zeii îl acceptaseră între ei, iar cei rămaşi îi invocau apoi rugăciuni. De cele mai multe ori, însă, cădea cîteva ore mai tîrziu, fără aripă, zdrobindu-se de pămînt. Sau se putea întîmpla să fie găsite bucăţi din el în torentele primei ploi. Sau să revină peste multe luni de zile, cu ochii rătăciţi şi să susţină că în Oraşul de Sus trăiesc oameni ca noi, că acolo plouă cu apă – cu apă chioară, transparentă, curată –, că oamenii de acolo au ajuns pe stele, că niciunde nu există zei. Atunci toţi îşi astupau urechile şi îl alungau.

Plutind în cercuri din ce în ce mai strînse, tînărul aproape că ajunsese la intrarea în Ochi. Urale de bucurie, de nerăbdare, de ciudă răsunară iarăşi în piaţă. Mai zbură cîteva minute, distingîndu-se greu, bleu-auriu în pata de cer pe care îşi desena traiectoria şi un obiect negru, un punct văzut de jos, probabil un ţurţure de nămol uscat, desprins de pe marginea Ochiului, lovi aripa, dezechilibrînd-o. Tînărul se prăvăli rostogolindu-se în aer, lovi şi el în cădere cîteva aripi şi curînd spirala ascendentă de Zburători se transformă într-un vîrtej multicolor de pînze şi trupuri omeneşti. După un timp, piaţa şi împrejurimile ei se acoperiră de membre şi organe sfîrtecate, de crîmpeie însîngerate de aripi.

Focuri mari fură aprinse în piaţă, carnea tremurătoare căzută din cer fu strînsă şi aşezată deasupra, oamenii se transformară prin zbor în păsări şi erau mîncaţi acum de semenii lor, alimentau extazul religios sau, pur şi simplu – paradoxală

expresie –, satisfăceau instinctele primitive ale celorlalţi.

Devorară resturile Zburătorilor, se luptară între ei pentru femei, se împerechează, chefuiră pînă noaptea tîrziu, cînd între ei apăru bătrînul orb ca să le spună, în zadar, ce groaznică ploaie are să vină.

6. Timp de mai multe zile, Stroke nu ieşi din cocioabă. Făcu ordine, o îngriji pe Wom, stătu mereu alături de ea şi de Sem. Pînă cînd i se terminară proviziile. Plouase de vreo două trei ori între timp – ciudat cum se înmulţiseră ploile în ultima vreme –, dar el nu ieşise să zgîrme noroiul în căutare de resturi.

Se hotărî să ceară ajutorul lui Bodo. Şi cum Bodo nu dădea nimic degeaba (deşi acum era altceva; acum Stroke **întreţinea o femeie)** luă cu el crucea, obiectul de aur găsit cîndva după ploaie.

— Noroc, bătrîne, ce mai faci?! Frumoasă nevastă ai căpătat! răspunse Bodo la salutul lui Stroke.

Obiceiul lui, să-ţi răspundă cu multe cuvinte, să te ameţească şi să-ţi dea întotdeauna mai puţin din ceea ce ai cerut, ţi s-ar fi cuvenit s-au aveai neapărată nevoie.

— Greu. Am venit după hrană.

Şi asta era o întrebare: de unde se aproviziona Bodo? Mai mult ca sigur că le primea de sus. Şi ştia mai mult decît lăsa să se înţeleagă. Pentru că n-ar fi avut nici un interes să ştie şi ceilalţi.

— Aha!… V-aţi distrat frumos zilele trecute! Şi Zburătorii ăia tîmpiţi, ha, ha, şi fetiţele, frumos, frumos…

Gras, cuvintele îi ţîşnea năclăite dintre fălcile căzute, păreau că se desprind greu din sacul de untură care era Bodo.

Stroke îi ştia obiceiul. Scoase crucea din buzunar, o lustrui cu mîneca şi o aşeză pe tejghea.

— Îmi dai?

Pentru o clipă ochii lui Bodo luară foc.

— Da, şi de copil trebuie să ai grijă, am auzit că ai un copil frumos, ochi albaştrii, pielea albă, Wom s-a grăbit să te facă fericit – Bodo improviza total aiurea, nici o femeie din lume nu ar fi gestat într-o săptămînă. Trebuie să-l creşti, trebuie, cît ai nevoie, îţi dau, îţi dau, cum zici că-l cheamă p-ăla micu”?

— Sem, rînji Stroke. E fată, are pielea din plastic vînăt şi ochii cenuşii. Şi am găsit-o în nămol, după ploaie. Da’ de unde îmi dai

tu mie toate astea? Văzuse sclipirea din ochii lui Bode şi îşi permitea să joace acest rol.

— Am, am. Îţi dau cît vrei... Am în spate, în depozit. Gest spre uşa lustruită, de tablă zincată, încadrată de rafturile cu sticle ale barului.

— Şi în depozit de unde intră?

— Intră, intră, cum de unde intră?! se prefăcu Bodo mirat, ce întrebare tîmpită şi de ce te interesează pe tine.

Apoi înţelese. Stroke băgase crucea în buzunar şi se îndreptase spre ieşire.

Se întoarse spre uşa de tablă şi o deschise.

— Stai! Vino cu mine!

Coborîră cîteva trepte şi pătrunseră într-o încăpere imensă, plină cu cutii, lăzi, recipiente, dar şi cîteva mobile desperecheate şi îngrămădite într-un colţ – un fel de depozit dormitor. Pe la jumătatea lui, în lumina galbenă, slabă, a unui bec electric se zărea, în stînga, o altă uşă. O deschise şi pe aceasta descoperind o gură întunecată.

— Un tunel. Iese la marginea oraşului, într-un garaj. Cîteva camioane. Munţii sînt la patru sute de mile de oraş, spre răsărit. Acolo e zona de contact cu platforma. Acolo găsesc mereu „resturile” aranjate frumos şi poarta închisă.

În semiîntunericul sălii, pleoapele lui Bodo se zbăteau ca nişte păsări înecate în grăsime.

— Credeam că o să ajung şi eu **acolo.** Sînt sătul de voi, de viermi, voiam să ajung în Oraşul-în-Care-Nimeni-Nu-Munceste – Şi-Fute-Femei-De-Aur. La două sute de mile spre sud e un oraş la fel ca al nostru, spre nord e un altul, la apus e un altul, cîte unul sub fiecare gură de canal, sub fiecare Ochi. Şi fiecare are **bodoul** său, sperînd, înşelat că va fi primit sus, obligat să trăiască laolaltă cu **şobolanii,** să-i mintă şi să le ia totul. Dar acuma e prea tîrziu. Acuma Zeii au hotărît să ne pedepsească!

Ceva care dospise îndelung înlăuntrul său erupsese, îl făcuse pe Bodo să vorbească şi îl aruncase apoi într-un ocean de disperare religioasă.

Care zei? se întrebă Stroke. Norocul? Zburătorii ajunşi în infinit? Sau vechiul zeu al omenirii, Diavolul?

7. Alcătuită din plăci uriaşe, îmbucate ca într-un **puzzle,** replică ridicată de om a plăcilor continentale, folosind lanţurile

muntoase drept coloane şi contraforturi, învîrtindu-se odată cu pămîntul şi reprezentînd cel mai nou înveliş al său, platforma adăpostea de multe secole, cu ambele feţe ale sale, două categorii complet diferite ale omenirii, amîndouă încremenite într-un etern imobilism social şi într-o continuă pierdere. Amîndouă ajutînd trecerea timpului să mărească prăpastia ce le despărţea.

Cîteva săptămîni după discuţia cu Bodo, Stroke stătu iarăşi retras în adăpostul său. Niciodată nu gîndise că ar fi putut să plece din oraş. Pînă acum fusese mulţumit. Căpătase însă o familie, se simţea responsabil (ce-i aia responsabil?!), iar cuvintele lui Bodo creaseră în el o imagine a Oraşului de Sus, care îl ispitea. Şi, mai presus de toate, în interiorul său începuse să crească o perdea groasă, care îl despărţea de lumea din jur. Ar fi dat oricît să vadă cerul. Auzise sau îşi amintise singur, răscolind pulberea pe care cei de dinaintea sa o lăsaseră în memoria celulelor, despre carapacea imaterială, întinsă către toate marginile orizontului, ce acoperea lumea, alcătuită din aer, aer de respirat atîrnînd greu sub vidul cosmic. Auzise că soarele se plimbă în voie de-a lungul acestei carapace azurii şi că atunci cînd el dispare cerul devine întunecat, străpuns de mii de sclipiri – stelele –, că atunci cînd după o ploaie, în stratul păcuriu ce acoperă oraşul, ai arunca bănuţi de aur, o mulţime de bănuţi de aur plutind la suprafaţă. Încercase de multe ori să-şi imagineze toate astea. Nu reuşise. Îşi spunea doar că „a răsărit soarele” sau „cerul e plin de stele”, cuvinte care într-un anumit moment al creşterii îşi pierdeau sensul, putrezeau lăsînd în urmă numai petece murdărite de marginile ochiului.

Trebuia să plece. Mai rămînea să-l convingă pe Bodo (Bodo era singurul care **ştia** drumul şi **ştia** să conducă un camion) să părăsească tot şi să meargă cu el. Se întrebă cum ar putea să-l zmulgă din obişnuinţă şi din disperare. Şi ce l-ar fi determinat pe Bodo să renunţe la a fi stăpînul oraşului?

Peste trei zile însă, ploaia rupse zăgazurile cerului. Ale Ochiului…

8. Mai întîi, zguduind temeliile pămîntului şi bolţile cerului, se porni lupta dintre zei.

Strunind cai înaripaţi care mănîncă văzduh şi scuipă foc, conducînd către aruncătoare de fulgere, zeii, făpturi

înfricoşătoare înveşmîntate în straie ţesute din zale de forţă, topiră norii, răsuciră razele soarelui, transformară stelele în dragoni de fum, cioplиră din aer soli de moarte şi îi aruncară unii asupra celorlalţi, fiecare dorind să ajungă singurii stăpîni ai lumii se sus. Curse mult sînge, bucăţi sfîrtecate de trupuri şi de maşini zburătoare, mulţime de îngeri morţi pătară cu albul lor pur faţa dinspre stele a platformei.

Puţine dintre acestea pătrunseră prin Ochi dedesubt, doar tunete asurzitoare şi flăcări prelungi, care se stinseră însă pînă să atingă pămîntul. Iar toată această încleştare grozavă, cei de jos nu putură decît să şi-o imagineze sau mai puţini să şi-o amintească din legende.

În sfîrşit, un ţipăt scos parcă de o fiară cît planeta de mare sfîşie platforma şi Ochiul începu să plîngă. Lumea de sus îşi curăţa obrajii de urmele luptei, îşi plîngea învinşii, îşi arunca trecutul, reziduurile, se purifica. Şi o parte importantă a trecutului erau chiar oamenii, şobolanii, viermii de sub faţa întunecată a platformei.

9. — Ei, te-ai hotărît? Pleci? Sau ai de gînd să mori aici ca un prost?

Stroke îl privi uimit. Era acelaşi bătrîn cu ochii două pete alburii murdărite de muşte, cerşetorul. Însă vocea şi gesturile nu-l mai arătau pe acel nebun pe care îl întîlnise în seara de după ritual şi nici pe exaltatul mistic din noaptea orgiei, în care fuseseră mîncaţi Zburătorii.

Ploua de cîteva zile, un strat gros de mocirlă, împănat cu ciudate forme metalice, topite şi arse, cu resturi de cadavre umane, cu bucăţi de aparate şi praf otrăvitor acoperise oraşul. Îi fusese teamă să plece, să treacă cu Sem şi cu Wom prin şuvoiul aducător de moarte ce izvora din Ochi.

Cineva bătuse la uşă, deschisese, era bătrînul, cu barba şi cu pletele uscate şi fără ca nici o rană, o arsură de acid să-i desfigureze chipul. Îl invitase înăuntru, e loc şi pentru tine aici, şi îi dăduse apă curată de băut.

Întrebarea moşului îl şocase.

— Da! Dar cum?!

Ambiguu, răspunsul se adresa primelor două întrebări din cele care le auzise mai devreme.

— Aşa cum te-ai gîndit: cu ajutorul lui Bodo. Voi merge şi eu

cu tine.

De unde ştia? Şi cine dracu' era bătrînul?! Să-l asculte sau să-l arunce în noroiul-papă-tot de afară?

— Telepatie…

Rînjet neîncrezător al lui Stroke. Ce-i aia? ziceau dinţii lui galbeni.

— …adică îţi citesc şi îţi comand gîndul de la distanţă. Te-am urmărit mereu. Să bagi bine la cap, ai fost ales şi trebuie să pleci. Ceilalţi vor muri cu toţii. **Sfîrşitul oricărei făpturi este hotărît înaintea Mea, fiindcă au umplut pămîntul de silnicie: – iată am să-i nimicesc împreună cu pămîntul.**

Ultima frază o rostise altfel, faţa îi devenise imobilă, cuvintele ţîşniseră parcă din străfunduri sau veniseră din altă parte, pe el doar îl străbătuseră, îi mişcaseră buzele, înmărmurindu-l în acelaşi timp cu forţa şi gravitatea lor.

— Cine eşti de fapt? Şi de unde ştii? repetă – acum cu voce tare – Stroke întrebările care-l chinuiau.

— Un trimis, un ajutor. Să zicem îngerul tău păzitor, dacă ştii ce-i asta. Prin tradiţie, un înger păzitor cunoaşte totul despre cel pe care îl păzeşte. (Îi spun zeii!) Mai mult, şi, cum ziceai tu? bătrînul cerşetor orb.

Orb pe mă-sa! comentă Stroke. Nu-l văzuse niciodată împiedicîndu-se.

— Asta ştii ce e? îi zise întinzînd spre el crucea de aur dăruită lui de către Ochi.

— Crucea. Semnul lui Dumnezeu.

Moşul nu atinse obiectul. Aşadar vedea. Ştia. Cum, era mai puţin important. Important era că bătrînul dăduse un nume zeului său. Care nu se numea deci Norocul, ci Dumnezeu.

— De ce tocmai eu?

Celălalt se transformă iarăşi ca mai înainte, cînd începu să vorbească:

— Căci te-am văzut fără prihană înaintea mea în neamul acesta de oameni.

Deocamdată nu mai era nimic de aflat. Lui Stroke, tot ce îi rămăsese de făcut era să se pregătească de plecare. Indiferent cum, prin ploaia ce afară nu încetase nici o clipă.

10. — Dă-mi mie copilul! zise bătrînul şi Stroke îl privi mai întîi mirat, neînţelegînd. N-ai încredere?

Era vorba de Sem. O hrăniseră – ea îi urmărise parcă aprobîndu-i cu ochii ei cenuşii, parcă ştiind ce avea să urmeze – o înveliseră într-o pătură veche şi se pregăteau de plecare. O movilă în noroi, o păpuşă vînată de carne, îşi aminti Stroke. Pe Sem pielea artificială o apăra de ploaie. O aşeză în braţele orbului. Pentru el rămăseseră o raniţă uriaşă cu alimente şi Wom, la rîndul ei un copil.

— Ţine şi asta, zise bătrînului, întinzîndu-i apărătoarea de cauciuc.

— Nu-mi trebuie, zîmbi celălalt şi în jurul său se aprinse o ţesătură de raze, o aură, care crescu apoi, se transformă într-un glob luminos de cîţiva metri diametru.

Îi făcu semn, vino, Stroke îşi încolăci braţul de mijlocul lui Wom şi păşiră în interiorul globului. Nu-i arse şi nici o altă senzaţie nu le încercă pielea. Interiorul colibei se vedea la fel, de parcă lumina în care intraseră n-ar fi existat.

Ieşiră. Ploaia se desfăcea înaintea şi deasupra lor şi nici un zgomot rezultat al impactului corpurilor dure conţinute de torentele de reziduri şi un perete material nu le împroşca timpanele. În urmă, coliba rămase ca un tumul răsărind pe cîmpia întunecată – cenuşiul, brunul negrul omorîseră celelalte culori şi le luaseră locul în lumea de jos – ceva mai mare decît Sem în noroi, adăpostind rămăşiţele unei vieţi la care Stroke renunţase pentru totdeauna.

— Ce-i asta? întrebă Stroke despre ţesătura de raze.

— Cîmp de forţe. Barieră energetică.

Uneori spusele bătrînului trezeau în ei o teamă ascunsă, şi nu numai ele. Comportamentul. Minunile. Da! Găsise bine cuvîntul: **minunile.**

— N-are de ce să-ţi fie frică, îi zîmbi celălalt, Dumnezeu e cu tine.

Ca acum, de exemplu.

11. Trebuiau să traverseze oraşul pentru a ajunge la cîrciuma lui Bodo. Nici un om nu le intersectă calea. Se retrăseseră în case, în vizuini, în găuri. Şobolani, ar fi zis Naif. Sau viermi, Glup.

În piaţă, în mijlocul oraşului, în locurile în care ploaia ştersese urmele focurilor, cîţiva oameni păsări, Zburătorii, la adăpostul propriilor aripi se rugau. Să sece izvorul negru din cer; să fie redat Soarele; să poată încerca iarăşi ascensiunea. Unii

dintre ei îşi crestaseră pielea braţelor şi a umerilor şi îşi cususeră apoi în ea armătura metalică a aripilor. Semănau acum cu nişte lilieci uriaşi. Îşi terminară ruga şi începură să escaladeze ziguratul. Scenariul pe care Stroke îl văzuse de atîtea ori. Numai că altădată Zburătorii se aruncau într-un cilindru de lumină în care curenţii de aer îi ajutau să se înalţe. Crezu că de data asta or să mimeze numai ritualul. Rămase uimit cînd îi văzu aruncîndu-se în gol. Aripile care pe alţii îi purtaseră către nemurire, îmbibate în ploaia vîscoasă îi traseră în jos strivindu-i de sol. Văzute de sus, într-o lume răsturnată, cele cîteva petece aurii răsărind din noroi alcătuiau o frîntură de cer înstelat răsărind noaptea dintre nori.

— Credinţa le e puternică. Ar fi meritat să ajungă acolo, rosti bătrînul ridicîndu-şi privirea. Dar acolo nu-i aştepta nimic. Pentru că şi-au ridicat zeii dintre ei înşişi, zei din carne. Iar carnea putrezeşte, carnea poate fi arsă şi carnea poate fi mîncată.

Stroke se cutremură. Ar fi trebuit să fie fericit: îi fusese dat un protector puternic. Îşi aminti ce-i zisese bătrînul. Cuvintele alunecaseră atunci pe lîngă el. Acum, în sfîrşit, înţelesese; o strălucire diafană îi inunda şi se cutremură iarăşi: **el era cel ales.** Prin urmare nu avea de ce să se teamă.

12. Ultimul care păşi prin uşa de lemn încrustat a barului fu bătrînul. Deşi globul de lumină protectoare dispăruse, intrarea le fu salutată de privirile perplexe ale cîtorva perechi de ochi – cîţi se aflau în bar – bulbucaţi de uimire.

— Voi de unde dracu’ veniţi?! răcni Bodo, poate că nici Cea-Mai-Bună-Dintre-Femeile-De-Sus dac-ar fi intrat goală în cîrciuma sa nu l-ar fi surprins atîta.

Înăuntru cîţiva beţivi pe care potopul îi găsise acolo şi care nu se mai încumetaseră să plece, de atîtea zile dormeau şi sugeau alcool şi cîţiva curajoşi suferind de claustrofobie, ce înfruntaseră ploaia pentru a se sfătui cu Bodo – şi între ei – despre lucrul acest: plînsul neîncetat al Ochiului şi moartea care creştea mereu, fluidă şi întunecată, în oraş.

— În Crug **stratul** a inundat toate cocioabele. (Crug era cartierul cel mai de jos al oraşului, locul în care se adunau aceia care nici în Oraşul de Jos nu mai puteau fi numiţi oameni). Cică pe coama colinei lu’ Pete la toate casele stau tipii cu armele la fereşti şi-i omoară pe ăia ce reuşesc să scape din Crug înotînd

prin noroi.

— Hă, hă! Da’ ce, ăia poate să mai înoate?

— Io acu’ două zile văzui un copil în baltă. Balta îl mîncase aşa cam de jumătate şi de obraji, de i se vedeau toate măselele pîn’ la urechi.

— Viermii! O s-ajungem acolo, deget ridicat spre tavan, umflaţi şi cu burţile-n sus. Glup, murdar şi nebărbierit, jucîndu-şi în continuare rolul de proroc al Apocalipsei.

Gălăgia înghiţi repede uimirea produsă de intrarea celor patru – socotind şi fetiţa – neatinşi de ploaia de-afară. Stroke se aplecase spre Bodo pe deasupra tejghelei şi îi şoptea încet la ureche:

— Trebuie să plecăm, să ajungem deasupra. Tu trebuie să vii cu noi! Dacă nu, o să murim cu toţii.

— Cine spune? rînji Bodo neîncrezător.

Stroke se întoarse şi îşi aruncă privirea în barba şi pletele argintii ale cerşetorului.

— El?!… He, he! Chipul pînă atunci încruntat al lui Bodo se destinse brusc, buza de jos, groasă, răsfrîntă îi căzu peste bărbie, săltînd spasmodic la fiecare hohot al acestuia.

„Supune-te, omule! Te vei supune şi vei merge cu noi!”

Bodo încremeni în mîna hidoasă a măştii unui zeu păgîn. Cuvintele nu fuseseră rostite, însă îi cotropiseră creierul, îi arseseră voinţa, nu admitea nici un fel de împotrivire. Simultan, ele pătrunseră şi în mintea lui Stroke, care ştia: bătrînul îi comanda lui Bodo **telepatic.**

— Băieţi, strigă Bodo către restul barului, mă duc să dau provizii lu’ prietenu’! Să staţi cuminţi pîn’ mă-ntorc!

Intră pe uşa metalică din spatele tejghelei. Stroke îl urmă. Şi Wom. Şi bătrînul cu Sem în braţe. Curios! Niciodată stăpînul barului – Stăpînul oraşului – nu procedase astfel cînd împărţise provizii. Şi nimeni nu intrase vreodată aşa pe uşa aceea în citadela blindată a lui Bodo. Nimeni în afară de Stroke, dar cei de faţă nu ştiau asta. Se iscaseră o mulţime de legende despre ce ar fi putut să se afle acolo: bogăţii imense, femei, şerpi veninoşi sau maşinării nemaivăzute. Iar acum Bodo îl introducea pe Stroke cu muierea lui, pe cerşetorul orb şi creatura aia hidoasă, juma’copil-juma’păpuşă, pe care Stroke o creştea ca pe propria sa fiică. Ceva nu era în regulă. Poate îl momiseră cu vreo chestie, iar acum Bodo îi adăpostea pînă trecea nenorocita asta

de ploaie. Poate i-o dădea chiar pe Wom, ca barmanul să-şi bage în ea puţa lui grasă şi fleşcăită.

— Să-ţi fie tare, strigă cineva, referindu-se chiar la obiectul din discuţie, aia grasă şi fleşcăită. Stai, că venim să te-ajutăm şi noi.

Strigătul aprinse încordarea de pînă atunci a oamenilor. Se buluciră cu toţii spre uşa care îi atrăgea ca un magnet, răsturnînd rafturile cu sticle. Apoi se retraseră brusc, urlînd. Uşa devenise roşiatică, scînteind straniu în lumina albă din bar. Ardea. Cineva o încinsese pînă la roşu, sudînd-o de toc. Înjurară, mama lui de grăsan nenorocit, era totuşi destulă băutura şi, indiferent ce aveau de gînd să facă acolo Bodo şi ceilalţi, le vor fi trebuind ceva timp sau ceva osteneală să iasă.

Şi-o făcuseră cu mîna lor. Să crape!

13. Străbătuseră o bucată bună de drum de cînd părăsiseră oraşul, coborînd lent pe şoseaua părăginită se şerpuia în josul colinei (oraşul era, bineînţeles, în vîrful unei Coline care creştea mereu: sub fiecare Ochi o colină, pe fiecare colină un oraş!); de cînd ieşiseră pe porţile aproape blocate de noroi ale vechiului hangar ce adăpostea camioanele lui Bodo, îngrămădiţi toţi cinci în cabina unuia dintre ele.

Stroke nu-şi putea scoate din minte o întrebare ce s-ar fi adresat bătrînului orb, nu înţelegea, de fapt multe întrebări ar fi existat şi multe lucruri de neînţeles i se înfăţişaseră în ultimele zile. Era stăpînit de o imagine. După ce pătrunseră în depozitul-bucătărie-dormitor-antecameră de lîngă sala barului, bătrînul se întorsese şi privise uşa… Privise uşa, pe dracu’! Îşi îndreptase spre ea petele alea albicioase ce-i ţineau loc de ochi şi uşa începuse să se roşească şi să scoată fum de parcă… Realiză că nu are termen de comparaţie. Renunţă la întrebare.

Privi înainte prin parbriz. Tot orizontul – o pată întunecată. Noroiul se revărsate din oraş spre vale, inundase cîmpia. Trecuseră multe zile de cînd ploaia se pornise fără să mai contenească, îşi croise drum prin pămîntul gri-gălbui al dealului curgînd în torente tumultuoase de păcură.

Înapoi, deasupra oraşului, pămîntul şi platforma erau unite de o imensă coloană întunecată. Cineva uitase în cer un robinet deschis fără să-i mai pese de ceea ce vieţuia dedesubt.

— Toate lucrurile mi-au fost date în mîini de Tatăl

meu.

Bătrînul răspunse astfel la întrebările care nu fuseseră rostite şi Stroke ştia deja că nu trebuie să se mire.

14. Merseră astfel timp de două zile: prin semiîntunericul sfîşiat de farurile camionului (dincolo de marginile Ochiului, unde razele soarelui, care înainte de a apărea la răsărit lumina mai întîi apusul, nu ajungeau direct, nu era niciodată zi), înaintînd lent prin ploaie, pe drumul care cu greu se mai putea numi astfel şi pe care doar bătrînul şi Bodo păreau a-l cunoaşte; Bodo, fără să scoată un cuvînt, cu ochii aţintiţi asupra dramului şi gîndurile aruncate aiurea; şi liniştea pustietăţii spartă vremelnic de pîrîituri şi trosnete venite de deasupra.

Cu o zi în urmă trecuseră printre ferme. Barăci părăginite, pierdute în cîmpuri acoperite cu smocuri de plante uscate. Mîlul otrăvitor se abătuse şi asupra lor, înghiţind totul. Un grup de oameni a căror goliciune le descoperea abdomenele umflate şi pielea uscată, întinsă pe armătura proeminentă a oaselor – ţăranii – recunoscuseră camionul, alergaseră spre el strigînd, stăpîne, stăpîne, dar Bodo – el era stăpînul – trecuse printre ei şi peste ei împroşcîndu-i pe şosea de parcă ar fi simple denivelări moi ale acesteia. Wom ţipase, trăise şi ea în lumea de jos, dar aceasta i se părea prea mult.

— Taci, femeie fără minte! o repezise bătrînul. Să nu-ţi fie milă! Ale lor sînt durerea şi scrîşnirea dinţilor, pentru că al lor este şi păcatul!

Iar Stroke înţelese că noul său zeu este la fel de crud ca şi ceilalţi, dar cu mult mai puternic.

Venirea nopţii o percepuseră atunci cînd penumbră devenise întuneric deplin.

Acum, deşi bezna se risipise iarăşi, în faţa lor, spre acel răsărit ipotetic, ceva uriaş obtura orizontul.

— Munţii, rosti bătrînul şi Bodo tresări puternic, încleştîndu-şi mîinile pe volan; frînă.

— Ce e? îl întrebă Stroke.

— Cred că s-a defectat ceva. Scoate un zgomot ciudat.

— Aşa a fost să fie. Vocea bătrînului avu o rezonanţă profetică sau aşa i se păru lui Stroke, se dovedise că orbul ştia mai multe decît un om obişnuit.

Bodo coborî din maşină şi săltă capacul motorului. Apoi

reveni şi le zise:

— Ceva din noroi a intrat la motor. Trebuie să-l curăţ.

Se întoarse şi începu să trebăluie în măruntaiele maşinii. Coborîră şi ceilalţi să-şi dezmorţească picioarele. Făcură cîţiva paşi.

— De aici vom continua să mergem fără el, murmură bătrînul şi privi înapoi spre grămada de şuncă împănată, care era Bodo, aplecată asupra motorului.

Apoi sfera luminoasă răsări din nou în jurul său, cuprinzîndu-i. Însă de această dată se simţiră ridicaţi de la pămînt şi împinşi înainte de o forţă necunoscută. Microbi în interiorul unui balon de săpun; imaginea se umflă şi se sparse instantaneu în mintea lui Stroke. Fură însoţiţi de urletul lui Bodo. Care, după ce mai întîi urmărise uimit creşterea cojii transparente, înţelesese că nenorociţii ăia ar fi putut atinge paradisul fără el. Le spusese totul despre lumea de sus, în care trăiesc femei-cu-două-găuri-pline-cu-curent-electric-între-picioare, în care ziua e multă lumină, iar noaptea e privegheată de stele, în care alţii lucrează pentru tine şi tu doar bei, dormi, fuţi şi mănînci, iar acum plecau fără el. Era singurul care merita să ajungă acolo, îi fusese promis (de asta şi oprise camionul, să-i lase, să crească noroiul şi să-i înghită – un moş, un idiot, o muiere şi o arătare drăcească – copil cică!), iar acum plecau fără el.

Se urcă în maşină, demară şi se năpusti cu toată viteza spre globul luminos prin pereţii căruia cei patru se arătau străvezii, ca nişte fiinţe îngereşti şi fără păcate. Se lovi de el ca de o stîncă, apoi maşina fii prinsă şi aruncată în aer precum un ghemotoc oarecare de hîrtie. Căzu cîţiva zeci de metri mai departe şi explodă luminînd, torţă de flăcări şi metal incandescent, peisajul dezolant ce-i înconjura: grohotişuri, pante golaşe, cioturi vechi şi putrezite de arbori.

Lui Stroke întîmplările prin care trecuse pînă acum i se păruseră de neînţeles, însă de cele mai multe ori tăcuse. Totuşi, de ce Bodo trebuise sacrificat, de ce bătrînul nu-i luase dintr-un început în sfera mergătoare? Multe păcate dintre acelea împotriva cărora predica el ar fi fost astfel evitate.

— Bodo trebuia să-şi urmeze destinul. Şi toate trebuiau să-şi urmeze destinul, îi răspunse celălalt şi nimic altceva nu mai

discutară pînă cînd ajunseră.

15. Urcară mereu între platforma din ce în ce mai scînteietoare pe măsură ce se apropiau de ea şi mareea din ce mai înaltă de noroi la suprafaţa căreia se iţeau fragmente de obiecte stranii, instrumente de tortură răscolite din străfundurile Iadului, amestecate cu bucăţi descompuse de trupuri omeneşti. Ajunseră.

În faţă, sfîrşind drumul care-i adusese în creierul munţilor, se deschidea o grotă aparent naturală. Păşiră înăuntru şi după cîteva minute de mers intrară într-o sală circulară. Era staţia cea mai de jos a unui elevator care ar fi trebuit să-i scoată deasupra platformei.

Se aflau în uter. Fură scuipaţi apoi, prin vagin, la lumină.

Ei, cei de jos, şobolanii, se născuseră a doua oară.

* * *

— Şi?…

— Mă întreb cum s-ar putea susţine de acum încolo? Trecuse ceva timp de cînd stăteau de vorbă, îi citise şi acum discutau ultima lui povestire. Devenise deja o obişnuinţă să-i arate prietenului său ceea ce scria, înainte de a le da la iveală, avea încredere – nu nelimitată – în gustul şi analiza acestuia.

Stroke, soţia lui, fetiţa cu pielea de vinilin, Bodo, bătrînul, Zburătorii, Ochiul, crucea de aur; trebuia să existe un final care să lege toate aceste elemente! Ar trebui să fi Kafka, îi zisese celălalt ceva mai devreme.

— De ce n-ai mers pe legenda biblică?… Dacă spui că de aici ai pornit.

Se aşteptase la întrebarea asta. Îşi privi prietenul în ochi.

Erau albaştri. Ştia. Şi nu de asta îl privise. Scotoci prin foi, alese una şi îi zise:

— Să-ţi dau o variantă de final: „— Te vei împerechea cu femeia de lîngă tine, care este nevastă şi veţi da naştere la alţi pui de oameni care să populeze planeta. Aveţi grijă, experimentul va dura atît cît cred eu de cuviinţă. Dacă exemplarele nu vor fi reuşite vă voi extermina şi voi construi alte fiinţe după chipul şi asemănarea mea. Apoi, ca un semn al legămîntului, cîmpuri electromagnetice puternice condensară

umiditatea din aer şi polarizară în aşa fel picăturile de apă, încît Stroke putu să vadă, pentru prima oară în viaţa lui, minunea unui curcubeu uriaş acoperind cerul". Ştii, legămîntul Domnului faţă de Noe.

— Şi pînă aici?

— Varianta clasică. O „maşină", un supercomputer construit de „cei de sus" care interpretează ad literam Biblia şi distruge ambele lumi, salvîndu-l doar pe Stroke şi familia lui.

— Nu prea merge…

Asta ştia şi el. Era primul final pe care îl construise, îl aruncase apoi şi de cîteva săptămîni se tot gîndea la altceva. Simţea că o să-i explodeze capul. Continuă însă să asculte.

— Rupi povestirea. Pînă aici era de-a dreptul interesantă. Am citit-o cu sufletul la gură. Eram curios unde o să ajungi. Aşa cum mi-ai zis, o ratezi.

— Tu ce mă sfătuieşti?

— Ar trebui să pleci de la interpretarea fiecărui element pe care l-ai folosit. Apoi să recurgi la un artificiu.

— Bine! Hai, s-o facem. Stroke e personajul principal, lui i se întîmplă toate, ceilalţi se învîrt în jurul său – oglinzi, pretexte, contraponderi – vrea să ajungă în „lumea de sus", să evolueze deci, şi ce este mai interesant, nimic nu îi aparţine cu adevărat, deşi i se oferă o mulţime de chestii.

— Poate reprezenta pe oricare dintre noi…

— Oarecum. Deşi nu e un looser, nu este nici un erou. Are ceva noroc, puţin avar şi puţin laş, dar şi generos şi curajos atunci cînd trebuie. Poate mai deştept, per total, decît ceilalţi. Wom nu e femeia lui – alţii o dezvirginează, nici măcar nu o cucereşte, i-o oferă şansa. Îl îmbogăţeşte însă sufleteşte. Sem, deasemenea, nu e născută de el. Este copilul căzut din cer, arată altfel, reprezintă o altă lume, poate chiar semnul graţiei divine…

— Şi crucea. De fapt, crucea mi se pare o cheie a textului. E semnul lui Dumnezeu; al Creatorului. Şi este primul semn, aşa scrii tu, primit de Stroke. Copilul şi crucea de aur au un fond comun de semnificaţii. De aici pleacă totul. Călătoria, care seamănă oarecum şi cu un catarsis, Stroke nu o face din proprie iniţiativă. Îi este impusă de către Dumnezeu-Creatorul care îl şi îndruma. Fără cruce, Sem, bătrîn, Stroke ar fi murit laolaltă cu ceilalţi sub potop.

Din cauza aceasta îi plăcea să stea de vorbă cu prietenul său. Îi spusese exact ce trebuia. Îl întrerupse:

— Îţi dai seama că nu putem cuprinde chiar totul.

— Bineînţeles!

— Să vedem ce a mai rămas?!… Zburătorii…

— Excelentă scena cu canibalismul!

— Da, mulţumesc… Sînt mesajele pe care lumea de jos le trimite divinităţii. Şi la care divinitatea răspunde, într-un mod mai special, ce-i drept.

— Dar şi materializarea celor mai profunde dorinţe şi visuri ale celorlalţi locuitori, pe care însă aceştia refuză să le recunoască.

— Da, aşa e! Dar să terminăm mai repede. Bodo – opusul lui Stroke; şi ca tip de personaj, dar şi ca evoluţie. Iar bătrînul, personajul misterios, cu puteri şi cunoştinţe supranaturale, şi chiar cu o astfel de origine, după cum sugerează. Este trimisul, vocea, voinţa lui Dumnezeu. Nu ştiu dacă ţi-ai dat seama, există un fel de comunicaţie între cele două lumi, un feed-back, crucea, Sem, ploaia, bătrînul pe de o parte, Bodo şi mai ales Zburătorii de cealaltă. O comunicaţie cifrată. Iar Stroke este cel chemat să descifreze misterul.

— Adică tu, nu Stroke! binevenită aducere cu picioarele pe pămînt. Te-ai hotărît totuşi cum închei povestirea?

— Să-ţi mai dau o variantă: „băieţii” ajung în lumea noastră, Stroke povesteşte unui om al străzii ce i s-a întîmplat, iar acesta, dom’le aşa ceva nu se există; şi dispar.

— Adică un Kant mai grosolan. Depinde cum o scrii.

— Sau rămîn şi se adaptează. Cum îl vezi pe Stroke spălînd maşini, bînd Coca-Cola şi votînd cu democraţii în 1998?

— Ha, ha… Nu ştiu, mai gîndeşte-te.

Apoi prietenul îşi privi ceasul.

— Trebuie să plec.

— Bine, mulţumesc pentru sfaturi. Dacă totuşi îţi vine ţie vreo idee, dă-mi de veste, te rog.

— Bineînţeles.

Se salutară, apoi prietenul său ieşi. Afară tocmai se însera, pioase şi transparenţa aerului spălat de praf îi bucură ochii. Făcu cîţiva paşi şi, pe una din aleile dintre blocuri, pe o bancă, văzu un bărbat cu haine ponosite, avînd nu mai mult de patruzeci de ani, alături de doi copii, o fetiţă de cincisprezece ani şi unul,

mult mai mic, atins de o ciudată boală de piele. Vru să le dea nişte bani, dar se reţinu, gîndi că gestul său are să îi jignească. Îi păreau cunoscuţi şi încercă un timp să-şi amintească de unde. Apoi se depărtă, pierzîndu-se, într-un tîrziu, în propriile gînduri şi în seara de iulie.

CUPRINS